

BULLARIUM

ROMANUM

PP. II. 2.

**BULLARUM
DIPLOMATUM ET PRIVILEGIORUM
SANCTORUM ROMANORUM PONTIFICUM
TAURINENSIS EDITIO**

LOCUPLETIOR FACTA

COLLECTIONE NOVISSIMA PLURIUM BREVIUM, EPISTOLARUM, DECRETORUM ACTORUMQUE S. SEDIS

A S. LEONE MAGNO USQUE AD PRAESENS

CURA ET STUDIO

COLLEGII ADLECTI ROMAE VIROBUM S. THEOLOGIAE ET Ss. CANONUM PERITORUM

QUAM

SS. D. N. PIUS PAPA IX

APOSTOLICA BENEDICTIONE EREXIT

AUSPICANTE

EMO AC REVMO DNO S. R. E. CARDINALI

ALOYSIO BILIO.

TOMUS XVIII

CLEMENS X (ab an. MDCLXX ad ann. MDCLXXVI).

AUGUSTAE TAURINORUM

A. VECCO ET SOCIIS EDITORIBUS

SUCCESS. SEBASTIANI FRANCO ET FILIORUM

M DCCC LXIX.

VENERANDIS · PATRIBVS

IN · VATICANVM · CONCILIVM · COACTIS ·

EDITORES · TAVRINENSES

QVA · PAR · EST · OBSERVANTIA

VOLVMEN · XVIII · DICANT

BVLLARII · MAGNI · ROMANI

QVOD · ABHINC · ALIQVOT · ANNOS · EVVLGATVR

AVSPICIIS

PII · IX · PONT · MAX.

LECTORI BENEVOLO

EDITORES TAURINENSES

S.

Eo tandem Operis nostri, Deo O. M. opitulante, pervenimus, unde suum olim exorsus fuit Carolus Coquelines, amplissimus Editionis Romanae, quam typis nostris denuo recudendam suscepimus, curator et auctor. Te enim, Lector benevole, meminisse iuvat (quod DD. VV. huius nostrae editionis curatores in praefatione secundo tomo praemissa enucleatius pag. xvii-xviii explicuerunt) clarissimum virum septimum Magni Bullarii Romani tomum, sex Cherubinianae collectionis iam existentibus supputatis, Clementis PP. X pontificatum ex integro referentem, primum omnium ann. mdccxxxiii ex officina Mainardiana evulgavisse (ipsis-
simusque iste est quem denuo recusum secundisque curis nostris adornatum prae manibus habes); dein vero ab

ann. MDCCXXXIX ad ann. MDCCCLXII sex priores tomos Cherubinianos ad viginti usque volumina multo sane labore miraque constantia per ipsum ditissime adauctos¹ (quae nos septemdecim antehac in lucem prolatis editionis nostrae tomis feliciter iam exegimus) addidisse.

Sperabamus itaque postremos octo a VII ad XIV editionis Mainardianae tomos, qui adhuc nobis praelo committendi supererant, quo maturius paratos et editos, eo accuratius impressos fore, proindeque non tantam mendosarum et erronearum lectionum molestiam, quantam praeacti hucusque procreaverant, nobis praebituros. At, longe aliter rem contigisse quam sperabamus, proxime adiectus fere octingentarum emendationum, quas in hoc volumine concinnando nos adhibere necesse fuit, satis superque cordato cuique demonstrabit. Nonnullas constitutiones paene ex integro resarcire debuimus (tot tantisque mendis scatebant!), uti prae ceteris videre est const. LXXXIII et CXXIII, nostram recensionem cum romana comparando. Nec ullam propterea volumus huius rei culpam clarissimo Coquelinio attribuere, qui, colligendis digerendisque diplomatibus pontificiis unice forsitan intentus, spartam corrigendi typothetarum specimina alicui minus scio dimittere debuit; sed rem, qualis est, nimis diutina molestaque experientia coacti, enarramus. Interim vero, omni spe iam deposita aliquid melius, quam hucusque

¹ Sciendum est enim tertium rom. edit. tomum tribus constare voluminibus, quartum quatuor habere, quintum quinque, et sextum sex, quibus si addas tomum primum et secundum, quorum quisque uno volumine continetur, viginti voluminum summa conficitur.

expertum sumus, in Mainardianis voluminibus nobis unquam occurrurum, improbo ingratoque labori, qui in libris erronee conscriptis legendis corrigendisque impenditur, subeundo atque ad finem usque fortiter tolerando nosmetipsos alacri animo committimus.

Et fortiter quidem, si Deus nobis adsit, constanterque, quantum in nobis est, usque ad finem in opere perstabimus, iamque post tomum decimumoctavum, quem in lucem nunc edimus, decimonono volumini conficiendo manum admovimus. Sed utinam atque utinam nostris curis laboribusque obsecundet publicus favor, quem nondum (dolentes dicimus), qualem sperare fas erat, nacti sumus. Ecclesiae catholicae venerandos Antistites Romam undique terrarum ad sacrosanctam Synodum Œcumenicam convocatos rogamus obtestamurque in Domino ut ad tantum opus consummandum nobis manus praebeant adiutrices; fidentiusque, dum Vaticanum Concilium celebratur, vota depromimus, quae iampridem ab ipso Operis exordio DD. VV., qui nobis suis studiis consiliisque nunquam non assistunt, ex animo profuderunt:

« Deum, dum haec scribimus, enixe oramus, ut, depulsa ab hominum mentibus caligine, cordibusque eorum Sancti Spiritus igne succensis, videant universi veritatem, videndo intelligant, intelligendo complectantur et diligant. Qui, si illuxerit dies quo in Vaticano monte sidus illud fulgidum omnes homines in viam salutis et in semitam mandatorum Domini sequantur, tunc demum uno ore fateri cogentur

— X —

Romanorum Pontificum in Ecclesia Iesu Christi admini-
stranda sapientiam et prudentiam, in refraenandis vitiis
robur, in docendo infallibilitatem, in admonendo beni-
gnitatem, in adducendis ad salutem errantibus zelum, fidem
in credendo incorruptam, spem in Deum firmissimam, in
omnes charitatem. Hunc ex animo diem votis urgemus,
quo, iuxta divinum oraculum, hominibus vocem Romani
Pontificis unice audientibus, qui sacra Iesu Christi vice in
terris defungitur, FIET UNUM OVILE ET UNUS PASTOR ».

Augustae Taurinorum, idibus decembris MDCCCLXIX.

A. VECCO ET SOCI.

INDICULUS
SS. PONTIFICUM CONSTITUTIONUM

QUAE IN TOMO XVIII

EXTRA ORDINEM CHRONOLOGICUM VAGANTUR.

Datum A. D.	Pag.	Datum A. D.	Pag.
GREGORIUS XIII.		CLEMENS IX.	
15 Iulii	1574 Ut ceteri 153	24 Octobris 1667 Illius qui charitas est . .	360
URBANUS VIII.		14 Septembris 1668 Redemptoris et D. N. I. C.	71
20 Iunii	1625 Ad audientiam. 369	2 Ianuarii 1669 Orthodoxorum regum . .	73
ALEXANDER VII.		13 Septembris 1669 Speculatores.	447
13 Martii	1665 Iniuncti nobis caelitus . . 460	CLEMENS X.	
		2 Maii 1670 Decet R. Pontificem . . .	171
		30 (vel 17) Octobris (?) 1670 Æquitatis et iustitiae	112
		26 Ianuarii 1671 Praeclara	262

TABULA

Quae novum ordinem refert, quo chronologice dispositae sunt Pontificiae Constitutiones in Editione Taurinensi, collatum cum veteri ordine Romanae Editionis Hieronymi Mainardi.

Edit. Taur. Tom. XVIII.		Edit. Rom. Tom. VII.	Edit. Taur. Tom. XVIII.	Edit. Rom. Tom. VII.
	CLEMENS X.		1670	XLVII Admonet nos cura 46
1670	I Romanorum gesta Pontif.	1	"	XLVIII De mandato sanctissimi . . 47
"	II Rationi consonum et 3	3	"	XLIX Alias emanarunt a Congr. . . 49
"	III Nos, volentes dilectos . . . 4	4	"	L Agrum Ecclesiae, quem 50
"	IV Ex iniuncta nobis 5	5	"	LI Gloriosissimos caelestis . . . 51
"	V Pii christifidelium votis . . . 6	6	"	LII Iniunctae nobis caelitus . . . 52
"	VI In supremo militantis . . . 11	11	"	LIII Caelestium munerum 53
"	VII Nos, volentes dilectos . . . 7	7	"	LIV Cum, sicut dilectus filius . . . 54
"	VIII In eminenti Principis . . . 8	8	1671	LV Exponi nobis nuper fecit . . . 55
"	IX Cum inscrutabilis divitiar. . 9	9	"	LVI Ex commissae nobis 56
"	X Supernâ magni patris 10	10	"	LVII Ex iniuncto nobis 57
"	XI Romanus Pontifex 12	12	"	LVIII Decet Romanum Pontif. . . . 2
"	XII Alias felicitis recordationis . 13	13	"	LIX Cum felicitis recordationis . . 58
"	XIII Exponi nobis nuper fecer. . 14	14	"	LX Pastoralis Romani Pontif. . . . 59
"	XIV Cum, sicut dilectus 15	15	"	LXI Ex iniuncto nobis 60
"	XV Sollicitudo pastoralis 16	16	"	LXII Aeternae sapientiae 61
"	XVI Alias felicitis recordationis . 17	17	"	LXIII Caelestis paterfamilias . . . 62
"	XVII Iniuncta nobis divinitus . . 18	18	"	LXIV Caeli terraeque conditor . . . 63
"	XVIII Quae a Romanis Pontif. . . 19	19	"	LXV Decet Romanum Pontif. 64
"	XIX Sacrosancti apostolatus . . . 20	20	"	LXVI Redemptoris et Domini 65
"	XX Agni immaculati, qui 21	21	"	LXVII Redemptoris et Domini . . . 66
"	XXI Exponi nobis nuper fecit . . . 22	22	"	LXVIII Nuper emanarunt ad 67
"	XXII Ecclesiae catholicae 23	23	"	LXIX Salvatoris Domini nostri . . . 68
"	XXIII In apostolicae dignitatis . . 24	24	"	LXX Redemptoris et Domini 69
"	XXIV Cum alias per sacram 25	25	"	LXXI Sacrosancti apostolatus . . . 70
"	XXV Ex iniuncto nobis divinitus . 26	26	"	LXXII Apostolici muneris 71
"	XXVI Circumspecta Rom. Pont. . . 27	27	"	LXXIII Ex iniuncto nobis 72
"	XXVII Crescente in dies mirabili . —	—	"	LXXIV Cum felicitis recordationis . 73
"	XXVIII Exponi nobis nuper fecit . 28	28	"	LXXV Cum, sicut nobis nuper . . . 74
"	XXIX Creditae nobis divinitus . . 29	29	"	LXXVI Ad pastorale fastigium . . . 75
"	XXX Ecclesiae catholicae 30	30	"	LXXVII Romanum decet Pontific. . . 76
"	XXXI Ut in congregatione 31	31	"	LXXVIII Alias piis enixisque 76
"	XXXII Apostolicae servitutis . . . 32	32	"	LXXIX Decet Romanum Pontific. . . 77
"	XXXIII Caelestium munerum 33	33	"	LXXX Ex iniuncto nobis caelitus . . 78
"	XXXIV Aequitatis et iustitiae . . . 34	34	"	LXXXI Alias emanarunt a nobis . . 80
"	XXXV Exponi nobis nuper fecer. . 35	35	"	LXXXII Romanus Pontifex 81
"	XXXVI Grata familiaritatis 36	36	"	LXXXIII Postquam nonnullae 82
"	XXXVII In gravissimis rerum . . . 37	37	"	LXXXIV Constantis fidei et sincer. . 83
"	XXXVIII Alias felicitis recordationis . 38	38	"	LXXXV Exponi nobis nuper fecit . . 84
"	XXXIX Dudum felicitis recordat. . 39	39	"	LXXXVI Ex iniuncto nobis 85
"	XL Cum felicitis recordationis . . 40	40	"	LXXXVII Alias nos omnibus 86
"	XLI Redemptoris et Domini 41	41	"	LXXXVIII Romanus Pontifex gratiar. . 87
"	XLII Ad uberes bonorum 42	42	"	LXXXIX Unigeniti Dei Filii 88
"	XLIII Romani Pontificis consueti . . 48	48	"	XC Commissae nobis 89
"	XLIV Redemptoris et Domini . . . 43	43	"	XCI Ex debito pastoralis 90
"	XLV Cum sicut pro parte 44	44	"	XCII Cum, sicut accepimus 91
"	XLVI Cum nos hodie, motu 45	45	"	XCIII Ex commissae nobis 92
			"	XCIV Alias pro parte tunc 93

Edit. Taur. Tom. xviii.	Edit. Rom. Tom. vii.	Edit. Taur. Tom. xviii.	Edit. Rom. Tom. vii.
1671	XCV Nuper pro parte dilecti... 95	1673	CXLIX Alias emanarunt a felicis 148
"	XCVI Nuper pro parte dilecti... 94	1674	CL Redemptoris et Domini... 149
"	XCXVII Exponi nobis nuper fecit 96	"	CLI Ex iniuncto nobis... 150
"	XCXVIII Unigenitus Dei Filius... 97	"	CLII Cum, sicut accepimus... 151
"	XCIX Iniuncti nobis caelitus... 98	"	CLIII Ubi primum divina... 152
"	C Caelestium munerum... 99	"	CLIV Ad apostolicae vocis... 153
"	CI Sacrosancti apostolatus... 100	"	CLV Cum nos nuper sancti... 154
"	CII Alias felicis recordationis 101	"	CLVI Quoniam ea, quae ex... 155
"	CIII Redemptoris et Domini... 102	"	CLVII In apostolicae dignitatis... 156
"	CIV Ad Romani Pontificis... 103	"	CLVIII Cum dudum felicis recor... 157
"	CV Exponi nobis nuper fecer... 104	"	CLIX Christianae religionis... 158
"	CVI Exponi nobis nuper fecer... 105	"	CLX Alias pro parte dilecti... 159
"	CVII Nuper pro parte dilecti... 106	"	CLXI De salute gregis dominici 160
1672	CVIII Cum ad notitiam nostram 107	"	CLXII Exponi nobis nuper fecit 161
"	CIX Apostolatus officium... 108	"	CLXIII Cum dilecti filii christiani 162
"	CX Cum ex Apostolicae... 109	"	CLXIV Romanus Pontifex... 163
"	CXI Essendo noi... 110	"	CLXV Cum nos nominationem... 164
"	CXII Pastoralis officii, quod... 111	"	CLXVI Cum nos alias per quodd... 165
"	CXIII Exponi nobis nuper fecit 112	"	CLXVII Alias, postquam felicis... 166
"	CXIV Alias felicis recordationis 113	"	CLXVIII Romanus Pontifex, aequi 167
"	CXV Sacrosancti apostolatus... 114	1675	CLXIX Cum, sicut dilectus filius... 168
"	CXVI Sollicitudo pastoralis... 115	"	CLXX Exponi nobis nuper fecer... 169
"	CXVII Exponi nobis nuper fecer... 116	"	CLXXI Spiritus Domini, qui... 170
"	CXVIII Cum, sicut accepimus... 118	"	CLXXII Quemadmodum caelestis... 171
"	CXIX Ad pastoralis dignitatis... 117	"	CLXXIII Pontificia sollicitudo... 172
"	CXX Inter gravissimas multipl... 119	"	CLXXIV Sacrosancti apostolatus... 173
"	CXXI Ex iniuncto nobis... 120	"	CLXXV Sollicitudo pastoralis... 174
"	CXXII Cum, sicut non sine... 121	"	CLXXVI Sollicitudo pastoralis... 175
"	CXXIII Romanus Pontifex... 122	"	CLXXVII Exposuerunt nobis nuper 176
"	CXXIV Ad favorem inquilinorum 123	"	CLXXVIII Inter alia gravissima... 179
1673	CXXV Ex commissae nobis... 124	"	CLXXIX Apostolicae servitutis... 177
"	CXXVI Ex iniuncto nobis... 125	"	CLXXX Ex iniuncto nobis caelitus 178
"	CXXVII Ad pastoralis dignitatis... 128	"	CLXXXI Exposuerunt nobis nuper 180
"	CXXVIII Creditae nobis caelitus... 126	"	CLXXXII Religionis zelus... 181
"	CXXIX Exponi nobis nuper fecer... 127	"	CLXXXIII Cum nos, per quasdam... 182
"	CXXX Nuper pro parte dilector... 129	"	CLXXXIV Nuper ad instantiam... 183
"	CXXXI Nuper pro parte dilector... 130	"	CLXXXV In supremo militantis... 184
"	CXXXII Commissa nobis divinitus 131	"	CLXXXVI Exponi nobis nuper fecit 185
"	CXXXIII Alias nos supplicationibus 132	"	CLXXXVII Pastoralis officii... 186
"	CXXXIV Caelestium munerum... 133	"	CLXXXVIII Militantis Ecclesiae... 187
"	CXXXV Dudum felicis recordat... 134	"	CLXXXIX Cum, sicut accepimus... 188
"	CXXXVI Exigit apostolicae servit... 135	"	CXC Conservationi et manut... 189
"	CXXXVII Sacrosancti apostolatus... 136	"	CXCI Cum dudum felicis recor... 190
"	CXXXVIII Exigit iniunctae nobis... 137	"	CXCII In apostolicae dignitatis... 191
"	CXXXIX Apostolici muneris, quod 138	"	CXCIII Exponi nobis nuper fecit 192
"	CXL Ex commissi nobis... 139	"	CXCIV Alias nos congregationi... 193
"	CXLI Emanavit nuper a Congr... 140	"	CXCV Salvatoris et Domini nostri 194
"	CXLII Quoniam nemo debet... 141	"	CXCVI Sanctorum martyrum... 195
"	CXLIII Ex iniuncto nobis... 142	1676	CXCVII Exponi nobis nuper fecit... 196
"	CXLIV Pastoralis officii, quod... 143	"	CXCVIII Exponi nobis nuper fecer... 197
"	CXLV Sollicitudo pastoralis... 144	"	CXCIX Apostolatus officium... 198
"	CXLVI Decet Romanum Pontif... 145	"	CC Dudum a felicis recordat... 199
"	CXLVII Illius, qui charitas est... 146	"	CCI Caelestium munerum... 200
"	CXLVIII Iniuncti nobis caelitus... 147	"	CCII Sollicitudo pastoralis... 201
		"	CCIII Inscrutabili divinae prov... 202

INDEX

LECTIONUM VEL MENDOSARUM VEL DUBIARUM

EDITIONIS ROMANAE

QUIBUS OPPONUNTUR SINGULIS SINGULAE EMENDATIONES VEL LECTIONES

NOSTRAE EDITIONIS.

(Vide Adv. tom. xi pag. xii).

Edit. Rom. Main. Tom. vii.				Edit. Taur. Tom. xviii.			
Pag.	1 b	linea	8 ult. est	Pag.	1 b	linea	1 ult. sunt
"	2 a	"	6 virtutum	"	2 a	"	16 virtutem
"	2 b	"	33 sanctitatem pro	"	3 b	"	5 sanctitatem. Pro
"	2 b	"	41 admoveret	"	3 b	"	13 admovebat
"	2 b	"	3 ult. eximenda	"	4 a	"	5 exurenda
"	4 a	"	12 diripuit	"	6 a	"	17 erupit
"	4 a	"	20 excepto	"	6 a	"	25 stante (vel erecto)
"	4 a	"	16 ult. mortalem	"	6 b	"	24 moralem
"	4 b	"	29 miraculis, ut	"	7 a	"	8 ult. miraculis claruerit, ut
"	5 a	"	17 beatificationem	"	8 a	"	15 beatificationem contige- rant
"	6 a	"	8 nostrorum voluntatum	"	9 b	"	9 ult. nostrorum voluntatis
"	8 b	"	14 audiri	"	12 a	"	9 ult. audire
"	8 b	"	27 ult. ut quae	"	12 b	"	15 ult. utque
"	9 a	"	4 solitudine	"	13 a	"	21 solitudinis
"	9 b	"	2 confessarii	"	14 a	"	18 confessarius
"	9 b	"	12 desponsam	"	14 a	"	12 ult. desponsatam (?)
"	9 b	"	19 adhaeret	"	14 a	"	3 ult. adhaerebat
"	9 b	"	24 obstergeret	"	14 b	"	5 abstergeret
"	9 b	"	31 ult. missioribus	"	14 b	"	19 ult. mitioribus (?)
"	10 a	"	25 ult. nempe	"	15 b	"	18 ult. neque
"	10 b	"	16 cum	"	16 a	"	15 ult. ut, cum
"	11 a	"	4 ult. cruciata	"	17 b	"	10 ult. cruciata
"	11 b	"	1 ult. 1654	"	18 b	"	10 ult. 1664 (?)
"	13 a	"	10 expressis	"	20 b	"	9 ult. impressis
"	13 a	"	17 nostrorum voluntatum	"	20 b	"	2 ult. nostrorum voluntatis
"	17 a	"	34 ult. per nos ut supradictis	"	28 a	"	8 per nos, ut supra, dictis
"	20 b	"	19 ult. iuvantes	"	35 a	"	15 iuvandis
"	20 b	"	19 ult. et quae	"	35 a	"	15 atque
"	20 b	"	14 ult. presbyter	"	35 a	"	21 presbyteri
"	22 b	"	33 ult. innodati	"	38 b	"	15 innodatae
"	22 b	"	31 ult. absolutas	"	38 b	"	18 absolutas

Pag. 23 a linea 11	fides ipsis	Pag. 39 a linea 23	fides
" 23 a " 80 ult. illam	" 39 b " 6 illa	" 39 b " 16 ult. sacris	" 39 b " 3 ult. omnibus et
" 23 b " 15 ult. sacrae	" 41 b " 13 ult. eosdem	" 42 b " 8 fuerint	" 43 a " 25 eorum
" 23 b " 13 ult. ac eosdem	" 43 a " 6 nominare	" 43 b " 21 participantium	" 43 b " 8 ult. ut
" 24 a " 5 fuerunt	" 48 a " 5 ult. quae	" 48 a " 1 ult. et ubique	" 50 a " 15 terrae (?)
" 24 a " 19 in eorum	" 53 b " 16 ult. vel	" 57 a " 8 approbatus	" 57 b " 23 illis
" 24 a " 39 nominari	" 59 a " 5 ult. in ecclesiastica	" 59 b " 11 iulii	" 60 a " 18 ult. absolutas
" 24 a " 20 ult. participantes	" 60 b " 1 apostolici auditores	" 61 a " 14 ult. aliqui	" 62 a " 12 ult. ipsis praesentibus
" 24 b " 5 ult. ac	" 62 b " 2 emanatorum	" 63 a " 19 illos	" 63 b " 2 ult. et si
" 26 b " 19 ult. quam	" 63 a " 19 annuorum	" 64 a " 3 ult. 1089 (?)	" 65 b " 11 ult. tenores
" 26 b " 16 ult. ubique	" 67 b " 6 expresso	" 70 a " 4 ut plurimum	" 73 b " 6 ult. ipsi
" 27 b " 80 ult. Serrae	" 74 a " 7 ult. ut de	" 74 a " 1 ult. ut de	" 74 b " 20 ult. ipsi
" 29 b " 31 ult. quam	" 75 a " 12 sicut de	" 75 a " 20 constituti	" 78 a " 15 ult. martyri
" 31 b " 3 approbatus	" 78 a " 2 ult. martyri	" 79 b " 11 ult. praedictis	" 83 b " 6 quod fides
" 31 a " 18 ult. illi	" 79 b " 11 ult. praedictis	" 83 b " 7 indicent	" 85 a " 4 ac si ad
" 32 b " 28 ult. ecclesiastica	" 83 b " 6 quod fides	" 86 a " 21 ult. egerit	" 90 a " 4 ult. perciperetis
" 32 b " 14 ult. iunii	" 85 a " 4 ac si ad	" 90 a " 3 ult. resideretis	" 95 a " 14 et instantia
" 34 a " 16 ult. absolutos	" 86 a " 21 ult. egerit	" 95 a " 7 ult. et gaudere	" 98 a " 20 ult. hospitali
" 34 b " 2 apostolici	" 90 a " 4 ult. perciperetis	" 97 b " 17 ult. celebrari	" 99 a " 12 ult. a provinciarum
" 34 b " 2 ult. quid aliqui	" 90 a " 3 ult. resideretis	" 103 a " 6 ac si eorum	" 103 a " 16 consensus
" 35 b " 3 ipsis	" 95 a " 14 et instantia	" 106 a " 22 alia	" 106 a " 11 ult. comminatas
" 35 b " 14 (rubr.) emanata	" 98 a " 20 ult. hospitali	" 108 a " 1 ult. consensus	" 109 a " 9 ult. regni
" 35 b " 3 ult. alios	" 97 b " 17 ult. celebrari	" 109 b " 7 ult. executio	" 110 b " 6 ult. in sua custodia
" 36 a " 18 ult. ctsi	" 99 a " 12 ult. a provinciarum		
" 36 a " 2 ult. annorum	" 103 a " 6 ac si eorum		
" 36 b " 17 1089	" 103 a " 16 consensus		
" 37 a " 10 ult. tenoribus	" 106 a " 22 alia		
" 39 a " 27 ult. expressis	" 106 a " 11 ult. comminatas		
" 39 b " 21 ut plurimum	" 108 a " 1 ult. consensus		
" 41 b " 4 ult. quod ipsi	" 109 a " 9 ult. regni		
" 42 a " 31 de	" 109 b " 7 ult. executio		
" 42 a " 35 de	" 110 b " 6 ult. in sua custodia		
" 42 a " 15 ult. quod ipsi			
" 42 b " 12 de			
" 42 b " 18 constitutis			
" 44 a " 21 ult. martyre			
" 44 b " 28 martyre			
" 45 a " 23 praesentis			
" 47 a " 30 fides			
" 47 a " 31 identificent			
" 48 a " 1 ac ad			
" 48 b " 17 exegerit			
" 50 b " 12 ult. perceperitis			
" 50 b " 11 ult. resideretis			
" 53 a " 14 ult. instantia			
" 53 b " 6 gaudere			
" 53 b " 4 ult. hospitalibus			
" 41 a " 7 ult. celebrare			
" 55 a " 4 ult. provinciarum			
" 57 b " 7 ac eorum			
" 57 b " 16 consensu			
" 59 a " 39 alias			
" 59 a " 32 ult. communitas			
" 60 a " 12 ult. consensu			
" 60 b " 12 ult. regno			
" 61 a " 28 institutio			
" 62 b " 31 in suae custodiae			

Pag. 63 a linea 2 ult. (marg.) 30	Pag. 114 a linea 10 3
" 64 a " 5 absolutos	" 115 a " 9 absolutas
" 64 a " 23 praefati	" 115 a " 13 ult. praefatis
" 65 b " 13 ult. et pro illis	" 118 b " 3 et illis pro
" 66 a " 11 illorum	" 118 b " 13 ult. illarum
" 66 a " 22 illorum	" 119 a " 2 illarum
" 66 a " 29 seu	" 119 a " 10 se
" 67 a " 18 ult. ac	" 121 a " 16 ult. ac in
" 67 b " 24 ult. indultum	" 122 a " 16 in titulum
" 69 a " 7 praedictis	" 124 a " 4 praeditis
" 69 a " 23 appaltum	" 124 b " 14 appaltum
" 69 b " 35 ult. intendimus	" 125 a " 14 intendamus
" 70 a " 5 et personis	" 126 a " 13 ult. personis
" 70 a " 14 ult. consensu	" 127 a " 4 consensus
" 71 b " 23 ult. quibuscumque	" 129 b " 20 quibuscumque non obstan-
" 72 a " 30 consensu	" 131 a " 8 ult. consensus
" 74 a " 28 quod fratres	" 134 a " 18 fratres
" 74 a " 20 ult. illius	" 134 b " 2 illiusque
" 74 b " 31 ult. Ordinis	" 135 a " 16 ult. Ordini
" 75 b " 23 ult. toties	" 137 a " 20 ult. totis
" 76 a " 10 dilectus	" 137 b " 18 ult. sicut dilectus
" 83 a " 4 iustitia	" 139 a " 7 ult. in iustitia
" 83 a " 34 quorum	" 139 b " 15 ult. horum
" 83 b " 21 absque	" 140 b " 11 ut, absque
" 84 a " 5 ut	" 141 a " 13 ult. subdiaconis apostolicis ut
" 84 a " 17 ult. incognitos	" 142 a " 2 incogitatos
" 84 b " 7 consensu	" 142 a " 14 ult. consensus
" 84 b " 13 aliud	" 142 a " 7 ult. aut aliud
" 84 b " 11 ult. per	" 143 a " 3 eos per
" 85 a " 33 causa, exquisita	" 143 b " 13 exquisita
" 85 a " 3 ult. 1671	" 144 a " 11 1670
" 76 b " 4 ult. aliis	" 144 a " 11 ult. altis (?)
" 77 a " 13 ult. (rubr.) factarum	" 145 a " 11 factas
" 77 b " 27 memoratum	" 145 a " 16 memoratorum
" 78 a " 9 ult. declaravimus	" 147 a " 1 declaraverimus
" 78 b " 37 secutae	" 147 b " 11 secuta
" 78 b " 11 ult. consensu	" 147 b " 6 ult. consensus
" 79 b " 6 notitia	" 149 a " 4 notitiae
" 79 b " 20 praedecessorum	" 149 a " 21 praedecessoribus
" 79 b " 28 eiusque	" 149 a " 12 ult. eorumque
" 80 a " 37 ult. pro tempore	" 150 a " 10 ult. in pro tempore
" 80 a " 22 ult. augendi	" 150 b " 6 adiungendi
" 80 a " 13 ult. dicto	" 150 b " 19 in dicto
" 80 b " 6 et	" 150 b " 2 ult. ut
" 80 b " 23 necessaria	" 151 a " 20 necessario
" 81 b " 26 ult. sui	" 153 a " 14 ult. tui
" 81 b " 8 ult. ut collegium	" 153 b " 17 collegium
" 82 a " 3 ult. eorum	" 154 b " 9 eorumque
" 82 b " 5 praesentibus	" 154 b " 22 praesentium
" 86 b " 9 ult. recognitio	" 158 a " 9 recognito
" 87 a " 10 ult. nobilitate	" 159 a " 2 mobilitate
" 87 b " 19 ult. omnibus	" 159 b " 14 ult. ab omnibus
" 88 a " 20 expressis	" 160 b " 4 expresso
" 88 a " 21 insertis	" 160 b " 5 inserto
" 88 b " 30 cetera alia	" 161 a " 3 ult. ceterae aliae
" 88 b " 16 illos	" 163 a " 10 illis
" 88 b " 31 praesentes	" 163 a " 16 ult. per praesentes

Pag. 88 b	linea 28 ult.	pacifico	Pag. 163 a	linea 1 ult.	pacifice
» 90 b	» 14	permittitur	» 164 b	» 8 ult.	praemittitur
» 91 b	» 3 ult.	exequatur	» 167 a	» 1 ult.	exequantur
» 92 b	» 10	tenore	» 168 a	» 1 ult.	tenorem
» 93 b	» 3 ult.	consensu	» 170 b	» 18	consensus
» 93 b	» 27 ult.	etiam	» 170 b	» 26	aut etiam
» 7 b	» 9	primodicti	» 172 b	» 4 ult.	primodictis
» 7 b	» 2 ult.	1670	» 173 b	» 9	1671 (?)
» 7 b	» 2 ult.	martii	» 773 b	» 10	maii (?)
» 94 b	» 19 ult.	huiusmodi	» 174 b	» 22	in huiusmodi
» 94 a	» 14 ult.	attributam	» 174 b	» 28	attributa
» 94 b	» 10 ult.	valeat	» 174 b	» 9 ult.	valeant
» 95 a	» 3 ult.	et sine	» 175 b	» 8 ult.	sine
» 97 b	» 19	sive	» 179 b	» 16 ult.	sine
» 98 b	» 5 ult.	percipere (1)	» 182 a	» 18 ult.	percipere studeant
» 99 b	» 33 ult.	sive	» 183 b	» 21	sic
» 100 b	» 12 ult.	compendio	» 185 b	» 11 ult.	commodo (?)
» 100 b	» 9 ult.	Cum	» 185 b	» 9 ult.	Cumque
» 102 b	» 7	in dilectissimam	» 188 b	» 13 ult.	dilectissimam
» 102 b	» 14	decernimus	» 188 b	» 5 ult.	decernemus
» 102 b	» 24	muniat et defendat	» 189 a	» 8	muniant et defendant
» 103 b	» 21	et aliarum	» 190 b	» 7 ult.	aliarum
» 103 b	» 15 ult.	conclavis	» 191 a	» 10 ult.	conclavi
» 104 a	» 21	severioris	» 191 b	» 11 ult.	severioris instituti
» 104 a	» 21	primae	» 191 b	» 11 ult.	primo
» 104 b	» 23	reservavit	» 192 b	» 14 ult.	reservavit
» 104 b	» 1 ult.	in	» 193 a	» 2 ult.	ei
» 105 a	» 32	affluentiam	» 193 b	» 19 ult.	affluentia
» 105 b	» 7	illudque	» 194 b	» 1	ad illudque
» 105 b	» 27 ult.	solemnia quaeque	» 195 a	» 2	solemnnes quasque
» 106 a	» 33	quaesita	» 195 b	» 15 ult.	quae ita
» 106 a	» 34	erat	» 195 b	» 11 ult.	aras
» 106 a	» 36	defixit	» 196 b	» 9 ult.	deflexit
» 106 a	» 15 ult.	ad	» 196 a	» 14	ac
» 106 b	» 1	attentissime	» 196 a	» 12 ult.	attentissima
» 106 a	» 33 ult.	quidem	» 196 b	» 12 ult.	quidam
» 106 b	» 7 ult.	quod	» 197 a	» 21	qui
» 107 a	» 27 ult.	ac	» 197 b	» 7 ult.	ut
» 108 a	» 32 ult.	res	» 199 b	» 20 ult.	reliquas
» 108 b	» 28	hunc est	» 200 b	» 4	Hoc esse
» 108 b	» 28	indicium. Quam	» 200 b	» 5	indicium quam
» 108 b	» 31	impendingibus	» 200 b	» 9	impendingis
» 109 a	» 21 ult.	nutritia	» 201 b	» 16 ult.	nutritia
» 109 b	» 4	seu	» 202 a	» 14	ceu
» 109 b	» 39 ult.	eis	» 202 b	» 3	is
» 109 b	» 17 ult.	quae	» 202 b	» 13 ult.	qua
» 109 b	» 14 ult.	impatienti	» 202 b	» 10 ult.	impatientis
» 110 b	» 19 ult.	intercludit	» 204 b	» 18	intercludit
» 110 b	» 14 ult.	praecursurum	» 204 b	» 24	percursum
» 111 a	» 9	qui	» 205 a	» 8	cui
» 111 a	» 10	solvendo	» 205 a	» 9	solvendo par
» 111 a	» 22	parafernalia	» 205 a	» 24	parafernalia
» 111 a	» 23	antidota	» 205 a	» 25	antidota
» 111 b	» 22	datae spiritum	» 206 a	» 21	datae et spiritum
» 111 b	» 24	quoad	» 206 a	» 23	quo ad
» 112 a	» 10 ult.	alias	» 207 b	» 23	alias

(1) At etiam edit. Main. habet percipere studeant, adeoque correctio nulla.

Pag. 112 a	linea 7 ult.	quam	Pag. 207 b	linea 25	qua
» 112 a	» 2 ult.	esse	» 207 b	» 10 ult.	esset
» 112 b	» 3	nulli	» 207 b	» 5 ult.	ulli
» 113 a	» 15 ult.	subiisse	» 208 b	» 7	subiacuisse
» 114 b	» 1 ult.	progressu	» 212 a	» 3 ult.	progressa
» 115 b	» 12	dictum	» 213 b	» 4	dilectum
» 117 b	» 19	poterat	» 217 a	» 11	poterant
» 118 a	» 83 ult.	sua	» 218 a	» 18 ult.	sui
» 118 b	» 36 ult.	enim	» 219 a	» 17	olim
» 119 a	» 18 ult.	imbueret	» 220 a	» 12 ult.	imbueret
» 119 a	» 11 ult.	quae	» 220 a	» 3 ult.	qui
» 119 b	» 27 ult.	eiectis	» 221 a	» 20	eiectis
» 120 a	» 18 ult.	rudentis	» 222 a	» 18	prudentis
» 121 a	» 3	mihî	» 223 a	» 10 ult.	mi
» 121 a	» 17	hortatur	» 223 b	» 7	hortaretur
» 121 a	» 15 ult.	Frequente	» 224 a	» 9	Frequenter
» 124 b	» 5	arbitramur	» 220 b	» 16	arbitratur
» 124 b	» 24 ult.	exequi	» 230 a	» 21	et exequi
» 124 b	» 18 ult.	illarum	» 230 a	» 16 ult.	illatum
» 125 a	» 16	consensu	» 230 b	» 24	consensus
» 128 b	» 24	expositum	» 235 b	» 18 ult.	exposito
» 130 a	» 22	omnibus	» 238 a	» 14 ult.	in omnibus
» 132 b	» 1	et	» 242 a	» 1 ult.	ut
» 132 b	» 6	servantur	» 242 b	» 6	serventur
» 132 b	» 25 ult.	habuerunt	» 243 a	» 8	habuerint
» 133 b	» 10 ult.	vana	» 245 a	» 9	vota
» 137 b	» 21	ediderunt	» 247 b	» 3 ult.	addiderunt
» 137 b	» 33 ult.	posse	» 247 a	» 15	possessa
» 137 b	» 32 ult.	et prout	» 247 a	» 16	prout
» 137 b	» 29 ult.	mons vero	» 247 a	» 19	Cum vero mons
» 138 a	» 2	computatis	» 247 b	» 21	computatorum
» 138 a	» 23	exemptam annuam	» 248 a	» 4	exemptam
» 138 a	» 35	millium	» 248 a	» 19	millia
» 138 b	» 4	montista	» 248 b	» 20 ult.	montistae
» 138 b	» 18	inchoante	» 248 b	» 4 ult.	inchoandum
» 138 b	» 31 ult.	libere	» 249 a	» 22	libera
» 138 b	» 21 ult.	quietare	» 249 a	» 10 ult.	quietare possit
» 138 b	» 7 ult.	erogare	» 249 b	» 7	erogari
» 139 b	» 28	et	» 250 b	» 2 ult.	ex
» 140 a	» 26	circa	» 251 b	» 9 ult.	citra
» 140 a	» 32	perpetua. valida	» 251 b	» 2 ult.	perpetue valida
» 140 b	» 15	alios	» 252 b	» 14	alias
» 140 b	» 16	factos, impositos et indultos	» 252 b	» 14	factis, impositis et indultis
» 141 a	» 1	alia	» 253 b	» 6 ult.	aliam
» 141 b	» 26	instrumentis	» 254 b	» 18	in instrumentis
» 142 a	» 24	cedula	» 255 b	» 4 ult.	cedulae
» 142 a	» 16 ult.	maioris	» 256 a	» 6	maiore
» 142 b	» 27	die	» 256 b	» 15	hac die
» 134 b	» 5 ult.	15	» 258 a	» 13	13
» 135 b	» 14	eo	» 259 a	» 19 ult.	ea
» 144 a	» 5	quod non	» 264 a	» 3	non
» 144 a	» 31	et illorum	» 264 a	» 8 ult.	illorum
» 144 a	» 12 ult.	et quod	» 264 b	» 21	eo quod
» 144 b	» 6	et in futurum	» 264 b	» 1 ult.	in futurum
» 144 b	» 12 ult.	numerus	» 265 b	» 20	numerus
» 145 a	» 25	ac in dictos unum	» 266 a	» 19-20	ac dictos in unum
» 145 a	» 9 ult.	ipsi	» 266 b	» 20	ipsis

Pag. 145 b linea 33	illatis	Pag. 267 a linea 24	allatis
» 145 b » 26 ult.	ipsos	» 267 a » 7 ult.	ipsas
» 146 a » 33 ult.	concessorum	» 268 a » 14	concessionum
» 146 a » 31 ult.	ipais	» 268 a » 17	ipsis
» 146 b » 3	collegium	» 268 b » 9 ult.	collegii
» 146 b » 38 ult.	regulares a	» 269 a » 14	regulares quas a
» 146 b » 16 ult.	Romanis Pontificibus si- militer	» 269 a » 4 ult.	Romanis Pontificibus ha- bentibus, praeiudicare non potuisset, ac reco- lenda memoriae Leo- nis X et Clementis VII Romanorum Pontificum similiter
» 147 a » 3 ult.	debuissent	» 270 b » 14	deberent
» 147 b » 22	ecclesiarumque	» 271 a » 4	ecclesiarum
» 147 b » 10 ult.	annexes	» 271 b » 6	annuos
» 148 a » 2	censuerat	» 271 a » 20	censens ut
» 148 a » 17-18	quorum quodlibet aequum valorem viginti quatuor ducatorum	» 271-272	quorum cuiuslibet annuus valor viginti quatuor ducatos
» 148 a » 20	excessisset	» 272 a » 3	non excessisset
» 148 a » 29	per	» 272 a » 13	quam per
» 148 a » 36	comprehendi et includi .	» 272 a » 20	comprehenderentur et in- cluderentur
» 148 a » 37	et ad solutionem	» 272 a » 11 ult.	et propterea omnia et sin- gula . . capitula, etc. . . et pia loca huiusmodi ad solutionem
» 148 a » 46	ac	» 272 a » 10 ult.	ut
» 148 a » 20 ult.	in litteris	» 272 b » 6	prout in litteris
» 148 b » 7	quorum	» 272 b » 3 ult.	horum
» 148 b » 18	antea	» 273 a » 10	ante a
» 148 b » 4 ult.	subrogandas	» 273 b » 17 ult.	subrogandos
» 149 a » 9	incurrerant, iisdem	» 273 b » 3 ult.	incurrerint, ab iisdem
» 149 a » 13	in litteris	» 274 a » 3	prout in litteris
» 149 a » 38	nos vero	» 274 a » 12 ult.	nos
» 149 b » 6	eorum	» 274 b » 10 ult.	horum
» 149 b » 32 ult.	et ad idem necnon de .	» 275 a » 14 ult.	et ad id necnon ad se
» 150 a » 25	quomodolibet	» 276 a » 10	quas quomodolibet
» 150 b » 10	incurrerint, iisdem	» 276 b » 11 ult.	incurrerint, ab iisdem
» 150 b » 3 ult.	commotis	» 277 b » 14	remotis
» 150 b » 3 ult.	repellendi	» 277 b » 14	compellendi
» 151 a » 4	comprehensio	» 277 b » 21	comprehensos
» 151 a » 7	requirendi ab eis	» 277 b » 25	requirendi, ac eis
» 151 a » 20 ult.	reservanda	» 278 a » 8 ult.	servanda
» 151 a » 9 ult.	ullibi	» 278 b » 6	nullibi
» 151 a » 8 ult.	probari posset	» 278 b » 6	probari non posset
» 151 a » 5 ult.	illos	» 278 b » 10	illas
» 151 b » 3 ult.	possint	» 279 b » 8	possit
» 151 b » 2 ult.	perpetuo	» 279 b » 9	perpetua
» 152 b » 23	parum	» 280 b » 18 ult.	parium
» 153 a » 1	VIII	» 281 a » 6 ult.	VII
» 153 b » 9	celebrati	» 282 a » 7 ult.	celebrato
» 153 b » 23	expediti	» 282 b » 11	expeditis
» 153 b » 21 ult.	monasterii	» 282 b » 1 ult.	monasterii
» 153 b » 1 ult.	desiderent	» 283 a » 23	desideret
» 154 b » 4	singularum	» 284 a » 14	singularum
» 155 a » 7	innodatus existit	» 285 b » 14	innodatae existunt

Pag. 155 a linea 9	absolutum	Pag. 285 a linea 16	absolutas
» 155 a » 26	quoad	» 285 a » 5 ult.	ut quoad
» 157 a » 31 ult.	familiarum	» 289 a » 21	familiarium
» 157 b » 22 ult.	reservarunt	» 290 a » 21	reservarunt
» 159 a » 9	per quae	» 292 a » 8 ult.	quae
» 159 a » 26	1689	» 292 b » 13	1689
» 160 b » 30 ult.	ut	» 295 b » 1	et ut
» 161 b » 25 ult.	et de	» 297 a » 5 ult.	de
» 162 b » 16	iniunxit	» 298 b » 9 ult.	iniungit
» 163 b » 23 ult.	quod in multis	» 301 b » 14	quod, cum in multis
» 165 a » 5	ipsi	» 303 a » 20	ipse
» 165 b » 2	sicque ius	» 304 a » 17	atque ab eis
» 166 a » 28	saecularibus	» 305 a » 3 ult.	tam saecularibus
» 167 a » 13	tenore	» 307 a » 10	tenorem
» 167 a » 14	expressis	» 307 a » 11	expresso
» 168 a » 15	fratrum	» 307 a » 3	tam fratrum
» 168 b » 23	absolutos	» 310 a » 11 ult.	absolutas
» 169 b » 13 ult.	in eius	» 312 a » 18 ult.	eis in
» 170 b » 3	illos	» 313 a » 11 ult.	illis
» 170 b » 13 ult.	decrevimus	» 314 a » 10	decreverimus
» 171 b » 6	eosque	» 315 a » 19	vosque
» 172 a » 19	missis	» 316 a » 15 ult.	mixtis
» 173 a » 15	urbis	» 318 a » 10	vobis
» 173 a » 37	libero	» 318 a » 8 ult.	libito
» 173 a » 16 ult.	aliorum	» 318 b » 14	aliorum
» 173 a » 12 ult.	concedendi	» 318 b » 19	condendi
» 174 a » 9	per eos, vel vestros	» 319 b » 10 ult.	per eos vestros
» 174 a » 27 ult.	debitum	» 320 a » 11 ult.	debitorum
» 174 a » 26 ult.	concessum	» 320 a » 9 ult.	concessorum
» 174 a » 19 ult.	nos	» 320 a » 1 ult.	vos
» 174 b » 31	aliis	» 321 a » 13	illis
» 174 b » 4 ult.	officialibus et ministris .	» 321 b » 11	officiales et ministros
» 175 b » 31	quibusvis	» 343 a » 2	quibus
» 175 b » 42	Urbis	» 323 a » 14	Urbi
» 177 a » 35 ult.	incurrerant	» 325 b » 13 ult.	incurrerant
» 176 b » 25	de eiusdem cardinalis . .	» 326 b » 18	de eiusdem cardinali
» 178 b » 24 ult.	Congregationis	» 328 b » 18	Congregationi
» 179 a » 20 ult.	alias	» 329 b » 22	aliâ
» 179 b » 34	illud, si forent	» 330 a » 4 ult.	illud, quae praesentibus adhiberetur si forent
» 179 b » 5 ult.	gravata	» 330 b » 15 ult.	gravatam
» 180 b » 15 ult.	deduxerint	» 332 b » 8	deduxerit
» 181 a » 21 ult.	innodati	» 333 a » 4 ult.	innodatae
» 181 a » 19 ult.	absolutos	» 333 a » 2 ult.	absolutas
» 181 b » 8	visitatores	» 333 b » 15 ult.	visitationes
» 181 b » 28 ult.	eadem	» 334 a » 17 ult.	eadem
» 183 a » 9	per	» 336 b » 8	propter
» 183 a » 20 ult.	diocesi	» 337 a » 15	diocesis
» 183 b » 2	desiderant	» 337 a » 4 ult.	desiderent
» 183 b » 13	innodati	» 337 b » 10	innodatae
» 83 b » 15	absolutos	» 337 b » 13	absolutas
» 184 a » 17 ult.	1675	» 339 a » 13	1665
» 184 a » 18 ult.	pariter	» 339 a » 13	patet
» 185 a » 26	consensu	» 340 b » 11	consensus
» 185 a » 33	aliud	» 340 b » 19	aut aliud
» 185 a » 2 ult.	seu	» 341 a » 20	sub
» 187 a » 13	electa	» 344 a » 21	erecta
» 187 b » 18	possunt	» 345 a » 8	possint

Pag. 187 b	linea 20	fratribus	Pag. 345 a	linea 9	ex fratribus
» 189 a	» 8	etenim	» 347 b	» 8	etiam
» 189 a	» 6 ult.	1665	» 348 a	» 12 ult.	1666 (?)
» 189 a	» 83 ult.	absolutos	» 348 b	» 3 ult.	absolutas
» 189 b	» 22 ult.	1666	» 349 a	» 12	1666 (?)
» 190 a	» 15 ult.	aperiatur	» 350 a	» 12	aperitur
» 190 a	» 12 ult.	Nosque	» 350 a	» 16	Nos
» 191 a	» 23 ult.	instituit	» 351 b	» 13 ult.	instituerit
» 191 b	» 30 ult.	eos	» 352 b	» 21	ex
» 192 a	» 28	praestabunt	» 353 b	» 1	praestabunt
» 192 a	» 30	deligendis	» 353 b	» 3	deligendos
» 192 b	» 12	sitam sanctae	» 354 a	» 20 ult.	si tam sanctae
» 192 b	» 26 ult.	incurrenda	» 354 b	» 21	incurrendis
» 193 a	» 28	absolutos	» 355 a	» 1 ult.	absolutas
» 193 b	» 25 ult.	expressis	» 356 b	» 7	expressis habentes
» 193 b	» 16 ult.	in	» 356 b	» 17	tam in
» 194 a	» 25	quam	» 359 a	» 20 ult.	quas
» 194 a	» 6 ult.	recipiuntur	» 359 b	» 5	recipiantur
» 194 b	» 5 ult.	nostrorum	» 359 b	» 18	nationum
» 196 a	» 12	consensu	» 361 b	» 18 ult.	consensus
» 196 b	» 22	praefatarum	» 365 a	» 13 ult.	praefatorum
» 196 b	» 35	praedictis	» 363 a	» 4	praeditis
» 197 a	» 3	consensu	» 363 b	» 7	consensus
» 198 b	» 17	et	» 365 a	» 3 ult.	ex
» 198 b	» 16 ult.	decursarum	» 365 a	» 1 ult.	decursurarum
» 199 a	» 26	possent	» 366 b	» 2	possint
» 199 b	» 12	reservatis	» 368 a	» 18 ult.	reservatur
» 200 a	» 7	provida	» 368 a	» 21 ult.	provide
» 200 a	» 22	insignibus	» 368 a	» 3 ult.	insignitis
» 200 a	» 34	praesententor	» 368 b	» 11	praesumerentur
» 200 b	» 15	uti	» 369 a	» 20	et (?)
» 201 a	» 31	militiarumque	» 369 a	» 6 ult.	militiarumque
» 201 a	» 22 ult.	tenorem	» 370 b	» 16	tenores
» 201 b	» 29	consenso	» 371 a	» 11 ult.	consensus
» 201 b	» 5 ult.	quibus	» 371 b	» 10 ult.	quibusvis
» 202 a	» 12 ult.	et poenis	» 372 b	» 18	poenis
» 202 a	» 1 ult.	dederint	» 372 b	» 10 ult.	dederunt
» 202 b	» 13	solita	» 373 a	» 6	legi solita
» 202 b	» 25 ult.	possint	» 373 b	» 3	possit
» 203 b	» 29 ult.	obvietur	» 375 a	» 11 ult.	damnis obvietur
» 203 b	» 8 ult.	provenientiam	» 375 b	» 13	provenientium
» 203 b	» 8 ult.	ex	» 375 b	» 13	et
» 204 a	» 1	propterea	» 375 b	» 24	praeterea
» 204 a	» 34 ult.	liberas, immunes et exem- ptas	» 376 a	» 15 ult.	liberam, immunem et ex- emptam
» 204 a	» 31 ult.	repartiendorum et divi- dendorum	» 376 a	» 12 ult.	repartiendis et dividendis
» 204 a	» 28 ult.	sed	» 376 a	» 9 ult.	seu
» 204 a	» 18 ult.	tam, quam	» 376 b	» 3	tam suis quam
» 204 a	» 16 ult.	non consentire	» 376 b	» 6	consentire
» 204 b	» 19	adimplendi	» 377 a	» 4	adimplendis
» 204 b	» 19 ult.	quo ad	» 377 b	» 3	quoad
» 204 b	» 13 ult.	remanere	» 377 b	» 8	remanere voluit
» 205 a	» 8	debere	» 377 b	» 10 ult.	deberet
» 205 a	» 34	ut	» 378 b	» 23	et ut
» 205 a	» 19 ult.	repartiri	» 378 a	» 1 ult.	inter se repartiri
» 205 a	» 13 ult.	valeant	» 378 b	» 7	valerent
» 205 a	» 3 ult.	remanerent	» 378 b	» 18	non remanerent

Pag. 205 b	linea 28 ult.	massa	Pag. 379 a	» 14 ult.	massae
» 205 b	» 22 ult.	notariis	» 379 a	» 8 ult.	notariorum
» 205 b	» 9 ult.	praefati	» 379 b	» 8	praefatae
» 205 b	» 6 ult.	et	» 379 b	» 12	ut
» 205 b	» 3 ult.	dignaremur	» 379 b	» 15	dignaremur deprecati sunt
» 206 a	» 33	possent et potuerunt	» 380 a	» 14	possunt et poterunt
» 206 a	» 39	possent	» 380 a	» 21	possint
» 206 a	» 21 ult.	praecriptis	» 380 a	» 8 ult.	praescriptus
» 206 b	» 3	in	» 380 b	» 20	vel
» 206 b	» 4	assignata	» 380 b	» 21	assignatam
» 206 b	» 21	ratam partem, praefatique	» 380 b	» 2 ult.	ratam partem praefatae
» 206 b	» 36 ult.	dismembratione et incor- poratione	» 381 a	» 14	dismembrationi et incor- porationi
» 206 b	» 26 ult.	sicque	» 381 a	» 13 ult.	seque
» 206 b	» 26 ult.	suo	» 381 a	» 12 ult.	pro
» 206 b	» 18 ult.	ad	» 381 a	» 4 ult.	quoad
» 206 b	» 16 ult.	immo	» 381 a	» 1 ult.	pro
» 206 b	» 10 ult.	executionem	» 381 b	» 6	executione (?)
» 206 b	» 7 ult.	cedulae	» 381 b	» 10	cedula
» 206 b	» 2 ult.	in	» 381 b	» 17	qui in
» 206 b	» 1 ult.	non est	» 381 b	» 17	non sit
» 207 a	» 10	perineat	» 381 b	» 11 ult.	perineant
» 207 a	» 17	pro	» 381 b	» 4 ult.	prout
» 207 a	» 36	officiorum	» 382 a	» 20	officio
» 207 a	» 37	ut	» 382 a	» 21	et
» 207 a	» 40	remaneat	» 382 a	» 25	remaneat
» 208 a	» 27	facto	» 384 a	» 2	desuper facto
» 208 a	» 8 ult.	gaudent	» 384 b	» 7	gaudeat
» 208 b	» 8	censurae	» 384 b	linea 19	censura
» 208 b	» 27	in contrariis	» 384 b	» 1 ult.	in contrarium
» 209 a	» 7 ult.	quaecumque a domorum	» 386 a	» 9 ult.	quaecumque suffragari, et a domorum
» 210 a	» 24	illorum	» 388 a	» 1	ac illarum
» 210 b	» 5 ult.	ipsi	» 389 a	» 17	ipsis
» 211 b	» 35	exercendae	» 390 b	» 14	exercenda
» 212 a	» 14	etiam	» 391 a	» 15 ult.	etiam tam
» 213 a	» 17	ut	» 393 b	» 9 ult.	et
» 213 a	» 31	consensu	» 394 a	» 8	consensus
» 214 a	» 19	innodati	» 395 b	» 21	innodatae
» 214 a	» 21	absolutos	» 395 b	» 23	absolutas
» 215 a	» 37	dicetur	» 397 a	» 5	dicetur
» 215 a	» 37	contineri, et	» 397 a	» 5	contineri exequeretur, et
» 215 a	» 14 ult.	praedictum decretum	» 387 a	» 13 ult.	praedictorum decretorum
» 215 b	» 2	aperuerunt	» 397 b	» 7	aperuerant
» 216 a	» 13 ult.	1628	» 399 a	» 20	1618
» 216 b	» 18	concedere	» 399 b	» 14	concederet
» 217 a	» 35	quibus	» 400 b	» 12 ult.	quibusvis
» 217 b	» 35 ult.	Romanibus	» 401 b	» 24	Romanis
» 218 a	» 31 ult.	vocabulis	» 402 b	» 13 ult.	vocabulorum
» 218 b	» 6	festis	» 403 a	» 16 ult.	festis
» 219 a	» 8	singulis	» 404 a	» 16 ult.	omnibus et singulis chri- stifidelibus
» 220 a	» 9	pericula	» 406 a	» 11	periculo
» 220 a	» 14	ignoranter	» 406 a	» 17	ignorantes
» 221 a	» 5	eisdem Urbis ecclesiis	» 407 b	» 5 ult.	eiusdem Urbis ecclesias
» 221 a	» 36	III	» 408 a	» 9 ult.	IV
» 221 b	» 12	praetenderunt	» 408 b	» 3 ult.	praetenderentur
» 221 b	» 27	fratribus	» 409 a	» 16	a fratribus

Pag.	221 b	linea	83	iniunctae
"	224 b	"	16	generalis
"	224 b	"	89	et
"	226 b	"	34 ult.	et
"	226 b	"	11 ult.	innodati
"	226 b	"	9 ult.	absolutos
"	227 b	"	18 ult.	in
"	228 a	"	8 ult.	ut
"	228 b	"	19 ult.	ordinationibus
"	229 a	"	23 ult.	iudicia
"	229 a	"	10 ult.	cupientes, de memorato- rum cardinalium qui re- lationem venerabilis et- iam fratris nostri, necnon
"	229 a	"	3 ult.	innodati
"	229 a	"	1 ult.	absolutos
"	229 b	"	1	censentes, Francisci
"	229 a	"	37	committere
"	229 b	"	20 ult.	admittendos
"	230 a	"	29 ult.	cum
"	230 b	"	3	ea
"	231 a	"	13 ult.	studio
"	231 a	"	2 ult.	de
"	231 a	"	1 ult.	ex
"	232 a	"	2	quam
"	232 b	"	25	augusti
"	234 b	"	7 ult.	praesentiens
"	234 b	"	10 ult.	Papa
"	235 b	"	10-11	tentaverat dederat
"	235 b	"	21	cecidierant
"	235 a	"	2 ult.	tam
"	237 b	"	11	canonicatus et praebenda
"	237 b	"	22	Notarium
"	239 a	"	25 ult.	facultatis
"	239 a	"	16 ult.	nominati
"	240 b	"	17 ult.	quoslibet
"	241 b	"	15 ult.	occidentalibus
"	242 a	"	19	eiusdem
"	242 a	"	27 ult.	apostolicis, missionariis
"	243 a	"	33	defectu
"	243 b	"	12	illis
"	244 a	"	2	praeferre
"	244 a	"	8 ult.	praecipuum
"	245 a	"	29	quod in
"	245 a	"	2 ult.	sive a nobis
"	245 b	"	29	collectioni
"	245 b	"	12 ult.	occurrerent
"	248 a	"	2	eorum
"	248 a	"	36	restitutionis
"	248 b	"	22	eadem fides
"	249 a	"	6	ecclesiis
"	250 a	"	9	obeundi
"	250 a	"	27	tum
"	409 a	"	linea 23	iniuncto (?)
"	410 a	"	1	generales
"	410 a	"	16 ult.	ut
"	413 b	"	4 ult.	ut
"	414 a	"	23	innodatae
"	414 a	"	26	absolutas
"	416 a	"	2	et in
"	417 a	"	13	et
"	417 b	"	11 ult.	ordinationibus apostolicis
"	418 b	"	19	iudicio
"	418 b	"	6 ult.	cupientes, necnon
"	419 a	"	3	innodatae
"	419 a	"	5	absolutas
"	419 a	"	6	censentes, de memorato- rum cardinalium qui re- lationem venerabilis et- iam fratris nostri Fran- cisci
"	419 b	"	9	admittere
"	419 a	"	17 ult.	dimittendos
"	420 b	"	11	eum
"	421 a	"	4	ut ea
"	422 b	"	13	stadio
"	422 b	"	15 ult.	ex
"	422 b	"	14 ult.	de
"	423 b	"	20	quem
"	424 b	"	1 ult.	septembris (?)
"	425 a	"	6 ult.	persentiens
"	429 a	"	1	Papae
"	430 a	"	22	tentaverit dederit
"	430 a	"	10 ult.	cecidierint
"	431 b	"	1 ult.	tum
"	433 b	"	434 a	canonicatu et praebenda
"	434 a	"	16	notarium
"	437 a	"	14 ult.	universitatis et facultatis
"	437 a	"	5 ult.	nominari
"	439 a	"	19 ult.	quaslibet
"	442 a	"	3	orientalibus
"	442 b	"	1	eisdem
"	442 b	"	13 ult.	apostolicis et missionariis
"	444 b	"	8	defectu deficere,
"	445 a	"	25	illi
"	446 a	"	9	praeficere
"	446 b	"	5 ult.	praecipuum
"	448 a	"	6 ult.	in
"	449 a	"	1	sive a suis superioribus missi sint sive a nobis
"	449 a	"	16 ult.	correctioni
"	449 b	"	13 ult.	occurrerint
"	453 b	"	23	earum
"	454 a	"	20	restitutivis (?)
"	454 b	"	1 ult.	eamdem fidem
"	455 b	"	18	ecclesiasticis
"	457 b	"	3	obeundum
"	457 b	"	25	eum

Pag.	250 a	linea	40	et
"	250 b	"	80 ult.	innodati
"	250 b	"	28 ult.	absolutos
"	251 b	"	24 ult.	sunt
"	252 a	"	9	ibidem
"	252 a	"	23	expiratarum
"	252 a	"	35	facultatem
"	252 a	"	39	pariter
"	252 a	"	41	pari
"	252 a	"	10 ult.	praedictae
"	252 b	"	22 ult.	efficit
"	252 b	"	19 ult.	creditis
"	253 b	"	12	reintegratae
"	253 b	"	27 ult.	declarant
"	254 a	"	4	praesentium
"	254 b	"	14	habita
"	254 b	"	13 ult.	innodati
"	254 b	"	11 ult.	absolutos
"	255 b	"	13	dubiae
"	255 b	"	32	nostri
"	256 a	"	4 ult.	exceptis
"	256 b	"	23	fructus pensiones, eos et alia
"	256 b	"	14 ult.	obligetur
"	256 b	"	1 ult.	capituli
"	257 a	"	13	aliaque
"	257 a	"	32	ullum ius
"	257 a	"	40	approbatis et confirmatis approbandis et confir- mandis
"	257 a	"	11 ult.	conductores
"	257 a	"	8 ult.	ut
"	257 b	"	34	affigendi
"	257 b	"	18 ult.	Italis
"	258 a	"	9	debeant
"	258 a	"	22 ult.	Quodque
"	259 a	"	3	illorum
"	259 a	"	4	manu
"	259 a	"	23	indictionum impositio- num
"	261 a	"	8	nostrorum
"	261 a	"	9	instituere
"	261 a	"	9	de subiectis
"	262 a	"	19	pro
"	263 a	"	27	praemissum
"	263 a	"	32	manu
"	263 a	"	20 ult.	anno IV
"	265 a	"	30	dilecte fili
"	266 b	"	5	constituto
"	267 b	"	32	causam
"	267 b	"	27 ult.	omnium singulorum
"	271 a	"	27	dilecte fili
"	272 b	"	10 ult.	curia, iudices
"	272 b	"	9 ult.	vel
"	273 a	"	7 ult.	alios quoscumque
"	273 a	"	2 ult.	ibidem
"	274 a	"	8	si quae
"	275 b	"	18	eorum
"	457 b	"	linea 8 ult.	ut
"	458 b	"	4 ult.	innodatae
"	458 b	"	2 ult.	absolutas
"	460 b	"	11 ult.	sint
"	461 a	"	17 ult.	ibidem
"	461 a-b	"		expiraturam
"	461 b	"	15	facultates
"	461 b	"	20	pari
"	461 b	"	22	pariter
"	463 a	"	6	propagandae
"	463 b	"	16 ult.	efficit
"	463 b	"	13 ult.	creditis
"	464 a	"	15	reiteratae
"	464 b	"	9	declarent
"	464 b	"	1 ult.	ut praesentium
"	466 a	"	14	habita (?)
"	466 b	"	24	innodatae
"	466 b	"	26	absolutas
"	468 a	"	1	dubie
"	468 a	"	17 ult.	nostris
"	469 b	"	18	exceptis
"	470 a	"	4	fructus, seu pensiones, et alia
"	470 b	"	1	colligetur
"	470 b	"	16	capitula
"	470 b	"	12 ult.	aliquae
"	471 a	"	11	ullum eis ius
"	471 a	"	11	approbatae et confirmatae ... approbandae et con- firmatae
"	471 b	"	3	conductoribus
"	471 b	"	7	et ut
"	471 b	"	1 ult.	affigendum
"	472 a	"	10	Italiae
"	472 b	"	21	debeant
"	473 a	"	17 ult.	Atque
"	474 b	"	5	illarum
"	474 b	"	7	menu-subscriptis
"	474 b	"	11 ult.	indictionis, impositionis
"	478 a	"	12	vestrorum
"	478 a	"	13	instituere
"	478 a	"	13	subiectis
"	480 a	"	16	pio
"	492 a	"	6	praemissorum
"	482 b	"	12	manu subscriptis
"	482 a	"	12 ult.	anno V
"	487 b	"	4	dilecti filii
"	488 a	"	6	constito
"	489 b	"	10	causas
"	490 b	"	3 ult.	omnium et singulorum
"	496 b	"	11	dilecti filii
"	499 b	"	17	curia iudicis
"	499 b	"	18	et
"	500 b	"	16	aliis quibuscumque
"	500 b	"	22	ibidem
"	502 b	"	22	si qua
"	504 b	"	9 ult.	earum

Pag. 276 a linea 18	praedictum	Pag. 505 b linea 8	praeditum
" 276 b " 2 (rubr.)	monendis	" 506 a " 16 ult.	movendas
" 276 a " 25	1774	" 509 b " 5	1674
" 278 a " 6 ult.	aliqui	" 510 a " 6	aliquo
" 279 b " 5	affectum	" 512 a " 3	affectam (?)
" 279 b " 17	quod	" 512 a " 16	quid
" 279 b " 21	quae	" 512 a " 22	qua
" 280 b " 18	si quae	" 514 a " 5	si qua
" 280 b " 26	exponere	" 514 a " 16	exposcere
" 280 b " 31	mandavit ut	" 514 a " 22	mandavit
" 280 b " 22 ult.	electione	" 514 b " 2	electores
" 280 b " 21 ult.	coërcitionibus	" 514 b " 3	coërcitionibus
" 281 a " 14	praedictis	" 515 a " 1	praedictos
" 281 a " 7 ult.	providere	" 515 b " 17	providerat
" 281 b " 16	praesenti	" 516 a " 1	praefati
" 281 b " 24 ult.	decanatum	" 516 a " 2 ult.	decanum
" 281 b " 1 ult.	agnitum	" 516 b " 18 ult.	agniturum
" 282 a " 24	absolutos	" 517 a " 10	absolutas
" 282 a " 27 ult.	agnitum	" 517 a " 8 ult.	agnituri
" 282 a " 24 ult.	suo	" 517 a " 5 ult.	tuo
" 282 b " 8	obest	" 517 b " 13 ult.	obsit
" 283 a " 28 ult.	profitebantur	" 519 a " 23 ult.	profiterentur
" 283 b " 2 ult.	cuilibet	" 520 b " 3	cuilibet
" 285 a " 16 ult.	et	" 523 a " 6	ut
" 285 b " 20	munera	" 523 b " 5	munere
" 286 a " 23	statuimus	" 524 a " 4 ult.	statuimus ei
" 286 a " 31	exceptae	" 524 b " 7	expressae
" 286 a " 32	etiam	" 524 b " 8	etc.
" 287 a " 11 ult.	quae	" 526 b " 18	quae ipsis praesentibus
" 287 b " 23	praebuit	" 524 a " 15	praefuit
" 288 a " 20	Propterea	" 528 a " 3	Praeterea
" 288 a " 4 ult.	inducti	" 527 b " 9	induti
" 288 b " 27	censuit	" 529 a " 2	censuerit
" 289 b " 14	ob	" 530 b " 13	sed ob
" 290 a " 33	flagrantium	" 531 b " 10 ult.	fragrantium
" 290 b " 26 ult.	absolutos	" 532 b " 6 ult.	absolutas
" 290 b " 10 ult.	electiones	" 533 a " 11	electione
" 292 a " 22 ult.	volumus	" 535 a " 7 ult.	voluimus
" 292 b " 5	monasteriorum	" 536 a " 12	monasterium
" 292 a " 5	Discalceatorum	" 536 a " 13	Discalceatarum
" 293 a " 29	in sanctae	" 537 a " 8 ult.	sanctae
" 293 a " 27 ult.	praeposita	" 537 b " 12	praepositam
" 293 b " 8 ult.	absolutos	" 537 a " 7 ult.	absolutas
" 293 a " 33	seu	" 538 a " 9 ult.	sic
" 293 a " 13 ult.	praeeminentiis	" 538 b " 23	ut praeeminentius
" 293 b " 4 ult.	possint	" 538 b " 11 ult.	possunt
" 294 a " 17 ult.	illi	" 539 b " 10	unus
" 294 b " 11	in	" 539 b " 2 ult.	ac in
" 295 a " 9	conventionibus	" 540 b " 7 ult.	contentionibus
" 296 b " 12 ult.	ea	" 544 a " 15 ult.	eo
" 297 a " 13	1674	" 544 b " 6 ult.	1675
" 305 b " 26 ult.	mureri	" 545 a " 22	munere
" 306 a " 14	construentes	" 545 b " 20 ult.	constituentes
" 306 a " 25	quique licet	" 545 b " 7 ult.	licet
" 307 a " 1	ac quae	" 547 a " 7 ult.	atque
" 307 a " 4	illorumque	" 547 a " 3 ult.	illorum
" 307 a " 20 ult.	mandamus	" 548 a " 6	mandamus), facultatem
" 307 b " 19	invocando	" 548 b " 6	invocaverint

Pag. 308 a linea 11	incidisse	Pag. 549 a linea 10 ult.	incidisse in eas
" 308 b " 8 (marg.)	30	" 550 a " 8 ult.	3
" 297 b " 16	Ordinis	" 551 a " 2	Ordini
" 298 a " 11 ult.	fuerant	" 552 a " 2 ult.	fuerint
" 298 b " 4	quis quidquid	" 552 b " 17	quidquid
" 298 b " 31	participes	" 553 a " 7	participes fieri
" 299 a " 6	ipse	" 553 b " 12	ipsi
" 299 a " 13	inter	" 553 b " 21	cum inter
" 301 b " 31	cincturarum	" 558 b " 7	cincturatorum
" 303 a " 1	valeant	" 560 b " 6 ult.	valeat
" 303 b " 20 ult.	rerum	" 561 b " 10	verum
" 304 a " 24 ult.	ex	" 563 a " 9	in
" 304 a " 16 ult.	eisdem	" 563 b " 3	eidem
" 304 b " 26	translationibus	" 564 a " 7	translationis
" 304 b " 13 ult.	earumdem	" 564 b " 1	eorundem
" 305 b " 18	mai	" 565 b " 10 ult.	martii
" 308 b " 7 ult.	expressis eisdem	" 566 a " 6 ult.	expressis
" 309 a " 20	existentium in rebus et bo-	" 566 b " 15 ult.	existentium
" 309 b " 27	auditoris	" 567 b " 13 ult.	auditorio
" 310 a " 20 ult.	expendentia	" 569 a " 9	dependentia
" 311 a " 13	attributa	" 570 a " 4 ult.	attributae
" 311 b " 17 ult.	ad	" 570 b " 10 ult.	ac
" 312 a " 4	aliquid	" 572 a " 12	aliquod
" 312 a " 23	etiam	" 572 a " 7 ult.	aut etiam
" 312 a " 1 ult.	eidem	" 573 a " 3	idem
" 312 b " 19	immediate subiecto	" 573 a " 14 ult.	immediata subiectio
" 313 a " 4	cuilibet	" 573 b " 2 ult.	cuilibet
" 313 a " 7	se	" 574 a " 3	te
" 314 b " 1	sunt	" 576 b " 11	sint
" 314 b " 33	absolutos	" 577 a " 5	absolutas
" 315 b " 17	extraxerunt	" 578 b " 16	extorserunt
" 316 a " 15 ult.	invenit	" 580 a " 9	invexit
" 316 a " 11 ult.	flagrantes	" 580 a " 15	fragrantes
" 316 b " 5	cellariis	" 580 a " 10 ult.	cellariis
" 316 b " 20	diligenter	" 580 b " 8	diligenti
" 316 b " 28 ult.	dictis	" 580 b " 6	dietis
" 319 a " 10	ad gloriam	" 585 a " 10	ad Dei gloriam
" 319 b " 31	confirmantes	" 586 a " 14	confirmarunt
" 320 a " 6 ult.	custodia et provincia	" 587 b " 2	custodias et provinciae
" 320 b " 25	quae	" 587 b " 1 ult.	per quae
" 320 b " 22 ult.	et	" 588 a " 20	ut
" 321 a " 26	nequeant	" 588 b " 11 ult.	nequeunt
" 322 b " 21	fungentes	" 591 b " 7	fungens
" 322 b " 22	dignos	" 591 b " 8	dignus
" 323 a " 12	felicis	" 592 a " 18 ult.	postquam felicis
" 323 a " 35	puritate	" 592 b " 11	puritati
" 324 a " 10 ult.	nostrae	" 594 b " 18	nostra
" 324 b " 17	ampliare	" 595 a " 7	ampliata
" 326 a " 17	privilegiis	" 597 b " 9 ult.	statutis et consuetudini-
" 326 b " 16	remissionem	" 598 b " 22	bus, privilegiis
" 326 b " 17	relaxationem	" 598 b " 23	relaxationum
" 327 a " 23	duobus	" 599 b " 20	duabus
" 327 b " 26 ult.	propensi	" 600 b " 8 ult.	perpensi
" 328 a " 9	censuit	" 601 a " 12 ult.	censuerit
" 329 b " 12	opportuna	" 604 a " 10 ult.	opportuna fuerint
" 331 a " 3	et	" 606 b " 10	ut

Pag. 331 a	linea 25 ult.	quibuscumque
" 332 b	" 3	communis
" 333 a	" 2 ult.	bonorum
" 336 a	" 6 ult.	VI
" 336 b	" 1	per
" 336 b	" 1	Caput I.
" 338 b	" 9	gravissime
" 340 a	" 17	subiaceant
" 340 b	" 20 ult.	propterea
" 341 b	" 31 ult.	sequenti
" 344 a	" 4 ult.	destinare
" 344 b	" 10	communibus
" 345 a	" 2	colendam
" 345 a	" 16	ediderit
" 345 b	" 29 ult.	scholasticae
" 346 a	" 24 ult.	comedet
" 346 b	" 10	nominentur
" 346 b	" 12	charitatis
" 348 a	" 10 ult.	observando
" 350 a	" 18	perfectionis
" 352 a	" 14 ult.	omittent
" 352 b	" 26 ult.	rei
" 354 a	" 3 ult.	confessarii
" 354 b	" 7	l.
" 354 b	" 12 ult.	praefati
" 359 b	" 27	propterea
" 360 a	" 35	relevando
" 360 b	" 15	vesperae
" 361 a	" 20	numero
" 361 b	" 11	U. G.
" 361 b	" 21 ult.	conveniens
" 361 b	" 12 ult.	concedatur
" 362 a	" 33 ult.	constitutionibus
" 362 a	" 24 ult.	enim
" 362 a	" 22 ult.	mandetur
" 363 a	" 32	intelligamus
" 363 b	" 9	quam
" 363 b	" 9	fuit
" 363 b	" 14	ipsis
" 364 a	" 23 ult.	quo
" 364 b	" 30 ult.	alio
" 365 a	" 13 ult.	legitimam
" 365 a	" 8 ult.	consensum
" 366 b	" 6 ult.	(si forte extra clavium ponant
" 367 a	" 6	en. et.
" 366 a	" 10-17	constitutionum sanctarum consuetudinem
" 366 b	" 28	praelatus
" 366 b	" 30	recipiens
" 367 b	" 23 ult.	observent
" 367 b	" 18 ult.	laudandi
" 368 a	" 6	alias quascumque
" 368 b	" 30 ult.	iste
" 369 a	" 27	et

Pag. 607 a	linea 18	cuiuscumque
" 609 b	" 9 ult.	communi
" 611 a	" 6	bonarum
" 616 a	" 19 ult.	V
" 616 a	" 12 ult.	post
" 616 a	" 3 ult.	Caput II*
" 619 a	" 13	gravissimae
" 622 a	" 3	subiaceat
" 623 a	" 23	praeterea
" 624 b	" 18 ult.	sequenti et
" 629 a	" 10 ult.	destinato
" 629 b	" 5	communioneibus
" 630 a	" 22	colendum
" 630 a	" 4 ult.	ederit
" 631 b	" 5	scholastici (?)
" 632 a	" 15 ult.	comedent
" 632 b	" 19 ult.	sacerdotes nominentur
" 632 b	" 17 ult.	charitates
" 635 b	" 20 ult.	obserando
" 638 a	" 1 ult.	perfectius
" 642 b	" 19	amittant
" 642 b	" 12 ult.	reis
" 645 b	" 9	ut confessarii
" 645 b	" 20	2
" 646 a	" 9 ult.	praelati
" 653 b	" 22	praeterea
" 655 b	" 9	revelando
" 656 a	" 18 ult.	vespere
" 657 a	" 15 ult.	numeri
" 658 a	" 14	verbi gratia
" 658 b	" 12	contraveniens
" 658 b	" 23	condatur
" 659 a	" 9 ult.	in constitutionibus
" 659 b	" 3	vim
" 659 b	" 6	mandentur
" 661 a	" 3	intelligimus
" 661 b	" 9	quin
" 661 b	" 10	fiat
" 661 b	" 16	in ipsis
" 663 a	" 6	quot
" 663 b	" 11 ult.	in alio
" 664 b	" 5 ult.	legitima
" 665 a	" 2	censum (?)
" 667 b	" 14	(si forte extra conventum obierit), in arca trium clavium ponant
" 667 b	" 13 ult.	et
" 667 b	" 2 ult.	constitutionum, sanctarum consuetudinum
" 668 b	" 2 ult.	praelatos
" 669 a	" 1	recipientes
" 669 a	" 19	observentur
" 669 a	" 16 ult.	laudando
" 669 b	" 10	alios quoscumque
" 670 b	" 9 ult.	isti
" 671 b	" 16	ut

* Ista correctio est addenda.

Pag. 370 a	linea 5	biennium
" 370 b	" 16	specialibus
" 370 b	" 17 ult.	faciant
" 370 a	" 9 ult.	a sedulitate
" 371 b	" 17	finem
" 372 b	" 22 ult.	et
" 373 b	" 37 ult.	praelati
" 373 b	" 26 ult.	factaque illa
" 374 a	" 6 ult.	alias
" 375 a	" 27 ult.	a capitulo
" 375 b	" 4	receptione
" 375 b	" 27 ult.	iuxta
" 376 b	" 25	nobis

Pag. 673 a	linea 20	triennium (?)
" 674 a	" 22	specialius
" 674 b	" 6	faciat
" 675 b	" 22	sedulitate
" 676 a	" 5	finis
" 676 a	" 1 ult.	ut
" 679 b	" 4	praelato
" 679 b	" 13	faciatque illam
" 680 b	" 22	alius
" 681 a	" 14	capitulo
" 681 b	" 4	repetitione
" 681 b	" 4 ult.	intra (?)
" 684 b	" 1	bonis

CONSTITUTIONES

CLEMENTIS X.

CLEMENS X

PAPA CCXLIII

Ab anno MDCLXX ad annum MDCLXXVI.

An. C. 1670 **C**lemens X, Romanus, Æmilius antea dictus, Laurentii de Alteriis filius, S. R. E. presbyter cardinalis, summus Pontifex pronuntiatus die xxix aprilis MDCLXX, et die xi maii eiusdem anni coronatus; creavit cardinales xx; obiit die xxii iulii MDCLXXVI; vacavit Sedes mensem 1, dies xxx.

I.

*Canonizatio S. Petri de Alcantara Ordinis Minorum sancti Francisci Discalceatorum*¹.

**Clemens episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Progenitum. Romanorum gesta Pontificum, praesertim maiorem Dei gloriam ac Sanctorum eius laudes et honorem concernentia, super quibus, illorum superveniente

¹ Hunc Petrum Clemens IX Sanctorum catalogo adscripserat, unâ cum S. Maria Magdalena de Pazzis, sed morte praeventus Bullam expedire non potuit, et ideo hic Pontifex illam expedivit.

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

obitu, litterae apostolicae confectae non An. C. 1670 fuerunt, recenseri iustum reputamus et rationi consonum, ut illa universis christifidelibus innotescant.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster, devotae considerationis indagine perscrutans quod inter caelestes heroës, quorum eximia vitae sanctitas rite comprobata promeretur singularem christianae reipublicae cultum, illis praecipue sancti nominis immortalitatem Apostolica Sedes decernere consuevit, quorum honor cum eximia sit populorum utilitate coniunctus; hinc illi, qui peculiari alicui vitae instituto ideam sanctitatis exhibuerunt, et sacrorum praesertim Ordinum fundatores insigni virtute ac prodigiis illustres, libentissime sacras ad aras accipiuntur; quibus iunguntur ii, qui religiosas familias iam virtute florentes ad severiorem disciplinam revocarunt, et ad sanctioris instituti studium ab excelsa virtute commendati invitarunt; quorum merita exigunt ut Sanctorum albo adscribantur; magna siquidem haud dubium est¹ in sacram eorum militiam atque

¹ Cohærentius legeretur *sunt pro est* (n. T.).

in universam Ecclesiam commoda profectura, quam egregio exemplo ad sanctitatem ardentius provocabunt; quamobrem, cum sanctissimus Deoque gratissimus vir Petrus de Alcantara optime meritis sit de christianâ republicâ, eo quod inculpatam religione et doctrinâ sancti Francisci familiam foetu novae prolis adauxerit, eamque, iam per Hispaniae et Indiarum regna dilatata, per semitas strictissimae paupertatis ambulare docuerit, et omnibus Christi fidelibus praeberit exemplar incredibilis poenitentiae cum summâ innocentia coniunctae, deesse illi non debeat sancti nominis gloria, et populo christiano insigne ab hoc novo Petri cultu ad virtutem incitamentum: gratias igitur agebat omnipotenti Deo idem Clemens praedecessor, qui sibi hanc mentem inspirasset decernendi supremos honores huic viro admirabili, quem praecipuo cultu venerabatur, et a quo salutarem opem in maximis hisce infeliciis temporum discriminibus, praesertim contra superbiam et ferociam Turcarum, implorabat. Ut autem celeberrima Petri sanctitas testimonio etiam suo comprobaretur, et eius eximias virtutes universis christifidelibus imitandas exhiberet, ac illius in terris admiratione dignam et laudabiliter transactam vitam explicaret, sic proponere decreverat:

§ 2. Exortus in lucem erat sanctissimus hic vir Norbae Caesaræ, vulgo Alcantarae, in Baeturia Hispaniarum regione, anno Reparatae Salutis MCDXCIX, ex parentibus genere ac pietate nobilibus, Petro Garabito et Maria Villela, idemque Petri nomen, quod in sacrâ familiâ perpetuum illi fuit, sacro e fonte susceperat. Ab ineunte aetate ambulans in innocentia, vitans lubrica et

voluptatibus obnoxia, et hominum commercium fugiens, contemplandis rebus divinis ita vacabat, ut, amore caelestium incensus, aliquando extra se raperetur; ideoque, sapientiâ crescens et gratiâ, mensuram aetatis moribus senilibus excedebat. Studium litterarum ingressus acri ingenio fingentem spem suis parentibus et magistro indidit. Quia vero noverat sapientem futurum, qui cum sapientibus graditur, religiosorum virorum consortio delectabatur, ac, divinae praesertim inhians sapientiae, sacros avidissime quaerebat libros, a profanis abhorrens. Et quoniam ab infantia secum creverat misericordia, omnibus se charitatis operibus assidue dabat: infirmos proinde, in carcere positos, et egenos quantum poterat sublevabat. Cum autem in alios pius esset et misericors, sibi tamen ex tunc incipiebat esse austerus; nam non solum singulari abstinentiâ sensuales appetitus fraenare, sed et levissimos quoscumque defectus flagellis asperis consueverat expiare.

§ 3. Licet autem, etiam dum in sacculo versaretur, animo caelum recoleret, magis tamen ac magis abundans in scientiâ et in omni sensu probavit potiora; et, annum aetatis sextumdecimum ingressus, in custodiâ S. Evangelii seu Extremaduræ (quæ nunc S. Gabrielis provincia dicitur) fratrum Minorum Discalceatorum habitum et evangelicam vivendi formam suscepit.

§ 4. Quod consilium insigni prodigio approbavit Deus. Cum enim festinanti ad religiosi Ordinis portum moram obiceret fluvius Tietar, qui tunc forte imbribus intumuerat, neque ulla navigii facultas esset, effusus in preces, in alterâ se ripâ divinitus constitutum extemplo reperit Petrus. In coenobio tam magnos in virtute statim progressus fecit, ut initio tirocinii emeritis Christi mi-

Studia.

Infula habitus Minorum.

In alteram fluvii Tietar ripam divinitus transiit.

litis emineret; ad omnium tamen pedes mirabili demissione prosternens se.

§ 5. Praecinxit illum Deus virtute, et posuit immaculatam viam eius; paupertate, religiosae disciplinae rigore, rarâ oculorum modestiâ, incredibili siti cruciatuum inagnam in omnibus excitavit admirationem sui.

§ 6. Solemnem professionem, expleto tirocinii anno, emisit, et sese elevans supra se, humana omnia transcendens et anhelans ad caelestia, oculis tamen in terram semper deiectis, ignorabat an choris ecclesiae (quem perpetuo adibat) fornice obductus esset, an laqueari; an cellula sua ex lapidibus, an ex lignis constaret: et exactis in quodam sui Ordinis coenobio tribus annis, fratres non ex vultu, sed ex solo vocis cognoscebat auditu. Silentii quoque rigore linguam reprimere studens, per triennium quosdam in ore lapillos detulit, ut vel sic loquendi pruritum coërceret.

§ 7. Senili prudentiâ iuventutem supergressus, vigesimo aetatis anno, praeter sacri Ordinis morem, custos coenobii S. Mariae Angelorum renunciatus est; ubi tot charismatum dona caelitus illi collata sunt, ut ex eo iam tempore prodigiis coruscaret. Cum enim annona omnis defecisset, ac fratres egredi ad petendam eleemosynam prohiberentur altissimâ nive conventum obsidente, conqueri de Petro coeperunt, qui etiam rigente hieme ipsis cogitare de crastino vetuisset, quidquid mensae supererat quotidie in pauperes distribuere consuetus: at ille, certo sciens enutriendos esse qui iactant cogitatum suum in Domino, iussit ad ostium querulos pergere, ubi, super acervum nivis postibus haerentem, praegrande canistrum refertum panibus invenerunt, tam importuno tempore, et itinere altâ nive obsito, non nisi ab angelis eo delatum: quam di-

vinæ providentiae curam aliis quoque vicibus est expertus.

§ 8. Sed mirabilior erat Petri vita, quæ ut viva lex perfectionis alumnos provocabat ad sanctitatem. Pro quovis praeconio sufficeret referre illa, quæ de hoc viro sanctissimo dixit sanctissima pariter virgo Teresia Carmelitarum Reformatorum parens, videlicet, ne momento quidem diei ac noctis Petrum ab oratione cessasse; et, ne somnus oranti obreperet, flexis genibus, cum quieti tantum indulgere cogebatur, ad ligni stipitem parieti infixum caput admovebat. Illius cella, eadem Teresiâ teste, pedum quatuor longitudinem cum dimidio non excedebat; adeoque depressa erat, ut flexis genibus et curvis semper humeris in illâ haerere cogeretur.

§ 9. Per quadraginta annorum decursum sesquihoram tantum somno concessit. Ieiunium amavit, adeout ad triduum ordinarie, et ad octo aliquando dies inediam protraxerit; asperissimo praeterea cilicio armatus, bractea ferrea per viginti annos praefixis aculeis corpus dilanians, bis in die flagellis in se crudelissime animadvertens, itinera, quamvis longissima atque asperrima, capite semper detecto nudisque pedibus per aestus et frigora suscipiens; itaut, cum nudum caput imbribus et nivi exponeret, interdum capilli gelu concreti deciderent, et aestate praeservida exurentibus solis radiis capite vehementissime cruciaretur; respondere solitus interrogantibus cur detecto capite semper incederet, nefas esse coram Deo tecto capite ambulare. Cum vetustum ac vilem saccum abluebat, madidum corpori aptabat, quin etiam in gelidam aquam rigente hieme sese plerumque iniiciebat. Praeter haec, familiare illi

1 Male edit. Main. legit *sanctitatem pro* (R.T.).
2 Aptius edit. Cherub habet *admovebat* (R.T.).

Alios ad sanctitatem provocat.

Somnus elususque arctissimus.

Saeva membrum maceratio.

erat, hieme summâ, urgente nivis frigore, deposito pallio, fenestram et ianuam cellae reserare, ut, frigidissimo excepto aëre et gelu, acrius torqueretur caro, mox eximenda¹ diris cruciatibus, cum fenestram clausisset et ianuam. Eo devenit hac saevâ maceratione membrorum, ut, ex narratione sanctae Teresiae, arido et exangui corpore radicum arboris speciem exhibuerit; oculis autem in caveam recedentibus, et sulcatis perpetuo lacrymarum imbre genis, mirabile poenitentiae simulacrum videretur.

Amor in Deum. § 10. Ex hac eximiâ vitae sanctitate vires hausit ad egregia quaevis praestanda in honorem divinitatis, eaque prodigioso morum suorum exemplo assequi potuit. Latere ille quidem praecoptasset, et, paternam sancti Francisci humilitatem secutus, regale sacerdotium formidasset accipere, nisi ad illud superiorum imperio coactus fuisset. Itaque, non sumens sibi honorem, sed vocatus a Deo tamquam Aaron, sacrum quotidie peragebat tam uberes in fletus effusus, ut exitus aquarum deducentes oculi eius viderentur fons hortorum et puteus aquarum viventium, quae fluunt impetu de Libano.

Praeclara omnia uberes fructus. § 11. Iussus etiam est suggestum ascendere, ac verbi divini panem ex tempore populis esurientibus frangere: cumque de ore eius erumperent quasi sagittae potentis acutae, innumeros felicissime sauciatos eruit de potestate tenebrarum, et transtulit in regnum Filii Dei. Praeterea confluebant ad illum privatim erudiendi non modo infimi et populares, sed etiam nobiles ac principes viri; quos mirâ suavitate et efficaciâ verborum ad salutarem poenitentiam invitabat. Confossarii tamen munus apud Carolum V. Caesarem declinavit, captus amore so-

¹ Edit. Cherub. habet *exurenda* (B. T.).

litudinis et demissionis, ac metu discriminum aulae regalis.

§ 12. Plura coenobia sui Ordinis sanctissime temperavit, videlicet illud S. Hoenuphrii in provinciâ S. Gabrielis, S. Michaëlis Placentiae, aliaque. Subinde provinciae diffinitor et custos, ac deinde omnium suffragiis in provincialem electus est provinciae S. Gabrielis; cuius regimini sedulo incumbens exemplis et verbis, quasdam edidit constitutiones, quibus strictioris observantiae nitor refloresceret. In Lusitaniam quoque perrexit, ut nascentem Arrabidorum provinciam iuvaret et promoveret.

§ 13. Cum autem arctiorem sui Ordinis disciplinam vigere desideraret et longius extendi, superatis gravissimis difficultatibus, divino munitus praesidio, et apostolicâ fretus auctoritate, primum novae reformationis coenobium angustissimum et pauperrimum sub Immaculae Conceptionis titulo, prope Pedrosam Cauriensis dioecesis in Baeturia, vulgo Extremadura, oppidum, construxit: ubi cum paucis sociis apostolicam sui patris Francisci vitam renovavit. Hinc, a Paulo IV summo Pontifice, eiusdem Clementis ac nostro praedecessore, commissarius generalis novae reformationis institutus, alios aedificavit conventus; ex quibus et quibusdam aliis eius se regimini ultro subdentibus provinciam S. Iosephi fundavit. Mox, destinatis ad regnum Valentiae sociis, provinciae S. Iohannis Baptistae fundamenta iecit. Ac tandem illud strictissimum vitae genus in varias Hispaniae provincias ad Indias et Iaponiam usque feliciter dilatatum est, ubi ex ipsâ reformatione multi martyrio coronati sunt.

§ 14. Sanctam quoque virginem Teresiam in stabiliendâ Carmelitarum reformatione indefessus adiuvit, ita ut, ipsamet testante, recentis illius propa-

Regularia observantiae promotor.

Zelus pauperum.

S. Teresiae adiutor.

ginis sit praecipuus promotor existimandus. Et revera multas pro re tantâ peregrinationes suscepit et labores tulit; immo et absenti opem et consilium laturus aliquando miraculose apparuit.

Miracula.

§ 15. Quam gratum acciderit Deo studium hoc observantiae strictioris, et quanto haberi vellet in pretio seraphicum zelum huius viri, Deus ipse prodigiis ingentibus comprobavit; cum, non solum rapidissimas Tagi et alterius fluminis aquas siccis ipse pedibus aliquando transivit, sed et puer, qui asello insidens canistrum panibus refertum ad illum et fratres deferebat, Petri de Alcantara nomine invocato, iumentum impulit in flumen, quod solidum ac tutum supra suas aquas ingressum eidem praebuit.

Cum Ioannes de Neira, Petri in itinere socius, inediâ et siti confectus pene decideret, in loco, ubi ad orandum sanctus hic vir se composuerat, fons illico erupit, et panis cum pisce ad esum paratus apparuit.

Infixus ab eo terrae aridus baculus in viridem ficulneam excrevit, cuius fructus etiam nunc aegris salutem redonant.

Eius charitas.

§ 16. Atroce pertinae mulieris iniuriam non modo patientissime toleravit; verum etiam, flexis coram eâ genibus, pro culpâ, quam non patrat, humillime deprecatus est.

Raptus in aere.

§ 17. Semel crucem in horto Pedrosi devotis oculis contemplans, sursum ferri et in aëre coram ipsâ suspendi et lucidissimos quoque ex oculis radios in eandem crucem emittere visus est, candidâque nube caput eius circumdari.

Prophetia et alia miracula.

§ 18. Quemdam adolescentem benedictionem suam enixe efflagitantem, cum ab Urbe quamprimum recedere decrevisset, de gravi discrimine quod illi imminabat in haereticam quandam opinionem incidendi praemonuit.

Scholarem alium respiciens, mundo quamprimum renunciaturum sacrumque religionis habitum suscepturum divinitus agnovit.

In magnâ siccitate precibus suis copiosum a Deo imbrem obtinuit.

Accensum ignem in quodam conventu per flammâ ipsas innoxius incedens sine morâ extinxit.

Demersum in puteo infantem, chordâ qua cingebatur in eum locum demissâ, mirabiliter extraxit.

Mulieris oculos luce orbatos leviter tangens, datâ ei benedictione, protinus illuminavit.

Feminam quamdam, a daemone per nautum temporis deceptam, de pravâ illâ consuetudine, quam cum maligno tentatore habuerat, commonefecit et liberavit.

In reditu ad conventum de Arenas a civitate Abulae obrutus fuisset nivibus, quarum vis ingens e caelo devolvebatur, nisi eius precibus coërcitae in aëre pendulae constitissent, et prodigiosum tabernaculi genus artificioso fornice composuissent, quo inclusus Petrus ab aliarum laesione nivium prohibebatur.

Imbres quoque copiosissimi eum mactare non sunt ausi, quod etiam, dum augustum missae sacrificium offerret, ipsi et circumstantibus semel evenit. Corporaliter videndum se praebuit plurimis procul distantibus. Prophetico lumine remotissima locorum ac temporum spatia praedixit. Demum usque adeo fuit in deliciis Divinitati, ut omnium vota, quando Petrus intercessorem exhiberet se, implenda esse professus fuerit sanctae virgini Teresiae, ut ipsamet sibi semper accidisse fatetur.

§ 19. Et illius quidem preces adeo incensae erant igne divino ut inter orandum brachiis in modum crucis expansis in altum saepissime ferretur, ac dum sa-

Inter orandum in altum elevatur.

crum faceret elevari in sublime coram populo aliquoties conspectus fuerit; immo tanta eius erat assiduitas orationis, ut nunquam ab ea cessaret, et intuentibus ipsum homo alterius saeculi videretur.

Mors.

§ 20. Edoctus ergo, etiam dum in terris agebat, ad caelum evolare, tandem meritis plenus, aetatis anno sexagesimo tertio in febrim ac dolores molestissimos incidit. Angebatur simul cum aegritudine hilaritas Petri, prohibentis religiosam suam familiam a lacrymis, in quas ob amittendum amantissimum parentem agebatur. Ecclesiae sacramentis rite susceptis, ac praedicta mortis hora, non iacens, sed humi erectus in genua, in altissimam extasim diripuit¹; ac deinde sensibus restitutus: *Laetatus sum* (inquit) *in his quae dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus*; et, manu fratribus benedicens, ita illos est allocutus: « Non intuemini, fratres mei, SS. Trinitatem, et dominam meam gloriosissimam Virginem Mariam et sanctum Ioannem evangelistam? » Quibus dictis, adhuc excepto² genibus corpore, migravit animo in caelum, et sancta Teresia, procul distans ab oppido de Arenas in quo Petrus decesserat, illum vidit recto et lucido tramite delatum ad sempiternam felicitatem; ac saepe postea eidem oranti apparuit plenus immensa gloria et purissimae lucis radiis circumfusus. Corpus vero pulcherrimum, caelesti quodam colore perfusum, oculis apertis et miro splendore radiantibus, suavissimo de membris odore manante, intuentes replebat admiratione, utque fidelium adventantium devotioni satisfaceret, in eminentiori extra portam loco expositum fuit, ad cuius conspectum populus suspiriis ac vocibus Sanctum inclamabat, auxilium ab eo petebat, vel minimam habitus par-

¹ Edit. Cherub. legit *erupit* (R. T.).

² Edit. Cherub. habet *stante* pro *excepto* (R. T.).

liculam pro summo quilibet bono reputabat. Inde processum est ad funus, numeroso populo cum facibus ac candelis accensis sacrum depositum comitante. Contigit autem inter cetera notabilia quod caelum imbre ac vento furens, delato in medium corpore, subito placaretur, dum in circuitu omnia streperet et inundarent, ita ut a valetudinario, in quo decesserat, usque ad conventum, duobus milliaribus distantem, quieto caelo, omnes immadefacti processerint, et ceram pro funere honorando accensam in tanto spatio nihil imminutam repererint. Eius corpus, in ecclesia fratrum Minorum Discalceatorum depositum, singulari populorum veneratione invisitur.

§ 20. Excessit anno salutis MDLXII, Annus et dies obitus. XVIII die octobris.

§ 21. Plurimis etiam post mortem miraculis coruscavit. Miracula post mortem.

Alphonsus Sanchez faber lignarius, fracti cruris integrandi mortalem¹ omnem spem proiecerat; sed ad sepulchrum Petri momento temporis convaluit.

Laborantem exitiali morbo Mariam de Paramo, et a medicis desperatam, haustus aquae, reliquiarum Petri contactu sacrae, dicto citius integrae sanitati restituit.

Sacramento Extremae Unctionis munita iam erat Maria Velasquez, quae Petri opem exposcens illico surrexit incolumis.

Franciscus Ramirez sexennis puer, cruribus contractus, oleo lampadis ante Petri sepulchrum lucentis inunctus, repente sanatur.

Balthasari Rodriguez sexenni puero, fracto utroque latere, ac defluentibus intestinis pene confecto, effusae ante Petri sepulchrum preces salutis fuerunt.

Francisca Martinez triennio claudicans,

¹ Ita legit etiam edit. Cherub.; at forsitan legendum *moralem* (R. T.).

quae, desperata fracti pedis salute, genibus et manibus reptaverat ad Petri sepulchrum, incolumis, et solido pede innixa, regressa est domum.

Utraque aure surdus Bartholomaeus Garzia, contactu aquae, cui fuerant admotae Petri reliquiae, recuperavit auditum. Et eodem contactu visum momento recepit Isabella Gonzalez a tribus mensibus caeca. Et foedo apostemate laborans in dextro genu Ioannes puer bimus repente convaluit.

Ad ipsius sepulchrum concursus.

§ 22. Iacuit autem Petri corpus per multos annos in humili loco, in quo primo reconditum fuerat; sed, cum undique ad illud ex tota conflueretur Hispania, episcopi Abulensis auctoritate in locum decentiorem a religiosis conventus de Arenas translatus est, et oleo similem liquorem distillans repertum, candidis velis fuit involutum, retenta quadam reliquiae particula, et in arca prope altare maius iterum muro inclusum.

Clemens IX praeparat cultum et venerationem.

§ 23. Gratias igitur immortales agebat omnipotenti Deo idem Clemens praedecessor, et in illo cor suum exultabat, quod, nullis eius suffragantibus meritis, sed altitudine divitiarum sapientiae et scientiae suae, hanc servi sui Petri de Alcantara canonizationis solemnitate per eius humilitatis ministerium ad sui nominis gloriam et catholicae fidei exemplum voluerit celebrari. Cum enim, praeter eximia prodigia quibus Petri vita effulsit, post mortem etiam quamplurimis aliis miraculis¹, ut eius sanctitatem testaretur Deus, aditus aperiebatur ad sacros honores Petro deferendos.

Processus.

§ 24. Propterea crebrescente fama eius sanctitatis, venerationis et miraculorum, editi super his fuere processus auctoritate apostolica et ordinaria: et accedentibus precibus clarae memoriae Phi-

¹ Ed. Cherub. hic addit *claruerit*; vel comma et particula *ut delenda* (R. T.).

lippi III et IV catholicorum Hispaniarum regum, necnon fere omnium Hispaniae regnorum, ceterisque de more peractis, sacra rituum congregatio, cui supradictorum processuum revisionem iniunxerat Gregorius Papa XV etiam praedecessor noster, tunc suus, respondit, referente bonae memoriae Marco Antonio tituli S. Eusebii presbytero cardinali Gozadino, iuxta seriem relationis trium causarum palatii apostolici auditorum, pluries examinatum fuisse causam servi Dei Petri de Alcantara, ac plenissime constare de validitate processuum, fama sanctitatis, fidei puritate, ceterarum virtutum excellentia, reliquiarum ac sepulchri veneratione, et plurimis tandem miraculis; ac propterea posse, si Summo Pontifici placuisset, eundem Petrum Sanctum ac in caelis regnantem omnibus fidelibus solemnem canonizationem proponi venerandum, dum interim episcopus Abulensis in cappellam quamdam novam a se dedicatam sacrum eius corpus odorem suavissimum spirans solemniter transtulisset, praesentibus nonnullis Hispaniae magnatibus, qui ferendis reliquiis nobiles humeros submiserunt.

Beatificatio.

§ 25. Quapropter idem Gregorius XV felicitis recordationis praedecessor noster, tunc suus, annuit precibus eiusdem Philippi IV regis, et ministri generalis et fratrum Ordinis Minorum, atque Petrum Beati titulo insignivit die XVII aprilis anno salutis MDCXXII; ac de eo tamquam de Confessore non Pontifice die XIX octobris, qua ipsius memoriam celebrandam esse statuit, ubique terrarum ab universo Ordine Minorum Observantium utriusque sexus, in oppido vero de Alcantara, ubi natus est, atque in altero de Arenas, ubi corpus eius requiescere acceperat, ab omnibus tam regularibus quam saecularibus clericis recitari officium posse et missam celebrari, datis desuper

litteris in formā Brevis, concessit. In provinciā vero S. Iosephi, cuius auctor extitit Petrus, a fratribus Discalceatis de illo veluti de Patrono etiam cum octavā officium ac missam celebrari posse.

Processus alex. ob decreta Urbani VIII. § 26. Deinde vero novus processus conditus est ob nova decreta ab Urbano VIII edita, et fama sanctitatis perseverans et crescens fidelium veneratio reperta est.

Innocentius X comprobavit miracula. § 27. Alia deinde miracula a felicis recordationis Innocentio X praedecessore nostro, tunc suo, comprobata sunt die viii martii MDCL, cum processus novi super his, quae post Petri beatificationem¹, formati fuissent, instantibus in primis iteratis supplicationibus episcoporum, principum ac civitatum totius Hispaniae.

Volunt sacrae rituum congregatio. § 28. Repetito voto sacra rituum congregatio die xii aprilis anno MDCLX censuit posse tuto deveniri ad solemnem Petri canonizationem, ac in Domino plurimum expedire ut diuturnae mortificationis assiduus labor, plane ad prodigii genus accedens, argumentum insigni perfectissimae charitatis in Deum, cum salubri animarum profectu sane admirabili, christifidelibus colendus et imitandus omnino proponeretur.

Alexandri VII obitu commemoratio canonizatio. § 29. Sed interim succedente interitu felicis recordationis Alexandri VII praedecessoris nostri, tunc sui, quo annuente decretum supradictum emanaverat ab eadem sacrā rituum congregatione, et eodem Clemente ad S. Petri cathedram evecto, priores diligentiae fuerunt instauratae, et accedentibus novis principum catholicorum instantiis, praesertim vero regis catholici Caroli II, secretum consistorium fuit habitum die xviii martii anno MDCLXIX, in quo per venerabilem fratrem nostrum, tunc summum, Martium episcopum Portuensem S. R. E. car-

¹ Forsan deest contigerant, ut habet edit. Cherub. (R. T.).

dinalem Ginettum status causae beati Petri relatus fuit; et omnium cardinalium, qui adfuerunt, suffragia dixerunt placere eis ut idem Clemens ad solemnem canonizationem deveniret.

Carolus II rex Hispaniarum instat pro canonizatione. § 30. Quapropter, sequente publico consistorio, in quo de canonizatione dicti beati Petri verba fecit dilectus etiam filius Alexander Capraria, nostrae, tunc suae, consistorialis aulae advocatus, et nomine praefati Caroli regis, necnon Regnorum praedictorum, ac ministri generalis et fratrum Ordinis Minorum eidem Clementi praedecessori fuit humiliter supplicatum,

Clemens IX ieiunia indicit et indulgentiam concedit. § 31. Idem Clemens praedecessor noster, in tam gravi causā orationibus et ieiuniis publice indictis, et concessā pro hoc fidelibus indulgentiā, divinae voluntatis beneplacitum explorare satagit.

In semipieno postmodum consistorio cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum (de quorum numero tunc eramus) scripta suffragia canonizationis solemnitate approbantium eidem Clementi praedecessori diem dominicum in Albis unanimiter innuerunt.

Canonizatio. § 32. Tandem, cum nihil aliud desideraretur eorum, quae ex Ss. Patrum auctoritate, sacrorum canonum decretis, S. R. E. antiquā consuetudine, ac novorum decretorum praescripto agenda et observanda erant, dictā die dominicā in Albis, quae erat iv kalendas maii, anno MDCLXIX, pontificatus sui anno II, in sacrosanctā beati Petri Apostolorum Principis basilicā, in qua solemni ritu cum eiusdem S. R. E. cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis, episcopis et dilectis filiis Romanae curiae praelatis, officialibus et familiaribus suis, clero saeculari et regulari, et maximā populi frequentia mane convenit, post repetitas pro canonizationis decreto petitiones nomine eiusdem Caroli regis a dilecto

etiam filio nostro, tunc suo, Iacopo tituli S. Sixti presbytero cardinali Respiglioso nuncupato, post sacros hymnos, litanias, aliasque preces, post Spiritus Sancti gratiam rite imploratam, ad honorem sanctissimae et individuae Trinitatis, ad exaltationem fidei catholicae et christianae religionis augmentum, auctoritate Domini nostri Iesu Christi, beatorum Apostolorum Petri et Pauli, ac eius maturā deliberatione praehabita, et divinā ope saepius imploratā, ac de venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum, cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum in Urbe existentium consilio, beatum Petrum de Alcantara Sanctum esse decrevit et definivit, ac Sanctorum catalogo adscripsit, statuens ab universali Ecclesiā, quolibet anno, xviii octobris, illius obitus die, memoriam eius inter Sanctos Confessores non Pontifices piā devotione recolere debere. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Sancti festum decernitur. § 33. Postea idem Clemens, praedecessor noster, eiusdem Sancti festum die xix octobris celebrari quotannis decrevit, in qua die omnibus christifidelibus, qui aliquam ex ecclesiis universi Ordinis sancti Francisci, tam fratrum quam monialium, tam hactenus erectis quam in posterum erigendis, et ubicumque locorum existentibus, visitaverint, indulgentiam plenariam perpetuam concessit.

Pontificis gratiarum actio. § 34. Deo igitur optimo maximo, a quo est omne datum optimum et omne donum pefectum, gratias agere eundem Clementem praedecessorem decebat qui benedixit hunc servum summum in omni benedictione spirituali, ut esset sanctus et immaculatus coram ipso, et curreret in viā mandatorum divinarum, dilatato

¹ Aptius edit. Cherub. legit nostrorum voluntatis et decreti (R. T.).

corde ab eximia charitate; cumque illum divina pietas hunc nostro saeculo indulserit, qui antiquae prodigia sanctitatis instauraret, eundem singulari cultu prosequeretur, eiusque auxilium in huius christianae reipublicae necessitatibus enixius imploraret.

Decreti definitio. § 35. Ne autem de decreto, definitione, adscriptione, statuto, concessione, aliisque praemissis, pro eo quod ipsius Clementis praedecessoris litterae eius superveniente obitu confectae non fuerunt, valeat quomodolibet haesitari: volumus et apostolicā auctoritate decernimus quod decretum, definitio, adscriptio, statutum, concessio, aliaque praemissa a dictā die iv kalendas maii suum consequantur effectum, ac si super illis ipsius Clementis praedecessoris litterae sub datā eiusdem diei confectae fuissent, prout superius enarratur; quodque praesentes litterae ad probandum plene decretum, definitionem, adscriptionem, statutum, concessionem, aliaque praemissa ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Publicatio et fides. § 36. Ceterum, quia difficile foret praesentes nostras litteras ad singula loca, ubi opus esset, deferri, volumus ut earum exemplis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticā constitutae munitis, eadem ubique fides habeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

Clauula trinitatis. § 37. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum voluntatum et decreti¹ infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno

Incarnationis Dominicæ MDCLXX, v idus
mail, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 11 mail 1670, pontif. anno 1.

✠ EGO CLEMENS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS

✠ Ego Franciscus episcopus Ostiensis
cardinalis Barberinus, S. R. E.
vice-cancellarius.

✠ F. M. episcopus Tusculanus cardinalis
Brancatius.

✠ Ego Uldericus episcopus Albanensis
cardinalis Carpineus.

✠ Ego Virginios tituli S. Laurentii in Lu-
cina presbyter cardinalis Ursinus.

✠ Ego Caesar tituli Ss. Quatuor Coro-
natorum presbyter cardinalis Fac-
chenettus.

✠ Ego Alderanus tituli S. Praxedis pres-
byter cardinalis Cybo.

✠ Ego Fridericus tituli S. Petri ad Vin-
cula presbyter cardinalis Sfortia.

✠ Ego Benedictus tituli S. Monuphrii
presbyter cardinalis Odescalsus.

✠ Ego Aloysius tituli S. Alexii presby-
ter cardinalis Homodeus.

✠ Ego P. tituli S. Marci presbyter car-
dinalis Ottobonus.

✠ Ego Laurentius tituli S. Chrisogoni
cardinalis Imperialis.

✠ Ego Marcellus tituli S. Stephani in
Monte Caelio presbyter cardinalis
Santacrucius.

✠ Ego Ioannes Baptista tituli S. Marcelli
presbyter cardinalis Spada.

✠ Ego Franciscus tituli Ss. Quatuor Co-
ronatorum cardinalis Albitius.

✠ Ego Octavius tituli S. Caeciliae pres-
byter cardinalis de Aquaviva et Ara-
gonia.

✠ Ego Carolus tituli S. Priscæ presby-
ter cardinalis Pius.

✠ Ego Carolus tituli S. Eusebii presby-
ter cardinalis Gualterius.

✠ Ego Flavius tituli S. Mariae de Populo
presbyter cardinalis Chisius.

✠ Ego Iacobus tituli S. Pancratii pres-
byter cardinalis Franzonus.

✠ Ego Petrus tituli S. Calixti presbyter
cardinalis Vidonus.

✠ Ego Nereus tituli Ss. Nerei et Achil-
lei presbyter cardinalis Corsinus.

✠ Ego Carolus tituli S. Anastasiae pres-
byter cardinalis Bonellus.

✠ Ego Carolus tituli S. Susannae pres-
byter cardinalis Caraffa.

✠ Ego P. tituli Ss. XII Apostolorum pres-
byter cardinalis de Alteriis.

✠ Ego Caesar tituli S. Ioannis ante Por-
tam Latinam presbyter cardinalis
Rasponus.

✠ Ego Carolus tituli S. Mariae de Ara-
caeli presbyter cardinalis Robertus.

✠ Ego Iacobus tituli S. Sixti presbyter
cardinalis Rospigliosus.

✠ Ego Fridericus tituli S. Nicolai in
carcere diaconus cardinalis Hassia.
✠ Ego Carolus S. Caesarei diaconus car-
dinalis Barberinus.
✠ Ego Decius S. Eustachii diaconus car-
dinalis Azzolinus.
✠ Ego Franciscus Maria Ss. Viti et Mo-
desti diaconus cardinalis Mancinus.
✠ Ego Paulus tituli S. Georgii diaco-
nus cardinalis Sabellus.
✠ Ego Sigismundus S. Mariae in Do-
mnica diaconus cardinalis Chisius.

II.

*Bulla sive litterae decretales canoniza-
tionis S. Mariae Magdalenae de Paz-
zis Ordinis B. M. V. de Monte Car-
melo, quam Clemens IX Pontifex Ma-
ximus unâ cum B. Petro de Alcan-
tura Sanctorum catalogo adscripsit,
a SS. Clemente X expedita.*

Clemens episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Rationi consonum et iustum reputa-
mus ut Romanorum gesta Pontificum,
praesertim maiorem Dei gloriam et San-
ctorum eius laudes et honorem concer-
nentia, super quibus, eorum superve-

1 Nunc primum impressa

niente obitu, litterae apostolicae con-
fectae non fuerunt, illa universis chri-
stifidelibus pateant.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recor-
dationis Clemens Papa IX. praedecessor
noster, pie attendens quod singulari
divinitatis consilio factum erat ut, in
illo potissimum tempore quo pessimi
veteratores et errorum magistri apud
multas gentes ac praesertim in septen-
trione bellum religiosis familiis indixe-
rant iridentes sanctissima vota quibus
perfectionis studio ducti christifideles
se divino famulatu consecrabant spe-
ciali cultu, floruisent in sacris Or-
dinibus quamplurimi sanctitate conspi-
cui qui ceteris exemplo praelucere et
currerent in viâ divinorum mandatorum
et consiliorum ad confundendam Lutheri
et sociorum insaniam et carbones ignis
super illorum capita congerendos; quo-
niam vero virginitatem praecipue con-
temnebant nequissimi hostes coeno vo-
luptatum immersi, sponsus divinus, qui
pascitur inter lilia, excoluit sacris in
hortis pulcherrimos flores, quorum cae-
lestis odor alios illicio suavissimo invi-
taret ad studium angelicae huius virtutis;
hinc, praeter Teresiam a Iesu, Rosam
de S. Maria, aliasque plurimas nondum
albo Sanctorum aut Beatarum adscriptas,
exhibuit admirationi et cultui popu-
lorum sanctissimam virginem Mariam
Magdalenam de Pazzis, cuius ea fuit
caelestium virtutum fragrantia, ut caele-
stem sponsum alleverit ad illam annulo
subarrhandam; tanto autem divini amo-
ris aestu in mediis virginitatis nivibus
ardebat, ut prodigiosa et propemodum
inaudita sint argumenta beatissimi in-
cendii, quae praebebat in excessibus men-
tis quibus frequentissime colloqueba-
tur cum Deo: illam igitur Sanctorum
numero adscribere divini Spiritus du-
ctu decreverat ad solatium et exemplum

Bulla Clemen-
tis IX recense-
tur.

infelicitis huius saeculi, cui singulare praesidium sperabat ab illa, quae hoc ipsum saeculum virtutum suarum prodigiis illustraverat; et gratias humilimo obsequio persolvit omnipotenti Deo, qui, sicut ineffabili providentiâ, nullis suis meritis, Ecclesiae suae ipsum praeesse voluerat, ita reservare ei dignatus erat sanctissimam hanc sponsam suam supremo cultu exornandam, ut celeberrima Mariae Magdalенаe sanctitas testimonio etiam suo comprobaretur.

Nativitas S. Mariae Magdalенаe de Pazzis eiusque illustras parentis ac virtutes. Sanctissima haec virgo exorta in lucem est Florentiae 11 aprilis die anni MDLXVI ex illustribus parentibus Camillo de Pazzis et Maria Bondelmontia. Catharinae nomen inditum illi fuit, quod immutavit cum sacrae familiae nomen dedit. Ab ipsis incunabulis signatum super illam visum fuit lumen vultus divini, adeo ut, aetatis praeciudicium supergressa, caelestibus rebus inhiaret, et quasi iam mundo nuncium remisisset, sericas vestes abhorreret, et integrâ die soluta in fletum fuerit, coacta patris imperio nobile indumentum adhibere domo egressura. Nedum illi rationis usus diluculum affulsisse per aetatem poterat, cum frangere coepit esurienti panem suum, consuetâ in pauperes erogare ientaculum matutinis et pomeridianis horis illi tributum. Statim ad sponsi divini nuptias adulta visa est, ideoque in illius perpetuo complexu vivebat, de illo tantum loqui, vel de eo loquentes audiri cupiebat, et in secretis gynaeceis assiduo haerebat in contemplatione divinarum rerum, praesertim affecta mirifice erga sanctissimum Eucharistiae sacramentum, quo recens refectos avidissime alloquebatur, quasi tunc praesentiâ in illis frueretur Christi servatoris, qui dixit: *Qui manducat meam carnem et bibit meum*

1 Aptius lege audire (R. T.).

sanguinem in me manet et ego in eo Cum autem illius animum subibant crimina quibus offendi suum Deum audierat, exulcerati cordis dolorem incredibili fletu protestabatur.

Anno aetatis decimo, feria v sanctioris hebdomadae, contemplata charitatem eximiam qua se mortalibus in augustissimo sacramento cibum Christus exhibuit, perpetuum illi munus devovit virginitatem suam; ac deinde quotiescumque a parentibus mortalis sponsi mentionem fieri audivit propemodum exanimari visa est: ac certe subituram se potius mortem profitebatur, quam unquam a concepto proposito resilire, beatius videri sibi dicens in carne imitari vitam angelicam, quam ex carne mortalium numerum augere. Matrem ergo sollicite conciliare sibi studebat ut ad sanctimonialis vitam (ad quam avidissime ferebatur) liberum sibi iter indulgeret. Patri vero sancte asserebat se potius violentâ morte extinguendam, quam dimovendam a semel concepto religiosae vitae proposito.

Ruri cum degeret pauperes puellas christianae fidei rudimentis imbuebat, utque libentius et certatim confluerent singulis quibusque festis diebus, plerumque illis sudariola et gremialia, assentiente matre, donabat; cumque nata esset ruri pabulum hoc eximiae virtutis, aegerrime repetebat urbem; in qua tamen solitudinem inveniebat in aedium angulo piis precibus insistens, ac sedulo satagens ut idipsum domestici omnes praestarent. Exinde coenobium monialium S. Ioannis equitum ingressa, ut ibidem, ut assolet, aliquot annos excoleretur, ea praebebat caelestis indolis argumenta, ea charitatis obedientiae et humilitatis specimina, ut moniales San-

1 Male ed. Main. legit *ut quae pro utque* (R. T.).

Anno decimo
vultu viri
perpetuae vir-
ginitatis.

Adolescentia.

ctam illam fore ac divae Catharinae Senensi non imparem praesagirent. Aegris praesertim sollicitam operam adhibebat, illas sacrorum voluminum lectione reficiens, et ignito de rebus divinis eloquio ad caelestem amorem erigens. Ipsa vero adeo vulnerata erat iaculis charitatis, adeo inebriata neectare beatorum, ut vultu praeseferebat cordis incendium, ideoque accensae rosae speciem interdum exhiberet, instar siderum illius oculi scintillarent, immo angelicae formae radiis intuentes bearet.

Innit habitum religionis

Sextodecimo aetatis anno uberrimâ profusione lacrymarum a parentibus tandem extorsit facultatem religiosi habitus suscipiendi, et gaudio triumphans in monasterio S. Mariae de Angelis (cuius parietes suavissime osculabatur) Ordini Carmelitarum adscripta est. Atque is in illa statim solitudinis amor exarsit, ut nunquam ad ferreas crates accesserit, nisi praecepto superioris coacta; quod si aliquando a suis illam latebris abstraheret, ad supplicium impellere videbatur; ipsorum etiam parentum et consanguineorum colloquia, praesertim virorum, aversabatur. Praeterea mirum in modum sollicita erat ne frustra contereretur tempus, quod divinis colloquiis consecrandum erat. Et quia iustitiae custos silentium est, illius leges servavit religiosissime.

Etiam in arduis obedientissimum fuit.

A superiorum nutu ne latum quidem unguem discedebat, licet non raro imperarent ardua; imo etiam illa, quae in extasim raptae virgini Deus imperabat, nonnisi accedente superioris assensu exequabatur. Sanctissimo ambitu vilium officiorum incendebatur; paupertatis amantissima gestiebat si quid interdum vitae necessarium illi defuisset: novam nunquam, sed magis attritam vestem

1 Edit. Main. legit *solitudine* (R. T.).

quaerebat; cumque omnium sese virtutum ideam monialibus exhiberet, iisdem interrogantibus quo pacto religiosa vita instituenda sit, respondere solebat eo semper spiritu vivendum, quem primâ ingressus die conceperant, ac nullum privatum commodum sacri Ordinis instituto praeferendum.

Incredibili ardore animi professionem emisit decimoseptimo aetatis anno: et de claritate crescens in claritatem usque ad perfectum diem, ut sorores omnes divino amore incenderentur, illarum munera obibat, domesticos labores noctibus peragens, quas plerumque traducebat insomnes, ut illae secum transigerent dies in divinarum contemplatione rerum. Quod si aliquando repugnantem somnus opprimeret, miro pudore suffusa, flagellis corpusculum cruentabat, et ad opus regrediebatur, sed quod in aliis fovere satagebat orandi studium, mirifice illo ipsamet virgo aestuabat, et perpetuis precibus sanctam Deo Ecclesiam commendabat, dicere consuevit Christi sponsam non appellandam esse sanctimonialiam illam, quae inter orandum sedulo memor non esset sponsae divinae catholicae Ecclesiae. Choro defuit nunquam, nisi ab aegritudine prohiberetur. Caelestis amoris incendium in omnium animis excitare cupiebat, et ad illum perpetui stimuli erant Magdalенаe colloquia, perspicua ingenii acies, modestissima serenae frontis tranquillitas, prudentiae lumen illustre, et prodigiosa eloquentia in sermone de rebus divinis facilem illi aditum praebebat ad animos occupandos.

Sed uberiores exercendi zeli materiam sortita est, cum illi vigesimumtertium annum agenti demandata est tiruncularum cura, quas praesentiâ ipsâ erigebat ad studia divina, et uno intuitu oculorum culpa alicuius conscias

Anno aetatis
decimo
septimo profes-
sionem emittit.

Studia orationis aestuabat.

Anno aetatis
viginti tertio
magistra novitiorum deputatur.

deterrebat, ita ut faterentur optimae adolescentulae se qualibet vel levissimā labe conspersas Magdalenae conspectum subire nunquam ausas fuisse. Atque adeo constans de magistrae sanctitate opinio discipularum animos occupaverat, ut ipsa (quae omnium imperfectissimam et culpis obrutam arbitrabatur se) omni studio laboraret, quo eas ab hac mente dimoveret, ideoque perturbationes animi sui et hostis nequissimi tentationes iisdem memorabat.

Animorum statum et intima cuiusque penetralia intuebatur; adeoque consentanea cuilibet spiritus languori remedia adhibebat, ut non solum tirunculas, sed plerasque alias tentationibus vexatas eius directioni confessarii¹ subiceret: atque ut solo verbo serenitatem animis afferebat, ita solo nutu aliorum pervicaciam infringebat. Incredibilis erat illius pro periclitantium animarum salute zelus: et, quoties ad innumeros infideles a Christi ovili devios flectebat oculum mentis, medullitus cruciabatur, atque haec cogitatio perpetuus illi erat fons lacrymarum, adeo ut cibo refici non posset, et fletu stratum suum rigaret. Mariam Mediceam Henrico IV Galliarum regi desponsam² hortata impense fuit ut haeresum extirpationi et catholicorum filiorum educationi sedulam operam adhiberet.

Ad haec incendebatur incredibili siti martyrii, cuius delicias delibare conabatur assiduis corpusculi cruciatibus, *semper mortificationem Iesu Christi in se circumferens, ut vita Christi manifestaretur in corpore suo.* Aegris adhaeret³ assidue, de vitā periclitantibus solatium et opem afferebat, insomnes noctes tra-

ducens, atque eo charitatis ardore ministrabat quovis etiam sordido morbo laborantibus, ut ex foetidissimo cuiusdam ulcere vermiculos et putredinem obstergeret⁴, cumque lamberet putres eiusdem ulceris hiatus, exclamabat: *O quam maiora passus est Iesus pro nobis.* Praeterea deformes scabiei crustas, quibus obtegebatur corpus sororis Barbara de Bassis, non absimiles leprae, et Mariae Benignae de Orlandinis, foetido itidem morbo et in lepram desituro per sesquiannum confectae, lingendo, utriusque prodigiosam salutem hoc eximiae charitatis et tolerantiae miraculo redonavit.

Panis tantum et aqua cibus illi et potus quinquennio fuit; proximo autem biennio, medicorum iussu, modicum vinum adhibuit, ac dominicis diebus usa est epulis, quibus vesci sinunt ieiunii leges. Cum vero experiri voluissent moderatores an Deo annuente illā se inedia torqueret, pro imperio compulerunt uti missioribus⁵ cibis, sed eam difficultatem in deglutendo experta est, ut singultibus propemodum spiritus illi fuerit interclusus; idcirco mirabilem tam rarā abstinentiā vitam protraherebat; nudis incedebat pedibus, quamvis glacies horrida rigeret, quoadusque, pedum usu destituta, alienā tantum ope progredi potuit, et quamvis morbi deterere illam debuissent, tamen tam incredibili cruciandi corpusculi studio incendebatur, ut integras noctes sacris in precibus vigilaret, serreo cingulo et ciliciis protereret carnem, caput spineā coronā transfigeret, et liquenti cerā se interdum ustularet.

Sed, quod admirabilius est, non solum omnes corporis cruciatus avidissime amplectebatur, verum etiam nullā caelesti

Ulcera lambat.

Crustas leprae similes per sesquiannum lingit et ita salutem moribundis infirmis donat.

Quinquennio panis et aqua illi cibus fuit.

Spirituales delicias animi sui pro viribus occultabat.

¹ Forsan abstergeret (R. T.).

² Forsan mitioribus aut melioribus (R. T.).

¹ Potius lege confessarius, vel postea subiicerent (R. T.).

² Nō legere malueris desponsatam (R. T.).

³ Potius lege adhaerebat (R. T.).

dolcedine suum animum recreari, aut saltem clam omnibus esse divinas delicias animi sui exoptabat; ideoque, si forte incidisset in scripta, quae de suis visionibus sorores exarabant, illico ea comburebat; et oculis ac toto habitu oris summa modestissimi animi demissio suique contemptus mirifice promicabat; sed frustra caelestium charismatum dona tegere laborabat; tantus enim in illius animo flagrabat aestus amoris divini, ut per claustra transiliens exclamare cogeretur: *o amor, o amor, non bene notus, non bene redamatus, tot iniuriis affectus; oh! quam pauca pectora te norunt! ego pectus meum exhibeo, veni ad cor meum, veni ut fovearis.* Interim mirā corporis agilitate per claustra ferebatur, dilacerabat vestes, et procul abigebat quidquid illius in manus incurrisset, a felicissimo deinde mentis exilio regressa dicere solebat, quod, si blasphemis immunis esset infernus, illum non exhorruisset, ut combureretur magis.

Obsequentissimo cultu venerabatur augustissimam Trinitatem, quam perpetuis fere laudibus adorabat, et illius singulari beneficio, anno MDLXXV, a pervigilio Pentecostes per consequentes octo dies ac noctes sensibus destituta, gavisa est intuitu divinarum rerum, atque in eo rapta quotidie matutinis horis divini Spiritus auram sub diversis formis acceperit. In extasim rapiebatur, ubi symbolum fidei recitabat, atque hoc illi non semel evenit alloquenti Alexandrum cardinalem Mediceum (cui Pontificatum eumque brevissimum futurum praedixit) et qui postea re ipsā Leonis XI nomine Pontifex Maximus renunciatus est.

Eodem anno, et MDXII, feriā v et vi sanctioris hebdomadae, similes animi excessus experta est, atque illi Christus indulsit participationem dolorum, quos acerbissimos iisdem ipse diebus pro ge-

neris humani redemptione toleravit, atque instrumentorum suae sacratissimae Passionis fasciculum porrexit.

Interdum per tres consequentes noctes arcana divinitatis intuita est, ac subinde augustissimae Trinitatis mysterium ea facundia exposuit, quae humani vires ingenii superabat, ac tanto divinarum personarum amore incendebatur, ut, dum inter horas canonicas laudes SS. Trinitati persolveret, exalbescere pallore niveo et amoris aestu pene confici videretur.

Praeterea cum Aeterno Patre eodem anno admirandum habuit colloquium de modo adornandi animam ante sumptionem SS. Eucharistiae; atque his profusae in se divinitatis muneribus ad illud amoris incendium evasit ut interdum exclamaret: *O amor, te amplius ferre non possum: amor in te revertere! tanti amoris incapax ego sum.* Exinde ad gelidum fontem vel ad putei crepidinem manus et brachia undis mergebat, easdem potabat avidissime, illarum copiosā aspergine pectoris Aethnam refrigerabat; nempe¹ semel hoc impetu charitatis acta, pendens a cruce Reparatoris nostrae salutis imaginem amplectebatur, eamque a cruce divulsam lacrymis irrigabat, et sui capitis velaminibus innocens Magdalenā tergebat. Interdum os tam avide admovebat lateri crucifixi, ut videretur suavissimum ex illo fonte divino ambrosiam haurire.

Non semel sponsi divini manu eucharistico epulio relectam, et annulo nuptiali subarrhatam, idem sponsus suā spineā coronā, impressis in animā stigmatibus, ac suo divino corde muneratus est: et divus Augustinus (eius felicem animum in mentis excessu aliquando suspexit) illius cordi *Verbum*, aureis, *caro factum est*, sanguineis notis inscripsit.

¹ Forsan neque pro nempe (R. T.).

Per tres consequentes noctes arcana divinitatis est intuita.

De preparatione ad summum Eucharistiae.

Divinus sponsus non semel Eucharistiam ei praebebat.

Feriā quintā maiori hebdomadae participationem dolorum Passionis Domini.

Novitiam vel levissimā labe conspersas. Magdalenae conspectum subire non debeant.

Animum intima cognoscit.

Ingens martyrii desiderium.

Ad illam infirmarum cura.

Statum suum in altera vita perperit.
Statum animarum in altera vita perperit. Pariter spiritu prophetico dotata, ex divina revelatione futuros rerum eventus praenuntiavit, et quaedam in locis remotis facta et dicta tamquam praesens vidit et audivit.

Manus operis in extasi raptis fenestris clausis oculisque velatis tota immobilis perficit.
Saepe saepius manualibus, qua suendo, qua Sanctorum imagines pingendo, qua aurum scindendo, similesve alias obeundo functiones, implicita exercitiis, repente corripiebatur mentis excessu, quae fixis in caelum palpebris, imo fenestris clausis, oculisque fasciâ velatis, tota immobilis et extatica, coeptum quaecumque eo modo prosequeretur, et ita absolute perficiebat opus, quasi huic unice intenta foret.

In ultima aegritudine delicatiora cibum sibi allatum mittebat ad alias aegras.
Cum autem (sicut praedictus divinitus amantissimus Augustinus) experiretur inquietum esse cor suum donec requiesceret in Deo, conquerebatur, quod incolatus eius prolongaretur. Amoris igitur aestu felicissime contabescens, vigiliis et afflictationibus corporis pene consumpta, quem delicatiora cibum ad illam decumbentem sorores afferebant, ad alias aegrotas mittebat; adeoque castitatis custos religiosa fuit usque ad interitum, et aegreferebat sororis manibus contingi, ut, cum vires illi non essent quibus in aliam strati partem converteret se, iucundius sibi esse diceret in lecto marcescere, quam ab aliis attingi; cumque illi mors instaret, a confessariis interrogata, ingenue professus est, nullam sibi unquam in animo cogitationem fuisse quae quidquam de castitatis candore delibaret; atque hunc integerrimae pudicitiae florem a Beatissimâ Virgine indultum sibi fuisse asserebat, quae se in extasi candido aliquando velamento operuerat, quo protecta nullis unquam contrariis pudicitiae maculis infici potuit.

Usque ad interitum integerrimam castitatem servavit.
Quinque omnino menses cum aegri-

Invicta infirmitas in aegritudine.
t Praeposit. ut nos addimus (R. T.),

ad hunc quinquem mensium.
tudine constans praebuit argumentum invictae tolerantiae. Sacramentis deinde refecta, singulari animi dimissione veniam a sororibus flagitavit, quas, nihil ipsa mortem pertimescens, consolabatur, spirituales vero patrem circa septimam noctis horam rogavit, ut ad quiescendum pergeret, spondens usque ad proximum mane superfuturam sibi vitae usuram. Sub interitum sororibus innuit, ut fidei symbolum recitarent, eoque inchoato in extasim raptâ est, et sempiternae praeludia felicitatis illius in vultu effluerunt. Cum animam ageret integerima virgo, iussa est a confessario praestolari quoad usque sacrum ipse faciens caelesti pane moniales reficeret, at Magdalena, quae usque tunc penitus obmutuerat, quasi reviviscens dixit, *Benedictus Deus*, ac deinde, regressis omnibus e sacro convivio, sanctissimum animum choris caelestibus inserendum emisit die xvi maii anno mdcvii, aetatis suae quadragesimo primo expleto.

Ad eius formam ingenii hominum multitudine.
Consequenti, die cum illatum ecclesiae fuisset sacrum virginis corpus, vis hominum tanta confluit illius vestes incidere studiosissime, ut necesse fuerit occlusis postibus turbam aditu prohibere. Prodigiosum fuit, quod, cum ad sinistram vergeret Magdalene facies, et feretrum nullo motu concuteretur, in dexteram invertit se quia sinister illi aderat adolescens profligatae vitae, cuius aspectum nec exanimatum virginis corpus tolerare potuit.

Humili loco primo sepultum post annum incorruptum corpus reperitur.
Humili primum loco sub arâ maiori sepultum est virgineum corpus, quod ibidem per annum quievit incorruptum, quamvis loci humiditas vestes penitus absumpserit. Inde translatus manavit liquore suavissimo ad instar balsami, et variis languoribus saluberrimo, et in praesentia cuiuslibet corruptionis expers suavissimo etiam odore fragrat,

Processus informativi auctoritatis ordinarius.

Interim crescente famâ illius sanctitatis et miraculorum, editi sunt processus informativi auctoritate ordinariâ; cumque illos retulisset in congregatione sacrorum rituum bonae memoriae Alexander cardinalis Ursinus die x februarii, anno mdcxxiv, eadem congregatio concessit remissoriales litteras ad sumendas probationes in genere et in specie, et sacrae rotâ auditoribus de more commisit discutiendam causam.

Die vero iv aprilis anno mdcxxvi, post adfectos ad Urbem processus Florentiae compilatos, referente bonae memoriae Carolo cardinali Pio, supradicta congregatio censuit constare de illorum validitate, deinde xxiv eiusdem mensis die asseruit constare de virtutibus in gradu heroico, et demum ii maii consequentia miracula approbavit.

Miracula.

Acerbissimis doloribus urgebatur soror Maria Catharina de Chellis ob ulcus, ex quo pars ossis putrefacti fuerat educta; sed, fasciis a Magdalena obligata, illico a dolore, subinde ab ulcere liberata est.

Omnimodâ nervorum attractione laborans soror Fides et lecto haerens immobilis inter acerrimos cruciatus, acceptâ e Magdalene manibus Deiparae Virginis imagine, extemplo convaleuit.

Formato signo crucis super Catharinam de Spinis dire cruciatam a daemone, illico in fugam egit hostem.

Sororibus Barbarae Bassae et Mariae Benignae de Orlandinis tabificâ scabie et leprae simillimâ infectis, purulenta earum ulcera lambendo, sanitatem reddidit.

Sensuum motum et integram salutem restituit sorori Paci de Columbinis sinistri lateris apoplexiâ correptae.

Destituta iam erat a medicis Cherubina Rabatta pessimo ulcere in capite infecta, et febris praeterea atque atrocis-

simis doloribus aestuans, cui tamen ulcus, dolorem et febrim ademit productum ter super illam a Maria Magdalena signum crucis. Eademque Cherubina alio ulcere et lethali febre confecta, iamque sacro munita oleo fere cum morte luctabatur, cum attingens stramentum, in quo Magdalena decumbebat, saluti se restitutam extemplo sensit.

Post mortem vero (praeter diutinum liquorem mire fragrantem, qui variis languoribus saluberrimus affluxit e tibis corporis sanctissimae huius virginis integri et incorrupti) Maria de Rovanis, sexdecim iam menses lethali febre correpta, et omni salutis spe destituta, admovit sibi ad pectus fasciculum florum ob contactum sacri corporis salutarium, et statim in soporem facta est, et brevi expurgata prosiliit e strato prorsus incolumis. Eadem Maria, quadriennio post, febris molestissima et variis morbi symptomatibus in vitae discrimine constituta, ad tactum pulvilli, quo usa fuerat Magdalena, convaleuit. Subinde febris et acerbissimis stomachi doloribus laborans, et duos menses lecto affixa, statim atque Magdalene tunicam superinduit, ad sanitatem revocata est. Quam etiam post annum recepit, cum duos item menses febris aestuasset, producto super illam signo crucis cum velo Mariae Magdalene.

Crudelissimo stomachi dolore et capitis cruciatu cum vertigine et febris Catharina de Tassis vitae marginem attigerat, sed, admotâ stomacho particulâ vestis Magdalene, repentino somno correpta, atque evigilans, omni se dolore et aegritudine exemptam reperit.

Magdalena de Rondonis, sexenni dolorum tormento propemodum extincta, omni certe humani remedii spe desti-

1 Videtur legendum *cruciata* (R. T.).

tuta, admotis corpori Magdalenae vestibus, voto vix nuncupato convaluit. Sicut etiam Petrus de Allis Romanus febrili et doloribus contabescens, superinducto Magdalenae velo, extemplo convaluit.

Processus auctoritatis apostolicae compulsi.

Cum autem iam ab illius obitu celeberrima esse coepisset Mariae Magdalenae sanctitas et veneratio populorum, ac ipsius intercessione patrata miracula viam illius clarificationi aperirent, formati sunt processus auctoritate apostolica, quibus examinatis felicitis recordationis Urbanus VIII praedecessor noster, tunc suus, annuens repetitis precibus dilecti filii nostri, tunc sui, nobilis viri Ferdinandi Etruriae sibi subiectae magni ducis, ac dilectarum in Christo filiarum monialium dicti monasterii S. Mariae Angelorum, die viii maii MDCXXVI hanc Dei servam Beatae titulo insignavit, ac die xxii augusti universo Carmelitarum Ordini indulgit ut illius officium et missam recitaret; die vero xv ianuarii MDCXXVIII huiusmodi indultum extendit ad universam ditionem Florentinam.

Sacra congregatio consulti de casu excepto.

Post novissima autem decreta eiusdem Urbani praedecessoris, die i aprilis anno MDCXLII eadem congregatio censuit constare de casu excepto, nempe de cultu Beatae exhibito auctoritate apostolica; die x septembris MDCXLVIII, cum declaratum iam antea fuisset constare de validitate aliorum processuum super his quae beatificationi successerunt, decrevit constare de quinque miraculis post indultam Beatae venerationem consecutis.

Quoniam miracula post mortem venerabilis virginis.

Perseveravit enim corporis incorruptio cum mirabili flexibilitate quarundam partium, in quibus caro tactu pressa cedit et post ad primum redit, in manibus et brachiis cernuntur venae, capilli adhuc suo fulvo rutilant colore, candorem servat caro in artubus qui

vestibus teguntur; quae et pium inflammant affectum et sanctae devotionis stimulos accendunt.

Continuavit etiam suavissimi odoris ex singulis membris, sed praecipue et acutius ex stomacho fragrantia, tam mira suaveolentia, ut ei nec liquorum, nec florum, aut aromatum odores comparari queant: adeo ut plurium medicorum assertionem et testimonio constet nonnisi divinitus prodire ex illo virgineo corpusculo talem fragrantiam; quae adhuc longe suavius emanavit, quum anno Domini MDCXLIII pro solemni canonizatione exaratus fuit processus.

Solemni praeterea ritu celebrantes beatificationem illius moniales coenobii S. Mariae Angelorum (in quo eius sacrum corpus requiescit), divinam virtute factum est, ut vas, in quo oleum asservabatur, invenerint (postquam plurimum ex eo hauserant) plenum, et successive auferendo, merito huius Elianae virginis (adinstar sui patriarchae) per integram illius celebritatis octavam non imminutum fuisse; quod, exacta perquisitione in congregationibus discussum, inter praecipua caeli de huius virginis beatitudine testimonia numeratum fuit; et hoc eo magis, quod eiusdem olei usu plura alia miracula Dominus ad suae sponsae glorificationem operari dignatus est.

Inter ea priori non absimile fuit, quod anno MDCXLIV¹, deficiente in mense augusto oleo (cuius penuria tunc monasterium illud laborabat), praefecta cellarii, soror Charitas dicta, interno afflata instinctu, sumens parum olei iam ante per annos caelitus multiplicati, una cum altera ex monialibus sorore Obedientia nomine orans, et applicata huius beatae imagine, obtinuerunt eius intercessione tantum illius augmentum, ut qualibet

¹ Sic edit. Main., nisi legendum sit 1664 (R.T.).

hebdomada haustis pluribus mensuris, pro ecclesiae et monasterii usibus usque ad festum Nativitatis Domini sufficeret, nec imminutus est lecythus usque ad novam in decembri oleitatem, quo quidem oleo ita multiplicato plura mirabilia patrata fuere.

Magdalena Angela Govina, monialis in coenobio Murattarum Florentiae, cum per biennium in oculo dextro morbo guttae serenae vexata fuisset, ita ut iam fere omnem videndi vim amiserit, et in laevo etiam notabilem diminutionem eiusdem potentiae experiretur, cum pluribus adhibitis curationibus adhuc magis visus ille imminueretur, desperans de omni humano remedio, beatae Mariae Magdalenae invocato nomine, eiusque velum sibi transmissum retinens, statuensque firmiter se in posterum (obtentam restitutionis visus gratiam) ieiunaturam in pane et aqua in eius pervigilio et curaturam missae celebrationem, cum argenteae imaginis appensione ad eius sepulchrum, cum tota nocte acerbis doloribus cruciata fuisset et paulisper quievisset, expergefata, se utriusque oculi visivam virtutem recuperasse intercessione eiusdem virginis experta est, quod expedita lectione (ad quam ante omnino impotens erat) abbatissa ipsius comprobavit, et debitis Deo persolutis gratibus, eiusdemque Beatae applicato velo visum magis corroborari sensit, quod divinam virtute supra naturae vires operante actum fuisse medici agnoscentes testati sunt.

Clemens IX ieiunia, elemosynas et preces ad hunc effectum redierunt.

His et aliis supra enarratis eius sanctitatis coruscantibus signis, quam in caelis adeo acceptam divinae maiestati patronam humana infirmitas experiebatur, accedentibus insuper carissimi in Christo filii nostri, tunc sui, Leopoldi Romanorum regis in imperatorem electi, et carissimarum in Christo filiarum

Augustae illius coniugis, necnon christianissimae Galliarum reginae, ac dilecti filii nostri, tunc sui, nobilis viri Ferdinandi Etruriae sibi subiectae magni ducis et dilectae in Christo filiae Victoriae de Rovere magnae ducissae Etruriae, et aliorum catholicorum principum fere omnium, et universi Carmelitarum Ordinis et monialium S. Mariae Angelorum precibus, quibus id a dicto Clemente praedecessore summam cum instantia expetebant, auditis insuper venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum, S. R. E. cardinalium, quibus id muneris commissum fuerat, votis et unanimi consensu, relatamque in secreto consistorio per venerabilem fratrem nostrum, tunc suum, Martium episcopum Portuensem et S. Rufinae cardinem Ginettum totius summam processus, annuentibus et approbantibus aliis tunc praesentibus cardinalibus, indicta fuere ab eodem Clemente praedecessore nostro consueta ieiunia, elemosynae et preces, ut in tanti ponderis negotio divinae voluntatis beneplacitum clarius innotesceret. Postmodum in semipublico consistorio accersitis cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis et episcopis (de quorum numero tunc eramus), praesentibusque Sedis Apostolicae notariis et causarum palatii apostolici auditoribus, peractis omnibus quae ad hanc sacrosanctam functionem ex sanctorum patrum auctoritate, sacrorum canonum decretis, S. R. E. antiqua consuetudine, novorumque decretorum praescripto requirebantur, dominica die, quae erat iv kalendas maii, pontificatus sui anno II, in celeberrimo Principis Apostolorum templo, solemni ritu, cum eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, patriarchis, archiepiscopis et episcopis, ac dilectis filiis Romanae curiae praelatis, officialibus et familiaribus suis, clero sae-

Eamque Sanctorum calendarum adscriptum in templo Principis Apostolorum.

culari et regulari, ac maximā populi frequentia mane convenientibus, post repetitas trinas pro canonizationis decreto petitiones nomine eiusdem Leopoldi regis in imperatorem electi, per dilectum filium Iacobum tituli S. Sixti presbyterum cardinalem Rospigliosum nuncupatum, post sacros hymnos, litanias, aliasque preces, Spiritus Sancti gratiā rite imploratā, ad honorem SS. Trinitatis, ad catholicae fidei exaltationem, christianaeque religionis incrementum, auctoritate Domini nostri Iesu Christi, beatorum apostolorum Petri et Pauli, ac suā, maturaque deliberatione praehabitā, divinoque saepius implorato praesidio, de eorumdem cardinalium, patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum in Urbe existentium consilio, beatam Mariam Magdalenam Sanctam esse decrevit, diffinivit, ac Sanctorum in numerum reposuit, statuens ut ab universali Ecclesiā quolibet anno memoria eius inter sanctas virgines die xxv maii recoleretur. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.

Statuitur
Sanctae festum
quolibet anno
die viginthun-
quo maii.

His absolutis, Deum Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilia omnium et invisibilia, ac Dominum nostrum Iesum Christum Filium Dei unigenitum, et Sanctum Paraclitum Spiritum, necnon unum Deum, unumque Dominum laudibus, precibus et confessionibus, idem Clemens praedecessor pie veneratus, sacroque hymno *Te Deum* omni cum solemnitate decantato, peculiari in honorem beatae Mariae Magdalenae oratione precatus est, atque in primario eiusdem templi altari missam celebravit cum eiusdem sanctae commemoratione, omnibus et singulis christifidelibus tunc praesentibus, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem concessit.

Summo igitur rerum opifici, qui suā

ineffabili providentiā hanc ancillam suam christianae reipublicae speciali sanctitatis dono decorare dignatus est, quae, quasi rutilans lucerna super aureum candelabrum posita, undique suae sanctitatis radios diffundit, innumeras dictus Clemens praedecessor persolvebat gratias, eandemque deprecabatur, ut eiusdem piā apud Deum intercessione ipsum ac christianum populum in suo sancto servitio confortare et conservare ac ab omnibus periculis liberare dignaretur.

Ne autem de decreto, diffinitione, repositione, adscriptione, statuto, concessione, aliisque praemissis, pro eo quod ipsius Clementis praedecessoris litterae eius superveniente obitu confectae non fuerint, valeat quomodolibet haesitari, volumus et apostolica auctoritate decernimus, quod decretum, diffinitio, repositio, adscriptio, statutum, concessio, aliaque praemissa a dictā die iv kalendas maii suum consequantur effectum, ac si super illis ipsius Clementis praedecessoris litterae sub datā eiusdem diei confectae fuisset, prout superius enarratur, quodque praesentes litterae ad probandum plene decretum, diffinitionem, adscriptionem, concessionem aliaque praemissa ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Ceterum, quia difficile foret praesentes nostras litteras ad singula loca, ut opus esset, deferri, volumus ut earum exemplis, etiam expressis¹, manu publici notarii subscriptis, et sigillo alicuius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si essent exhibitae vel ostensae.

Nulli ergo hominum omnino liceat hanc paginam nostrarum voluntatum² et decreti infringere, vel ei ausu temerario

Decretum Clementis X.

Transumptum fides

Sanctio poenalis.

¹ De solito lege impressis (R. T.).

² Aptius nostrorum voluntatis (R. T.).

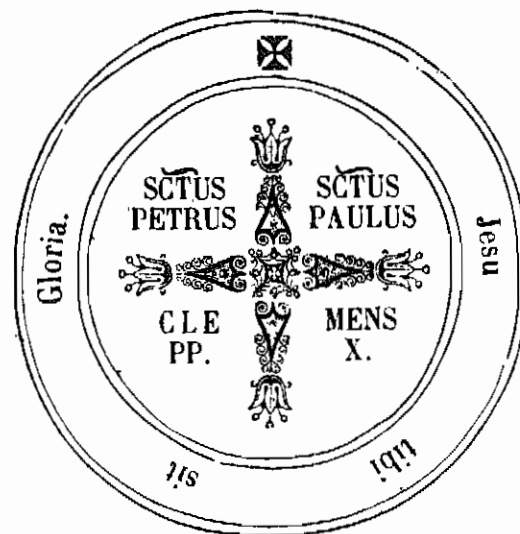
contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCI.XX, v idus maii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 11 maii 1670, pontif. anno I.

✠ EGO CLEMENS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

† Ego Franciscus episcopus Ostiensis, cardinalis Barberinus, S. R. E. vicecancellarius.

† Ego F. M. episcopus Tusculanus cardinalis Brancatius.

†

†

† Ego Uldeicus episcopus Albanensis cardinalis Carpineus.

†

† Ego Virginus tituli S. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis Ursinus.

†

† Ego Caesar tituli Ss. Quatuor Coronatorum presbyter cardinalis Facchenettus.

†

†

† Ego Alderanus tituli S. Praxedis presbyter cardinalis Cybo.

†

† Ego Fridericus tituli S. Petri ad Vincula presbyter cardinalis Sfortia.

†

† Ego Benedictus tituli S. Honuphrii presbyter cardinalis Odescalvus.

†

†

† Ego Aloysius tituli S. Alexii presbyter cardinalis Homodeus.

†

† Ego P. tituli S. Marci presbyter cardinalis Ottobonus.

†

† Ego Laurentius tituli S. Chrysogoni cardinalis Imperialis.

†

†

† Ego Marcellus tituli S. Stephani in Monte Caelio presbyter cardinalis Sanctacrucius.

†

† Ego Ioannes Baptista tituli S. Marcelli presbyter cardinalis Spada.

†

† Ego Franciscus tituli Ss. Quatuor Coronatorum cardinalis Albitius.

†

† Ego Octavius tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis de Acquaviva et Aragonia.

†

† Ego Carolus tituli S. Priscae presbyter cardinalis Pius.

†

† Ego Carolus tituli S. Eusebii presbyter cardinalis Gualterius.

†

† Ego Flavius tituli S. Mariae de Populo presbyter cardinalis Chisius.

†

†

† Ego Iacobus tituli S. Pancratii presbyter cardinalis Franzonus.

†

†

† Ego Petrus tituli S. Calixti presbyter cardinalis Vidonus.

†

†

†

†

† Ego Nereus tituli Ss. Nerei et Achillei presbyter cardinalis Corsinus.

† Ego Carolus tituli S. Anastasiae presbyter cardinalis Bonellus.

†
†

† Ego Carolus tituli S. Susannae presbyter cardinalis Caraffa.

† Ego P. tituli Ss. XII Apostolorum presbyter cardinalis de Alteriis.

† Ego Caesar tituli S. Ioannis ante Portam Latinam presbyter cardinalis Rasponus.

†
†
†

† Ego Carolus tituli S. Mariae de Araeae presbyter cardinalis Robertus.

†
†
†
†
†

† Ego Iacobus tituli S. Sixti presbyter cardinalis Rospigliosus.

†
†
†
†
†
†
†

† Ego Fridericus tituli S. Nicolai in Carcere diaconus cardinalis Hasia.

† Ego Carolus S. Caesarei diaconus cardinalis Barberinus.

† Ego Decius S. Eustachii diaconus cardinalis Azzolinus.

† Ego Franciscus Maria Ss. Viti et Modesti diaconus cardinalis Mancinus.

†
†

† Ego Paulus tituli S. Georgii diaconus cardinalis Sabellus

†
†
†

† Ego Sigismundus S. Mariae in Domnica diaconus cardinalis Chisius.

†

III.

Indulta, gratiae et privilegia conclavistis, qui in conclavi adfuerunt, quando ad pontificatum fuit evectus concessa¹.

Clemens Papa X.
Motu proprio, etc.

Nos volentes dilectos filios conclavistas, qui conclavi, in quo, divinā favente clementiā, ad summi apostolatus apicem assumpti fuimus, nobis et venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus uti familiares et continui commensales inservientes interfuerunt, quique eā de causā labores, vigiliis et incommoda plura subierunt, habitā ratione obsequiorum huiusmodi, favoribus, gratiis et privilegiis pro cuiusque meritis exornare,

§ 1. Ipsosque conclavistas (quibus hodie, ac aliis participantibus descriptis in rolo seu divisione subscripto vel subscriptā per dilectum filium magistrum Gasparem de Carpineo datarium nostrum, summam decem millium scutorum auri in auro ex pretio tot officiorum vacabilium ad nos spectantium gratiose donavimus) in veros, indubitatos et non fictos familiares et continuos commensales nostros, ac eos, qui ex illis clericis existunt, seu militiae clericali adscribi desiderant, quosque tres huiusmodi cardinales singulatim in quolibet ordine antiquiores, gradu, nobilitate et aliis meritis dignos tali dignitate iudicaverint, in nostros et Sedis Apostolicae notarios, sine tamen praeiudicio dilectorum filiorum de numero participantium notariorum

¹ Similia privilegia et indulta conclavistis concessere plures Summi Pontifices, inter quos Clemens IX supra Const. III. Nos volentes.

rum recipimus, et tam illos quam alios conclavistas singulos, qui singulatim ab eisdem tribus cardinalibus digni tali honore reputati fuerint, sacri palatii et aulae Lateranensis comites et milites, et tam illos quam omnes et quoscumque alios conclavistas indistincte, qui nobiles non sunt, nobiles, quique Urbis, vel alicuius alterius ex civitatibus temporalis dominio eidem Romanae Ecclesiae immediate vel immediate subiectis cives esse voluerint, singulos in eā ipsā civitate, quam singillatim quisque eorum elegerit, et ad quam ab eisdem tribus cardinalibus se admitti petierit, veros cives ad instar, et nullā prorsus differentiā inter eos et singulos alios veros originarios et antiquissimos etiam nobiles et participantes cives ipsius Urbis vel civitatis, itaut ipsum ius civitatis ad quoscumque illorum haeredes eodem modo transeat, creāmus, constituimus, deputamus, ac nobilitatis et civilitatis titulo, honore et insigniis decoramus, aliorumque familiarium et continuorum commensalium nobis actu in palatio nostro apostolico inservientium, ac in illius tinello comedentium et bibentium, ac nostrorum et Sedis praedictae notariorum palatii et aulae praedictorum comitum, militum et nobilium, ac civium huiusmodi originarium numero et consortio favorabiliter aggregamus, ac pro veris et indubitatis et non fictis familiaribus, continuis commensalibus, ac notariis nostris, comitibus, nobilibus, militibus et civibus deinceps haberi volumus ac reputari mandamus, eisque in quibuscumque impetrationibus, concessionibus et litteris, tam gratiam quam iustitiam separatim seu utramque mixtim concernentibus, se familiares, continuos commensales, nostrosque comites, milites, nobiles et cives etiam originarios nominare, nec propterea impetrationes, concessiones

et litterae huiusmodi subreptionis vitio subiaceant, sed validae et efficaces existant, ac ex nunc deinceps in perpetuum omnibus et quibuscumque ac prorsus similibus antelationum antelationibus, praerogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, decretis, declarationibus, derogationibus, mandatis, suspensionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, indultis, ac iuribus, quibus alii nostri familiares tempore dictae assumptionis nostrae ad summi apostolatus apicem, ac quibus alii eiusdem Sedis notarii etiam de numero participantium existentes, etiamsi habitum et rochetum notariorum ipsius Sedis non deferant, palatiique et aulae praedictorum comites, milites, nobiles etiam originarii, ac antiquissimi cives eiusdem Urbis, vel civitatis quam, ut praefertur, elegerint, quique ex utroque parente vere nobili et cive originario et antiquissimo procreati, de iure, statuto, consuetudine vel aliā ex aliquo speciali privilegio, seu aliā quomodolibet, etiam quoad ascensionem quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, etiam per quascumque litteras seu constitutiones apostolicas pro tempore editas, utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, pariter et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, ubique locorum in iudicio et extra, sine tamen eorumdem notariorum de numero participantium praeiudicio, uti, frui, potiri et gaudere libere et licite valeant realiter et integre in omnibus et per omnia, etiamsi in Urbe et civitate huiusmodi non habitaverint, perinde ac si de vere nobili genere, et ex utroque parente nobili originario, ac antiquissimo cive procreati forent, et huiusmodi praerogativae, privilegia, exemptiones, gratiae, favores, concessiones, indulta et iura, quae pro aliis nobilibus et civibus originariis e-

manarunt, et quae ratione nobilitatis et civilitatis naturalis et originariae aliis competunt, pro eisdem conclavistis in specie emanassent seu emanarent, et eis naturaliter de iure statuto, consuetudine, fundatione, vel aliis competere, auctoritate et tenore similibus indulgemus.

Exemptio a gabellis, decimis et oneribus.

§ 2. Ipsosque conclavistas praedictos a solutione et exactione decimarum et cuiuscumque pedagii, subsidii, gabellae et cuiuscumque oneris, tam ordinarii quam extraordinarii, ubique locorum, et ex quacumque quantumvis urgentissima et inexcogitabili causa et occasione, etiam ad instantiam imperatoris, regum et rerum publicarum, etiam Venetiarum, et aliorum quorumcumque principum, impositorum et imponendorum pro tempore, ex nunc prout ex tunc, et e contra, et postquam casus huiusmodi impositionis et solutionis evenierit, liberamus et eximimus, liberosque et exemptos fore et esse decernimus; districtius inhibentes dilectis filiis nunc et pro tempore existentibus eiusdem sanctae Romanae ecclesiae camerario, thesaurario, praesidentibus clericis, ac quibuscumque aliis officialibus camerae praedictae, et exactoribus pedagiorum, decimarum, subsidii, gabellarum et onerum huiusmodi, ac aliis personis, cuiuscumque ecclesiasticae vel saecularis dignitatis, status, gradus, ordinis vel conditionis existentibus, ne eos ad aliquam solutionem cogere, seu compellere, aut super praemissis, eorumve usu, possessione, vel quasi, directe vel indirecte, quovis quaesito colore vel ingenio, molestare, vel aliis quomodolibet impedire quoquomodo praesumant.

Absolutio a censuris.

§ 3. Necnon omnes eosdem conclavistas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, si quas quomodolibet propter contraventiones contentorum in constitutioni-

bus super creatione Romani Pontificis pro tempore editis, vel aliis quomodolibet incurrerunt, in foro conscientiae tantum absolvimus et liberamus, ac omnes et quoscumque defectus, si qui forte sint, omnium provisionum, beneficiorum, dignitatum, ac permutationum eorumdem conclavistarum, tam ex multiplicitate titulorum, ac ob incursionem quarumcumque censurarum et irregularitatis, quam aliis ex quavis causa provenientes, sanamus, ac huiusmodi provisiones, vigore eorum privilegiorum, in foro conscientiae tantum, perinde ac si novas provisiones obtinuissent, revalidamus, et quatenus opus sit, omnibus et singulis eorum de omnibus et singulis dignitatibus et aliis cum cura et sine cura beneficiis ecclesiasticis quomodolibet qualificatis et nuncupatis, etiam cuiusvis Ordinis regularium, per eos respective obtentis, de novo etiam respective providemus, ac omnes et singulas pensiones eis et eorum singulis super quorumvis beneficiorum ecclesiasticorum quomodolibet qualificatorum et nuncupatorum, etiam alicuius Ordinis regularium, fructibus, etc., respective reservatas, similiter de novo reservamus.

§ 4. Ipsiisque conclavistis, eorumque singulis, quoscumque fructus, redditus et proventus ecclesiasticos occasione quarumcumque dignitatum, canonicatum et praebendarum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum quorumcumque, et quarumcumque pensionum annuarum, ipsis et eorum cuilibet collatorum et reservatarum, tam ex antedictis, quam ex aliis defectibus et occasionibus, etiam ratione omissionis recitationis horarum canonicarum, indebite perceptos, cuiuscumque quantitatis fuerint, gratiose remittimus et condonamus, ac cum eis super inhabilitate et irregularitate per eos propterea quomodolibet contracta, vel etiam ex eo

Remissio fructuum inde perceptorum.

quod censuris huiusmodi ligati missas et alia divina officia, dummodo tamen non in contemptum clavium, celebraverint, aut aliis in divinis se immiscuerint, quodque, illa et aliis praemissis non obstantibus, ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines, aliis rite, et dummodo nullum aliud alicui eorum obstat canonicum impedimentum, promoveri, et in illis et in susceptis per eos, aliis rite, ordinibus etiam in altaris ministerio ministrare etiam libere et licite valeant, dispensamus.

Legitimatio illegitimorum.

§ 5. Ac eosdem conclavistas, si qui eorum defectum natalium patiantur, ex quocumque damnato et illicito coitu, etiamsi ex nobilissimis parentibus et vilibus feminis forsitan procreati sint, etiamsi aliis legitimati existant, legitimamus, omnemque ab illis geniturae huiusmodi maculam sive notam abstergimus et abolemus, ac legitimis natalibus restituimus, et cum eorum singulis, ut in quibuscumque bonis paternis et maternis, aliorum consanguineorum seu cognatorum, vel aliorum quorumcumque, sine tamen praeiudicio venientium ab intestato vel ex fideicommisso seu aliis de iure valida dispositione, et praeterquam in bonis ecclesiasticis et ab Ecclesia provenientibus, succedere, et illa donationis vel alio quovis titulo consequi et habere, ac ad aequales portiones cum legitimis succedere, eos ad omnia iura, legitimas successiones, ex testamento vel ab intestato, haereditates, legata, libertates restituendo realiter et cum effectum, ac ad dignitates, honores et quaecumque alia officia saecularia, publica vel privata, etiam assumi, illaque gerere et exercere in omnibus et per omnia ac si de legitimo matrimonio procreati forent, ac eodem defectu non obstante, si aliud canonicum eis non obsistat impedimentum, ut clericali characterem, qui illo non-

dum insigniti sint, insigniri, ac ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines, si nondum ad illos promoti sint, promoveri, ac postmodum characterem et ordinibus huiusmodi illorumque privilegiis uti, ac in eisdem ordinibus etiam in altaris ministerio ministrare, ac quaecumque et qualiacumque cum cura et sine cura beneficia ecclesiastica, etiamsi personatus, administrationes et officia etiam curata et electiva in cathedralibus et metropolitanis vel collegiatis ecclesiis, seu si parochiales ecclesiae vel earum perpetuae vicariae, ac canonicatus et praebendae, dignitates, non tamen maiores post pontificalem in cathedralibus, aut principales in collegiatis ecclesiis huiusmodi fuerint, si sibi aliis canonice conferantur, aut ipsi eligantur, praesententur vel aliis assumantur ad illa, et instituantur in eisdem, recipere, et, dummodo plura simul non sint quam quae a Concilio Tridentino permittuntur, quoad vixerint retinere libere et licite valeant, similiter dispensamus.

§ 6. Quodque omnes et quaecumque gratiae, provisiones, commendae et quaecumque aliae litterae apostolicae provisionum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum huiusmodi prout postris familiaribus continuis commensalibus gratis dentur, concedantur et expendantur, ac etiam litterae ipsae in forma Brevis, tam de capiendae possessione nomine dictae camerae apostolicae, quam aliis, uti illis super provisionibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum dari poterunt, similiter gratis dentur, concedantur et expendantur, ac dari, concedi et expediri omnino debeant, etiam praecipuus et mandamus.

§ 7. Ac conclavistis praedictis, qui S. Ioannis Hierosolimitani seu cuiusvis alterius militiae regularis etiam expresse professi sunt, ut, etiamsi ab eorum con-

Exemptio litterarum apostolicarum gratis.

Concessio auctoritatis militibus Hierosolymitanis seu aliorum militiae.

ventu absentes existent, dum tamen quinquennale seu aliam debitam residentiam in conventu fecerint et consueta servitia praestiterint, quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum et quarumvis pensionum et commendarum eorum militiae seu religionis capaces existant perinde ac si in eadem militia seu religione antianitatem de iustitia consequuti fuissent, similiter indulgemus. Eisdemque conclavistis et eorum singulis, ut quicumque loci Ordinarii vel canonici metropolitanarum vel cathedralium seu duarum insignium Urbis collegiarum ecclesiarum, aut personae aliae quaecumque ecclesiasticae in dignitate ecclesiastica constitutae, tam in Romana curia, quam extra eam, ad id per eos et eorum singulos eligendi seu eligendae, quascumque pensiones annuas eis et eorum singulis super quibuscumque fructibus, redditibus, proventibus, iuribus et obventionibus et emolumentis universis, certis et incertis, quarumcumque mensarum episcopalium, archiepiscopalium et abbatialium, ac etiam distributionibus quotidianis, etiam ratione servitii et mercedis, dignitatum, canonicatum et praebendarum, ceterorumque aliorum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, etiam per praedictae S. R. Ecclesiae cardinales obtentorum et in posterum obtinendorum, cum cura et sine cura, saecularium et quorumvis Ordinum regularium, seu fructus, redditus et proventus huiusmodi beneficiorum reservatos seu reservandos, etiamsi semel vel pluries translatae seu translatae fuerint, usque ad summam centum ducatorum auri de camera similium, in toto vel in parte, ac in una seu pluribus vicibus, ac etiam in mortis articulo, cassare et extinguere, et postquam cassatae et extinctae fuerint, alias similes pensiones annuas, seu fructus, redditus

et proventus huiusmodi, usque ad summam praedictam uni vel pluribus aliis personis ecclesiasticis vel etiam clericali characterē tunc temporis nondum insignitis, cum clausula tamen ex tunc prout postquam dicto characterē rite insigniti fuerint, per eosdem conclavistas et eorum singulos nominandis, etiam quaecumque, quolibet et qualicumque beneficia ecclesiastica obtinentibus et expectantibus, alias tamen pensionum capacibus, similiter eis, quoad vixerint, vel eorum procuratoribus legitimis, eisdem modo et forma, quibus eisdem conclavistis reservatae seu reservati erant, etiam absque beneficia ipsa obtinentium consensu, integre persolvendas, ac per eos propria auctoritate percipiendas, exigendas et levandas, aut percipiendos, exigendos et levandos, reservare, constituere, concedere et assignare valeant; praefatique translarii in quasi possessione dictas pensiones exigendi, in qua ipsi conclavistae tempore translationis per eos praesentium vigore faciendae existebant, in omnibus et per omnia subrogati esse censeantur, etiam concedimus pariter et indulgemus; etiamsi similem gratiam a praedecessoribus nostris alias forsitan obtinuerint, tam vigore aliorum privilegiorum conclavistarum, quam ex quocumque alio indulto et privilegio, quorum effectum per hanc novam gratiam et concessionem impedire nolumus, sed cumulative concessam vel concessas esse volumus, ita ut quilibet eorum cumulative et ampliative praedictis facultatibus praesentibus et praeteritis privilegiis hac in re concessis uti, frui et potiri possint.

§ 8. Decernentes ipsas translationes et novas reservationes, constitutiones et assignationes pensionum, seu fructuum, reddituum et proventuum huiusmodi ut praefertur faciendas ex nunc prout post-

Ampliatio.

quam factae fuerint plenam roboris firmitatem obtinere, ipsosque beneficia, super quorum fructibus, redditibus, proventibus, aliisque huiusmodi reservatae fuerint, obtinentes, ad illas persolvendas efficaciter obligatos fore; ac cum eisdem conclavistis, quod, ratione quarumcumque pensionum annuarum eis et eorum cuilibet super quibuscumque beneficiis ecclesiasticis etiam cathedralibus et aliis ecclesiis seu monasteriis etiam a praedictis S. R. E. cardinalibus obtentis, et ut praefertur obtinendis, vel alias quomodolibet qualificatis, non tamen ultra summam ducatorum ducentorum parium pro quolibet, nunc et pro tempore reservatarum et reservandarum, habitum et tonsuram clericales gestare et in illis, dummodo alias ipsi habitum decentem et honestum deferant, incedere minime debeant, nec ad id a quoquam desuper cogi seu compelli, minusque aliquas sententias, censuras, ac etiam privationis seu cessationis ipsarum pensionum poenas occasione praemissorum incurere possint, sed easdem pensiones ad praedictam summam ducentorum ducatorum ascendentes et reservatas, ut praefertur, etiamsi matrimonium iam contraxerint, vel posthac contrahere voluerint, cum unica tamen et virgine, recipere et libere retinere;

Exemptio a
apollis et facultas
testandi.

§ 9. Postremo, quod bona quaecumque ad dictos conclavistas et eorum quilibet spectantia, et per eos etiam ratione quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, etiam canonicatum et praebendarum, ac dignitatum quarumcumque alias obtentorum et obtinendorum, aut alias quomodolibet et quovis quaesito colore vel ingenio, seu eorum industria, legitime tamen, ac alias licite acquisita et acquirenda, etiam in Urbe, eiusque districtu, ac ubique existentia, spoliis minime subiaceant; sed conclavistae

praedicti, etiamsi religioni alicuius militiae etiam praedicti S. Ioannis Hieronymitani adscripti fuerint, de illis in favorem quarumcumque personarum de iure tamen capacium, etiamsi curiales esse desierint, et in quocumque loco quantumvis remoto, etiam extra eorum et cuiuslibet ipsorum propriam residentiam eos decedere contigerit, testari et alias disponere, iisque ab intestato decedentibus legitimi eorum haeredes quicumque succedere libere et licite valeant, simili modo concedimus et indulgemus: praecipientes, mandantes eisdem S. R. E. camerario, thesaurario, praesidentibus, clericis camerae nostrae praedictae, et quibusvis aliis spoliis huiusmodi collectoribus et subcollectoribus, ac militiarum praefatarum officialibus aut prioribus, et quibusvis aliis personis, tam saecularibus quam regularibus, cuiuscumque gradus, status, ordinis et praeeminentiae, etiamsi speciali nota digni existant, ne in huiusmodi bonis manus apponant, neque haeredes praefatarum conclavistarum desuper molestare audeant seu praesumant; ac etiam decernentes donationes etiam per viam testamenti et codicillorum per ipsos conclavistas de eorum bonis huiusmodi faciendas semper et perpetuo validas et efficaces fore.

§ 10. Nec eosdem conclavistas eorumque aliquem ad praesentem motum proprium seu litteras, super praesentibus si videbitur faciendas, in dicta camera insinuandum, aut admitti et registrari petendum teneri, nec illum seu illas, etiamsi motus proprius et litterae huiusmodi intra legitimum tempus insinuat, admissus et registratus non fuerit, seu illae insinuae, admissae seu registratae non fuerint, propterea minus validum seu validas censi, sed suos plenarios effectus sortiri debere, ac motum proprium et litteras huiusmodi et

Exemptio ab
insinuatione in
camera.

in eis contenta quaecumque sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis et constitutionibus apostolicis similium gratiarum revocatoris, vel quae eas limitarent seu moderarentur, quae a nobis et a dicta Sede et pro tempore, et de quibusvis causis etiam urgentissimis, etiam in favorem Fidei et divini cultus augmentum, etiam consistorialiter vel alias quavis auctoritate hactenus vel in posterum emanaverint, minime comprehensum vel comprehensas esse, sed, quoties illae emanabunt, toties eum et eas in pristinum statum restitutum, repositum et reintegratum, seu restitutas, repositas et reintegratas esse censi.

Comprehensio
procuratoris in
privilegiis.

§ 11. Et insuper, cum dilectus filius abbas Ioannes de Spinosa, vicarius clericus Toletanae seu alterius civitatis vel dioecesis, tamquam dictorum conclavistarum procurator, in praemissis sedulam pro eis operam navaverit, propterea, et aliorum meritorum suorum et obsequiorum nobis et dictae Sedi impensorum intuitu, volentes ipsum specialibus favoribus et gratis prosecui, eidem Ioanni, licet ipse in conclavi praedicto non intervenerit, nihilominus omnibus et singulis supradictis gratiis, privilegiis, facultatibus, immunitatibus, libertatibus, honoribus, praerogativis, praeeminentiis, indultis, exemptionibus, ceterisque praemissis (non tamen quoad participationem decemmillium scutorum auri huiusmodi per nos, ut supra, dictis conclavistis donatorum, et inter eos ut praefertur distributorum seu distribuendorum) tamquam conclavista frui et gaudere libere et licite possit et valeat, perinde ac si conclavi huiusmodi vere et realiter interfuisset, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque supradictis, et aliis

1 Male ed. Main. legit per nos ut supradictis (n. 7.).

contrariis nequaquam obstantibus, motu, scientia et auctoritate similibus de speciali gratia indulgemus; sicque per quoscumque iudices, etiam commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet in quavis causa aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, irritumque, etc., attentari.

§ 12. Et insuper venerabili fratri nostro Francisco Ostiensi et Veliternensi cardinali Barberino nuncupato eiusdem S. R. E. vicecancellario et litterarum apostolicarum summatori, necnon dilectis filiis secretariis apostolicis, praesidenti plumbi, aliisque officialibus, ad quos litterarum praedictarum desuper conficiendarum expeditio per viam secretam quomodolibet spectat et pertinet, sub poena indignationis nostrae, motu simili, et ex certa scientia ac de apostolicae potestatis plenitudine paribus, etiam mandamus ut praedictas litteras super praemissis omnibus et singulis, tam coniunctim quam separatim, pro singulis, quibus concessae fuerunt, ac seorsim et separatim, cum omnibus et quibuscumque derogationibus, decretis et clausulis in eis concessis, gratis etiam quoad compositionem in dataria nostra et per eandem viam secretam absque alio mandato expediant et expediri faciant. Insuper omnia et singula privilegia, gratias et concessionem, eisdem conclavistis et eorum cuilibet a diversis summis Pontificibus praedecessoribus nostris hucusque concessa, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus confirmamus et approbamus, ac de novo liberalissime concedimus.

§ 13. Non obstantibus praemissis, ac de certo eorundem notariorum numero, etiamsi ad illum non sit devenum, ac nostra et cancellariae apostolicae regula de praestando consensu in pensionibus,

Expositio gra-
tiosa et per
viam secretam.

Derogatio
contrariorum.

et felicitis recordationis Pii Papae IV de similibus et dissimilibus gratis in dicta camera infra tres menses praesentandis et registrandis, ac Pii V, Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, contra illegitimos, nec non Pictavensis concilii, ac nostris et cancellariae praedictae regulis, etiam in crastinum dictae assumptionis nostrae ad summi apostolatus apicem editis, et in praedicta cancellaria publicatis, ac etiam in universalibus et provincialibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, ac ecclesiarum, monasteriorum, Ordinum, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, ac etiam urbis Romae, ac aliarum civitatum, oppidorum et terrarum camerae praedictae, et quarumvis universitatum, etiam iuramento, etc., roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus, naturis et decretis, et novis reformationibus, etiam legibus, tam pontificiis quam imperialibus, regiis et ducalibus, ac sacris canonibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis ac locis quibuscumque, in genere vel in specie, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam vim contractus et statuti perpetui continentibus, ac etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, et consistorialiter, ac alias in contrarium concessis, confirmatis, approbatis et innovatis iuribus omnibus; quibus omnibus, etc., etiamsi de illis, etc., eorum tenores, etc., illis alias, etc., permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse, motu pari derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat motu proprio E.

Et cum absolute a censuris ad ef-

fectum, etc., et quod obstantiae etiam beneficialibus conclavistarum, et ab eis subrogati huiusmodi, et dispensationes ac indulta habeantur pro expressis seu in toto vel in parte exprimi possint in litteris, et in casibus regulae de insordescendo, cum opportuna illius necnon alterius regulae de non tollendo iure quaesito derogatione, et quaecumque aliarum constitutionum apostolicarum, et conciliorum etiam generalium, et statutorum, stabilimentorum, usuum, naturalium, constitutionum synodaliu, statutorum, ac privilegiorum populi Romani, et Cluniacensis, Cisterciensis, S. Benedicti, S. Augustini et aliorum Ordinum et militiarum etiam S. Ioannis Hierosolymitani, et ecclesiis, monasteriis, civitatibus et locis et personis et dominis temporalibus, sub quibuscumque verborum formis, ac cum quibusvis efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, etiam consistorialibus, etiam contra alienigenas et alias personas certis modis non qualificatas, aut alias quomodolibet concessis; quorum tenores, etc., latissime, ac de verbo ad verbum, prout ipsis conclavistis magis placuerit, exprimi possint, et cum suspensione quaecumque gratiarum, indultorum quibusvis ordinariis collatoribus conferendi beneficia ecclesiastica etiam reservata, ad eorum collationem, etc., pertinentia, et in omnibus aut certis expressis causis quomodolibet concessis latissime extendenda, ita ut omnia tollantur, et quod sola praesentis motus proprii signatura sufficiat et ubique fidem faciat in iudicio et extra, regula contraria non obstante, et quod praemissorum omnium et singulorum indultorum, concessionum, gratiarum, derogationum maior et verior specificatio et expressio fieri possit in litteris si videbitur, in quibus singulorum conclavistarum nomina et cogno-

mina, qualitates, ordines, gradus, dioecesis, patria et cetera requisita exprimi et describi seu pro expressis et descriptis haberi possint, inter eos sacrista et magistri caeremoniarum cappellae nostrae, necnon secretarius collegii eorumdem cardinalium, et ceteri alii in notula per ipsos magistros caeremoniarum facta et descripta adnotati et descripti, si alias ad pensiones et beneficia huiusmodi habiles et capaces fuerint, comprehendantur et adnotentur simul vel ad partem etiam in una non facta mentione de alia vel aliis prout videbitur expediendis.

Transumptio
sua fides.

§. 14. Volumus autem quod litterarum super praesentibus conficiendarum, seu praesentis motus proprii transumptis impressis, et sigillo ac manu alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis et subscriptis, eadem fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae originalibus litteris seu praesenti motui proprio originali adhiberetur si foris exhibitae vel ostensae, aut exhibitus vel ostensus foret.

Fiat E.

Datum Romae, apud S. Petrum, v kalendas iunii, anno 1.

Notanda autem ipsorum conclavistarum sunt haec quae sequuntur:

Reverendissimus D. Franciscus Maria Phoebeus, Urbevitanus, archiepiscopus Tarsensis, praeceptor archiepiscopalis Sancti Spiritus in Saxia, canonicus basilicae Principis Apostolorum de Urbe, primus caeremoniarum magister;

Reverendissimus D. frater Ioseph Eusanus, Aquilanus, episcopus Helenopolitanus, sacrista noster;

Carolus Vincentius Carcarasius, canonicus basilicae Principis Apostolorum de Urbe, presbyter Romanus;

Fulvius Servantius presbyter de S. Se-

verino, canonicus insignis collegiatae ecclesiae S. Mariae in Viaticis de Urbe;

Petrus Antonius de la Pedacchia presbyter Romanus, perpetuus beneficiatus basilicae Principis Apostolorum de Urbe;

Petrus Paulus Bona, presbyter Romanus, magister caeremoniarum;

Abbas Franciscus Polinus, presbyter Camerinensis, basilicae Lateranensis canonicus, sacri collegii secretarius;

Abbas Ascanius Paganellus, presbyter Camerinensis;

Nicolaus Gentilis, laicus Camerinensis, nostri dum cardinalatus honore fungebamur;

Abbas Ioannes Baptista de Palagio presbyter Romanus, canonicus insignis collegiatae ecclesiae S. Laurentii in Damaso de Urbe, Agapitus Coloursius presbyter Praenestinus, Philippus Balthasar, presbyter Romanus, perpetuus beneficiatus basilicae Principis Apostolorum de Urbe, Francisci Ostiensis Barberini;

Benedictus Caccia presbyter Calliensis, Ioannes Antonius Quaglinus clericus Taurinensis dioecesis, Andreas Gioietus Romanus laicus, Martii Portuensis Ginetti;

Antonius Simon abbas Balconus presbyter Pisarenensis, Faustus Tursius clericus Spoletanae dioecesis, Ugo Purra clericus Lugdunensis, Antonii Praenestini Barberini;

Dominicus Magrus presbyter Melitensis canonicus theologus cathedralis ecclesiae Viterbiensis, Dominicus Paglia presbyter de Vetralla Tuscanensis dioecesis, Franciscus Ciceri clericus Mediolanensis, Francisci Mariae Tusculani Brancatii;

Federicus Bonaventura clericus Urbinas, Zenobius Casinus presbyter Florentinus, Ioannes Baptista Sardineus presbyter Ultravariensis dioecesis, Vincentius

Ghirellus clericus Eugubinus, Ulderici Albanensis Carpinei;

Ioseph Lampanus clericus de Monte Falisco, Ioannes Sbardella de Monte Rosseo nullius dioecesis, Franciscus Maria Santandrea laicus de Brisighella Faventinae dioecesis, Iulii Sabinensis Gabrielli, venerabilium fratrum nostrorum episcoporum S. R. E. cardinalium;

Paulus Nicolaus Venerius clericus Recanatensis, Hieronymus Miletus clericus Civitatis Plebis, Laurentius Copellus laicus Camerinensis, Virginii S. Laurentii in Lucina Ursini;

Marchio Carolus Pallavicinus presbyter Parmensis, Alexander Mazzinius clericus Regiensis, Guillelmus Cataneus laicus Mutinensis, Raynaldi S. Pudentianae Estensis;

Ioannes Andreas Borbonius presbyter Senensis, abbas Octavius Pierizzius clericus Bononiensis, Ioannes Michellinus presbyter Aretinus, Flaminius Iustus clericus Tiburtinus, Caesaris Ss. Quatuor Coronatorum Fachenetti;

Paulus a Lamma presbyter Faventinus, Dominicus Padova clericus Ferrariensis, Caroli S. Silvestri in capite Rossetti;

Ferrantes Orsellus clericus Foroliviensis, Nicolaus Augustinus Foroliviensis, Ioannes de Ognatte laicus Pampilonensis, Nicolai S. Mariae in Transtiberim Ludovisii;

Marchio Claudius Pallavicinus clericus Parmensis, Iacobus Girod a Burgundia, Mignovillars clericus dioecesis Bisuntinae, Alderani S. Praxedis Cibo;

Antonius Sinibaldus clericus Romanus, Hyacinthus Fanciullus laicus Viterbiensis, Franciscus Beltraminus laicus Bononiensis, Federici S. Petri ad Vincula Sfortiae;

Franciscus Maria de Alice presbyter Mediolanensis, Ioseph Sanctes Flamma

laicus Comenensis, Benedicti S. Honaphrii Odescalchi;

Michael Imperialis clericus Ianuensis, Thomas Piscius presbyter de S. Iusto Firmanae dioecesis, Horatius Bonellus presbyter Romanus canonicus cathedralis ecclesiae Burgi S. Domini, Laurentii Ss. Quirici et Iulitae Raggi;

Dominicus de Malclerc a Sommerville clericus Tullensis, Carolus Fromentinus laicus dioecesis Svesionensis, Ioannes Gobin laicus Nannetensis, Ioannis Francisci Pauli S. Mariae super Minervam de Retz;

Abbas Vercellius Bigarolus clericus Mediolanensis, Nicolaus Antonius a Frusione Verulanae dioecesis laicus, Aloysii S. Alexii Homodei;

Abbas Vincentius Lucciolus clericus de Mevania Spoletanae dioecesis, Petrus Paulus Pontinus clericus de Setia Terracinenensis dioecesis, Petri S. Marci Ottoni;

Gregorius Lizzolus presbyter de Carraria nullius dioecesis, Ioannes Iacobus Lanzettus clericus a S. Barbara nullius dioecesis, Laurentii S. Chrysogoni Imperialis;

Federicus Calistus clericus de Monte Georgio Firmanae dioecesis, Angelus Chiavellonus clericus Reatinus, Giberi Ss. Ioannis et Pauli Borromaei;

Carolus Guallus clericus Romanus, Augustinus Vulpianus presbyter de Aquaviva Ripanae dioecesis, Marcelli S. Stephani in Monte Caelio Sanctacrucii;

Ioannes Ricchius Lucanus, Nicolaus Theobaldus presbyter Tullensis, Carolus de la Porta Militensis dioecesis, laicus, Ioannis Baptistae S. Marcelli Spadae;

Carolus de Marchis presbyter Asculanae dioecesis, Ioseph Sfasciamontius laicus Montisalti dioecesis, Francisci S. Mariae in via Albiti;

Abbas Honoratus Tondutus clericus

Nicensis, Honuphrus Corradinus clericus de Fabriano Camerinensis dioecesis, Petrus Pantinus Romanus laicus, Octavii S. Caeciliae de Aquaviva;

Petrus Carolus Cappellettus Reatinus, clericus coniugatus, Salvator Serra presbyter Ferrariensis, Caroli S. Priscae Pii;

Antonius Franciscus Passerinus presbyter Firmanus, Petrus Ioannes Bernardus clericus de S. Paulo Venciensis dioecesis, Caroli S. Eusebii Gualterii;

Comes Alexander Marescottus, Romanus, abbas Benedictus de Rubeis presbyter Firmanae dioecesis, Dominicus Viva clericus Urbevetanus, canonicus collegiatae ecclesiae S. Mariae ad Martyres de Urbe, Flavii S. Mariae de Populo Chisii;

Andreas Mansius presbyter Lucensis, canonicus cathedralis ecclesiae Lucensis, Lelius Gerchius clericus coniugatus Lucensis, Hieronymi S. Hieronymi Illyricorum Bonvisii;

Abbas Ioseph Paulutius clericus Pisaurensis, Octavius Maria Leopardus laicus Camerinensis dioecesis, S. Augustini Bichii;

Ioseph Palectionius clericus Spoletanus, Iulius Durantus laicus Calliensis, Petri S. Calixti Vidoni;

Gualterus de Leto clericus Aberdonensis, prior saecularis ecclesiae Beatissimae Virginis de la Motte de Beaumont Rupellensis dioecesis, Franciscus de Magistris presbyter Camerinensis, Henricus Gial Rosenhemensis Bavarus Frisingensis dioecesis, Gregorii S. Thomae in Parione Barbarici;

Ioannes Vincentius de Caesaris clericus Romanus, Ioannes Claudius laicus Tullensis, Hieronymi Ss. Petri et Marcellini Boncompagni;

Abbas Decius Coccus clericus Mediolanensis, Paulus Fossatus presbyter Mediolanensis, Ioannes Franciscus Agliau-

du laicus Taurinensis, Alphonsi S. Crucis in Hierusalem Littae;

Abbas Franciscus Milonus presbyter Vintimilliensis dioecesis, Michael Turrius clericus Papiensis, Neri Ss. Nerei et Achillei Corsini;

Ioannes Baptista Michelius clericus Sarsinatensis, Matthaeus Fatius presbyter Astensis dioecesis, Horatius Fulchignonus clericus Romanus, Caroli S. Anastasiae Bonelli;

Augustinus Felix Rugginus clericus Ravennatensis, Ioannes Maria Marabinus laicus Imolensis, Caecilii S. Petri in Monte Aureo cardinalis Piccolomini.

Abbas Franciscus Antonius Gallus de Austrimon presbyter a Latertia Acheruntinae dioecesis, Stephanus Millner laicus Viennensis, Caroli S. Susannae Carafae.

Abbas Ludovicus Piccinus clericus Aesinus, Horatius Fortunatus presbyter de S. Arcangelo Anglonensis dioecesis, Paulii Ss. XII Apostolorum Palutii Albertonii, nunc Alterii.

Carolus Rasponus eques S. Stephani Ravennas, Carolus Antonius Corradus clericus Calliensis, Antonius Porta clericus Bononiensis, Caesaris S. Ioannis ante Portam Latinam Rasponi;

Ioseph de Anibaldensibus a Molaria clericus Romanus, Iulius Caesar de Caesaris clericus a Barbara nullius dioecesis, Nicolai S. Mariae Transpontinae de Comitibus;

Abbas Alexander Sozzinus clericus Senensis, Paulus Ciprianus laicus de Tolentino, Franciscus Caesarinus clericus coniugatus Theatinus, Iacobi S. Mariae de Pace Ninii;

Ioseph Zafonti presbyter Senensis, Michael Brachler Brixellensis laicus dioecesis Malines, Iulii S. Martini in Montibus Spinulae;

Comes Philippus de Marsciano Urbe-

vetanus, Dominicus Antonacchius laicus de Scarpa Tiburtinae dioecesis, Caroli S. Mariae in Ara Caeli Roberti Victorii;

Iosephus de Grapellis a Frusigone clericus Verulanae dioecesis, Vincentius Placentinus laicus Papiensis, Vitaliani S. Agathae extra moenia Vicecomitis;

Ioseph Crispinus presbyter de Rocca Guglielma Aquinatensis dioecesis, Silvius Vincentius clericus Senensis, Innocenti S. Clementis Caraccioli;

Paulus Maronus canonicus metropolitanae ecclesiae Aquileiensis de Portu Naonis Concordiensis dioecesis, Carolus Bertoncinus laicus de Vangelitia nullius dioecesis, Ioannis S. Salvatoris in Lauro Delphini;

Octavius Riarius, clericus Savonensis, Ioannes Theodorus Jacquet presbyter Ruffortensis Leodiensis dioecesis canonicus metropolitanae ecclesiae Cameracensis, Amadeus Capitanei laicus Vercellensis dioecesis, Iacobi S. Sixti Rospigliosi;

Valentinus Bigorre clericus dioecesis Tolosanae, prior S. Mariae de Gondrecuria, Tullensis dioecesis, decanus Nannetensis, et abbas Ss. Trinitatis Lucernae Abbricensis dioecesis, abbas Attus Melanus clericus Pistoriensis, Franciscus Herbet clericus Svessoniensis, Theodosii Emanuelis Buglioni;

Hieronymus Martinez de Alarion clericus Matritensis Toletanae dioecesis, Ioannes Roman a Fonte presbyter Oscanus Toletanae dioecesis, Christophorus Martinez laicus Caesaraugustanus, Ludovici de Porto Carrero;

Vincentius Piottus presbyter Typhernatensis, Philippus Baronius laicus Romanus, Carolus Franciscus Gandolphus laicus Mediolanensis, Francisci Nerlii;

Ioannes Dominicus Corradus clericus Firmanus, Marcus Antonius Perfectus laicus Sarzanensis dioecesis, Caroli Cerri;

Abbas Carolus Tinellus presbyter Ari-

minensis, Ioannes Aloysius laicus de Monte Causario Firmanae dioecesis, Franciscus Abundantius laicus Fanensis, Lazari Pallavicini;

Ioannes Baptista Carpanus presbyter Vercellensis dioecesis, Nicolaus Sallevranus clericus Taurinensis dioecesis, Ioannis Bonae, presbyterorum S. R. E. cardinalium;

Ugo Massaeus clericus coniugatus Volaterranus, Sanctinus Fanciulus presbyter Romanus perpetuus beneficiatus basilicae S. Mariae Maioris de Urbe, Egidius Brunacchius laicus de Caprarola Civitatis Castellanae dioecesis, Francisci S. Mariae in Vialata Maidalchini;

Ioannes Mossovius Outrelouxhe clericus Leodiensis, Ferdinandus Fridericus baro de Hohenech laicus Moguntinus, Franciscus Haim laicus Augustanus, Ioannes Fridericus Ganser laicus Constantiensis dioecesis, Friderici S. Nicolai in Carcere Tulliano de Hassia;

Carolus Albanus laicus Urbinas, Ioannes Cecius clericus abbatae Sublaensis nullius dioecesis, Caroli S. Caesarei Barberini;

Canonicus Stephanus Ricciardus presbyter Firmanus, Matthaeus Passanus laicus Tiburtinus, Decii S. Eustachii Azzolini;

Ioannes Vincentius Condinius presbyter Ripanus, Philippus Capriolus laicus Romanus, Iacobi S. Mariae in Cosmedin Franzoni;

Abbas Hilarius Mazzocchi presbyter Romanus, Simon de Amicis laicus de Camerino, Francisci Mariae Ss. Viti et Modesti Mancini;

Paulus Franciscus Scottus clericus Narniensis, Hieronymus Benvignatus clericus de Rocca Contrada Senogalliensis dioecesis, S. Angeli in Foro Piscium Celsi;

Ciccolinus de Ciccolinis eques S. Iacobi

de Spata Maceratensis, Paulus Racchellius clericus Spoletanus, Pauli S. Georgii ad Velum Aureum Sabelli.

Hieronymus Ugurgerius eques S. Stephani Senensis, Fabritius Cecinus presbyter Florentinus canonicus collegiatae ecclesiae S. Frigidiani eiusdem civitatis Florentiae, Paulus Ceminus laicus Florentinus, Leopoldi Ss. Cosmae et Damiani Medices;

Abbas Guido Passioneus clericus Forosempromiensis, Bernardinus Guefrinus laicus Perusinus, Sigismundi S. Mariae in Domnica Chisii;

Fatinellus de Fatinellis clericus Lucensis, Ioseph Blasius laicus Ferrariensis, Nicolai Acciafoli;

Abbas Annibal Simonettus clericus Auximanus, Bernardinus Felicius clericus Calliensis, Bonaccursii, diaconorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium nuncupatorum;

Carolus Vienius presbyter Senensis, Sebastianus Veronicus presbyter de Cornalto Senogalliensis dioecesis, Ioseph Montius clericus a Balneo S. Sepulchri dioecesis, bonae memoriae Scipionis tituli S. Sabinae cardinalis Ilcii nuncupati defuncti.

Ferdinandus Ximenes e Societate Iesu Florentinus, confessarius.

Abbas Dominicus Cappellus de Accumulo presbyter Asculanus, canonicus collegiatae ecclesiae S. Anastasiae de Urbe, cum praedicto reverendissimo D. Phoebeo archiepiscopo Tarsensi.

Frater magister Carolus Bonettus Ordinis S. Augustini cum dicto reverendissimo domino sacrista.

Vincentius Cecchius presbyter Ripanus cum dicto secretario sacri collegii.

Ioannes Veranus laicus Vintimilliensis, custos fontis et aquarum conclavis.

Caesar Manuccius Perusinus, Caesar Macchiatus Firmanus, medici physici.

Gabriel a Porta de Villafranca Sarzanensis dioecesis, Ioannes Baptista Pierius e Scrofano Pientinae dioecesis, chirurgi.

Ioannes Petrus Paulutius Pisaurensis, aromatarius; Blasius Mansuetus laicus Narniensis dioecesis, Ioannes Franciscus de Nicolis de Terra S. Ioannis Imperisetti, Bononiensis dioecesis, eius auxiliatores.

Gaspar Mazzantes Fanensis, Ioseph Tiberius de Quadris romanus, barbitonsores; Antonius Rosellus Firmanus, Dominicus Altimanus de Vignola Mutinensis dioecesis, eorum auxiliatores.

Franciscus Gualdus, faber lignarius; Donatus Corsius, faber caementarius.

Laurentius de Laurentiis a Petrasancta Lucensis dioecesis, familiaris magistrorum caeremoniarum.

Antonius Comus, Ioseph Coletta, Pasqualis Honorantes, Ioseph Honorantes, Leonardus Christianus, Antonius Cavalionus, Ioannes Antonius Bruschettus, Ioannes Franciscus Zonus, Ioannes Dominicus Zonus, Paulus Antonius Brunus, Ioannes Maria Re, Ioannes Lussettus, Antonius Felicettus, Ioannes Baptista Christophorus, Gaspar Baldus, Carolus Antonius Gunettus, Antonius Piscis, Franciscus Catenaccius, Ioannes Maria Catenaccius, Bartholomaeus Onginus, Bartholomaeus Tognettus, Petrus Eustachii, Ioannes Brunellus, Paulus Baroccus scopatores conclavis.

IV.

Confirmatio quarundam constitutionum pro Congregatione Missionis in conventu generali dictae Congregationis factarum, et a particulari congregatione praelatorum iussu SS. Clementis IX revisarum et emendatarum, cum illarum insertione¹.

¹ Nunc primum impressa.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Procedimus.

Ex iniuncto nobis divinitus apostolicae servitutis officio, congregationes personarum ecclesiasticarum in Ecclesia Dei pie sancteque institutas, uberesque bonorum operum fructus adspirante superni favore auxilio proferre assidue satagentes, in visceribus paternae gerimus charitatis; et illa, quae pro felici prosperoque illarum regimine et gubernio, tuendaque et solidanda in eis pace, ac laudabilibus earum institutis studiosisque in via Domini progressibus fovendis et iuvandis¹ prudenter atque² salubriter constituta esse noscuntur, ut firma atque irrefragabili stabilitate perennent, apostolici muniminis praesidio, cum id a nobis petitur, libenter roboramus.

Expositio facti.

Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii superior generalis et presbyteri³ Congregationis Missionis, quod ipsi alias in eorum conventu generali congregati nonnullas constitutiones ad conservandam in eadem Congregatione animorum concordiam, primaevumque illius institutum atque spiritum firmiter constabiliendum et fovendum apprime conducibiles ediderunt, quae a nonnullis Romanae curiae praelatis, quibus felicitis recordationis Clemens Papa IX praedecessor id negotii dederat, revisae ac emendatae, et ad formam redactae fuerunt tenoris qui sequitur, videlicet:

Clemens IX commisit examini constitutionum dictae Congregationis ut infra.

Superior generalis esse debeat perpetuus, et quam iurisdictionem habeat.

§ 1. Superior generalis Congregationis Missionis erit in officio perpetuus, et omnimodam in totam congregationem idest in singulas domos, res et personas, superioritatem atque auctoritatem habebit eo modo temperatam, qui infra declaratur.

¹ Male ed. Main. legit iuvantes (R. T.).

² Pessime eadem editio habet et quae pro atque (R. T.).

³ Edit. Main. legit presbyter (R. T.).

§ 2. Tres vel quatuor assistentes illi adiunget conventus generalis, atque admonitorem dabit, omnes pluribus media parte suffragiis eligendos, quorum officium usque ad electionem alterius superioris generalis durabit. Assistantium autem partes erunt generalem ipsum opera et consilio iuvare in regimine Congregationis, ita tamen ut facultas decernendi quae agenda fuerint sit penes ipsum superiorem generalem, exceptis casibus infra exprimendis.

§ 3. Illius erit tota Congregationi praeesse, visitatores, et praefatae Congregationis tam secretarium quam procuratorem, superiores domorum, ceterosque officiales ordinarios (assistensibus suis et admonitore exceptis), commissarios etiam, qui ordinarii officiales non sint, instituere, necnon rationabili de causa sibi benevisâ destituere, quibus omnibus eas impertietur facultates, quae in regulis particularibus cuiusque officii continentur. Quas tamen facultates augere vel minuere poterit, cum ita expedire in Domino iudicaverit; ipsi vero ad reddendam ei suae administrationis rationem tenebuntur.

§ 4. Ex quo fuerit a conventu generali electus, ius habebit, tum in hoc ipso conventu, tum in aliis quibuscumque, duo ferendi suffragia, sive secreta illa fuerint, sive non secreta, atque praerogativam in paritate suffragiorum non secretorum; si quid tamen ab ipso et a quibusdam a conventu deputatis suffragiorum non secretorum via diffiniendum erit, unico tantum cum praerogativa in paritate gaudebit. In electione quoque duorum assistantium et quatuor deputatorum ad seligenda proposita unicuique habebit suffragium, sed sine praerogativa.

§ 5. Licet ius plenum decernendi et statuendi quae ad Congregationis pro-

Assistentes quot esse debeant et quomodo eligendi, sicut et admonitor.

Quid superior generalis sine assistentibus et admonitore agere possit.

Ius suffragii superioris generalis.

Ius plenum statuendi.

penes conventum generalem
 grassum felixque regimen conducere videbuntur apud conventum generalem resident concurrente maiori suffragiorum parte; poterit tamen quoque superior generalis ordinationes et statuta condere, modo decretis conventum generalium non repugnent, quae abrogare vel immutare nullatenus poterit nisi de consensu generalis conventus, modo etiam licita sint et honesta, nec sacris canonibus adversantia, aut contraria constitutionibus apostolicis, Bullis seu Brevibus Summorum Pontificum, quibus praefatae Congregationis institutum, constitutiones, regulae et munia declarantur aut confirmantur, nec speciatim his articulis quos vel leviter immutare nec superiori nec conventui generali licebit: ordinationes autem et statuta huiusmodi, a superiore generali edita, observanda erunt donec conventus generalis aliud decreverit, penes quem est potestas vim illis detrahendi, aut etiam addendi, ut in posterum obligent.

Quae possit vel non possit superior generalis
 § 6. Idem superior generalis in Congregatione admittere poterit quos idoneos existimaverit, et indignos post emissam vota dimittere, si retinere non posse, absque magno praedictae congregationis damno, ipse et eius assistentes ad plura suffragia iudicaverint, ita tamen ut ipsi competat unicum suffragium cum praerogativa in paritate.

Contractus iure potest
 § 7. Licebit ei quoslibet contractus, servatis de iure aliis servandis, inire, in rebus tamen maximi momenti de consensu suorum assistentium ad plura nimirum suffragia cum sua ipsius praerogativa in paritate.

Fundationes admittere non potest
 § 8. Admittere poterit de consensu Ordinarii fundationes et domos, non tamen eas alienare, abolere aut alio transferre nisi de consensu conventus generalis, servatis semper de iure servandis. Quod si dissolvendi aliquam domum, aut

fundationem deserendi necessitas tanta urgeat, ut conventus generalis expectari non possit, tunc res decernetur iudicio ipsius generalis, assistentium, visitorum, qui fuerint in Europa, secretarii etiam Congregationis et procuratoris, aut saltem maioris ipsorum partis, servatis ut supra de iure servandis.

§ 9. Dignitates ecclesiasticas, absque consensu conventus generalis, acceptare non poterit, nisi Summus Pontifex id in virtute sanctae obedientiae praecipiat.

§ 10. Penes illum erit facultas conventum generalem convocandi, ipsum dirigendi, et congregatos, de consensu tamen ipsius conventus, dimittendi.

§ 11. Porro conventus generalis, ob causas quascumque congregatus, superiori generali superior erit. Praeterea Congregatio in eundem auctoritatem potestatemque habebit in duobus potissimum casibus: nempe si inutilis foret ad gubernationem, vel gravissimum aliquod peccatum externum committeret.

Primo enim casu Congregationis erit substituere illi vicarium generalem, si ipse eum nominare non posset, aut nolle.

Secundo vero casu, qui tamen speratur non eventurus, poterit eadem Congregatio eum deponere.

Quod quidem ultimum ut legitime fiat, suffragia duas tertias partes excedere debent; ut vero substituatur illi vicarius, satis erit si maior pars congregatorum in id consenserit.

§ 12. Defuncto autem superiore generali, eius erit quem ipse in vicarium generalem nominaverit, vel primi assistentis, si vicarius nominatus non fuerit aut officio suo fungi non possit, Congregationem regere usque ad electionem novi superioris generalis; denique pro eiusdem electione conventum generalem intra sex menses, nisi gravis necessitas dilationem aliquam exigeret, convocare,

eidem praesidere, donec superior generalis fuerit electus.

In quibus casibus conventus generalis celebrari debeat.
 § 13. Praeter praedictum casum electionis, conventus generalis celebrabitur in casibus sequentibus: Primo singulis duodecim annis post ultimum conventum generalem; Secundo quotiescumque superior generalis ipsum ob res magni momenti indicendum iudicaverit; Tertiò si assistentes cum visitoribus, qui sunt in Europa, ipsum esse necessario cogendum ad plura suffragia censuerint in causa depositionis ut supra; Quarto si ipsemet generalis, eius assistentes, Congregationisque secretarius et procurator cum deputatis, qui sexto anno post ultimum conventum generalem a singulis Europae provinciis mittuntur, ipsum cogendum esse pluribus suffragiis decreverint.

Quinam suffragium habere debeant in conventu generali.
 § 14. Ob quaecumque vero causam celebraretur, intererunt ei, et ius suffragii habebunt superior generalis (nisi forte de ipsius depositione ageretur), sive vicarius itidem generalis, assistentes, visitores, seu eorum loco vicevisitores, Congregationis tam secretarius quam procurator, et duo sacerdotes ex singulis provinciis quos legitime a conventibus provincialibus pluribus suffragiis electos esse constabit. Si tamen conventus habeatur pro eligendo superiore generali, praedicti secretarius et procurator Congregationis intererunt ei tantum post peractam dicti superioris generalis electionem, nisi alio titulo ei interesse debeant.

Qui habeant ius proponendi in conventu generali.
 § 15. Non proponentur conventui generali nisi ea quae vel superior generalis proponere voluerit, vel proponenda censuerint ad plura suffragia, ipse scilicet superior generalis, duo eiusdem assistentes, et quatuor de numero congregatorum ad plura suffragia electi.

Electio superioris generalis
 § 16. Proceditur per suffragia secreta ad electionem superioris generalis, quae

ut dat per secreta suffragia.
 mediam partem necessario excedent ut valide electus habeatur; quod si post quinque scrutinia electio facta non fuerit, totum illud negotium, si duae saltem tertiae partes electorum in id consenserint, referendum erit ad quinque compromissarios; deinde vero, si opus fuerit, etiam ad plures, modo omnes sint de congregatis, et numero impares. Praedicti autem compromissarii eligendi erunt ad plura media parte suffragia secreta, et ipsi quoque superiorem generalem eligent ad plura similiter medietate suffragia itidem secreta, ex iis tamen qui saltem quatuor suffragia in ultimo scrutinio habuerint. Porro tam compromissarii quam ceteri electores, antequam suum suffragium dent pro eligendo superiore generali, iuramentum praestabunt de digniore eligendo, nec eligere poterunt nisi unum ex numero sacerdotum qui duodecim ut minimum annis completis post emissam vota in Congregatione vixerint.

Poenam contra ambitum.
 § 17. Ut in re tanti momenti omnis ambitus tollatur occasio, excommunicationis latae sententiae poenam incurrerit quivis ex nostris, qui ab obitu superioris generalis cum aliquo externo egerit eo fine, ut sive sui sive alterius promotionem ad generalatum, aut ab eo alterius exclusionem procuret, vel quocumque modo electionis libertatem impediat aut perturbet. Item qui aliquem ex nostris ad suam ipsius electionem ambitiose sollicitando generalatum affectarit, vel qui ad ambientis inductionem pro eiusdem electione quempiam ex nostris sollicitaverit.

Absentia a censuris auctoritate electionum.
 § 18. Immediate vero ante electionem vicarius generalis congregatos absolvet, in quantum opus fuerit, ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis et interdicti, et a quibusvis aliis sententiis, censuris et poenis ad effectum legitimae

electionis dumtaxat, statimque ipse vicarius idem absolutionis beneficium, et ad eundem effectum, a congregatorum antiquissimo ratione receptionis in Congregationem percipiet.

Electioni
factae
omni
archiepiscopi.

§ 19. Post legitimam promulgationem electionis superioris generalis, factae vel ab omnibus electoribus vel a compromissariis ut supra, omnes acquiescere tenebuntur, nec ulli fas erit suffragium suum revocare, aut novam electionem tentare, aut contra eiusmodi electionem quocumque praetextu protestare.

Si interim vel
statim dissoluto
convento gene-
rali, contingat
obitus superio-
ris generalis aut
admonitoris, vel
aliquis ex assi-
stantibus, quo
modo provisum
data.

§ 20. Quandocumque tandem habeatur conventus generalis, si contingat eo quavis de causa indicto, vel iam coacto, vel statim post ipsum dissolutum, superiorem generalem, vel aliquem ex eius assistentibus, vel ipsius admonitorem e vivis decedere, vel si accadat superiorem generalem in eo statu esse, qui vicarium exigit: in iis casibus electi a singulis provinciis pro conventu generali ius habebunt absque nova convocatione vel deputatione conventuum provincialium eligendi novum superiorem generalem, vel vicarium, vel assistentem, vel admonitorem. Idem ius habebunt pro sola electione superioris generalis, etiam post aliquorum discessum, si facile et intra breve tempus revocari possint.

Congrega-
tio praelatorum
consuetas con-
stitutiones pos-
se confirmari.

§ 21. Constitutiones revisas ac emendatas et ad formam redactas, ut supra, congregatio praelatorum deputata censuit posse confirmari cum illarum insertionem, si Sanctissimo placuerit. Et facta relatione, Sua Sanctitas annuit.

Die xxv augusti MDCLXIX.

S. UCOLINUS patriarcha Constantinopolitanus.

F. Archiepiscopus Florentinus.

C. M. Archiepiscopus Atheniensis.

C. Episcopus Amerinensis.

P. FAGNANUS.

P. PHILIPPUS de Rubeis.

§ 22. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes easdem constitutiones, quo firmitus subsistant et servantur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi summiopere desiderent: nos, memoratam Congregationem in suo laudabili instituto confovere, dictosque exponentes specialis favore gratiae prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis porrectis inclinati, omnes et singulas constitutiones praeinsertas, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Confirmatio
apostolica.

§ 23. Decernentes easdem constitutiones praeinsertas ac praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum ir-
ritans.

§ 24. Non obstantibus constitutioni-

Derogatio
contrariarum.

1 Edit. Main. legit *innodati* (R. T.).

2 Edit. Main. legit *absolutos* (R. T.).

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Pronuntium.

Piis christifidelium votis, ex quibus sacrorum locorum venerationem et animarum salutem provenire conspiciamus, libenter annuimus, et illa, quantum nobis ex alto conceditur, favoribus apostolicis confovemus.

Supplicatio.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius Iacobus a Iesu Maria frater expresse professus provinciae Valentiniensis Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum ac commissarius et procurator generalis in Romana curia totius familiae Terraesantae nobis nuper exponi fecit, ipse ad eiusdem Terraesantae subsidium, eorumdemque fratrum inibi vineam Domini assidue excolentium sacraque loca venerantium subventionem, necnon ad spiritualem catholicorum in illis partibus degentium eoque devotionis causa peregrinantium consolationem et profectum, omnia et singula gratias, privilegia, indulgentias, hucusque sacris eiusdem Terraesantae locis apostolica auctoritate concessa et confirmata, per nos eadem auctoritate etiam confirmari et approbari plurimum desideret:

Confirmatio pro-
ut in rubrica.

§ 2. Nos, desiderio huiusmodi annuere ipsumque Iacobum specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existat, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplica-

Constit. xxvi Alexandri VII tom. xvi, pag. 42 et Constit. xx Clementis IX, Piis, tom. xvii, pag. 577.

1 Male edit. Main. legit *illam* pro *illa* (R. T.).

2 Male edit. Main. legit *sacrae* pro *sacris* (R. T.).

bus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictae Congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis etiam eidem Congregationi, eiusque superiori generali, presbyteris et aliis personis quibuslibet in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 25. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die ii iunii MDCLXX, pontificatus nostri anno i.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 2 iunii 1670, pontif. anno i.

Registrata in Secr. in lib. Brevium mensis iunii, part. ii, fol. 483.

V.

Confirmatio privilegiorum et indulgentiarum pro fratribus Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantia in Terra sancta, aliisque qui dictam terram incolunt, aut eo devotionis causa peregrinantur.

1 Vocem *ipsis* delemus, potius inserendum est *in iudicio et extra* (R. T.).

2 Similem confirmationem habes supra in

tionibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnia et singula privilegia, concessiones, facultates, indulta, indulgentias, ceterasque gratias spirituales et temporales eisdem locis, et illa visitantibus, necnon dicti Ordinis guardiani et fratribus in dictis partibus degentibus per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac Sedem Apostolicam in genere vel in specie aut alias quomodolibet concessa, quatenus sint in usu, et non sint revocata aut sub aliquibus revocationibus comprehensa existant, sacrisque canonibus, constitutionibus apostolicis, ac Concilii Tridentini decretis non adversentur, apostolicam auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, ac perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robore communimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper in eis quomodolibet intervenerint, supplementus.

Indulgentiam plenariam in mortis articulo concedit.

§ 3. Necnon insuper omnibus et singulis eorumdem fratrum interpretibus, nunc Hierosolymis, Bethlehem et Nazareth existentibus et viventibus, in cuiuslibet eorum mortis articulo, si vere poenitentes et confessi ac sacra communione refecti, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contriti nomen Iesu ore si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus et elargimur.

Contraria revocantur.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xi iunii MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 14 iunii 1670, pontif. an. 1.

VI.

Confirmatio prioris generalis, et decretum de assistentibus Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo mandat suspendi usque ad aliud futurum capitulum generale.

Clemens Papa X.
ad futuram rei memoriam.

In supremo militantis Ecclesiae solio, meritis licet imparibus, per ineffabilem divinae sapientiae atque clementiae abundantiam constituti, ad ea, quae religiosorum virorum coetibus in Ecclesia Dei pie sancteque institutis, uberesque bonorum operum fructus, Illo, a quo bona cuncta procedunt, donante atque adiuvante, proferre iugiter satagentibus, ut ab aeris alieni pondere sublevantur, ac recte salubriterque in via mandatorum Domini dirigantur, conducibilia fore speramus, libenter intendimus, et pastoralis officii nostri partes propensa charitate desuper interponimus, sicut, rerum, temporum et personarum qualitate mature perpensa, salubriter in Domino arbitramur.

Exordium.

§ 1. Cum itaque (sicut accepimus) Ordo fratrum B. Mariae de Monte Carmelo aere alieno viginti duorum millium scutorum monetae, ex causa expensarum occasione canonizationis S. Mariae Magdalenae de Pazzis factarum ad interesse seu interusurium captorum oneratus reperiatur; si vero dilectus filius Matthaeus Orlandi prior generalis dicti Ordinis, qui eidem Ordini summam fide, prudentiam et integritate hactenus praefuit, in suo generalatus officio ad aliud sexennium confirmaretur, et expensae capituli generalis dicti Ordinis, quod pro novi prioris generalis electione post lapsum de praesenti currens generalatus dicti Matthaei sexennium celebrari deberet, nempe pro accessu et recessu, ac

Causa huius constitutionis.

1 Nunc primum impressa.

cibariis vocalium, aliorumque fratrum ad capitula generalia venire solitorum per provincias Ordinis praedicti faciendae, quae ad summam duodecim millium scutorum similium et forsitan amplius ascenderent, in extinctionem dicti aeris alieni erogarentur, inde non modicum dictus Ordo levamentum acciperet, et felici illius regimini peropportune consuleretur; cumque (sicut nobis insinuatum fuit) quatuor assistentes eiusdem Ordinis, non ita pridem introducti, Ordinem ipsum annua septingentorum scutorum dictae monetae impensa, quae pro eorum sustentatione fit, gravent, nec ita necessarii videantur, quin illis Ordo ipse sine prosperi gubernii detrimento carere possit:

Confirmat priorem generalis ad aliud sexennium.

§ 2. Hinc est quod nos, felici prosperoque Ordinis praedicti regimini et gubernio, illiusque levamento, quantum cum Domino possumus, providere cupientes, ac de spectata memorati Matthaei prioris generalis fide, prudentia, doctrina, integritate, charitate, vigilantia, rerum usu et religionis zelo plenam habentes in Domino fiduciam, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eundem Matthaeum priorem generalem in suo generalatus Ordinis huiusmodi officio ad sex annos, a fine sexennii, ad quod in capitulo generali eiusdem Ordinis novissime celebrato in priorem generalem electus fuit, computandos, tenore praesentium confirmamus, eique generalatus

officium huiusmodi ad dictos sex annos ut praefertur computandos, cum omnibus et singulis praerogativis, praemiis, facultatibus, auctoritate, privilegiis, gratiis et indultis, ac honoribus et oneribus solitis et consuetis, prorogamus ac extendimus et ampliamus.

§ 3. Volentes, et motu, scientia et potestatis plenitudine paribus decernentes, ut expensae, quae pro dicti capituli generalis celebratione per provincias dicti Ordinis faciendae essent, ut praefertur, in extinctionem supradicti aeris alieni omnino applicentur et erogentur.

Expensae pro capitulo generali celebrationis faciendae mandat erogari in extinctionem aeris alieni.

§ 4. Praeterea decretum de assistentibus praefatis, alias editum, harum serie suspendimus usque ad capitulum generale Ordinis praedicti post absolutos a dicto Matthaeo priore generali sex annos ei, sicut praemittitur, a nobis prorogatos celebrandum, in quo examinari volumus, utrum expediat religioni ut aboleatur in totum, et Ordo praedictus ad formam gubernii a constitutionibus praescripti restituatur. Interim vero memoratus Matthaeus prior generalis Ordinem huiusmodi gubernet iuxta praescriptum earumdem constitutionum. Pecuniae autem, quae pro sustentatione dictorum assistentium impendendae forent, in solutione fructuum censuum, ex causa expensarum occasione canonizationis praedictae factarum canonice impositorum, convertantur et erogentur. Volumus tamen ut illi duo fratres, qui actu assistunt dicto Matthaeo priori generali, remaneant eius socii usque ad terminationem primi sexennii, iuxta constitutiones eiusdem Ordinis.

Decretum assistentium suspendit usque ad capitulum generale et in eo mandat exanimari.

§ 5. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, ac sub indignationis nostrae aliisque arbitrii nostri poenis, omnibus et singulis dicti Ordinis superioribus, fratribus et personis, ceterisque ad quos

Praeceptum sanctae obedientiae.

1 Vocem omnibus nos addimus (R. T.).

spectat et spectabit in futurum, ut praedictum Matthaeum priorem generalem in suo generalatus officio eiusque libero exercitio per sex annos ei per praesentes prorogatos, iuxta eorundem tenorem praesentium, continuare sinant et permittant, eique saveant et assistant, ac salubria eius monita humiliter suscipiant et efficaciter adimplere procurent; alioquin sententiam sive poenam, quam rite tulerit seu statuerit in rebelles, ratam habebimus, et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Decretum irritans.

§ 6. Ac decernentes ipsas praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac dicto Matthaeo priori generali plenissime suffragari, et ab illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrarium

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, consequendum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIII iunii MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSSIUS.

Dat. die 13 iunii 1670, pontif. anno I.

Registrata in Secret. Brevium in lib. mensis iunii, part. II, fol. 227.

VII.

Privilegia, exemptiones et indulta dapiferis, qui in conclavi suae assumptionis S. R. E. cardinalibus inservierunt, concessa¹.

Clemens Papa X.
Motu proprio, etc.

Nos volentes dilectos filios, nostros, dum cardinalatus honore fungebamur, et venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium dapiferos, qui conclavi, in quo, divinâ favente clementiâ, ad summi apostolatus apicem assumpti fuimus, inservierunt, quique eâ de causâ labores, vigilias et incommoda plura subierunt, habitâ ratione obsequiorum huiusmodi, favoribus, gratiis et privilegiis pro cuiuscumque meritis exornare, ac² eosdem dapiferos et eorum singulos,

Causa indulti.

§ 1. Motu proprio, non ad ipsorum dapiferorum vel alterius pro ipsis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de merâ liberalitate certâque scientiâ nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine in veros, indubitatos et non fictos familiares, continuos commensales nostros, et eos qui ex illis clerici existunt, seu militiae clericali describi desiderant, quosque tres ex praefatis cardinalibus in quolibet ordine antiquiores gradu, nobilitate et aliis

Dapiferi creantur commensales et notarii apostolici.

¹ Similia privilegia indulsit Clemens IX. Constit. VII, *Nos volentes*, tom. XVII, pag. 533.

² Coniunctio ac redundat (R. T.).

meritis dignos tali dignitate iudicaverint, in nostros et Apostolicae Sedis notarios, sine tamen praeiudicio dilectorum notariorum de numero participantium, tenore praesentium recipimus, et tam illos quam alios dapiferos singulos, qui singillatim ab eisdem tribus cardinalibus digni tale honore approbati fuerunt¹, sacri palatii et aulae Lateranensis comites et milites, ac tam illos quam alios omnes quoscunque dapiferos indistincte, qui nobiles non sunt, nobiles, quique Urbis vel alicuius alterius ex civitatibus temporali dominio dictae Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectis cives esse voluerint, singulos in eâ ipsâ civitate, quam singillatim quisque eorum elegerit, et ad quam ab eisdem cardinalibus se admitti petierit, veros cives ad instar, et nullâ prorsus differentiâ inter eos et singulos alios veros originarios et antiquissimos et nobiles participantes cives ipsius Urbis vel civitatis, ita ut ipsum ius civitatis ad quoscunque² eorum haeredes eodem modo transeat, creamus, constituimus et deputamus, ac nobilitatis et civilitatis titulo, honore et insigniis decoramus, aliorumque familiarium continuorum commensalium nobis actu in palatio nostro apostolico servientium, et in illius tinello comedentium et bibentium, nostrorum et Sedis Apostolicae notariorum, palatiique et aulae praefatae comitum, militum et nobilium et civium huiusmodi originarium numero et consortio favorabiliter aggregamus, et pro veris, indubitatis et non fictis familiaribus continuis commensalibus, ac notariis nostris, comitibusque et militibus, nobilibusque ac civibus deinceps haberi et reputari volumus et mandamus,

Tales se nominare possunt.

§ 2. Eisque in quibuscumque impe-

¹ Aptius lege fuerint (R. T.).

² Praepositio in delemus (R. T.).

trationibus ac concessionibus et litteris, tam gratiam quam iustitiam separatim seu utramque mixtim concernentibus, se familiares continuos commensales nostros, et comites, milites, nobiles, ac cives et originarios nominare¹, nec propterea impetrationes, concessionem et litterae ipsae subreptionis vitio subiaceant, sed validae et efficaces existant, ac ex nunc deinceps et in perpetuum omnibus et quibuscumque prorsus similibus antelationibus, praerogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, decretis, et declarationibus, derogationibus, mandatis, suspensionibus, favoribus, gratiis, privilegiis, indultis ac iuribus, quibus alii nostri familiares tempore dictae assumptionis nostrae ad summi apostolatus apicem, ac quibus alii eiusdem Sedis notarii, etiam de numero participantes² existentes, etiamsi habitum et rocchetto notariorum ipsius Sedis non deferant, palatiique et aulae praedictae comites et milites ac nobiles originarii et antiquissimi cives eiusdem Urbis vel civitatis, quam, ut praefertur, elegerint, quicumque ex utroque parente vere nobili ac cive originario et antiquissimo procreati, de iure, statuto, consuetudine, vel aliâs ex aliquo speciali privilegio, seu aliâs etiam per quascumque litteras seu constitutiones apostolicas pro tempore editas, utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, ubique locorum in iudicio et extra, sine tamen eorundem notariorum de numero participantium praeiudicio, uti, frui, potiri et gaudere libere et licite valeant realiter et integre in omnibus et per omnia, etiamsi in Urbe et civitate huiusmodi non habitaverint, perinde ac si de vero nobili ge-

¹ Edit. Main. legit *nominari* (R. T.).

² Aptius lege *participantium* (R. T.).

nere ex utroque parente originario et antiquissimo cive procreati forent; et huiusmodi praerogativae, privilegia, exemptiones, gratiae, favores, concessionis, indulta et iura, quae pro aliis nobilibus et civibus originariis emanarunt, et quae ratione nobilitatis et civilitatis naturalis et originariae aliis competunt, pro eisdem dapiferis in specie emanassent seu emanarent, et eis naturaliter de iure, statuto, consuetudine, fundatione vel aliis competere, vigore praesentium indulgemus.

A gabelis huiusmodi defrauentur.

§ 3. Ac singulos dapiferos praefatos a solutione et exactione decimarum ecclesiasticarum, ubique locorum, et ex quacumque quantumvis urgentissima et inexcogitabili causa et occasione, etiam ad instantiam imperatoris, regum, rerumpublicarum, etiam Venetorum, et quorumcumque aliorum principum, impositarum et imponendarum pro tempore liberamus et eximimus, liberosque et exemptos fore et esse decernimus. Necnon ipsis dapiferis, eorumque singulis, quoscumque fructus et proventus ecclesiasticos, tam occasione pensionum annuarum ipsis vel eorum alicui reservatarum, quam ratione omissionis recitationis horarum canonicarum indebite perceptos, cuiuscumque quantitatis fuerint, gratiose remittimus et condonamus, ac cum eis super inhabilitate per eos propterea quomodolibet contracta, vel etiam ex eo quod censuris huiusmodi ligati missas et alia divina officia, non tamen in contemptum clavium, celebraverint, aut alias in divinis se immiscuerint, ut, illa et eisdem praemissis non obstantibus, ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines alias tamen rite promoveri, et in illis etiam susceptis aliis rite per eos ordinibus etiam in altaris ministerio ministrare etiam libere et licite valeant, dispensamus.

§ 4. Ac eosdem dapiferos, si qui eorum defectum natalium patiuntur, ex quo illegitimos legitimis natalibus restituit. cumque damnato et illicito coitu etiam ex nobilissimis parentibus ac vilibus feminis forsitan procreati sint, etiam si legitimi aliis existant, legitimamus, omnemque ab illis geniturae huiusmodi maculam sive notam abstergemus et abolemus, ac legitimis natalibus restituimus, ac cum eorum singulis, ut in quibuscumque bonis paternis et maternis, et aliorum consanguineorum seu cognatorum, vel aliorum quorumcumque, non tamen feudalibus et emphyteuticis, aut ecclesiasticis, vel ab ecclesia acquisitis, ac sine praeiudicio venientium ab intestato vel ex fideicommisso seu aliis de iure valida dispositione, succedere, et illa donationis seu alio quovis titulo consequi et habere, ac ad aequales portiones cum legitimis succedere, eos ad omnia iura legitima et successiones ex testamento vel ab intestato, haereditates, legata, libertates restituendo et reintegrando realiter et cum effectu.

§ 5. Necnon ad dignitates, honores et quaecumque alia officia saecularia publica vel privata etiam assumi, illaque gerere et exercere in omnibus et per omnia ac si de legitimo matrimonio procreati forent; ac, eodem defectu non obstante, si aliud canonicum eis non obstat impedimentum, ac clericali characteri, qui illo nondum insigniti sunt, insigniri, et ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines, si ad illos nondum promoti sunt, promoveri, et postmodum characteri et ordinibus huiusmodi, illorumque privilegiis uti, ac in eisdem ordinibus etiam in altaris ministerio ministrare, ac quaecumque et qualiacumque cum cura et sine cura bene-

1 Coniunctio ac redundat, vel legendum ut pro ac (R. T.).

ficia ecclesiastica, etiam si personatus, administrationes et officia etiam curata et electiva in cathedralibus et metropolitanis vel collegiatis ecclesiis, seu si parochiales ecclesiae, vel earum perpetuae vicariae, ac canonicatus et praebendae (non tamen in cathedralibus) ac dignitates (non tamen in eisdem cathedralibus post pontificalem maiores, nec principales in collegiatis ecclesiis huiusmodi fuerint), si sibi aliis canonice conferantur, aut ipsi eligantur, praesententur, vel aliis assumantur ad illa et instituantur in illis, recipere, et, dummodo plura simul non sint quam quae a Concilio Tridentino permittuntur, quoad vixerint retinere libere et licite valeant, similiter dispensamus.

Expeditionem litterarum gratiarum fieri mandat, etc.

§ 6. Quodque omnes et quaecumque gratiae, provisiones, commendae, ac praesentes et quaevis aliae litterae apostolicae, ac etiam in forma Brevis, pro illis expediendae, gratis ubique expendantur, tam de capienda possessione nomine camerae apostolicae; quam in favore litterarum apostolicarum ubi illis super provisionibus quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum dari poterunt, prout nostris familiaribus et continuis commensalibus etiam gratis dantur ac conceduntur, ac dari et concedi debent, praecipimus et mandamus. Ac dapiferis praefatis, et eorum singulis, ut quicumque loci Ordinarii, vel canonici metropolitanarum, aut aliarum ecclesiarum, aut personae quaecumque ecclesiasticae in dignitate ecclesiastica constitutae, tam in Romana curia quam extra eam, ad id per eos et eorum singulos eligendi seu eligendae, quascumque pensiones annuas eis eorumque singulis super fructibus, redditibus, proventus, iuribus, obventionibus et emolumentis universis, certis et incertis, ac distributionibus quotidianis qua-

rumcumque mensarum episcopatum, archiepiscopatum et abbatium, ac dignitatum et canonicatum, et praebendarum, ceterorumque beneficiorum ecclesiasticorum, etiam per sanctae Romanae Ecclesiae cardinales obtentorum et imposterum obtinendorum, cum cura et sine cura, saecularium aut quorumvis Ordinum regularium, seu fructus, redditus et proventus, aliaeque emolumenta et distributiones huiusmodi reservatas seu reservatos, ac reservandas seu reservandos, etiam si alias semel vel pluries translatae seu translatae fuerint, usque ad summam centum ducatorum, in toto vel in parte, ac etiam in mortis articulo, cassare et extinguere, ac, postquam cassatae et extinctae fuerint, alias similes pensiones annuas, seu fructus, redditus et proventus et alia emolumenta et distributiones huiusmodi, usque ad summam praedictam, uni vel pluribus aliis personis ecclesiasticis per eosdem dapiferos et eorum singulos nominandis, quocumque, quaecumque et qualiacumque beneficia ecclesiastica obtinentibus et expectantibus, aliis tamen pensionum huiusmodi capacibus, similiter eis quoad vixerint, vel eorum procuratoribus legitimis, eisdem modo et forma quibus eisdem dapiferis reservatae seu reservati erant, etiam absque beneficiis huiusmodi obtinentium consensu, integre persolvendas seu persolvendos, et per eos percipiendas, exigendas, levandas, ac percipiendos, exigendos, levandos reservare, constituere et assignare valeant, ipsique translarii in possessionem dictas pensiones exigendi, in qua ipsi dapiferi tempore translationis per eos vigore praesentium faciendae existebant, in omnibus et per omnia subrogati esse censeantur, etiam concedimus et indulgemus, etiam si similem gratiam a praedecessoribus nostris aliis forsitan obti-

nuerint, seu quilibet eorum obtinuerit, illius effectum cumulative eos gaudere et potiri volumus.

Confirmatio
validitatis.

§ 7. Decernentes ipsas translationes, et novas reservationes, constitutiones et assignationes pensionum seu fructuum, reddituum et proventuum, aliorumque huiusmodi, plenam roboris firmitatem obtinere, ipsosque beneficia, super quorum fructibus, redditibus et proventibus reservatae fuerint, obtinentes, ad illas persolvendas efficaciter obligatos fore; ac eisdem dapiferis, ut, ratione quarumcumque pensionum eis et eorum cuilibet super quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, ut praefertur vel alias quomodolibet qualificatis, non tamen ultra summam ducentorum ducatorum auri de camerâ pro quolibet, nunc et pro tempore reservatarum ac reservandarum, habitum et tonsuram clericales gestare, et in illis, dummodo ipsi habitum decentem et honestum deferant, incedere minime debeant, nec ad id a quoquam cogi seu compelli, minusque aliquas sententias, aut censuras, etiam privationis seu cassationis ipsarum pensionum¹, ad praedictam summam ducentorum ducatorum ascendentes et reservatas, ut praefertur, etiamsi matrimonium contraxerint cum unica tantum et virgine, recipere et retinere;

Bona ipsorum
a spoliis liberat.

§ 8. Postremo quod bona quaecumque ad dictos dapiferos et eorum quemlibet spectantia, et per eos etiam ratione quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum etiam canonicatum et praebendarum, ac dignitatum quarumcumque per eos alias obtentorum et obtinendorum, aut alias quomodolibet, et quovis quaesito colore vel ingenio, seu eorum industria, legitime tamen et licite, acquisita et acquirenda, etiam in Urbe eius-

¹ Quomodo supplenda lectio defectiva, vide ad tom. XVI, pag. 207 a (R. T.).

que districtu ac ubicumque existentia, spoliis minime subiaceant, sed ipsi dapiferi, etiamsi religioni alicuius militiae, etiam S. Ioannis Hierosolymitani adscripti fuerint, de illis in favorem quarumcumque personarum, de iure tamen capacium, etiamsi curiales esse desierint, et in quocumque loco quantumvis remoto eos decedere contigerit, testari, et alias disponere, eis ab intestato decedentibus eorum haeredes quicumque succedere libere et licite valeant, simili modo concedimus et indulgemus.

Eximit a molestia.

§ 9. Praecipientes et mandantes dilectis filiis nunc et pro tempore existentibus S. R. E. camerario, thesaurario, praesidentibus, clericis camerae nostrae apostolicae, et quibuscumque aliis spoliis huiusmodi collectoribus, ac militiarum praefatarum officialibus aut procuratoribus, ne in huiusmodi bonis manus apponant, neque haeredes dictorum dapiferorum desuper molestare audeant seu praesumant; ac etiam decernentes donationes, etiam per viam testamenti et codicillorum per ipsos dapiferos de eorum bonis huiusmodi, servatis de iure servandis, faciendas, semper et perpetuo validas et efficaces fore, nec eosdem dapiferos eorumque aliquem ad litteras super praesentes conficiendas in dictâ camerâ insinuandum, aut admitti et registrari petendum teneri, nec illas, etiamsi intra tempus legitimum insinuatae, admissae seu registratae non fuerint, propterea minus validas censi, sed suos plenarios effectus sortiri debere, easdemque praesentes et in eis contenta quaecumque sub quibusvis revocationibus, limitationibus, suspensionibus, modificationibus, decretis, constitutionibus apostolicis similium gratiarum revocatoriis, vel quae eas limitarent aut moderarent, quae a nobis et dictâ Sede pro tempore, et de quibusvis causis, etiam urgentissi-

mis, etiam in divini cultus augmentum, etiam consistorialiter, vel alias quavis auctoritate hactenus vel imposterum emanaverint, minime comprehendere, sed, quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum repositas et reintegratas esse et censi, sicque per quoscumque iudices etiam commissarios quavis auctoritate fungentes, in quavis causâ et instantiâ, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Expeditionem
gratiosam mandati.

§ 10. Et insuper dilectis filiis rescribentario et computatori collegii scriptorum litterarum apostolicarum, et aliis ad quos earumdem litterarum expeditio spectat, in virtute sanctae obedientiae, et sub poenâ indignationis nostrae, motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, mandamus ut easdem praesentes et forsâ alias litteras super praemissis omnibus, tam coniunctim quam divisim, ac pro singulis quibuscumque derogationibus, decretis et clausulis in eis contentis, gratis de mandato nostro ubique in omnibus officiis etiam abbreviatorum, sollicitatorum, secretariorum plumbi et registri absque aliquâ pecuniarum exactione, etiam per viam compositionis faciendâ, omni contradictione et dilatione cessantibus, signent, expédiant et expediri faciant.

Contrariis derogat.

§ 11. Non obstantibus eisdem praemissis, ac de certo notariorum numero, etiamsi ad illum non sit devenum, quibus alias per praesentes non intendimus derogare, ac regulâ nostrâ de praestando consensu in pensionibus, ac felicis recordationis Pii Papae IV praedecessoris nostri de similibus vel dissimilibus gratiis in camerâ apostolicâ infra tres men-

ses praesentandis ac registrandis, ac recolendae memoriae Pii Papae V etiam praedecessoris nostri contra illegitimos, ac Pictavensis concilii, et aliis apostolicis, ac etiam in universalibus provincialibusque conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, et monasteriorum, ecclesiarum, Ordinum, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, ac etiam urbis Romae, et aliarum civitatum, oppidorum et terrarum, aut camerae praedictae, ac quarumvis universitatum, etiam iuramento, confirmatione, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stabilimentis, usibus et naturis, decretis, ac etiam novis reformationibus, ac etiam legibus tam pontificiis quam imperialibus, regiis et ducalibus, etiam sacris canonibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, superioribus ac personis et locis quibuscumque, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis irritantibus et aliis decretis, etiam vim contractus, et statuti perpetui continentibus, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, ac alias forsâ in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis, inter alia disponentibus quod beneficia Urbis non nisi personis certis modo et formâ qualificatis et oriundis ex certis locis ac trium Ordinum militiarum¹ expresse professis conferri et commendari soleant; quibus omnibus, etiamsi alias pro eorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia ex-

¹ Forsan legendum *militarium* (R. T.).

pressio habenda foret, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et formā in illis traditā observatā inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliās in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse harum serie motu pari derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Fiat motu proprio E.

Et cum absolutione a censuris ad effectum, etc., et in casibus regulae de insordescantibus, cum opportuna illius, necnon alterius regulae de non tollendo iure quaesito, aliisque necessariis et opportunis derogationibus, quatenus opus sit, et quod indultorum, concessionum, gratiarum, derogationum, aliorumque praemissorum omnium et singulorum maior et verior specificatio et expositio fieri possit in litteris, in quibus singulorum dapiferorum nomina et cognomina, ordines, qualitates, gradus, dioeceses, patriae et alia requisita exprimi et describi, seu pro expressis et descriptis haberi possint, iuxta notulam per ipsos seu eorum deputatos confectam, simul vel ad partem, etiam in unā non factā mentione de aliā vel aliis, prout videbitur expedire, etc.

Transumptum fides.

§ 12. Volumus autem quod litterarum super praesentibus conficiendarum transumptis, etiam impressis, et sigillo et manu alicuius personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munitis et subscriptis, eadem fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae¹ originalibus litteris adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae. Volumus autem quod sola praesentis motus proprii nostri signatura sufficiat, et² ubique fidem faciat

¹ Male edit. Main. legit *quam pro quae* (R. T.).

² Coniunct. et nos addimus (R. T.).

in iudicio et extra illud, regulā quacumque contrariā non obstante.

Fiat E.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, XVIII kalendas iulii MDCLXX, anno 1.
Dat. die 14 iunii 1670, pontif. anno 1.

Nomina eminentissimorum dominorum cardinalium et dapiferorum sunt haec, quae sequuntur.

EMILIUS ALTERIUS, nunc CLEMENS X, Romanus; Ioseph Barbis sacerdos terrae S. Genesii Camerinensis, noster dum cardinalatus honoreungebamur.

EPISCOPI VI.

Franciscus episcopus Ostiensis, sacri collegii decanus, cardinalis Barberinus S. R. E. vicecancellarius et summista, Florentinus; abbas Carolus Franconus, Neapolitanus.

Martinus episcopus Portuensis cardinalis Ginettus S. D. N. Papae vicarius, Veliternus; Ioseph Crucius, Tiburtinus.

Antonius Barberinus, episcopus Praenestinus, cardinalis Antonius nuncupatus, archiepiscopus Rhemensis, S. R. E. camerarius, signaturae Brevium praefectus, Romanus; Gaspar Marcaccionus, Romanus.

Franciscus Maria, episcopus Tusculanus, cardinalis Brancaccius, episcopus Viterbiensis, Neapolitanus; Archangelus de Paulis, clericus Eugubinus.

Uldericus episcopus Albanensis, cardinalis Carpinus, Urbinatensis; Uldericus Nardi de Poppi Aretinae dioecesis.

Iulius episcopus Sabinensis, cardinalis Gabriellus episcopus Reatinus, Romanus; Ioseph Liberatorus, clericus Aesculanus.

PRESBYTERI XLVIII.

Virginus tituli S. Laurentii in Lucina, prior presbyterorum, cardinalis Ursinus, Romanus; Robertus Ursinus, clericus Romanus.

Raynaldus tituli S. Pudentianae cardinalis Estensis, Mutinensis; Ioannes Baptista Mozzarellus, canonicus Mutinensis.

Caesar tituli Ss. Quatuor Coronatorum cardinalis Facchenettus episcopus Spoletanus, Bononiensis; Nicolaus Sega, clericus Bononiensis.

Hieronymus tituli SS. Trinitatis in Monte Pintio cardinalis Grimaldus, archiepiscopus Aquensis, Genuensis;....¹

Carolus tituli S. Silvestri in Capite cardinalis Rossettus, episcopus Faventinus, Ferrariensis; abbas Benedictus Bartolus Potignani in terra Bari, nullius dioecesis.

Nicolaus tituli S. Mariae Transtiberim cardinalis Ludovisius, maior poenitentarius, Bononiensis; Ioseph Messina, clericus coniugatus, Urbevetanus.

Aldranus tituli S. Praxedis cardinalis Cybo, episcopus Aesinus; Innocentius Serenus, sacerdos Avenionensis.

Federicus tituli S. Petri ad Vincula cardinalis Sfortia, Romanus; Angelus Dominicus Sinibaldus, clericus Romanus.

Benedictus tituli S. Honuphrii cardinalis Odescalchus, Comensis; Felix Bonafide, clericus Firmanus.

Laurentius tituli Ss. Quirici et Iulittae, cardinalis Raggius, Genuensis; Cinthius Guarinus, Terracinensis.

Ioannes Franciscus Paulus Gondus tituli S. Mariae super Minervam, cardinalis de Retz nuncupatus, Gallus; Franciscus Causeus de la Chause Lotaringius, Viridunensis.

Aloysius tituli S. Alexii cardinalis Homodeus, Mediolanensis; Ioannes Baptista Corraduccius, clericus Anconitanus.

Petrus tituli S. Marci cardinalis Otobonus, Venetus; Sertorius Ursinus, Romanus, clericus coniugatus.

Laurentius tituli S. Chrysogoni cardinalis Imperialis, Genuensis; Valerius Zachaeus, Spoletinus.

¹ Déesse videtur nomen illius dapiferi (R. T.).

Gibertus tituli Ss. Ioannis et Pauli cardinalis Bornomaeus, Mediolanensis; Alexander Hostilius Layaro iuris utriusque doctor de Urbana.

Marcellus tituli S. Stephani in Monte Caelio cardinalis Santaerucius, episcopus Tiburtinus, Romanus; Thomas Botta sacerdos Camerinensis, archipresbyter parochialis ecclesiae S. Clementis, terrae Serrae Petrone.

Ioannes Baptista tituli S. Marcelli cardinalis Spada, Lucensis; Michael Priolius, clericus de Meldola, iuris utriusque doctor, Ravennatensis.

Franciscus tituli S. Mariae in Vialata, cardinalis Albitius, Caesenatensis; Ioseph Herculanus de Sestino, nullius dioecesis.

Octavius tituli S. Caeciliae cardinalis Aquaviva, Neapolitanus; Iacobus Pegna, Romanus.

Carolus tituli S. Prisciae cardinalis Pius, Ferrariensis; Ludovicus Contarinus, clericus Lucentinus.

Carolus tituli S. Eusebii cardinalis Gualterius, Urbevetanus; eques Tiberius Simoncellus de comitibus Baschi, Urbevetanus.

Flavius tituli S. Mariae de Populo cardinalis Chisius archipresbyter basilicae Lateranensis, S. R. E. bibliothecarius, et signaturae iustitiae praefectus, Senensis; Franciscus Baiocchi presbyter Adiacensis, sacrae theologiae ac iuris utriusque doctor.

Scipio tituli S. Sabinae cardinalis de Ilcio, archiepiscopus Pisarum, Senensis; Franciscus Fortunatus de Vecchis, eques Hierosolymitanus, Senensis.

Hieronymus tituli S. Hieronymi Illyricorum cardinalis Bonvisius, archiepiscopus Lucae, Lucensis; Iulianus Biscottus, civis Lucensis, coniugatus.

Antonius tituli S. Mariae Angelorum cardinalis Bichius, episcopus Auximanus, Senensis; Alexander Bonus, Urbinatensis.

Petrus tituli S. Calixti cardinalis Vidonus, Cremonensis; Paulus Guglielmus clericus, patritius Lucensis.

Gregorius tituli S. Thomae in Parione cardinalis Barbadius, episcopus Patavinus, Venetus; Thomas Raggiolus, clericus Romanus.

Hieronymus tituli Ss. Marcellini et Petri cardinalis Boncompagnus, archiepiscopus Bononiae, Bononiensis; Ioannes Thomas Sabatinus Campensis.

Alphonsus tituli S. Crucis in Hierusalem cardinalis Litta archiepiscopus Mediolani, Mediolanensis; Hieronymus Archangeli Serrae¹ S. Quirici, Camerinensis.

Nereus tituli Ss. Nerei et Achillei cardinalis Corsinus, legatus Ferrariensis, Florentinus; Franciscus Battistinus, clericus de Regio Lombardiae.

Carolus tituli S. Anastasiae cardinalis Bonellus, Romanus; Iacobus Raynaldus a Pergola, clericus Eugubinus.

Caelius tituli S. Petri in Monte Aureo cardinalis Piccolomineus, Senensis; Nicolaus abbas Finettus, iuris utriusque doctor, patritius Senensis.

Carolus tituli S. Susannae cardinalis Carafa legatus Bononiensis, Neapolitanus; Petrus Iacobus Tassius, clericus Sabinensis.

Palutius Palutius Albertonius tituli basilicae Ss. XII Apostolorum cardinalis Alterius, episcopus Montis Falisci, Romanus; Antonius Ghislerius, Romanus.

Caesar tituli S. Ioannis ante Portam Latinam cardinalis Rasponius, legatus Urbinatensis, Ravennatensis; Eleuterius Brescianus, civis Romanus.

Ioannes Nicolaus tituli S. Mariae Transpontinae cardinalis de Comitibus, episcopus Anconitanus, Romanus; abbas Ioannes Iordanus, Beneventanus.

Iacobus tituli S. Mariae de Pace car-

dinalis Ninus, Senensis; Christophorus Boldrinus, Fosumbronensis clericus.

Iulius tituli S. Martini in Montibus cardinalis Spinola, Genuensis; Propertius Aloysius Montis Alti.

Carolus tituli S. Mariae de Araceli cardinalis Robertus, legatus Romandiolae, Romanus; Dominicus a Lega sacerdos Faventinus, iuris utriusque doctor.

Vitalianus tituli S. Agnetis cardinalis Vicecomes, Mediolanensis; Philippus de Philippis de Appignano, Auximanus.

Innicus tituli S. Clementis cardinalis Caracciolus, archiepiscopus Neapolitanus, Neapolitanus; Angelus Turchius, Fulginatensis.

Ioannes tituli S. Salvatoris in Lauro cardinalis Delphinus, patriarcha Aquileiensis, Venetus; Ioseph Felicius ab Aposita, clericus Reatinae dioecesis.

Iacobus tituli S. Sixti cardinalis Rospiogliosius archipresbyter S. Mariae Maioris, legatus Avenionensis, signaturae gratiae praefectus, Pistoriensis; Ioannes Franciscus ex comitibus Guidis a Balneo, Mantuanus.

Emmanuel Theodosius tituli S. Laurentii Panisperna cardinalis Buglionus, Gallus; Renatus le Saunage presbyter dioecesis Constantiensis sacrae facultati, Parisiensis doctor theologus ac socius Sorbonicus, abbas commendatarius S. Petri de Belloloco Ordinis S. Benedicti in dioecesi Lemovicensi.

Ludovicus tituli S. Sabinae de Porto Carrero, Hispanus; Desiderius Philippus Oddi, Romanus, clericus coniugatus.

Franciscus tituli S. Bartholomaei Insulae cardinalis Nerlius, arciepiscopus Florentiae, Florentinus; Iulianus Martinus, Lucensis.

Carolus tituli S. Adriani cardinalis Cerrus, Romanus; Carolus de Rubeis, clericus Romanus.

Lazarus tituli S. Mariae in Aquiro

¹ Forsan terrae legendum (n. t.).

cardinalis Pallavicinus, Ianuensis; Gaspar Trullius, Romanus.

Ioannes tituli S. Bernardi cardinalis Bona Congregationis divi Bernardi Ordinis Cisterciensis, Pedemontanus; Thomas de Iulio a Phara S. Martini, nullius dioecesis.

DIACONI XII.

Franciscus tituli S. Mariae in Vialata primus diaconus cardinalis Maidalchini, Viterbiensis; prior Stephanus Stephanucci, Urbevetanus.

Fridericus S. Agathae cardinalis de Hassia, Germanus; Nicolaus Dencovit Talancourtinus, dioecesis Treveri.

Carolus Barberinus S. Caesarei cardinalis Carolus nuncupatus, archipresbyter basilicae S. Petri, Romanus; frater Vincentius Vinalduccius, eques Hierosolimitanus, Fanensis.

Decius S. Eustachii cardinalis Azzolinus, Firmanus; Petrus Bellonius Camerinensis.

Iacobus tituli S. Pancratii cardinalis Fransonus, episcopus Camerinensis, Genuensis; Sigismundus Zanellus, Faventinus.

Franciscus Maria Ss. Viti et Modesti cardinalis Mancinus, Romanus; Franciscus Antonius Vitalis, clericus Romanus.

Angelus S. Angeli in Foro Piscium cardinalis Celsus, Romanus, eminentissimus frater.

Paulus S. Nicolai in Carcere cardinalis Sabellus Perettus, Romanus; Angelus de Massimis, clericus coniugatus, Romanus.

Leopoldus S. Mariae in Cosmedin cardinalis Medices, Florentinus; eques Ioannes Giraldu, Florentinus.

Sigismundus Chisius S. Mariae in Domnica cardinalis Sigismundus, Senensis; abbas Franciscus Ridolphus, canonicus Florentinus.

Nicolaus Ss. Cosmae et Damiani car-

dinalis Acciaiolus; Sperandus Riccionius, clericus Sabinensis.

Bonacursius S. Mariae de Scala cardinalis Bonacursius, Maceratensis; Caesar Rubertus, clericus Recanatensis.

VIII.

Indultum de officio sancti Francisci Xaverii in Breviario sub ritu duplici apponendo, et ab omnibus, qui ad horas canonicas tenentur, de praecepto recitando

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

In eminenti Principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, divina disponente clementia constituti, muneris nostri esse arbitramur, ut Sanctorum in caelis regnantium, illorum praecipue, quibus annunciantibus evangelicae praedicationis sonus usque ad extremos orbis terrarum fines penetravit, cultum et venerationem in terris, quantum nobis ex alto conceditur, augere satagamus.

§ 1. Itaque, pro peculiari nostra erga sanctum Franciscum Xaverium Societatis Iesu, qui, apostolicis charismatibus affluenter decoratus, novarum gentium apostolus unanimi totius christiani orbis consensu meruit appellari, devotione, eius venerationem condignis honorum incrementis ampliare cupientes, auctoritate apostolica, tenore praesentium, iubemus ut eius officium de mandato felicitis recordationis Alexandri Papae VII praedecessoris nostri in calendario romano sub ritu semiduplici appositum, in posterum sub ritu duplici de praecepto in eodem apponatur, ab omnibus qui ad horas

¹ Ne otiose repetam pluries dicta, vide quae sunt notata ad Const. IV, *Rationi*, Urbani VIII, tom. XIII, pag. 33, et de augendo devotionem erga eundem vide Constitutionem CLII, *Alia*, Innocentii X, tom. XV, pag. 686.

Exordium.

Statuti ut in rubrica.

canonicas tenentur, tum saecularibus, tum regularibus utriusque sexus, ubique de praecepto recitandum.

Contrarius de- rogat. § 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

T. transumptio- rum fides. § 3. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici vel secretarii dictae Societatis subscriptis, et sigillo praepositi generalis eiusdem Societatis vel alterius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiv iunii MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 14 iunii 1670, pontif. anno I.

IX.

Indictio iubilaei universalis ad implorandum divinum auxilium initio sui pontificatus pro salutaris sanctae Ecclesiae catholicae regimine¹.

Clemens Papa X,

Universis christifidelibus, ad quos praesentes litterae pervenerint, salutem et apostolicam benedictionem.

Canonica Constitutio. Cum inscrutabilis divitiarum sapientiae et scientiae Dei altitudo humilitatem nostram his calamitosis temporibus ad supremum apostolicae dignitatis fastigium vocare, nobisque vicariam sui in terris potestatem committere dignata sit: nos, licet nihil magis desideraremus,

¹ Huiusmodi iubilaeum indixere plures Summi Pontifices initio pontificatus, inter quos Innocentius X Const. vi *Immensae*, tom. xv, pag. 336, et Alexander VII, Const. II, *Unigenitus*, tom. xvi, pag. 2, et demum Clemens IX, Const. I, *Placuit*, tom. xvii, pag. 512.

quam ut immensam illam curarum pontificiarum molem, cui ferendae infirmitatem nostram longe imparem agnosceremus, defugere possemus; nihilominus, ne divinae voluntati nimium obluctari videremur, imposito nobis iugo collum ex charitatis necessitate humiliter supposuimus, omnem spem nostram collocantes in ineffabili bonitate Salvatoris et D. N. Iesu Christi, cuius auxilium pro catholicae Ecclesiae regimine quotidie privatis nostris sacrificiis et precibus supplices invocamus. Idipsum ut et vos, quibus apostolica sollicitudo a nobis impendenda est, coniunctis precibus nobiscum pariter faciatis, ac divinam misericordiam per ieiunia et eleemosynas aliaque pietatis opera demereri studeatis, paterne requirimus et hortamur, ut Deus patrum nostrorum et Dominus misericordiae, qui vocat ea quae non sunt tamquam ea quae sunt, det nobis sedium suarum assistricem sapientiam, mittatque illam de caelis sanctis suis et a sede magnitudinis suae, ut nobiscum sit, et nobiscum laboret, ad divini nominis gloriam, Ecclesiaeque sanctae utilitatem, et spiritualem omnium fidelium aedificationem; imbecillitatem nostram roboret, omniaque nostra consilia et actiones dirigat secundum beneplacitum voluntatis suae; haereses extirpet, fidem catholicam protegat et propaget, principum christianorum pacem et concordiam conservet, magisque et magis in die solidet, et nomen christianum ab infidelium incursionibus et insidiis potentia virtutis suae tueatur. Haec autem ut ardentiori spiritu uberiusque fructu fiant, Ecclesiae thesauros, quorum dispensatores esse nos voluit Deus, proferre et prudenti liberalitate largiter erogare decrevimus.

§ 1. Itaque, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli

Indictio de qua in rubrica.

apostolorum eius auctoritate confisi, ex illa ligandi atque solvendi potestate, quam nobis Dominus, licet indignis, contulit, universis et singulis utriusque sexus christifidelibus in alma Urbe nostra degentibus, qui solemnem processioni, quam feria quarta currentis hebdomadae ab ecclesia S. Mariae Angelorum in Thermis ad basilicam S. Mariae Maioris nuncupatam de eadem Urbe, una cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, necnon patriarchis, archiepiscopis et episcopis, quos in Romana curia adesse contigerit, ac christianorum regum et principum oratoribus apud nos existentibus, praelatis quoque et officialibus eiusdem curiae, universoque clero et populo, benedicente Domino, agemus, devote interfuerint, vel S. Ioannis in Laterano, Principis Apostolorum et S. Mariae Maioris ecclesias seu basilicas, vel earum aliquam, intra spatium eiusdem vel proxime subsequentis hebdomadae saltem semel visitaverint, ibique per aliquod temporis spatium devote, ut supra, Deum oraverint, ac quarta et sexta feria ac sabbato alterius ex praefatis hebdomadis ieiunaverint, et peccata sua confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum in dominica die immediate sequenti vel alia die intra eandem hebdomadam reverenter sumpserint, ac pauperibus aliquam eleemosynam, prout unicuique suggeret devotio, erogaverint; ceteris vero extra Urbem praedictam ubicumque degentibus, qui ecclesias ab Ordinariis locorum vel eorum vicariis seu officialibus, aut de eorum mandato, et ipsis deficientibus, per eos qui ibi curam animarum exercent, postquam ad eorum notitiam hae nostrae pervenerint, designandas, vel ecclesiarum huiusmodi alteram, spatio duarum similiter hebdomadarum a publicatione designationis, per Ordinarios, vel eorum

vicarios seu officiales, vel alios, ut praefertur, faciendae, decursurarum, saltem semel visitaverint, ibique ut supra oraverint, et quarta et sexta feria ac sabbato alterius ex hebdomadis huiusmodi ieiunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac in die dominica immediate sequenti, vel alia die intra eandem hebdomadam sanctissimam communionem refecti fuerint, et pauperibus aliquam eleemosynam, ut praemittitur, erogaverint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut in anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem praedictam concedi consuevit, tenore praesentium concedimus et elargimur.

§ 2. Navigantes vero et iter agentes, ut cum primum ad sua sese domicilia receperint, suprascriptis peractis, et visitata ecclesia cathedrali, vel maiori aut parochiali loci eorum domicilii, eandem indulgentiam consequi possint et valeant; regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque tam laicis quam ecclesiasticis, saecularibus quam regularibus, etiam in carcere aut captivitate existentibus, vel aliqua corporis infirmitate seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa vel eorum aliqua praestare nequiverint, ut illa confessarius, ex iam approbatis a locorum Ordinariis ante praesentium publicationem, seu approbandis, eis in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque iniungere, quae ipsi poenitentes efficere poterunt, pariter concedimus et indulgemus.

§ 3. Insuper omnibus et singulis christifidelibus utriusque sexus, tam laicis quam ecclesiasticis, saecularibus et regu-

Extensio ad impeditos.

Libertas eligendi confessarium.

¹ Aptius ed. Cherub legit vel pro quam (R.T.).

laribus cuiusvis Ordinis et congregationis et instituti, tam in Urbe praefata quam extra eam ubique locorum, ut praefertur, degentibus, licentiam concedimus et facultatem, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium, tam saecularem quam cuiusvis Ordinis et instituti regularem, ex approbatis, ut praemittitur, a locorum Ordinariis, qui eos ab excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis causa latis seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis, quantumvis gravibus et enormibus, etiam Ordinariis sive nobis et Sedi Apostolicae etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, et aliis per quascumque nostras aut Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones (quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis) quomodocumque reservatis, in foro conscientiae et hac vice tantum absolvere et liberare valeant; et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare, iniuncta tamen eis et eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salutari, aliisque eiusdem confessarii arbitrio iniungendis.

Inhibent
ubique publi-
cari iubet.

§ 4. Quapropter tenore praesentium in virtute sanctae obedientiae praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis, ac quibuscumque Ordinariis locorum, ubicumque existentibus, eorumque vicariis et officialibus, vel, iis deficientibus, illis qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta aut exempla etiam impressa acceperint, illa statim absque ullo mora, retardatione vel im-

pedimento per suas ecclesias et dioeceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent et publicari faciant, ecclesiamque seu ecclesias visitandas designent. Non intendimus autem per praesentes super aliqua irregularitate publica vel occulta, nota, defectu, incapacitate seu inhabilitate quoquomodo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi seu habilitandi et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae, neque etiam easdem praesentes iis qui a nobis et Apostolica Sede vel ab aliquo praelato seu iudice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu alias in sententias et censuras incidisse declarati vel publice denunciati fuerint, nisi intra tempus dictarum duarum hebdomadarum satisfacerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus facultas absolvendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles indulgentiarum et facultatum huiusmodi concessionibus, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, necnon regula nostra de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum et congregationum sive institutorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus, congregationibus et institutis illorumque personis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem im-

Derogat con-
trariis.

portantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, ac formam in eis traditam pro servata habentes, hac vice, specialiter, nominatim et expresse, ad effectum praemissorum, derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis
fidei adhiberi
mandat.

§ 6. Ut autem praesentes nostrae, quae ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus ut earumdem praesentium transumptis, vel exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, ubique locorum et gentium eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvi iunii MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 16 iunii 1670, pontif. anno 1.

Anno a nativitate Domini nostri Iesu Christi MDCLXX, indictione viii, die vero xvi mensis iunii, pontificatus autem sanctissimi in Christo patris domini nostri domini Clementis divina providentia Papae X, anno eius 1, supradictum Breve affixum et publicatum fuit ad valvas basilicae Lateranensis, Principis Apostolorum, et S. Mariae Maioris de Urbe, et in acie Campi Florae, ac aliis locis solitis et consuetis Urbis, per me Franciscum Perinum apostolicum curso-rem.

PETRUS MACHERATUS, mag. cursorum.

X.

Constitutio, in qua regularium privilegia, quoad praedicationem verbi Dei et

sacramenti Poenitentiae administrationem, declarantur¹.

Clemens episcopus
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Superna magni patrisfamilias praedicatione creditum nobis universalis Ecclesiae mysticum agrum circumspicienda providentia custodire atque excolere (quantum ex alto conceditur) satagentes, animum in eas curas libenter intendimus, quibus valeant dissidia inter villicos et operarios componi, iurgia tolli, scandalis atque offensionibus aditus praeccludi; ut, quibus una Fides, una mater Ecclesia, et unus Dominus, qui charitas est, et pacis cogitans cogitationes, fiat etiam cor unum et anima una; sic etenim, evulsis opportune zizaniis, dum plantamus et rigamus, incrementum dabit Deus; quo benedicente messis multa fructu centesimo caeleste in horreum congregabitur.

§ 1. Sane, cum sacri Concilii Tridentini decretis provide statutum fuerit ut regulares cuiuscumque Ordinis, nisi a suis superioribus de vita, moribus et scientia examinati et approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in ecclesiis suorum Ordinum praedicare non possint; cum qua licentia personaliter se coram episcopis praesentare, et ab eis benedictionem petere teneantur, antequam praedicare incipiant; in ecclesiis vero, quae suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum superiorum, etiam episcopi licentiam, gratis ab eo dandam, habere teneantur, sine qua in ipsis ecclesiis non suorum Ordinum, nullo modo praedicare possint; atque ut nullus saecula-

Exordium.

Statutum Con-
cilii Tridentini
de regularibus.

¹ De hac materia vide Conc. Trid. sess. XIII, cap. xv, et sess. XXIV, cap. iv, et Gregorii XV Constitutionem Inscrutabili, ubi plura ad rem videre poteris.

ria sive regularis, etiam in ecclesiis suorum Ordinum contradicente episcopo praedicare praesumat: itidemque, cum nullus sacerdos regularis possit confessiones saecularium etiam sacerdotum audire, nec ad id idoneus reputari, nisi aut parochiale beneficium obtineat, aut ab episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, et approbationem, quae gratis detur, obtineat, privilegiis et consuetudine quacumque non obstantibus: innotuit nobis dubitationes nonnullas circa benedictionem, licentiam, contradictionem, examen et approbationem eiusmodi in aliquibus dioecibus excitatas fuisse; ex quibus controversiae et dissensiones permultae in diem subsequi possent occasione privilegiorum, quae per Sedem Apostolicam religiosis Ordinibus concessa fuerunt.

Infirmorum resolutio.

§ 2. Nos, attendentes quod alias diversis temporibus praedictae dubitationes et controversiae nonnullis praedecessorum nostrorum Summorum Pontificum constitutionibus earumque declarationibus definitae fuerint, eiusmodi definitiones in unum collectas, ut magis magisque dissensionum tollantur semina, et in posterum firmior in agro dominico pax Christi floreat, pro summo, quo fungimur, apostolatus officio, novis apostolicis litteris muniendas duximus et roborandas. Itaque, de consilio nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium et dilectorum filiorum Romanae curiae praelatorum, pietate, doctrina et prudentia praestantium, et maturâ deliberatione nostrâ, atque ex certâ scientiâ, hac generali et perpetuo valiturâ constitutione decernimus et declaramus:

Regulares ab episcopo benedictionem potest tueri.

§ 3. Regulares, qui in ecclesiis sui Ordinis praedicare voluerint, teneri ab episcopo dioecetano benedictionem pe-

tere; praedicare tamen posse, quamvis illam non obtinuerint. Quod si episcopus benedictionem nedum non concesserit, sed etiam contradixerit, nec in praedictis quidem ecclesiis licere regularibus praedicare, eosque contravenientes ab illo tamquam Sedis Apostolicae delegato censuris aliisque poenis ecclesiasticis in vim constitutionis felicitis recordationis Gregorii XV praedecessoris nostri, incipientis *Inscrutabili Dei providentiâ*, coerceri et puniri posse. Episcopum tamen absque iustâ et rationabili causâ contradicere non debere, et huiusmodi benedictionem teneri etiam regulares petere, si in quibuscumque oratoriis sui Ordinis sermonem coram populo vel in ecclesiis aut ad crates monasteriorum sanctimonialium eorum iurisdictioni subiectarum, licet clausis ianuis et nullus saecularis ibi intersit, habere voluerint. Posse autem episcopum, licentiam concessurum regularibus in ecclesiis quae suorum Ordinum non sunt praedicare volentibus, illos, quamvis ab universitatibus aut a magistratibus laicis nominatos, etiamsi episcopi antecessores per tempus immemorabile hanc licentiam absque examine concedere consueverint, quoad doctrinam examinare, si ita ipsius arbitrio, quod moderatum et discretum esse debet, visum fuerit, et licentiam praedicandi, semel iisdem concessam, ob rationabiles causas, licet occultas, praedicationem tamen concernentes, suspendere. Non posse tamen episcopum generatim prohibere regularibus, quin in ecclesiis suorum Ordinum praedicent.

§ 4. Ad haec religiosos, ab episcopo ad confessiones saecularium in suâ dioecesi audiendas approbatos, non posse in aliâ dioecesi eas absque episcopi dioecetani approbatione audire, quamvis poenitentes subditi sint eius episcopi a

Quid de confessionibus ab ipso Ordinario approbatis.

quo ipsi religiosi iam fuerant approbati. Et generaliter approbatos ab episcopo ad personarum saecularium confessiones audiendas nequaquam censeri approbatos ad audiendas confessiones monialium sibi subiectarum; sed egere, quoad hoc, speciali episcopi approbatione; atque approbatos pro audiendis confessionibus monialium unius monasterii minime posse audire confessiones monialium alterius monasterii. Itidemque confessores extraordinarios semel deputatos, atque approbatos ab episcopo ad monialium confessiones pro unâ vice audiendas, haud posse, expleta deputatione, in vim approbationis huiusmodi illarum confessiones audire; sed toties ab episcopo esse approbandos, quoties casus deputationis contigerit. Ceterum in monasteriis, ac etiam collegiis ubi iuxta regularia instituta vivitur, posse tam praelatos regulares quam confessores regularium eorumdem monasteriorum seu collegiorum audire confessiones illorum saecularium, qui inibi sunt vere de familiâ et continui commensales, non autem illorum qui tantum ipsis deserviunt. Illos autem religiosos, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint, ab episcopis generaliter quoque et indistincte absque aliquâ limitatione temporis certorumque locorum aut generis personarum in dioecesi propriâ admittebunt; quoad ceteros vero, qui non adeo idonei reperiuntur, si petierint se admitti, arbitrio Ordinariorum relinqui ipsos cum limitatâ facultate, prout eisdem Ordinariis magis expedire videbitur, probare et admittere; semel autem simpliciter approbatos posse in dioecesi episcopi approbantis quovis anni tempore, etiam paschali, et quorumcumque etiam infirmorum confessiones audire absque ullâ parochorum vel ipsius episcopi li-

1 Male edit. Main. legit *approbatus* (R. T.).

Bull. Rom. Vol. XVIII. 5 - 8

centiâ; de qua tamen confessione teneri dictos religiosos eorumdem infirmorum parochum illico certiores reddere. Et hoc posse illis ab episcopo, sub poenâ suspensionis a facultate audiendi confessiones, praecipui: sufficere tamen ut certioratio huiusmodi fiat saltem per scripturam apud ipsum infirmum relinquentem.

§ 5. Et eos, qui dictis religiosis simpliciter approbatis paschali tempore confessi fuerint, constitutioni, quae incipit *Omnis utriusque sexus*, quoad confessionem dumtaxat, satisfacisse censendos. Regulares vero ad eiusmodi confessiones audiendas praevio examine simpliciter et absque ullâ temporis praefinitione ab ipsomet episcopo (secus autem si ab eius vicario aut ab antecessoribus episcopis) approbatos non posse ab eodem, qui sic approbati, iterum examinari, aut ab eiusdem confessionibus audiendis suspendi, seu licentias illi concessas revocari, nisi novâ superveniente causâ quae ipsas confessiones concernat. De qua tamen haud necessarium esse ut in actis constet; nec eam teneri episcopum ipsis regularibus significare; sed Sedi Apostolicae dumtaxat, ubi eam sibi aperiri postulaverit.

§ 6. Porro si regulares cum scandalo aut alias inhoneste vivant, vel aliquod delictum committant, per quod rationabili episcopi iudicio videantur a confessionibus suspendendi, in quo ipsius episcopi conscientiam oneratam esse volumus, cum praecipua ministri sacramenti poenitentiae qualitas sit vitae integritas ac morum honestas, utique eam causam ad confessionis ministerium pertinere, ac proinde nihil ob stare quominus ob eam possit episcopus regulares a semetipso approbatos suspendere aut repellere a confessionibus audiendis. At-

1 Potius lege *illis* (R. T.).

Constitutioni *Omnis utriusque sexus*, in quantum satisfactori censendum sit, declaratur.

Regulares approbati, ob scandalum possunt suspendi.

tamen confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius conventus regularibus confessoribus adimi ab episcopo inconsultâ Sede Apostolica nullatenus posse. Ex facultatibus, per *mare magnum* aliave privilegia regularibus cuiuscumque Ordinis, instituti aut societatis, etiam Iesu, concessis, factam eis non esse potestatem absolvendi in casibus ab episcopo sibi reservatis. Et per confirmationes dictorum privilegiorum, quas regulares a Sede Apostolicâ post sacrum Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia prius ab eodem concilio aut deinde apostolicis etiam decretis sublata atque extincta, si quae habebant, absolvendi a casibus episcopo reservatis.

De casibus
reservatis.

§ 7. Et habentes facultatem absolvendi ab omnibus casibus Sedi Apostolicae reservatis, non ideo a casibus episcopo reservatis posse absolvere. Posse autem regularem confessorem in eâ dioecesi, in qua est approbatus, confluentes ex aliâ dioecesi a peccatis in ipsâ reservatis, non autem in illâ, ubi idem confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem poenitentes noverit in fraudem reservationis ad alienam dioecesim pro absolutione obtinendâ migrare. Vigore supradictorum privilegiorum nequaquam licere regularibus, etiam satisfactâ parte, absolvere poenitentes a censuris quoad externum et iudiciale forum, et absolutos ab eis in foro poenitentiali utique non censi absolutos in exteriori iudicio et contentioso. Quinimmo censuris ecclesiasticis irretitos et denunciatos ab episcopis cogi posse gerere se pro talibus, etiam si a regularibus fuerint absoluti. Quoties, exhibitis aliquibus regularium apostolicis privilegiis coram episcopo, ab eo indicetur ipsa non suffragari casui, de quo agitur, si dictorum privilegiorum verba obscura sint et ambigua, non

esse ad metropolitanum provocandum, sed, cum eius sit interpretari, cuius est condere, dictorum privilegiorum interpretationem Sedis Apostolicae iudicio, prout aliâs constitutione praedecessoris nostri felicitis recordationis Clementis IV statutum fuit, esse requirendam.

§ 8. Decernentes sic et non aliâs per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, quavis auctoritate et dignitate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos et nuncios, et quosvis alios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane quidquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 9. Non obstantibus quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis in favorem quarumcumque personarum, atque quorumvis Ordinum, tam Mendicantium quam non Mendicantium, militiarum, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, congregationum, Societatum, etiam Iesu, ac cuiusvis alterius instituti etiam necessario et in individuo exprimendi, monasteriorum, conventuum, capitulorum, ecclesiarum, et aliorum quorumcumque tam saecularium quam regularium locorum, necnon illorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis et privilegiis, etiam in corpore iuris clausis, aut ex causâ et titulò oneroso vel in limine foundationis concessis, etiam *mari magno*, seu *bullâ aurea*, aut aliâs nuncupatis, conservatorum deputationibus, eorumque atque aliis inhibitionibus, quibus episcopi deferre minime teneantur, et quibusvis aliis, sub quibuscumque

Decretum irritum.

Contrariis derogat.

tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, etiam motu proprio et ex certâ scientiâ ac de apostolicae potestatis plenitudine, aut aliâs quomodolibet, etiam per viam communicationis seu extensionis, concessis, et iteratis vicibus approbatis et innovatis; quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus et formis specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum; non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et formâ in illis tradita observatâ, inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis, quoad ea quae cisdem praesentibus adversantur, illis aliâs in suo robore permansuris, harum serie specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Constitutionem iubet publicari.

Transumptis fidem adduberi iubet.

§ 10. Ceterum, quia difficile foret praesentes litteras ad singula quaeque loca deferri, ut eae tamen omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas ecclesiae Lateranensis et basilicae Principis Apostolorum de Urbe, atque cancellariae apostolicae, et in acie Campi Florae affigi et publicari.

§ 11. Volentes quod earundem praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo praelati, seu personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, in iudicio et extra illud, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis originalibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

1 Particulam in nos addimus (R. T.).

§ 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum decreti, declarationis, derogationis, mandati et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXX, XI kalendas iunii¹, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 21 iunii 1670, anno 1.

Anno a Nativitate Domini Iesu Christi MDCLXX, indictione VIII, die vero 11 mensis augusti, pontificatus autem sanctissimi in Christo patris et D. N. D. Clementis divini providentiâ Papae X, anno eius 1, praesens constitutio affixa et publicata fuit ad valvas ecclesiae Lateranensis, basilicae Principis Apostolorum, et cancellariae apostolicae, et in acie Campi Florae, locis solitis et consuetis Urbis, per me Hilarium Gentilium sanctissimi domini nostri Papae cursorem.

PETRUS MARCHERATUS, mag. cursorum.

XI.

Indultum concessum clericis camerae apostolicae, tam praesentibus quam futuris, gestandi galeri redimiculum, cordone vulgariter nuncupatum, coloris violacei in quibuscumque functionibus et actibus publicis et privatis².

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, supremus gratiarum dispensator in terris a Domino consti-

Exordium.

¹ Legendum iulii (R. T.).

² Nunc primum impressa.

tutus, illis, quorum fidem, industriam, prudentiam et dexteritatem in gravibus et arduis Apostolicae Sedis muneribus gerendis multis rerum experimentis spectatas habet; ea libenter concedit, per quae eis aliqua fiat decoris accessio, ut eo alacrius in munera suorum functione perseverent.

Indulget clericis reverendae camerae deferre galeri redimiculum coloris violacei.

§ 1. Itaque ad eximia dilectorum filiorum clericorum praesidentium camerae apostolicae in nos et dictam Sedem fidei et devotionis aliaque multiplicia merita paternae dirigentes considerationis intuitum, eorumque virtutem aliquā honoris praerogativā condecorare volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas¹ fore censentes, motu proprio, ex certā scientiā et merā liberalitate nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eisdem camerae apostolicae clericis praesidentibus, praesentibus et futuris, ut ipsi omnes et singuli galeri redimiculum, cordone vulgariter nuncupatum, coloris violacei in quibusvis functionibus et actibus publicis et privatis ubique deferre et gestare libere et licite possint et valeant, tenore praesentium concedimus et indulgemus.

Decretum irritabile.

§ 2. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apo-

¹ Edit. Main. legit absolutos (R. T.).

stolici², et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque praeeminentiā et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXI iunii MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 21 iunii 1670, pontif. anno 1.

Registrata in Secret. Brev., mensis iunii, part. 1, fol. 10.

XII.

Declaratio quod vota in Congregatione Missionis, post illius apostolicam confirmationem emissa et emittenda, ab aliis quam a Summo Pontifice et superiore generali eiusdem Congregationis in actu dimissionis ab eadem Congregatione licite et valide dispensari, commutari aut dissolvi non possint².

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam

Alias felicitis recordationis Alexander Papa VII praedecessor noster nonnulla dubia, super statu Congregationis Missionis in Gallia inceptae, ac olim a Sede Apostolica approbatae, enata, tollere volens, praefatam Congregationem Missionis, sicut praefertur inceptam et approbatam, apostolicā auctoritate confirmavit et approbavit, cum emissionem votorum simplicium castitatis, pauper-

Alexander VII Congregationem Missionis confirmavit prout in rubrica.

¹ Deest vox auditores (R. T.).

² Nunc primum edita.

tatis et obedientiae, necnon stabilitatis in dictā Congregatione ad effectum solito vitae tempore salutis pauperum rusticorum applicandi, post biennium probationis faciendae; in quorum tamen votorum emissionem nemo interesset qui ea acceptaret, sive nomine Congregationis, sive pro tempore existentis Romani Pontificis nomine; et vota sicut supra emissa dissolvere posset solus Romanus Pontifex, necnon et superior generalis dictae Congregationis in actu dimissionis e Congregatione; nemo autem alius, etiam vigore cuiuscumque iubilaei, bullae cruciatae, seu alterius privilegii et indulti, aut cuiuscumque constitutionis sive concessionis, nisi in eis facta fuisset specialis mentio horum votorum sicut supra in dictā Congregatione emissorum, dissolvere, aut commutare, vel dispensare posset et valeret, et alias prout in ipsius Alexandri praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis die XXII septembris MDCLX expeditis, quorum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur.

Motivum huius declarationis.

§ 1. Cum autem, sicut dilectus filius superior generalis dictae Congregationis Missionis nobis nuper exponi fecit, quod¹ aliqui post huiusmodi vota in eadem Congregatione emissa ipsam Congregationem deseruerint, asserentes se dictorum votorum dispensationem seu commutationem obtinuisse a quibusdam confessariis vigore litterarum apostolicarum super iubilaeo emanatarum, ac praedictos confessarios potuisse dispensare, seu commutare huiusmodi vota, quia in dictis litteris conceditur facultas commutandi vota quaecumque, castitatis et religionis exceptis, ac deinde in fine derogatur contrariis quibuscumque, et in specie statutis et consuetudinibus

¹ Particula quod praeter rem est (R. T.).

quorumcumque Ordinum et congregationum, seu institutorum regularium, etiam confirmatione apostolicā roboratis, necnon privilegiis, indultis et litteris apostolicis eisdem Ordinibus ac congregationibus concessis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua mentio habenda foret:

§ 2. Nobis propterea dictus superior generalis, cupiens occurrere dictae Congregationis praeiudicio, et insimul consulere conscientis eorum, qui tales dispensationes seu commutationes obtinissent vel obtinere attentarent, humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicā dignaremur. Nos igitur, ipsius superioris generalis desiderio hac in re favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum consilio, quod vota praedicta, in dictā Congregatione Missionis post illius confirmationem apostolicam praefatam emissa et emittenda, ab aliis quam a pro tempore existente Romano Pontifice et superiore generali eiusdem Congregationis in actu dimissionis ab ipsa Congregatione, licite et valide non potuerint nec possint dispensari, commutari, aut alias quomodolibet dissolvi vigore cuiuscumque iubilaei, bullae cruciatae, seu alterius privilegii, indulti, constitutionis sive concessionis non facientium

Preces superioris generalis.

Declaratio.

expressam dictorum votorum mentionem, auctoritate praefata, tenore praesentium, declaramus.

Decretum irritans.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae memoratus Alexander praedecessor in suis litteris praefatis concessit non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptum.

§ 5. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum trasumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxiii iunii mdcclxx, pontificatus nostri anno i.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 23 iunii 1670, pontif. anno i.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis iunii, part. 1, fol. 239.

XIII.

Confirmatio decretorum S. R. E. cardinalis Barberini, in favorem pictorum

1 Vocem praesentibus nos addimus (R. T.).

et aliorum academiae S. Lucae legitime aggregatorum emanatorum¹, pro exactione taxae, eiusdemque pro annatis decursis et non solutis reductione

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii officiales ecclesiae et academiae S. Lucae pictorum, sculptorum et architectorum de Urbe, quod venerabilis frater noster Franciscus episcopus Ostiensis S. R. E. cardinalis Barberinus nuncupatus, sacri venerabilium fratrum nostrorum eiusdem S. R. E. cardinalium collegii decanus, cui felicitis recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster in signaturā suae gratiae commiserat ut super exactione taxae iuxta ordinationem recolendae memoriae Urbani Papae VIII praedecessoris pariter nostri a publicis venditoribus picturarum et sculpturarum in Urbe praedicta solvendae arbitrio suo provideret, nonnulla decreta edidit tenoris qui sequitur, videlicet:

§ 1. « Fidem facio per praesentes ego notarius publicus infrascriptus qualiter die vii octobris mdcclxx coram eminentissimo et reverendissimo domino cardinali Francisco Barberino, iudice commissario pro venerabili ecclesia, confraternitate et academia S. Lucae Urbis, dominorum pictorum, sculptorum et architectorum principalibus² contra infrascriptos exadverso principales, videlicet dominos Iosephum Constantinum, Joannem Petrum Berrettam, Laurentium Castrucium, Joannem de la Riviera, Aloysium Pileport, Peregrinum Perium, Joannem Andream Magnesium, Carolum Pratam,

¹ Edit. Main. legit emanata (R. T.).

² Omnia referimus, prout sunt in editionibus Cherub et Main., lectoribus emendationem, si qua requiritur, dimitte do (R. T.).

Prooemium.

Decretum cardinalis.

Vincentium Feliciū, Georgium Perannum, Paulum Plinesnem, Andreā Scottum et Franciscum Persichellum, hos duos exadverso principales ac procuratores deputatos universitatis regatteriorum Urbis exadverso principalium, Nicolaum patronum et D. Nicolaum Gallum procuratorem praedictorum Iosephi Constantini, Ioannis Petri Berrettæ et omnium aliorum litis consortium exadverso principalium, Segnius sanctissimi domini nostri Papae cursor retulit in scriptis se die v huius personaliter supradictos D. Nicolaum Gallum, Andreā Scottum, Franciscum Persichellum, Nicolaum Patronum, Aloysium Pileport, Joannem Petrum Berrettam, Iosephum Constantinum et Laurentium Castrucium ac domi dimissā copiam alios¹ citasse ad comparandum coram eminentissimo domino die primā iuridicā horā solitae audientiae et audiendum eius voluntatem, et loco voluntatis videndum per eundem eminentissimum dominum capi quamcumque provisionem, seu quodcumque decretum necessarium et opportunum fieri, et interponi ad primam diem, instantibus eisdem principalibus, sive, etc. Relatione factā comparuit D. Franciscus Chiriacus, procurator, et petiit ut supra omni, etc.

Taxe pro annatis decursis et non solutis reductio.

§ 2. Ex tunc eminentissimus et reverendissimus dominus, pluries partibus auditis, utendo facultatibus sibi a sanctissimo domino nostro, in commissione de qua in actis, concessis, taxam annuorum scutorum decem in Brevi sanctae memoriae Urbani VIII contentam quoad coronarios, pro annatis decursis et non solutis, reduxit et reducit ad annua scuta tria monetae pro quolibet qui picturas vendiderit, et pro qualibet apotheca, et in futurum mandavit et mandat solvi per eosdem coronarios, qui picturas ven-

¹ Forsan illos pro alios legendum (R. T.).

dunt, collective annua scuta vigintiquinque monetae inter eos dividenda, et ratam semestruatim solvendam, cum hoc tamen quod teneantur et obligati sint constituere collectorem, qui onus exigendi praedicta scuta vigintiquinque in se suscipiat, illaque, seu ratam scutorum duodecim cum dimidio, ecclesiae et academiae praedictae solvendi, et quatenus huiusmodi collectorem constituere vel creare noluerint seu neglexerint, vel idem collector non solverit, tunc et eo casu teneantur et obligati sint in solidum pro dicta solutione annuorum scutorum vigintiquinque, vel teneantur solvere pro dicta taxa scuta tria quolibet anno et pro qualibet apotheca arbitrio academiae praedictae, hac tamen lege quod dicti coronarii retineant et vendant solummodo picturas adaptatas ornamentis per ipsos fieri solitis, et non alterius quantitatis seu magnitudinis.

§ 3. Quo vero ad propalas, qui picturas seu sculpturas cuiusvis generis retinuerint et vendiderint, pro annatis decursis et non solutis, eandem taxam annuorum scutorum decem reduxit et reducit ad annua scuta tria pro quolibet et qualibet apotheca, et in futurum pro eadem taxa mandavit solvi per universitatem regatteriorum, ac respective per camerarium et officiales pro tempore annua scuta quinquaginta, et sic scuta vigintiquinque pro quolibet semestri inter eos dividenda et exigenda a quolibet regatterio picturas seu sculpturas vendente, dummodo tamen dicti propalae seu regatterii, vel quilibet illorum, non retinuerint nec vendiderint, ac in futurum non retineant nec vendant picturas, seu sculpturas novas, illasque ad effectum vendendi emant vel fieri current; et si¹ dicti coronarii et regatterii vel quilibet eorum circa venditionem

Reductio pro regatterio, eorumque in casu transgressionis poena.

¹ Male edit. Main. habet etsi (R. T.).

picturarum seu sculpturarum non se continerint, et in futurum non se contineant modo et forma praemissis, eo casu voluit et mandavit, ac vult et mandat per quemlibet transgressorem (salvis taxis collectivis ut supra stabilitis) solvi scuta sex quolibet anno et pro qualibet apotheca.

ReActio pro lapideis calceolaris, stucatoribus, etc.

§ 4. Quo vero ad alios, nempe lapidas, calceolarios, colorum venditores, barbitonsores, sutores, stuccatores, onus depingi faciendi in se suscipientes, miniatores et alios cuiuscumque artis seu professionis, ac alterius cuiuscumque conditionis et qualitatibus, apothecas picturarum seu sculpturarum cuiusvis generis retinentes, vel illas quovis alio modo venales exponentes, seu etiam privatim vendentes, eandem taxam annuorum scutorum decem in praedicto Brevi sanctae memoriae Urbani VIII contentam, tam pro annatis decursis et non solutis, quam in futurum decurrendis, reduxit et reducit ad annua scuta sex pro qualibet apotheca. Ad quam summam annuorum scutorum sex monetae ad formam consensus congregationis generalis teneri voluit et declaravit, ac vult et declarat etiam ipsos academicos in nobili academia praedicta descriptos, ac quoscumque alios eiusdem S. Lucae archiconfraternitati quomodolibet aggregatos, qui apothecas picturarum vel sculpturarum retinuerint, vel dictas picturas seu sculpturas venales exposuerint, ac in futurum retineant, vel illas quovis modo venales publice exponant, et ita, etc., non solum, etc., sed et omni, etc.,

FRANCISCUS card. BARBERINUS protect.

Aliud decretum cardinalis de annatis decursum et non solutis.

§ 5. Item qualiter die iv decembris MDCXXIX^a coram eodem eminentissimo et reverendissimo domino cardinali Francisco Barberino pro venerabili ecclesia et

¹ Edit. Main. legit *annorum* (R. T.).

² Forsan 1669 pro 1629 legendum (R. T.).

academia S. Lucae dominorum pictorum, sculptorum et architectorum Urbis, principalibus contra infrascriptos exadverso principales, videlicet dominos Laurentium Castrucium, Ioannem de la Riviera, Vincentium Felcium, Georgium Peranum, Ioannem Petrum Berrettam, Peregrinum Perium, Ioannem Andream Magnesium, Carolum Pratam, Paulum Plincesnem, Aloysium Pileport, Nicolaum Patronum, D. Nicolaum Gallum procuratorem dicti Ioannis Petri Berrettae, et aliorum litis consortium exadverso principalium, Segnius sanctissimi domini nostri Papae cursor retulit in scriptis se die iii huius, domi dimissa copia, eosdem citasse ad comparandum coram eminentissimo domino die martis loco solitae audientiae, et deducendum quidquid volunt et possunt, et informandum necnon videndum per eminentissimum dominum fieri quodcumque decretum necessarium et opportunum, instantibus eisdem principalibus, sive, etc. Relatione facta comparuit D. Franciscus Chiriacus procurator supradictarum ecclesiae et academiae sancti Lucae, et petiit ut supra, omni, etc. Ex tunc eminentissimus et reverendissimus dominus taxam annuorum scutorum decem in Brevi sanctae memoriae Urbani VIII demandatam, et in decreto per eminentiam suam facto sub die vii octobris proximi praeteriti in vim commissionis sanctissimi ex plenâ signaturâ gratiae sibi directae redactam ad annua scuta sex tam pro annatis decursis, quam in futurum decurrendis, quoad pictores, seu alios legitime academiae S. Lucae aggregatos, qui apothecas sculpturarum seu picturarum retinuerunt et retinent pro annatis decursis et non solutis, tantummodo reduxit et reducit ad iulios quatuor cum dimidio pro quolibet et qualibet apotheca, et concessit facultatem

Rorum reductione.

congregationi secretae eiusdem academiae cum aliis omnibus circa annatas decursas et non solutas concordandi, seu R. P. D. Carpineo, prout ei videbitur, circa dictas annatas decursas et non solutas providendi; in reliquis et quoad alios in omnibus et per omnia confirmavit et confirmat supradictum decretum, et taxam ut supra moderatam in futurum mandavit solvi de semestri in semestre; et quoad regatterios, quatenus eorum universitas recuset solvere pro dictâ taxâ annua scuta quinquaginta collectivae, mandavit et mandat per eorum quemlibet et pro qualibet apotheca solvi annua scuta tria de semestri in semestre, quatenus non vendant picturas novas, nec se diversimode contineant quam in praedicto decreto fuit provisum: et ita, etc., non solum, etc., sed omni, etc., et alias prout latius in supradicto decreto per dictum eminentissimum dominum cardinalem subscripto in folio, quod mihi notario consignavit tenoris, etc., et alias prout latius in actis meis, etc., ad quae, etc., in quorum fide, etc. Datum hac die xix decembris MDCCLXIX. Ita est.

IOSEPH MORUS curiae Capitolii not. ».

Pontifex antea approbat et confirmat.

§ 6. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes decreta huiusmodi, quo firmiter subsistant et serventur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent: nos, specialem ipsis exponentibus gratiam facere volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore cen-

sentias, supplicationibus eorum nomine super hoc humiliter porrectis inclinati, decreta praeinserta a memorato Francisco cardinali facta, ut praefertur, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus.

Decretum irritans.

§ 7. Decernentes easdem praesentes litteras ac decreta praeinserta semper firma valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Obstantia tolli.

§ 8. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores¹ pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die iii iulii MDCCLXX, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 3 iulii 1670, pontif. anno i.

¹ Male edit. Main. legit *tenoribus* (R. T.).

XIV.

Licentia, ut fratres Ordinis sancti Francisci de Observantiâ, etiam presbyteri, medicinae et chirurgiae periti, de suorum superiorum licentiâ, artes huiusmodi, ad commodum et utilitatem christianorum in Terrasanta existentium, possint exercere¹.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Cum, sicut dilectus filius Iacobus Quintana a Iesu Maria, frater expresse professus Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, ac Terrasanta in Romanâ curiâ commissarius generalis, nobis nuper exponi fecit, in civitate sanctâ Hierusalem, totâque custodia Terrasanta dicti Ordinis, nullus adsit medicus vel chirurgus saecularis, qui infirmis et languidis in eorum infirmitatibus medeatur; ibi vero esse soleant fratres Ordinis praefati artium medicinae et chirurgiae periti, qui medicam chirurgicamque manum christianis infirmis adhibere possent;

Indulget ut artium medicinae et chirurgiae valeant exercere ut in rubrica.

§ 1. Nobis propterea dictus Iacobus humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, ipsius Iacobi desiderii hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, fratribus dicti Ordinis artium medicinae et chirurgiae huius-

¹ Hactenus non impressa.

modi peritis, etiam in sacro presbyteratus Ordine constitutis, in Terrasanta praedictâ nunc et pro tempore commorantibus, ut de superiorum suorum licentiâ artes medicinae et chirurgiae praedictas iuxta illarum praecepta ad commodum et utilitatem christianorum in eadem Terrasanta nunc et pro tempore existentium dumtaxat, gratis tamen et sine ullâ mercede, ac in casu necessitatis tantum, exercere, ac medicamenta et alia necessaria praebere et adhibere libere et licite, ac sine ullo conscientiae scrupulo, vel irregularitatis alteriusve poenae vel censurae ecclesiasticae incursu, possint et valeant, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Gratis sine ulla mercede, ac in casu necessitatis.

§ 2. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vii iulii MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 7 iulii 1870, pontif. anno 1.

Registrata in Secretaria in libro Brevium mensis iulii MDCLXX.

XV.

Indultum concessum generali et diffinitorio Congregationis Montis Oliveti Ordinis sancti Benedicti, pro tempore existentibus, utendi facultate creandi abbates titulares eis per constitutiones Ordinis attributâ, etc.¹.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Sollicitudo pastoralis officii, quod Ecclesiae catholicae regimini divinâ dispositione praesidemus, nos admonet, ut, paternam religiosorum virorum Altissimi obsequiis sub suavi monasticae vitae iugo mancipatorum curam gerentes, laudabilia eorum studia propositis praemiis excitare atque fovere, quantum nobis ex alto conceditur, satagamus.

Urbanus VIII prohibuit abbatibus titulares in Congregatione Olivetana.

§ 1. Dudum siquidem per felicitis recordationis Urbanum Papam VIII praedecessorem nostrum accepto, quod in Congregatione monachorum Montis Oliveti Ordinis sancti Benedicti ex multiplici abbatum titularium seu benemeritorum creatione seu deputatione nonnulla inconvenientia, non sine monasticae disciplinae et regularis observantiae detrimento, orirentur, idem Urbanus praedecessor, his obviare volens, motu proprio, ac ex certâ scientiâ et maturâ deliberatione suis, generali et aliis abbatibus, visitoribus, diffinitorio, et quibusvis aliis dictae Congregationis superioribus quocumque nomine nuncupatis, ne de cetero abbates titulares seu benemeritos in eadem Congregatione quovis praetextu vel quaesito colore facere, creare, constituere seu deputare auderent vel praesumerent, sub privationis officiorum per eos obtentorum ac vocis activae et passivae eo ipso absque ullâ declaratione incurrendae et nullitatis poenis

¹ Nunc primum edita.

interdixit et prohibuit, et aliâs prout in ipsius Urbani praedecessoris litteris desuper in simili formâ Brevis die xxvi ianuarii MDCXXVII expeditis, quorum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso¹ ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius noster Caesar S. R. E. presbyter cardinalis Facchinettus nuncupatus, Congregationis praefatae apud nos et Sedem Apostolicam protector, nobis nuper exposuit, stricta illa Urbani praedecessoris prohibitio, quae salubri quidem consilio, ad excludendam ambitiosorum importunitatem, cavendaque rei familiaris atque regularis disciplinae detrimenta, emanavit, id tamen adferat incommodi, ut, praecisâ penitus spe praemiorum, monachos dictae Congregationis ad subeundos in obsequium ipsius Congregationis labores ac litterarum aliaque religiosa studia reddere possit segniores: nobis propterea dictus Caesar cardinalis et protector humiliter supplicavit ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, eiusdem Caesaris cardinalis et protectoris desiderio hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere, debitumque virtuti honorem et praemium rependi cupientes, huiusmodi supplicationibus inclinati, dilectis filiis modernis et pro tempore existentibus abbatibus generali et diffinitorio Congregationis praefatae, ut facultate creandi abbates titulares, eis per constitutiones eiusdem Congregationis a Sede Apostolicâ confirmatas attributâ, uti libere et licite possint, ita tamen ut duos dumtaxat abbates titulares pro qualibet ex sex pro-

Proces cardinalis, protectoris dictae Congregationis.

Indulget potestatem creare duodecim abbatibus titulares tantum.

¹ Male edit. Main. legit expressis (R. T.).

Prohibet ex-
pectationes.

vinciis, quibus tota congregatio praefata constat, creare, illisque defunctis, alios duos in eorum loca subrogare valeant, expectativas autem concedere, aut abbates titulares supra numerum praefixum huiusmodi constituere nequeant, nec ad abbatiam titularem huiusmodi nisi eos, qui vel lecturam laudabiliter exercuerint, vel verbi Dei praedicatione celebres, aut propter operam rei oeconomicae perfunctam de Congregatione praefata notabiliter benemeriti sint, promovere possint, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Decretum Ir-
rilans.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarius
derogat.

§ 4. Non obstantibus praefatis Urbani praedecessoris litteris, aliisque ordinationibus et constitutionibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Congregationis eiusque provinciarum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et pluries innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dum-

taxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xix iulii MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 19 iulii 1670, pontif. anno I.

Registrata in Secretaria in lib. Brevium mensis iulii.

XVI.

Extensio concessionis officii et missae B. Rosae de S. Maria Tertii Ordinis sancti Dominici pro universo clero regnorum Poloniae, ducatu Lithuaniae, etc.¹

§ 1. Aliâs fellicis recordationis Clemens Papa IX, sub datâ xiv septembris MDCLXVIII, concessit universo Americae et Indiarum clero, tum saeculari tum regulari, utriusque sexus, cuiuscumque provinciae seu districtus, quod perpetuis futuris temporibus die xxvi augusti quotannis sub ritu duplici recitetur officium et missa celebretur de B. Rosa a S. Maria Limensi virgine tertiae regulae S. Dominici iuxta rubricas breviarii et respective missalis romani.

§ 2. Anno deinde sequenti MDCLXIX, die xxx octobris, idem Pontifex hoc suum indultum benigne extendit in perpetuum ad universum saecularem pariter ac regularem clero Hispaniarum. Denique, post acceptam notitiam quod praememorata virgo Rosa, iam omnium ubique populorum solemnâ plausu devotissime honorata, utrumque tam veterem quam novum orbem in dies odoris sui fragrantia magis magisque implebat, idem sanctissimus hoc ipsum

¹ Beatorum albo adscripsit Rosam, eique officium et missam decrevit Clemens IX, Constit. XLV, tom. XVII, pag. 628.

Indultum Cle-
mentis IX.Illius amplia-
tio.

indultum clementer ampliando, die ix novembris eiusdem anni MDCLXIX, universo saeculari et regulari clero utriusque sexus in omnibus augustissimo imperatori, regi catholico, domuique Austriae subiectis regionibus, provinciis, regnis atque dominiis ubivis locorum constituto paterne concessit ut supra, quod nempe singulis annis die xxvi augusti perpetuis futuris temporibus sub praefato ritu duplici recitetur officium et celebretur missa de eadem beatâ Rosa.

Extensio con-
cessionis de qua
in rubrica.

§ 3. Porro SS. D. N. Clemens Papa X, habitâ pariter notitiâ communis illius devotionis, qua totius regni Poloniae, magni ducatus Lithuaniae, ditionum Russiae atque Borussiae, aliarumque dictae coronae subditarum regionum fideles venerationi eiusdem B. Rosae afficiuntur, instantiis eminentissimi domini cardinalis Ursini exoratus, illud ipsum praedecessoris sui indultum benignissime extendit ad universum pariter utriusque sexus tam saecularem quam regularem clero Poloniae, Lithuaniae, Russiae, Borussiae, ceterorumque dominiorum ad Poloniae coronam pertinentium; concedens eidem universaliter et in perpetuum quod quotannis die xxvi augusti sub ritu duplici peragat officium et missam de B. Rosa a S. Maria iuxta rubricas missalis et breviarii romani. Quibuscumque in contrarium non obstantibus. Hac die xxvi iulii MDCLX.

M. episc. Portuensis card. GINETTUS.

Loco + sigilli

BERNARDINUS CASALIUS

sacrae rituum congreg. secretarius.

XVII.

Confirmatio privilegii Leonis X favore Congregationis eremitarum Camaldu-

lensium Montiscoronae, ut, invitis monachis seu eremitis, in eorum ecclesiis episcopi locorum Ordinarii divina celebrare non possint¹.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Iniuncta nobis divinitus pastoralis officii ratio postulat, ut, paternam religionum virorum, eorum praesertim, qui, a saeculi turbis longe remoti, vota sua Altissimo mente quietâ et ad Deum per contemplationis sublimitatem atque suavitatem elevatâ reddere satagunt, curam gerentes, ea, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris ad conservandam religiosam eorum tranquillitatem pie provideque concessa esse noscuntur, quo firmitus solidiusque perennent, apostolici muniminis nostri praesidio costabiliamus.

Supplicatio.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Congregationis eremitarum Camaldulensium Montiscoronae, quod dudum fellicis recordationis Leo Papa X, praedecessor noster, eidem Congregationi privilegium concessit, ut, invitis ipsius Congregationis monachis seu eremitis, in eorum ecclesiis episcopi locorum Ordinarii divina celebrare non possent; ipsumque privilegium unâ cum ceteris eiusdem Congregationis privilegiis pluries a diversis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris et novissime a recolendae memoriae Clemente Papa IX, motu proprio, per quasdam suas die xix iulii MDCLXIX expeditas litteras, confirmatum fuit.

Causa indulti.

§ 2. Cum autem, sicuti eadem expositio subiungebat, privilegium praefatum dictae Congregationi ad conservandum in eâ solitudinis atque silentii spiritum maxime sit necessarium, attento quod

¹ Quae hactenus impressa non fuit.

eiusmodi functiones episcopales fieri non soleant sine erectione baldacchini ac populi affluentia, unde praefatorum eremitarum, inter silvas et nemora ut plurimum degentium, monastica tranquillitas perturbaretur, simulque orationis atque contemplationis vigor relaxari posset: nobis propterea dictus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, eiusdem procuratoris generalis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, privilegium supradictum memoratae Congregationi eremitarum Camaldulensium a praefato Leone concessum, ut praefertur, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor adiciamus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari, necnon dictae Congregationi eiusque eremitis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sique in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii auditores, iudicari et definiri de-

† Videtur legendum plurimum pro plurim (R. 7.).

bere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 2. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die vi augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 6 augusti 1670, pontif. anno 1.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis septembris.

XVIII.

Alia extensio concessionis officii et missae B. Rosae de S. Maria Tertii Or-

dinis S. Dominici pro regnis et dominiis serenissimo regi catholico subiectis, necnon augusto imperatori et domui Austriacae.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris ad augendam in terris venerationem sacrarum virginum, quas caelestis sponsus virtutum omnium splendore fulgentes ad aeternae beatitudinis nuptias evexit, recte atque ordine facta esse noscuntur, ea nos pastoralis charitatis studio libenter ampliamus, sicut pia orthodoxorum regum vota flagitant, et nos, re mature perpensa, Dei gloriae, ipsarumque sacrarum virginum honori, et spirituali fidelium aedificationi conducibile fore in Domino arbitramur.

§ 1. Aliâs siquidem emanarunt a felicitis recordationis Clemente Papa IX praedecessore nostro litterae in simili formâ Brevis tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenor Brevis Clementis IX.

Clemens Papa IX, ad perpetuam rei memoriam. Redemptoris et Domini nostri Iesu Christi, qui sacras virgines, sponsas suas, floribus multipliciter virtutum decoratas, immarcescibilis gloriae praemiis donat in caelis, vices (licet immeriti) gerentes in terris, pia fidelium praesertim catholicorum regum vota, ad augendam illarum venerationem laudabili studio tendentia, libenter exaudimus, ac favoribus et gratiis prosequimur opportunis. Aliâs siquidem, diligentissime discussis atque perpensis per congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum processibus de Sedis Apostolicae licentiâ confectis super vitae sanctitate et virtutibus in gradu heroico, quibus serva Dei Rosa de S. Maria virgo Limana Tertii Ordinis sancti Domi-

nici multipliciter claruisse, necnon miraculis, quae ad eius intercessionem a Deo patrata fuisse asserebantur, cum congregatio praedicta coram nobis constituta unanimiter censuisset, quodcumque nobis videretur, ad solemnem eiusdem servae Dei Rosae canonizationem iuxta ritum eiusdem S. R. E. tuto posse deveniri, interim vero indulgeri ut in toto orbe terrarum Beata nuncuparetur: nos, piis atque enixis charissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici, ac charissimae in Christo filiae nostrae Mariannae reginae viduae eiusdem genitricis, et totius Ordinis sancti Dominici supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, de praedictorum cardinalium consilio et unanimi assensu, auctoritate apostolicâ indulimus ut memorata Dei serva Rosa de S. Maria in posterum Beatae nomine nuncuparetur, eiusque corpus et reliquiae venerationi fidelium (non tamen processionibus circumferenda) exponerentur; imagines quoque radiis seu splendoribus exornarentur, atque de eâ sub ritu duplici recitaretur officium, et missa celebraretur de Virgine non Martyre singulis annis, iuxta rubricas breviarii et missalis romani, die xxvi augusti, quae prima est non impedita post diem xxiv eiusdem mensis, qua spiritum Creatori reddidit: haec vero in locis dumtaxat infrascriptis, nempe in civitate et diocesi Limana, ac in universo Ordine sancti Dominici, tam fratrum quam monialium, et, quantum ad missas attinet, etiam a sacerdotibus confluentibus, prout in nostris desuper in simili formâ Brevis die xii februarii proxime praeteriti expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur. Cum autem, sicut praedictorum Caroli

regis et Mariannae reginae nomine per dilectum filium nobilem virum modernum marchionem de Astorga, eiusdem Caroli regis apud nos et Sedem Apostolicam oratorem, nobis nuper expositum fuit, ipsi Carolus rex et Marianna regina, pro peculiari eorum erga B. Rosam praedictam devotionis affectu, ac ut spiritali populorum Americae, unde novus ille flos Ecclesiam universam suavi Christi odore recreans prodiit, consolationi atque aedificationi peramplius consulatur, indultum praedictum opportune a nobis extendi et ampliari plurimum desiderent: nos, laudabilia eorumdem Caroli regis et Mariannae reginae erga res sacras studia plurimum in Domino commendantes, piisque eorum precibus favorabiliter annuere paternam benignitatem cupientes, ut de cetero perpetuis futuris temporibus ab universo clero tam saeculari quam regulari quarumcumque provinciarum et regionum Americae et Indiarum dicto Carolo regi subiectarum officium et missa de eadem B. Rosa, servata tamen in omnibus et per omnia praedictarum litterarum nostrarum forma et dispositione, recitari et celebrari respective libere et licite possit et valeat, dictam auctoritate, tenore praesentium, concedimus et indulgemus. Non obstantibus omnibus et singulis illis, quae in eisdem litteris nostris volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut ipsis praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae eisdem praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Mariam Maiorem, sub

annulo Piscatoris, die XIV septembris MDCLXXII, pontificatus nostri anno I.

§ 2. Cum autem, sicut praedictus marchio de Astorga, dicti Caroli regis pariter apud nos et Sedem Apostolicam orator, memoratorum Caroli regis et Mariannae reginae viduae nomine nobis nuper exponi fecit, praedicta Rosa de S. Maria, iam omnium ubique populorum solemniter plausu devotissime honorata, utrumque tam veterem quam novum orbem sui odoris fragrantiam in dies magis magisque impleat, cupiantque propterea dicti Carolus rex et Marianna regina, pro singulari eorum erga eandem B. Rosam devotione, indultum a praedicto praedecessore per litteras praesentis concessum ad conservandam promovendamque fidelium pietatem opportune a nobis extendi et ampliari: nos, enixis devotisque eorumdem Caroli regis et Mariannae reginae precibus nobis super hoc humiliter porrectis paternam benignitatem annuentes, ac memorati Clementis praedecessoris vestigiis inhaerentes, ut de cetero perpetuis futuris temporibus ab universo clero tam saeculari quam regulari utriusque sexus, per omnes provincias, regna, status, regiones et dominia ubivis locorum dictis Carolo regi et charissimo in Christo filio nostro Leopoldo Romanorum regi illustri in imperatorem electo domuique Austriacae subiecta, officium et missa de memorata B. Rosa virgine Limana Ordinis sancti Dominici quotannis, die XXVI augusti, sub ritu duplici, iuxta rubricas breviarii et missalis romani, recitari et celebrari respective libere pariter et licite valeat, auctoritate praedicta, tenore praesentium, concedimus similiter et indulgemus.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae dictus Cle-

Extensio de qua in rubrica.

Derogatio contrariorum.

mens praedecessor in suis litteris praedictis concessit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fides.

§ 5. Ceterum volumus pariter ut eorundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 11 augusti 1670, pontif. anno I.

XIX.

Confirmat decretum electionis B. Rosae in regni Peruani patronam a Clemente IX emanatum, quod ad singulas provincias, regna et regiones terrae firmae totius Americae, Philippinarum et Indiarum extendit.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Sacrosancti apostolatus cura, quam inscrutabilis divinae sapientiae atque bonitatis altitudo humilitati nostrae, meritis licet et viribus longe impari, imponere dignata est, nos urget ut piis orthodoxorum regum votis, ad augendam in terris sacrarum virginum cum caelesti sponso in beatam aeternitatem regnantium venerationem tendentibus, favorabilem assensum paterno affectu praebeamus.

Indultum Clementis IX.

§ 1. Alias siquidem felicitis recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster B. Rosam de S. Maria, virginem Limanam, tertii Ordinis sancti Dominici,

1 Rosam Beatae tituli insignivit, eique officium et missam decrevit Clemens IX Const. XLV.

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

10

in patronam principalem civitatis Regum, seu Limanae, totiusque regni Peruani, cum omnibus praerogativis, quae patronis principalioribus debentur, auctoritate apostolica elegit et declaravit, et alias, prout uberius continetur in ipsis Clementis praedecessoris litteris desuper in simili forma Brevis expeditis tenoris qui sequitur, videlicet:

§ 2. *Clemens Papa IX, ad perpetuam rei memoriam.* Orthodoxorum regum de Ecclesia Dei multis nominibus optime meritorum studia, quibus christianorum populorum erga beatos regni caelestis incolas devotio atque pietas fovetur, apostolico favore libenter prosequimur, sicut spirituali eorumdem populorum consolationi atque praesidio conducibile in Domino arbitramur. Cum itaque nos, per nostras in simili forma Brevis die XII februarii proximi praeteriti emanatas litteras, B. Rosam de S. Maria, virginem Limanam, tertii Ordinis sancti Dominici, multiplici virtutum decore florentem, inter Beatas apostolicam auctoritate iuxta huius Sanctae Sedis ritum retulerimus, aliaque ad eiusdem B. Rosae honorem et venerationem statuerimus et indulserimus, prout in eisdem litteris continetur; et, sicut pro parte carissimi in Christo filii nostri Caroli Hispaniarum regis catholici et carissimae in Christo filiae nostrae Mariannae reginae viduae eius genitricis per dilectum filium nobilem virum modernum marchionem de Astorga eiusdem Caroli regis apud nos et Sedem praedictam oratorem nobis nuper expositum fuit, quod ipsi Carolus rex et Marianna regina (ut eidem B. Rosae, quam caelestis sponso tot charismatum decoravit monilibus, tot virtutum ornavit floribus, tantaque et tam late sparsa de unguentorum suorum

Cuius tenor hic refertur.

1 Particula quod, praeter syntaxis rationem intrusa, delenda (R. T.).

odore imbuit fragrantia, ut ex Dei servis, quos occidentales Indiae protulerunt, prima publici cultus honore per hanc sanctam Sedem decorari meruerit, venerationis fiat accessio, et ex illius intercessione tanto potentius partium illarum populi patrocinium sperent, quanto populi ipsi illam crebriori interiorque devotione colere atque honorare studuerint) ipsam B. Rosam in patronam principaliorem civitatis Limanae, seu Regum, totiusque regni Peruani eligi et declarari summopere desiderant: nos, quamvis constitutiones apostolicae et decreta congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum vetent beatorum huiusmodi nondum canonizatorum electiones in patronos principales, ac requisita necessaria pro eiusmodi electione valida desint; nihilominus, piis enixisque eorumdem Caroli regis et Mariannae reginae, magno in ecclesiam Dei meritorum splendore fulgentium, precibus, nobis super hoc humiliter porrectis, pro praecipuo paternae nostrae in eos charitatis affectu duximus annuendum. Itaque memoratam B. Rosam de S. Maria in patronam principaliorem civitatis Regum, seu Limanae, et totius regni Peruani praedictorum, cum omnibus praerogativis quae patronis principalioribus debentur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, eligimus et declaramus; ipsiusque B. Rosae festum in universo regno huiusmodi ut¹ de patrona principali ab omnibus utriusque sexus christifidelibus illic degentibus de praeepto servari, et sicut alia festa de praeepto celebrari, eiusque officium ab universo clero, tum saeculari tum regulari, ut² de principali patrona iuxta

¹ Particulam ut addimus ex ed. Cherub. (R. T.).

² Iterum particulam ut addimus ex edit. Cherubini (R. T.).

rubricas breviarii Romani inibi recitari, auctoritate et tenore praedictis mandamus. Non obstantibus quibusvis decretis ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae eisdem praesentibus haberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die II Ianuarii MDCLXIX, pontificatus nostri anno II.

§ 3. Cum autem, sicut praedictus marchio de Astorga, dicti Caroli regis pariter apud nos et Sedem Apostolicam orator, eorumdem Caroli regis et Mariannae reginae viduae nomine nobis nuper exponi fecit, quod¹ ipsi Carolus rex et Marianna regina, fovendae et propagandae fidelium erga eandem B. Rosam devotioni laudabili pietate studentes, praeinsertas Clementis praedecessoris litteras ad universa Americae et Indiarum loca a nobis extendi plurimum desiderant: nos, gloriosae B. Rosae praedictae, quae Ecclesiam universam bono Christi odore longe lateque perfundit, merita magno cum spirituali animi nostri gaudio recolentes, piisque et devotis dictorum Caroli regis et Mariannae reginae supplicationibus nobis super hoc humiliter porrectis favorabiliter annuere cupientes, ac memorati Clementis praedecessoris vestigiis inhaerentes, eandem B. Rosam de S. Maria in universam et principalem patronam omnium et singularum provinciarum, regnorum, insu-

¹ Particula quod delenda (R. T.).

Et modo hic Pontifex confirmat prout in rubrica.

larum et regionum terrae firmae totius Americae, Philippinarum et Indiarum, cum eisdem praerogativis, dicta auctoritate, tenore praesentium, eligimus pariter et declaramus; ipsiusque B. Rosae festum ibidem tamquam de patrona principali ab omnibus utriusque sexus christifidelibus illic degentibus de praeepto servari, et sicut alia festa de praeepto celebrari, eiusque officium et missam ibidem ab universo clero, tam saeculari quam regulari, sicut¹ de principali patrona, iuxta rubricas breviarii et missalis romani, recitari et celebrari, eadem auctoritate harum serie similiter mandamus: firmis tamen simul remanentibus particularibus patronatibus, si qui sint pro aliqua vel aliquibus civitatibus aut locis praedictarum regionum alias legitime constitutis². Non obstantibus omnibus et singulis illis, quae praedictus Clemens praedecessor in suis litteris praeinsertis concessit non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fides.

§ 4. Ceterum volumus pariter ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ab omnibus et ubique tam in iudicio quam extra illud habeatur, quae haberetur eisdem praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 11 augusti 1670, pontif. an. I.

XX.

Indulgentia plenaria perpetua in ecclesiis fratrum et monialium B. Virginis

¹ Vocem sicut addimus ex ed. Cherub. (R. T.).

² Aptius edit. Cherub. legit constituti (R. T.).

Mariae de Monte Carmelo pro festo S. Mariae Magdalenae de Pazzis.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Agni immaculati, qui sacras virgines sponsas suas spiritualium charismatum donis multipliciter decoratas aeterno sibi consortio in caelis sociavit, vices, licet immeriti, gerentes in terris, caelestes Ecclesiae thesauros, quorum dispensationem nobis credidit Deus, libenter erogamus, ut fidelium erga easdem beatas virgines devotio, eiusmodi muneribus incitata, multipliciter in dies, benedicente Domino, proficiat incrementis.

§ 1. Itaque gloriosae beatae Mariae Magdalenae de Pazzis monialis Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo, quam felicis recordationis Clemens Papa IX ad honorem sanctissimae et individuae Trinitatis, ad exaltationem catholicae fidei et christianae religionis incrementum, solemniter Sanctam esse auctoritate apostolica decrevit et definivit Et Sanctarum catalogo adscripsit, merita intra mentis nostrae arcana devota consideratione recolentes, ac de omnipotentis Dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacra communione relectis, qui aliquam ex ecclesiis tam fratrum (etiam Discalceatorum nuncupatorum) quam monialium dicti Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo hactenus erectis et in posterum quandocumque erigendis, ac ubicumque locorum existentibus, die festo eiusdem S. Mariae Magdalenae de Pazzis, nempe xxv maii, a primis vespers usque ad occasum solis festi huiusmodi, annis singulis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris

Exordium.

Sanctificatio S. Mariae Magdalenae de Pazzis a Clemente IX praedecessore expleta

Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus, praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Transumptio-
rum fides.

§ 2. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xi augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 11 augusti 1670, pontif. an. I.

Registrata in Secretaria Brev. in lib. mensis augusti.

XXI.

Decretum, quod procurator generalis seu zelus totius Ordinis Minimorum interveniat in comitiis generalibus ubique locorum, et in illis suffragium ferat.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Petrus de Consentia, procurator generalis seu zelus Ordinis fratrum sancti Francisci de Paula Minimorum nuncupatorum, quod in eodem Ordine singulis sexenniis capitulum generale plenissimum, pro eligendis correctore generali eiusque collegis necnon procuratore generali Ordinis huiusmodi quem vocant

1 Antea non impressum.

zelosum, celebrari solet; huiusmodi autem procurator generalis, sive zelus, ex praescripto specialis cuiusdam regularis statuti generalibus comitiis intervenire debet ad suffragandum in his tamquam unus ex capitularibus, dummodo tamen eadem comitia in alma Urbe, vel in circuitu celebrari contingat, prout in correctorio dicti Ordinis, capit. x, num. 93, contineri dicitur.

§ 1. Porro in primordiis eiusdem Ordinis, quando praefatum correctorium acceptatum fuit, saepius generalia comitia Romae celebrari consueverunt ex libera designatione fieri solita in singulis capitulis generalibus, in quibus ex praescripto eiusdem correctorii locus proxime celebrandi capituli generalis assignari debet.

§ 2. Verum progressu temporis mos inolevit, quo in singulis comitiis generalibus alternatim assignari solet locus futuri capituli generalis, semel nimirum in Italia, et tunc in civitate Ianuensi, semel in Gallia, et tunc in conventu Massiliensi, et semel in Hispania, et tunc in conventu Barchinonensi, ex quo fit ut procurator generalis suo semper voto frustretur, cum nunquam in Urbe ex introducta iam consuetudine capituli generalis celebratio praescribi et assignari soleat.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, plurimum referat procuratorem generalem capitulis generalibus dicti Ordinis interesse ad dandam inibi informationem eorum quae in Romanam Curiam in sexennio sui officii erga Ordinem huiusmodi facta et disposita sunt, eaque ad universalem Ordinis notitiam in actibus capitularibus inserenda, nec tamen a tempore, quo capitula generalia huiusmodi extra Urbem praedictam celebrata sunt, procuratores generales, sive zelosi, ad illa accedere con-

Capitulum generale olim saepius Romae celebrari consuevit.

Nunc ubi celebrari soleat.

In eo procurator generalis, sive zelus, votum non habet.

sueverint, quippe voti sive suffragii in illis ferendi praerogativa destituti; quod profecto inconveniens videtur, cum dictis capitulis generalibus intersint collegae generales, quorum successores ibidem, quemadmodum et successor procuratoris generalis, eligi solent, et plerumque aliorum Ordinum procuratores generales illorum capitulis generalibus interesse consueverint:

Supplicatio procuratoris generalis pro se et successoribus.

§ 4. Nobis propterea dictus Petrus procurator generalis sive zelus humiliter supplicari fecit ut sibi suisque in officio successoribus opportune in praemissis providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Mandat imposterum procuratores generales in dictis capitulis votum habere ubicumque celebrentur.

§ 5. Nos igitur, ipsum Petrum specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui dilectum filium nostrum Flavium tituli Sanctae Mariae de Populo eiusdem S. R. E. cardinalem Chisium nuncupatum, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectorem, audiverunt, consilio, ut in posterum praedictus Petrus, eiusque successores procuratores generales, quos vocant zelosus, praedicti Ordinis fratrum Minimorum, quibuscumque capitulis generalibus eiusdem Ordinis, ubicumque celebrentur, respective interveniant, et in illis suffragium ad instar aliorum capitularium ferant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et in-

dulgemus; salva tamen semper in praemissis auctoritate congregationis eorumdem cardinalium.

§ 6. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliā roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xiii augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 13 augusti 1670, pontif. anno I.

Registrata in Secret. Brev. in lib. mensis augusti part. II, fol. 286.

XXII.

Confirmat sententiam Ordinarii Gienensis latam super cultu ab immemo-

Decretum irritans.

Derogat contrariis.

rabili tempore exhibito sancto Petro Paschasio de Valentia, martyri Ordinis B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum, episcopo Giennensi, ac decretum sacrorum rituum congregationis illam approbans.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Prooemium. Ecclesiae catholicae regimini meritis licet imparibus per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam praesidentes, illa, quae a catholicis antistitibus in partem sollicitudinis nostrae vocatis super cultu et veneratione beatorum martyrum, qui, bono certamine peracto, victores coronam iustitiae ab agonothetâ Christo Iesu Domino nostro in caelis acceperunt, recte atque ordine facta esse noscuntur, apostolici muniminis nostri patrocinio libenter constabilimus.

Expositio. § 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Ordinis fratrum B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum, quod alias a venerabili fratre Ferdinando de Andrade et Castro, olim archiepiscopo tunc episcopo Giennensi, super cultu immemorabili beato Petro Paschasio de Valentia martyri¹ ex Ordine praedicto, episcopo Giennensi, exhibito, et casu excepto a decretis felicis recordationis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri in congregatione sanctissimae inquisitionis adversus haereticam pravitatem auctoritate apostolicâ institutâ super non cultu editis, emanavit sententia definitiva tenoris qui sequitur, videlicet:

Tenor sententiae. § 2. « Christi nomine invocato, pro tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, per hanc nostram definitivam sententiam, quam de iurisperitorum consilio ferimus in his scriptis in causâ et causis servi Dei¹ beati Petri

¹ Edit. Main. legit *martyre* (n. r.).

Paschasii de Valentia martyris ex Ordine B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum episcopi Giennensis, inter admodum reverendum patrem magistrum fratrem Melchiorrem de Torrès pro Baeticâ provinciâ electorē atque procuratorem in hac causâ a reverendissimo patre magistro fratre Ildesonso de Sotomayor totius Ordinis B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum magistro generali legitime constitutum, et Petrum Verbel presbyterum et promotorem in hac causâ de et super cultu immemorabili et extra centum annos ipsi Beato exhibito ac casu excepto a decretis felicis recordationis Urbani VIII in sanctissimâ inquisitione super non cultu editis; visis litteris deputationum sub die xx mensis iunii anno Domini MDCLIII a nobis factis et relaxatis in personis doctoris domini Didaci Dodel et Quesada magistri scholarum et portionarii sanctae nostrae cathedralis Giennensis ecclesiae, iudicis delegati, et domini Ferdinandi de Nava in sacra theologiâ doctoris et eiusdem sanctae ecclesiae canonici poenitentarii, et domini Nicolai de Adarue in iure canonico licentiatii et eiusdem Giennensis canonici doctoralis adiunctorum, ac Petri Verbel promotoris, et aliis nostris et eorundem deputatorum decretis; visis depositionibus testium coram ipsis delegatis legitime inductorum, iuratorum et examinatorum; visis scripturis ac iuribus productis et compulsatis; visâ constitutione procuratoris; viso toto processu, et visis videndis, atque examinatis examinandis; Christi nomine repetito: dicimus, decernimus, declaramus, pronunciamus et diffinitive sententiamus constare servo Dei beato Paschasio de Valentia martyri¹, ex Ordine B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum, episcopo Gien-

¹ Edit. Main. legit *martyre* (n. r.).

nensi, cultum exhibitum esse a centum annis et supra et ad praesens exhiberi, et hoc scientibus ac tolerantibus Ordinariis Giennensi et Granatensi, et eandem causam istam versari in casu excepto a decretis felicis recordationis Urbani VIII super non cultu editis, et propterea in hac causâ dictis decretis nullo modo esse vel fuisse contravenitum: et ita dicimus, decernimus, declaramus, pronunciamus et diffinitive sententiamus. Non solum praemisso, sed omni meliori modo pronuntiavi ego Ferdinandus archiepiscopus episcopus Giennensis. Lata et lecta fuit praesens sententia per illustrissimum et reverendissimum dominum D. Ferdinandum de Andrade et Castro archiepiscopum episcopum Giennensem pro tribunali sedendo in suo loco solitae audientiae, et per me infrascriptum notarium causae promulgatae citato, praesente ac intelligente Petro Verbel presbytero fiscali promotore die xxxi mensis martii anno Domini MDCLXV, praesentibus etiam ibidem multis, et nominatim domino Gabriele de Flores et Antonio de Espinosa presbytero, testibus vocatis et rogatis. Actum fuit praedictâ die xxxi mensis martii, hora tertiâ post meridiem. Et ego notarius huius causae publicus et apostolicus fidem facio.

LUDOVICUS A DELGADO

notarius publicus et apostolicus ».

Confirmator
prout in rubrica.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praedictus procurator generalis sententiam praedictam, quo firmitus subsistat, apostolicae approbationis nostrae praesidio communiri et alias opportune in praemissis a nobis provideri plurimum desideret: nos, ipsius procuratoris generalis votis, ac iure, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et in-

terdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum, qui, proposito dubio, an sententia praeinserta esset confirmanda vel infirmanda in vim processus ab Ordinario Giennensi peracti, causam mature discussissent, et prius in scriptis et voce dilectum filium promotorem fidei audiverunt, ac quasdam anonymas scripturas contra dictam causam eorum congregationi porrectas viderunt et considerarunt, consilio, praeinsertam Ordinarii sententiam, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, approbamus. Ideoque constare de culto immemorabili eidem B. Petro Paschasio episcopo Giennensi Ordinis B. Mariae de Mercede redemptionis captivorum exhibito, et casu excepto a decretis dicti Urbani praedecessoris, ac ad ulteriora in causâ ad formam decretorum eiusdem Urbani praedecessoris et sanctissimae inquisitionis procedi posse, auctoritate et tenore praesentis¹ declaramus et decernimus; salvâ tamen semper in praemissis auctoritate congregationis eorundem cardinalium.

§ 4. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in prae-

¹ Forsan praedictis pro praesentis legendum (n. r.).

Et secundum
eam iudicari
mandatur.

missis per quoscunque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et defini debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogatio.
§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.
§ 6. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIV augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 14 augusti 1670, pontif. anno I.

XXIII.

Indultum de missa et officio in Polonia, Lithuania et alibi a patribus Societatis Iesu et aliis, in honorem beati Stanislai Kostkae die XIII novembris recitandis.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.
In apostolicae dignitatis fastigio, ad quod ineffabilis divinae clementiae abundantia humilitatem nostram nullo meritum nostrorum suffragio evehere dignata est, pastorem sollicitudinem Ecclesiae catholicae nobis creditae omni studio, quantum nobis ex alto conceditur, repraesentare iugiter satagentes, pia fidelium, praesertim sublimium principum praeclaris in Ecclesiam Dei me-

ritis fulgentium, et religiosorum virorum propriae alienaeque salutis laudabiliter incumbendum vota, ad augendam in terris beatorum in caelis regnantium venerationem tendentia, libenter exaudimus, sicut ad omnipotentis Dei et Patris Domini nostri Iesu Christi, qui electos suos devotione supra aetatem et virtute supra naturam instruit, gloriam, sanctaeque Ecclesiae decus, et spiritualem fidelium aedificationem salubriter expedire in Domino arbitramur.

§ 2. Itaque gloriosa beati Stanislai Kostkae Poloni Societatis Iesu merita devota consideratione magnoque cum spiritali animi nostri gaudio recolentes, ac piis enixisque carissimi in Christo filii nostri Michaelis Poloniae regis illustris et dilectorum filiorum praepositi generalis et presbyterorum dictae Societatis precibus nobis humiliter porrectis favorabilem assensum praebere cupientes, ipsorumque praepositi generalis et presbyterorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, ut de dicto beato Stanislao Kostka quotannis die XIII novembris in universo regno Poloniae et magno ducatu Lithuaniae, necnon in in ecclesia S. Andreae in Monte Quirinali huius almae Urbis nostrae ubi eiusdem beati Stanislai corpus requiescit, ac omnibus et singulis ecclesiis dictae Societatis Iesu, missa etiam a sacerdotibus eo die ad ecclesias huiusmodi confluentibus et a religiosis eiusdem Socie-

*Indulget pro-
ut in rubrica.*

tatis ubicumque terrarum existentibus celebrari et officium recitari de communi Confessorum non Pontificum iuxta rubricas breviarii et missalis romani libere et licite possint et valeant, auctoritate apostolica, tenore praesentium, perpetuo concedimus et indulgemus.

Contrariis derogat.
§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.
§ 3. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii dictae Societatis vel notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in ecclesiastica dignitate constitutae, vel praepositi aut vicarii generalis eiusdem Societatis pro tempore existentis munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVI augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 16 augusti 1670, pontif. anno I.

XXIV.

Decretum emanatum in congregatione generali sanctae Romanae et universalis Inquisitionis habitum in palatio apostolico Montis Quirinalis coram sanctissimo domino nostro domino Clemente divina providentia Papa X ac eminentissimis et reverendissimis dominis S. R. E. cardinalibus in tota republica christianam contra haereticam pravitatem generalibus inquisitoribus a sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

Feria V die XXI augusti MDCLXX.

Decretum.
Cum alias per sacram congregationem S. Officii iteratis instructionibus ab eadem emanatis de anno MDCLVIII

Bull. Rom. — Vol. XVIII 41

et MDCLXV, locorumque Ordinariis transmissis, provisum fuerit ut, praescriptis interrogatoriis faciendis testibus qui ad probandum statum liberum contrahentium matrimonium inducuntur, omnis prorsus secluderetur aditus iis, qui adhuc vivente altero coniuge, aut alias impediti, ad secunda illicita vota transire satagebant; videns nihilominus sanctissimus dominus noster quamplures locorum Ordinarios, vel eorum vicarios et deputatos ad excipiendas testium depositiones, necnon parochos et notarios, in casibus expressis aut omittere aut non observare earundem instructionum tenorem, et, licet aliquando plene observent, non tamen interrogare testes super aliis impedimentis dirimentibus:

§ 1. Ideo, volens Sanctitas Sua praedictis malis occurrere, re mature considerata cum eminentissimis et reverendissimis dominis cardinalibus, generalibus inquisitoribus, praesenti decreto perpetuis futuris temporibus duraturo iterum iniungit omnibus vicariis seu deputatis pro examinandis testibus ad probandum statum liberum contrahentium matrimonium, necnon parochis, notariis et quibuscumque aliis respective, sub poenis etiam gravibus corporalibus arbitrio sacrae congregationis, ut instructionem infrascriptam ad unguem observent.

Et publicari.
§ 2. Ut autem praesens decretum et instructio ad omnium notitiam facilius deveniant, decrevit illa ad valvas basilicae Principis Apostolorum et cancellariae apostolicae ac in acie Campi Flore de Urbe ac palatio S. Officii eiusdem Urbis per aliquem ex cursoribus Sanctitatis Suae publicari, ac eorum exempla ibidem affixa relinqui; illaque sic publicata omnes et singulos, quos concernunt, post duos menses a die publicationis in Urbe faciendae numerandos, perinde afficere ac arctare ac si

illorum uniuersique personaliter notificata et intimata fuissent.

Instructio pro examine illorum testium, qui inducuntur pro contrahendis matrimoniis, tam in curia eminentissimi et reverendissimi domini cardinalis Urbis vicarii, quam in aliis curiis ceterorum Ordinariorum.

I. Inprimis testis moneatur de gravitate iuramenti in hoc praesertim negotio pertimescendi, in quo divina simul et humana maiestas laeditur, ob rei, de qua tractatur, importantiam et gravitatem, et quod imminet poena treremium et fustigationis deponenti falsum.

II. Interrogetur de nomine, cognomine, patria, aetate, exercitio et habitatione.

III. An sit civis vel exterus, et, quatenus sit exterus, a quanto tempore est in loco in quo testis ipse deponit.

IV. An ad examen accesserit sponte, vel requisitus: si dixerit accessisse sponte a nemine requisitum, dimittatur, quia praesumitur mendax; si vero dixerit accessisse requisitum, interrogetur a quo vel a quibus, ubi, quando, quomodo, coram quibus et quoties fuerit requisitus, et an sciat adesse aliquod impedimentum inter contrahere volentes.

V. Interrogetur an sibi pro hoc testimonio ferendo fuerit aliquid datum, promissum, remissum vel oblatum a contrahere volentibus, vel ab alio ipsorum nomine.

VI. Interrogetur an cognoscat ipsos contrahere volentes, et a quanto tempore, in quo loco, qua occasione, cuius qualitatis vel conditionis existant.

Si responderit negative, testis dimittatur; si vero affirmative,

VII. Interrogetur, an contrahere volentes sint cives vel exteri. Si responderit esse exteros, supersedeatur in licentia

contrahendi, donec per litteras Ordinarii ipsorum contrahere volentium doceatur de eorum libero statu de eo tempore quo permanserunt in sua civitate vel dioecesi. Ad probandum vero eorundem contrahere volentium statum liberum pro reliquo temporis spatio, scilicet usque ad tempus quo volunt contrahere, admittantur testes idonei, qui legitime et concludenter deponant statum liberum contrahere volentium, et reddant sufficientem rationem causae eorum scientiae, absque eo quod teneantur deferre attestaciones Ordinarium locorum in quibus contrahere volentes moram traxerunt.

Si vero responderit contrahere volentes esse cives,

VIII. Interrogetur sub qua parochia hactenus contrahere volentes habitarunt vel habitent de praesenti.

Item an ipse testis sciat aliquem ex praedictis contrahere volentibus quandoque habuisse uxorem vel maritum, aut professum fuisse in aliqua religione approbata, vel suscepisse aliquem ex ordinibus sacris, subdiaconatum scilicet, diaconatum, vel presbyteratum, vel habere aliud impedimentum, ex quo non possit contrahi matrimonium.

Si vero testis responderit non habuisse uxorem vel maritum neque aliud impedimentum ut supra,

IX. Interrogetur de causa scientiae, et an sit possibile quod aliquis ex illis habuerit uxorem vel maritum vel aliud impedimentum, etc., et quod ipse testis nesciat.

Si responderit affirmative, superseatur, nisi ex aliis testibus probetur concludenter non habuisse uxorem vel maritum, neque ullum aliud impedimentum, etc.

Si vero responderit negative,

X. Interrogetur de causa scientiae, ex

qua deinde iudex colligere poterit an testi sit danda fides.

Si responderit contrahere volentes habuisse uxorem vel maritum, sed esse mortuos,

XI. Interrogetur de loco et tempore, quo sunt mortui, et quomodo ipse testis sciat fuisse coniuges, et nunc esse mortuos. Et si respondeat mortuos fuisse in aliquo hospitali, vel vidisse sepeliri in certa ecclesia, vel occasione militiae sepultos fuisse a militibus, non detur licentia contrahendi nisi prius recepto testimonio authentico a rectore hospitalis, in quo praedicti praedecesserunt, vel a rectore ecclesiae in qua humata fuerunt eorum cadavera, vel, si fieri potest, a duce illius cohortis in qua descriptus erat miles. Si tamen huiusmodi testimonia haberi non possunt, sacra congregatio non intendit excludere alias probationes, quae de iure communi possunt admitti, dummodo sint legitimae et sufficientes.

XII. Interrogetur an, post mortem dicti coniugis defuncti, aliquis ex praedictis contrahere volentibus transierit ad secunda vota.

Si responderit negative,

XIII. Interrogetur an esse possit quod aliquis ex illis transierit ad secunda vota, absque eo quod ipse testis sciat.

Si responderit affirmative, superseatur in licentia donec producantur testes, per quos negativa coaretetur concludenter.

Si vero negative,

XIV. Interrogetur de causa scientiae, qua perpensa, iudex poterit iudicare, an sit concedenda licentia vel ne.

Si contrahentes sunt vagi, non procedatur ad licentiam contrahendi, nisi doceant per fides Ordinarium suorum esse liberos, et in aliis servata forma Concilii Tridentini in cap. *Multi*, sess. XXIV.

Fides aliaque documenta, quae producuntur de partibus, non admittantur, nisi sint munita sigillo et legalitate episcopi ordinarii, et recognita saltem per testes, qui habeant notam manum et sigillum, et attente consideretur quod¹ fides seu testimonia bene et concludenter identificent² personas de quibus agitur.

Pro testibus in hac materia recipiantur magis consanguinei quam extranei, quia praesumuntur melius informati, et cives magis quam exteri; nec admittantur homines vagi et milites, nisi data causa et maturo consilio; et notarius exacte describat personam testis, quem si cognoscit, utatur clausula, *mihi bene cognitus*, sin minus, examen non recipiat, nisi una cum persona testis aliqua alia compareat cognita notario, et quae attestetur de nomine et cognomine ipsius testis, necnon de idoneitate eiusdem ad testimonium ferendum. Et huiusmodi examinibus debet interesse in Urbe; ultra notarium, officialis specialiter deputandus ab eminentissimo vicario; si extra Urbem, vel vicarius episcopi, vel aliqua alia persona insignis et idonea ab episcopo specialiter deputanda: alias puniatur notarius arbitrio sacrae congregationis, et Ordinarius non permittat fieri publicationes.

Ordinarii praecipiant omnibus et singulis parochis in eorum dioecesibus existentibus ut pro matrimoniis cum exteris contrahendis non faciant publicationes in eorum ecclesiis nisi certiorato Ordinario, a quo, vel eius generali vicario, prius teneantur authenticam reportare quod pro tali matrimonio fuerunt examinati testes in eorum tribunali, qui probant statum liberum contrahere volentium, etc.

¹ Partic. quod addimus ex ed. Cherub. (R. T.).

² Forsan indicent vel significant pro identificent legendum (R. T.).

Contravenientes autem severe puniuntur.

Anno a nativitate domini nostri Iesu Christi MDCLXX, indictione VIII, die vero xxx mensis augusti, pontificatus autem sanctissimi in Christo patris et domini nostri D. Clementis divina providentia Papae X anno 1, supradictum decretum affixum et publicatum fuit ad valvas basilicae Principis Apostolorum, cancellariae apostolicae, et in acie Campi Flore de Urbe, ac palatii S. Officii eiusdem Urbis per me Petrum Paulum Desiderium, eiusdem sanctissimi D. N. Papae et sanctissimae Inquisitionis cursorem.

XXV.

Confirmatio nonnullorum decretorum capituli generalis Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti de conditionibus circa electionem et administrationem officii procuratoris generalis observandis¹.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Ex iniuncti nobis divinitus pastoralis officii debito, illa, quae a congregationibus religiosorum virorum Altissimi obsequiis sub suavi vitae monasticae iugo mancipatorum pro felici earum regimine et gubernio provide facta esse noscuntur, ut firma semper atque inviolabilia persistant, libenter, cum id a nobis petitur, apostolici muniminis nostri praesidio roboramus.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti, quod in capitulo generali dictae Congregationis, mense maio proximo praeterito Mantuae celebrato, edita

¹ Ne pluries dicta otiose repetam, te remitto ad ea quae notavi ad Const. cxxxvi, Sancta mater, Urbani VIII, tom. xiv, pag. 284.

et facta fuerunt nonnulla decreta et ordinationes seu conditiones tenoris qui sequitur, videlicet:

I. « Cum a patribus capituli generalis celebrati in monasterio S. Benedicti de Mantua unanimi consensu sancitum sit, ut, ad evitandas expensas ac itinerum incommoda, capitulum generale, quod a constitutionibus nostris singulis annis celebrandum mandatur, imposterum altero quoque anno ad mentem felicitis recordationis Alexandri Papae VII cogi debeat: idcirco, quo praefato patrum decreto mains robur accedat, patri procuratori generali iniungimus, ut, cum primum Romam accesserit, a sanctissimo D. N. eiusdem decreti confirmationem per Breve speciale impetrare solerter studeat.

II. Et quoniam eminentissimus cardinalis protector, praevio SS. D. N. beneplacito, facultatem patribus capituli generalis concessit, ut pro suo arbitrio idem capitulum pro hac vice tantum ad procuratoris generalis munus unum ex abbatibus regiminis eligere posset, cognoscentes patres summopere Congregationi expedire, ut hoc ipsum in perpetuum (sub certis tamen conditionibus ac limitationibus inferius exprimendis) inviolatae executioni demandetur, omnes unanimiter decreverunt quod in futurum ad praedictum procuratoris generalis officium nonnisi unus ex abbatibus regiminis (prout ab aliis novem congregationibus monasticis servatur) assumi possit. Propterea praedicto patri procuratori generali mandamus ut huiusce decreti confirmationem per Breve speciale a SS. D. N. studeat impetrare.

III. Conditiones servandae circa electionem et administrationem officii procuratoris generalis, si SS. D. N. placuerit quod procurator generalis ex abbatibus de regimine eligatur:

i. Procurator generalis sit alius abbas ab abbate S. Pauli de Urbe, inter quos servandam mandamus provinciarum alternativam perinde ac si¹ ad praedictum procuratoris generalis officium unus ex prioribus claustralibus promoveretur.

ii. Idem procurator in quolibet generali capitulo secretis patrum calculis exponi debeat, ac per secreta abbatum suffragia confirmari, prout in constitutionibus.

iii. Ad officium procuratoris generalis nullus assumatur, qui per integrum biennium abbas de regimine non fuerit; et, quousque in officio procuratoris generalis permanserit, eligi non possit in diffinitorem, nec in visitatorem, nec ullo modo ad dietam celebrandam admitti valeat.

iv. Eligatur dictus procurator per secreta omnium abbatum, qui generali capitulo intererunt, suffragia, eo prorsus modo eaque forma quibus diffinitores eliguntur; itaut quilibet abbas praedicti officii capax sigillatim totius capituli scrutinio subiaceat.

v. Procurator in eo capitulo generali, in quo procuratoris officium expleverit, aut ab eo se abdicaverit, vel quoquo modo absolutus fuerit, ad diffinitoris atque visitatoris munus assumi non possit, neque eligi in abatem sive administratorem S. Pauli de Urbe. Quemadmodum firmiter statuimus, quod abbas S. Pauli, immediate postquam praedictae abbatae regimen reliquerit, nullo pacto in procuratorem generalem eligi possit.

vi. Durante procuratoris generalis officio ipse procurator nullam abbatiam de regimine administret, sed titulari tantum abbatia sit insignitus.

vii. Praesidens generalis et procurator in curia non possint esse unius

¹ Particulam si addimus ex ed. Cherub. (R.T.).

et eiusdem monasterii professi, nec duo abbates eiusdem monasterii professi possint immediate unus post alium ad procuratoris officium promoveri.

viii. Quanto tempore quis procuratoris officio functus fuerit, tanto etiam ab ipso cessare debeat ut iterum ad idem munus assumi possit.

ix. Sive ob mortem sive ob alias causas quis ab officio generalis procuratoris vacaverit, aut amotus fuerit, eius vices exequatur abbas S. Pauli usque ad proximum capitulum generale: inviolato tamen perseverante statuto, quod abbas S. Pauli de Urbe ad procuratoris officium eligi nequeat.

x. Procurator generalis more solito iuramentum in manibus diffinitorum praestet, quod nullas dispensationes ad gradus, dignitates, officia, aliaque nostris constitutionibus repugnantia, tam pro se, quam pro aliis quibuscumque nostris religiosis, cuiuscumque conditionis fuerint, impetrabit, aut impetrare sive obtinere tentabit: quod si contigerit ad praedictum procuratoris officium eligi abbatem a capitulo generali absentem, hoc ipsum iuramentum, cum primum Romam pervenerit, infra octo dierum terminum in manibus abbatis S. Pauli praestare, et de huius decreti executione patrem praesidem certiores facere teneatur.

xi. Bis in anno procurator generalis rationem dati et accepti abbatibus S. Pauli de Urbe, ac S. Mariae de Farfa, et computa in scriptis reddere et exhibere teneatur cum assistentia unius computatoris a diffinitorio designandi. Quod si hoc neglexerit, graviter in ipsum a capitulo generali vel diaetâ animadvertendum esse mandamus.

xii. Cum autem patres visitatores monasterium S. Pauli de Urbe visitabunt, procurator generalis annua computa ac dati acceptique rationes ad procurato-

rem generalem pertinentes ipsis visitatoribus reddere teneatur; libros vero, in quibus praedicta continentur, ad capitulum generale deferat, quo a diffinitoribus diligenter examinari valeant.

xiii. Capsa procuratoria penes computatorem minime sit, sed penes alium a diffinitoribus designandum.

xiv. Computator Congregationis nullam audeat pecuniae summam expendere, aut creditoribus exsolvere, sine mandato in scriptis patris procuratoris generalis manu signato.

xv. Quotiescumque contigerit aliquam reductionem ad minus interusurium, sive aeris alieni extinctionem fieri, computator Congregationis, pro tempore existens, talis reductionis sive extinctionis instrumentum infra mensem ad monasterium, ad cuius beneficium fuerit facta reductio vel extinctio, transmittere teneatur, poenam depositionis et inhabilitatis ad omnes gradus, si secus egerit, puniendus.

xvi. In computatorem Congregationis nemo imposterum eligatur qui decaniam de regimine actu non sit insignitus.

Horum omnium et singulorum, ut supra, constitutionem procurator generalis per Breve speciale nomine totius Congregationis a SS. D. N. impetrare curet, in quo Breve declaretur nulla et invalida electio procuratoris generalis, in qua haec omnia et singula servata minime fuerint.

Volumus tandem, quod praesens procurator generalis iuramentum in manibus diffinitorum praestet, quod quantum sua interest praedictum Breve a SS. D. N. omni meliori via et forma obtinere solerter studebit.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus procurator ge-

neralis praemissa, quo firmiter subsistant et servantur exactius, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communi plurimum desideret: nos, specialem ipsi procuratori generali gratiam facere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnia et singula praeinserta decreta et ordinationes seu conditiones, auctoritate apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 5. Decernentes praeinserta decreta, ac ordinationes, seu conditiones, ac easdem praesentes litteras, semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictae Congregationis, aliisve quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudini-

bus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum fides.

§ 7. Volumus autem ut earumdem praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio et extra, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 22 augusti 1670, pontif. anno 1.

XXVI.

Privilegia, indulta, gratiae et exemptiones nonnullis Sanctitatis Suae familiaribus concessae.

Clemens Papa X.

Venerabilibus fratribus, Stephano Ugolino, Constantinopolitano, Federico Borromeo, Alexandrino, secretario Status, Iacobo Altovito, Antiocheno, et Camillo Maximo, Hierosolymitano, patriarchis, cubiculi nostri praefecto, ac Iacobo de Angelis, olim Urbinatensi, Franciaco Mariae Phoebeo, Tarsensi, Bernardino Roccio, Damasceno, palatii nostri apostolici praefecto, Stephano De Augustinis, Heracleae, elemosynario secreto, Gaspari Carpineo, Nicaeno, datario, et Nestori Ritae, Sebastensi, archiepiscopis, necnon Camillo Piazza, Dragoniensi, Honuphrio de Hippolytis,

1 Similia privilegia concessit Clemens IX Constit. LX, *Circumspecta*, tom. xvii, pag. 661.

Porphyriensi, et Iosepho Eusanio, Helenopolitano, episcopis, sacrorum nostri praefecto, ac dilectis filiis magistris Francisco Mariae Antaldo Urbinatensi, Joanni Muto de Papazurris Romanae, Bernardino Cassali Romanae, Joanni Baptistae Rubino Venetae, Joanni Gualterio Siusio, Leodiensi, secretario Brevium nostrorum secretorum, Prospero Bottinio Lucensi, auditore, et Aeneae Pio Ferrariensi, in utraque signaturae nostrae referendaris, praelatis domesticis nostris, ac Iosepho Vallemanno, pincernae, Francisco Pollino, Nicolao Gentili Camerinensi, architrachino, Carolo Balduccio Tusculanae, vestiario, Ascanio Paganello, Venantio Benignio, Octaviano Cambio Camerinensi, Antonio Simoni Baglione Pisaurensi, notarum arcanarum secretario, Florido Salvatore Civitatis Castellae, medico secreto, Alexandro Caracciolo Neapolitano, Dominico Pantili Pisaurensi, Pomponio Cavallio Ravennatensi, Joanni Angelo ab Altaemps Romanae, Mario Taddaei Ilciensi, Mario Spinulae Ianuensi, litterarum nostrarum in forma Brevis ad principes secretario, Nicolao Piccolomineo Senensi, libellorum supplicum nobis porrectorum secretario, Octavio Falconerio Florentinae, Petro de Ioanne Syraeusanae, Nicolao Antonio Fili de Altamura, cubicularis secretis nostris, ac Pompeio Roccio Romanae, foreris malori, et Theodoro Cellesio Pistoriensi, fratri militi magnae crucis hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, itidem cubiculario secreto, Sancti de Pilastri Caesenatensi, subdatario, necnon Riccardo Cruciano Camerinensi, caudatario, Antonio Mariae Martorello Tusculanae, crucifero, Iosepho Barbio Camerinensi, et Ferdinando Gonsalvio Auximanae, cappellani secretis nostris, marchioni Octavio Mariae Lancellotto, militum utriusque custodiae corporis nostri, et Angelo Maximo Romano triremium pontificalium respective praefectorum locumtenentibus generalibus, marchioni Antonio Sanctacrucio et Francisco de Cavaleris, Romanis, equitum levis armaturae custodiae corporis nostri capitaneis, Francisco Ceriolo Cremonensi, magistro domus nostrae, Brunoni Bellozio Asculanae, Petro Baios Tornacensi, Evangelistae Caesaris Romanae, Simoni de Amicis Camerinensi, Sebastiano Mirolo Ci-

vitatis Castellanae, et Bartholomaeo de Leone Cordubensis respective civitatum vel dioecesium clericis seu presbyteris, vel laicis, cubiculi nostri auditoribus, familiaribus continuis commensalibus nostris, salutem et apostolicam benedictionem.

Prooemium.

§ 1. Circumspecta Romani Pontificis gratiarum dispensatoris providentia devotos et fideles suos, illos praesertim qui grata familiaritatis obsequia iugiter ei impendunt, ac quos ad id alias propria virtutum merita commendant, honoris et famae amplioribus praeconiis ac praeclaris dignitatum titulis decorare et ornare necnon specialis benevolentiae favoribus amplecti solet, prout personarum qualitatibus conspicit convenire.

Pontifex
supranominalis
privilegia sub-
sequentia con-
cedit.

§ 2. Hinc est quod nos, ad grata familiaritatis obsequia, quae vos, qui etiam continui commensales nostri existitis, et quilibet vestrum nobis hactenus impendistis, et adhuc sollicitis studiis impendere non desistitis, necnon ad vitae ac morum honestatem, aliaque laudabilia probitatis et virtutum merita, quibus personas vestras, etiam familiari experientia iuvare percepimus, condignam rationem habentes, ac propterea easdem personas vestras peculiari favore gratiae ac specialis honoris et excellentiae dignitatis titulo sublimare volentes, vosque et quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existitis, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, motu proprio, non ad vestram vel alterius pro vobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de mera liberalitate et certa scientia nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine, vos et

quemlibet vestrum respective in nostros et Sedis Apostolicae notarios (sine tamen praeiudicio dilectorum filiorum notariorum* de numero participantium), apostolicam auctoritate, tenore praesentium, recipimus, ac sacri palatii et aulae Lateranensis comites, necnon auratae militiae equites, ac nobiles romanos et urbis Romae, ac civitatum Avenionensis, Bononiensis, Ferrariensis et Beneventanae, omniumque et singularum aliarum civitatum, terrarum et locorum Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectorum, cives cum omnibus iuribus, iurisdictionibus, praerogativis et insignibus debitis et consuetis creamus ac constituimus, ac in numerum et consortium aliorum nostrorum et eiusdem Sedis notariorum, necnon palatii et aulae huiusmodi comitum, equitum et nobilium Romanorum, aliorumque civium civitatum et terrarum praedictarum referimus et conscribimus.

§ 3. Vobisque, etiamsi habitum et rocchettum notariorum dictae Sedis iuxta decreta Lateranensis concilii novissime celebrati non deferatis, aut civitates huiusmodi non incolueritis, nec unquam in eisdem civitatibus domicilium habueritis, ut omnibus et quibuscumque privilegiis et facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, favoribus, gratiis et indultis gaudeatis, quibus ceteri omnes notarii nostri, etiam de numero participantium, ac comites, equites et nobiles (citra tamen exemptiones a sacro Concilio Tridentino sublatis, ita ut nedum quoad criminalia, sed etiam quoad civilia subiaceatis Ordinariis, et citra facultates legitimandi, ad gradus promovendi, notarios seu tabelliones creandi, aliaque huiusmodi privilegia a notariis et comitibus praefatis praetensa, ita ut illis nullibi uti valeatis, ac irritum et inane existat, quicquid

Ipsorum privilegia, etiamsi habitum non deferant, servantur.

seus per vos, aut quemlibet vestrum respective attentari contigerit).

Etiam in assecutione bonorum ecclesiasticorum.

§ 4. Necnon cives originarii, etiam in dignitatum, beneficiorum et officiorum ecclesiasticorum ac saecularum, etiam ex personis Romanorum civium originariorum vacantium, assecutione et exercitio, tam in Urbe, quam in omnibus et singulis civitatibus praedictis, et alias ubique locorum et gentium, necnon sessionum et conventuum, utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter et aequae principaliter ac si privilegia, facultates, exemptiones, gratiae et indulta huiusmodi pro vobis emanassent; uti, potiri et gaudere, ac in omnibus et singulis apostolicis, aliisque litteris, instrumentis et scripturis publicis et privatis deinceps nomine vestro conficiendi, vos notarios, comites, equites et nobiles, ac de nobili genere ex utroque parente procreatos, necnon Romanos, et aliarum civitatum et terrarum cives, prout libuerit, inscribere, et vos illis subscribere valeatis, ac pro veris et non fictis notariis, comitibus, equitibus et nobilibus ac civibus habeamini, nihilque, qualecumque id fuerit, cum iis subscriptionibus subreptitium, vel obreptitium, vel invalidum, sed illud idem efficax in omnibus censeatur, nec non honoris causa insignia gentis nostrae sive integre sive cum vestris respective composita gestare possitis, prout vobis placuerit, concedimus.

Exemptio a decimis et aliis impositionibus.

§ 5. Et insuper vos vestraque beneficia et officia ecclesiastica, quaecumque, quovecumque et quacumque, illorum fructus, res et iura, ubicumque locorum, regnorum et provinciarum, necnon in Urbe, civitatibus, terris et locis eidem Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectis consistentia, praedia,

domos, possessiones et bona patrimonialia, aliaque temporalia, mobilia et immobilia, ac semoventia, necnon actiones et iura praesentia et futura, cuiuscumque qualitatis, quantitatis et naturae, et cuiusvis etiam annui valoris fructus, redditus et proventus huiusmodi sint ac fuerint, ac etiam quaecumque a vobis vendenda, ac pro vestris et familiarum vestrarum usibus emenda, ab omnibus et quibuscumque decimis, quartis et dimidiis partibus, subsidiis, etiam charitativis, necnon vectigalibus, portoriis, tributis, datis, pedagiis, collectis, et quocumque alio nomine nuncupatis, angariis, perangariis, ceterisque oneribus et contributionibus, tam urbanis quam rusticis, ordinariis et extraordinariis, realibus, personalibus et mixtis, etiam ratione munitionum moenium et pontium, portarum et moliturarum et mercium cuiuscumque generis, transitus seu passus et vecturae etiam in aliud territorium seu provinciam, terram, mari et flumine, necnon equorum mortuorum, stabulationum militum, institutionis seminarii ecclesiastici, aut quacumque alia quantumvis gravi et gravissima causa (pro subventionem contra infideles dumtaxat excepta) nunc et pro tempore impositis, ita quod vos et quilibet vestrum nihil omnino horum aut aliorum similium subire teneamini, nec per camerae apostolicae aut alios commissarios seu vectigalium et tributorum huiusmodi redemptores, conductores et exactores, quocumque privilegio, exemptione et facultate suffultos, alias quam ut praefertur valeatis coarctari (quamdiu servitiis nostris institeritis dumtaxat), eximimus et liberamus.

§ 6. Ad haec vobiscum et cum quolibet vestrum respective, ut quaecumque duo dissimilia vel simplicia similia sub singulis tribus tectis quancumque

Dispensatio.

trium cathedralium, etiam metropolit-
narum, aut aliarum etiam collegiarum
ecclesiarum consistentia, etiamsi unum
ex illis omnibus cum curâ, aut dignitas
etiam maior et principalis canonicatus
et praebenda, personatus, administra-
tio vel officium fuerit, et ad dignitatem,
personatum, administrationem, vel offi-
cium huiusmodi consueverit quis per
electionem assumi, eique cura etiam iu-
risdictionalis imminere animarum, si ali-
cui vestrum aliâs canonice conferantur,
aut quisque vestrum eligatur, praesen-
tetur, aut aliâs assumatur ad illa, et in-
stituatur in eis, recipere, et, dummodo
illa omnia (uno excepto) personalem re-
sidentiam non requirant, insimul quoad
vixeritis retinere;

Necnon a resi-
dentia durante
servitio Ponti-
ficis.

§ 7. Necnon etiam, quamdiu nobis in-
servieritis tantum, in beneficiis ecclesia-
sticis, etiam curatis, non tamen paro-
chialibus, nec curatis curâ animarum
parochianorum, per vos pro tempore
respective obtentis, etiam de iure, sta-
tuto, fundatione vel privilegio perso-
nalem residentiam requirentibus, etiamsi
dignitates in cathedralibus etiam me-
tropolitanis maiores, ac collegiatis ec-
clesiis huiusmodi principales fuerint,
personaliter residere non teneamini, nec
ad id per locorum Ordinarios, aut ec-
clesiarum earundem capitula, seu quos-
vis alios ad residendum interim in il-
lis inviti compelli possitis; omnesque
et singulos vestrorum beneficiorum ob-
tentorum fructus, redditus et proventus
durante servitio praedicto cum eâ inte-
gritate (distributionibus quotidianis dum-
taxat exceptis) cum qua illos percipe-
retis¹, si in eisdem ecclesiis sive locis
personaliter resideretis², percipere, exi-
gere et levare:

§ 8. Ac interim, vel postmodum, si

¹ Male edit. Main. legit *perceperitis* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *resideritis* (R. T.).

volueritis, hic in Romanâ curiâ vel ex-
tra eam, a quocumque, quem malueritis,
catholico antistite gratiam et commu-
nionem eiusdem Sedis habente, quem
duxeritis eligendum, ad omnes etiam sa-
cros et presbyteratus ordines aliquibus
tribus dominicis vel aliis festivis diebus,
etiam extra tempora a iure statuta, pro-
prij Ordinarii aut cuiusvis alterius li-
centiâ desuper minime requisitâ, si ali-
as ad id idonei reperti fueritis, super
quo antistitis conscientiam oneramus,
promoveri, et promoti in illis etiam in
altaris ministerio ministrare:

§ 9. Necnon, etiamsi presbyteri fueri-
tis ac dignitates et officia obtinueritis,
leges et iura civilia, etiam publice, in
scholis et universitatibus studiorum ge-
neralium ad quinquennium dumtaxat,
dummodo trigesimum aetatis annum non
excesseritis, audire, et, si habiles et suf-
ficientes reperti fueritis, etiam ad docto-
ratus gradum in huiusmodi facultate vos
promoveri facere, ipsaque iura etiam
publice docere, atque iudicis, advocati
et procuratoris officium in causis eccle-
siasticis et civilibus tantum exercere li-
bere et licite possitis et valeatis, aucto-
ritate et tenore praedictis, de specialis
dono gratiae dispensamus.

§ 10. Liceat quoque vobis et cuilibet
vestrum aliquem idoneum et approbatum
ab Ordinario presbyterum saecularem
vel cuiusvis Ordinis regularem in vestrum
eligere confessorem, qui, vitâ cuiuslibet
vestrum comite, vos et quemlibet ve-
strum a quibusvis excommunicationis,
suspensionis et interdicti, aliisque eccle-
siasticis sententiis, censuris et poenis, a
iure vel ab homine, quavis occasione
vel causâ latis, et per vos incursis, et
quibus vos etiam apostolicâ auctoritate
illaqueari contigerit, etiamsi absolutio
nobis et successoribus nostris Romanis
Pontificibus pro tempore existentibus

exipien-
li ordi-
nes sacros.

Indultum do-
centi leges.

Licentia eli-
gendi confessa-
rium.

specialiter vel generaliter reservata exi-
stat, et quorumcumque votorum et Eccle-
siae praeceptorum transgressionibus, ho-
micidio casuali, manuum violentarum in
quasvis personas etiam ecclesiasticas
(non tamen episcopos, vel alios superio-
res praelatos) de praeterito iniunctionibus,
seu consilii vel favoris ad id praesta-
tionibus, ieiuniorum omissionibus (non
tamen recitationis horarum canonicarum
aliorumque divinarum officiorum), et de-
nique ab omnibus et quibuscumque aliis
vestris peccatis, criminibus et excessibus
ac delictis, quantumcumque gravibus et
enormibus, etiam talibus propter quae
Sedes praedicta merito consulenda foret,
videlicet a contentis in litteris die Coe-
nae Domini publicari consuetis, semel
tantum in vitâ et mortis articulo, in re-
liquis vero dictae Sedi quomodocumque
reservatis, aliisque quibusvis casibus, se-
mel in anno, confessionibus vestris di-
ligenter auditis, sine tamen alicuius
praeiudicio, auctoritate apostolicâ absol-
vere, et vobis pro commissis poeniten-
tiam iniungere salutarem, necnon vota
quaecumque (ultramarino, visitationis
liminum beatorum apostolorum Petri et
Pauli, castitatisque et religionis votis
dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera
commutare valeat.

Indultum trans-
ferendi prae-
sentis.

§ 11. Vobisque ulterius et cuicumque
vestrum respective, ut quicumque loci
Ordinarii, vel canonici metropolitana-
rum seu aliarum cathedralium ecclesiarum,
aut personae in dignitate ecclesiasticâ
constitutae, tam in dictâ curiâ quam
extra eam ad id per vos respective co-
ram notario et testibus fide dignis eli-
gendi seu eligendae, quascumque pen-
siones annuas vobis super mensarum
abbatialium seu capitularium ac episco-
palium et archiepiscopalium, ac quorum-
cumque beneficiorum ecclesiasticorum,
cum curâ et sine curâ, saecularium et

quorumvis Ordinum et Militiarum regu-
larium, etiam hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani praedicti, quomodocumque
et qualitercumque qualificatorum, fructi-
bus, redditibus, proventibus, iuribus,
obventionibus et distributionibus, etiam
quotidianis, seu illarum loco fructus,
redditus, proventus, iura, obventiones,
distributiones et emolumenta vobis nunc
et pro tempore assignata et reservata
ac reservanda pro summâ videlicet tre-
centorum ducatorum auri de camerâ
quoad singulos vestrum, quandocumque
alicui vestrum respective placuerit, si-
mul vel successive, in toto vel in parte,
etiam in cuiuslibet vestrum mortis arti-
culo, cassare et extinguere, ac postquam
cassatae et extinctae fuerint, alias similes
pensiones annuas super eisdem fructi-
bus, redditibus, proventibus, iuribus, ob-
ventionibus et distributionibus et emolu-
mentis, seu illarum loco fructus, redditus,
proventus, iura, obventiones, distributio-
nes et emolumenta huiusmodi, usque ad
summam et quantitatem praedictam, uni
vel pluribus aliis personis etiam per vos
nominandis, etiam quaecumque, quot-
cumque et qualiacumque beneficia ec-
clesiastica obtinentibus et expectantibus
clericis seu clericali character insigniri
volentibus, etiam eis quoad vixerint, seu
eorum procuratoribus ad id speciale ab
eis mandatum habentibus, iisdem modo
et formâ quibus vobis assignatae et re-
servatae seu assignata et concessa fue-
runt respective, etiam absque consensu
easdem pensiones solvere debentium,
etiamsi illas vel illa aliâs cassari et re-
servari de novo faciendi facultatem non
habueritis, ac pensiones et fructus, red-
ditus, proventus, iura, obventiones ac
distributiones et emolumenta huiusmodi
etiam pluries cassata et de novo assi-
gnata fuerint, usque ad summam et quan-
tatem praedictam, etiam litteris apo-

stolicis super reservationibus et assignationibus huiusmodi non confectis, ac aliis cum omnibus et quibuscumque exemptionibus, privilegiis, decretis, clausulis, cautionibus, vinculis, obligationibus et cautelis, ac etiam censuris et poenis in prioribus reservationibus, huiusmodi concessis et contentis, necnon cum subrogatione in quibusvis vestris iuribus, etiam quoad quasi possessionem exigendi, in qua tunc eritis, integre persolvendas (servatâ tamen formâ constitutionis felicitis recordationis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri quoad excessum medietatis fructuum) reservare, constituere et assignare valeant, auctoritate et tenore praedictis de speciali gratiâ indulgemus.

Facultas testandi.

§ 12. Necnon etiam vobis, ut de omnibus et singulis domibus, praediis, possessionibus, terris et locis, ac iurisdictionibus, ceterisque bonis mobilibus et immobilibus, quae tamen non sint altaris seu altarium ecclesiarum vobis commissarum ministerio seu alicui speciali earundem ecclesiarum divino cultui seu usui deputata, seque moventibus, cuiuscumque qualitatis, quantitatis, valoris, speciei, pretii et conditionis existentibus, ac iuribus et actionibus ad vos (ratione ecclesiarum, etiam cathedralium et metropolitandarum, quibus vos forsân praeesse contigerit, necnon monasteriorum, prioratum, praepositarum, dignitatum et aliorum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum curâ et sine curâ, saecularium et quorumvis Ordinum regularium, quae etiam ex quibusvis concessionibus et dispensationibus apostolicis in titulum, commendam, administrationem, ac aliâs quomodolibet obtinueritis, obtinetis et obtinebitis, ac fructuum, reddituum et proventuum ecclesiasticorum loco pensionum, ipsarumque pensionum annuarum super simili-

bus fructibus, redditibus et proventibus vobis reservatorum et assignatarum, ac reservandorum et assignandarum, quos et quas perceperitis, percipitis et percipietis in futurum, necnon emolumentorum quorumcumque Romanae Curiae officiorum, et aliâs quomodolibet spectantibus et pertinentibus, ac etiam de dictis proventibus, fructibus, redditibus et pensionibus annuis, necnon vestra et cuiuslibet vestrum industriâ et labore quomodolibet et undecumque, licite tamen, acquisitis et acquirendis, ac aliâs quavis occasione vel causâ seu contemplatione ad vos perventis et perventuris, etiamsi in pecuniâ numeratâ, et iocalibus, gemmis, aliisque pretiosioribus rebus consistant, tam in dictâ curiâ, quam extra eam, ubique locorum, etiam penes beneficia ipsa existentibus (quorum omnium qualitates et veros etiam annuos valores, etiamsi talia forent, quae generali appellatione bonorum et supellectilium non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, praesentibus, ac si specificè et sigillatim exprimerentur et denominarentur, pro sufficienter expressis ac declaratis haberi volumus) usque ad summam sex millium ducatorum auri de camerâ, ac etiam de ipsis fructibus, redditibus et proventibus et pensionibus debitis et debendis (servatâ tamen formâ constitutionum apostolicarum iam editarum et si quas deinceps edi contigerit super fructibus inexactis), etiam cumulative cum quibusvis aliis similibus vel dissimilibus facultatibus habitis et habendis, tam pro decentibus et honestis impensis funebribus quam etiam pro remuneratione illorum qui vobis viventibus servierint, etiam ultra servitii meritum, ac in vestrorum consanguineorum et affinium ac quorumcumque piorum locorum favorem et usum, ac aliâs pro arbitrio et voluntate vestris et cuiuslibet

vestrum absolutis, testari, et testamento, codicillis, fideicommissis, legatis, donationibus, tam inter vivos quam causâ mortis, et aliis quibuscumque modis et titulis, scripturâ etiam minus solemnî, coram duobus vel tribus testibus, aut etiam cedulâ solâ manu vestrâ scriptâ vel subscriptâ, et aliâs in omnibus et per omnia prout et quomodolibet vobis videbitur, etiam in ipsâ curiâ et in mortis articulo, etiam nullâ factâ mentione praesentis vel aliarum vobis pro tempore concessarum similium facultatum, aut quod in vim illarum testari seu disponere velitis et intendatis, semel atque iterum aut pluries disponere, statuere et ordinare, itaut, quicquid testatum, gestum aut ordinatum, seu aliâs dispositum a vobis fuerit, etiam in vim simplicis distributionis, ac aliâs omnimeliori modo valeat et servari debeat, ipsaque testamenta, codicillos, dispositiones, ordinationes, legata et statuta pluries, ac toties quoties vobis videbitur, moderari, limitare ac etiam in totum revocare, et aliâs de novo condere libere et licite valeatis, auctoritate apostolicâ, earundem tenore praesentium, plenam et liberam concedimus facultatem.

Successio ab intestato.

§ 13. Et insuper statuimus et ordinamus, vobisque indulgemus, quod, si vos ab intestato, et sine ullâ vel minus validâ bonorum et rerum, ac fructuum, reddituum et proventuum praedictorum dispositione, in dictâ curiâ vel extra eam, tam continuâ quam interpolatâ inibi cuiuslibet vestrum respective mansionem, ac etiam extra beneficia vestra vel alia loca debitae a vobis residentiae personalis, etiam nullâ subsistente causâ, ab humanis decedatis, omnia et singula bona, res et iura etiam ut praefertur qualificata, necnon spolia cuiuscumque quantitatis et valoris existentia, etiam ex praedictis, et aliâs undecumque prove-

nientia, ad cameram apostolicam seu in dictis beneficiis successores non pertineant, sed ad haeredes vestri sanguinis integre deveniant; et, illis deficientibus, inter familiares vestros arbitrio personae seu personarum, quas ad id scripto nominaveritis, distribuantur, nisi de aliâ dispositione vel intentione vestrâ, scripturâ etiam minus solemnî, secus appareret, quam tunc velut efficacem ipsae personae vel alii iudices seu exequutores omnino exequi et adimplere illique sese conformare in omnibus et per omnia debeant. Et nihilominus quaecumque huiusmodi testamenta, legata, donationes, dispositiones et aliâs forsân a vobis etiam nullâ aut minus sufficienti facultate suffultis de huiusmodi bonis, iuribus et actionibus, fructibus, pecuniis, iocalibus, aliisque rebus supradictis, etiam in favorem consanguineorum et affinium praedictorum, et aliâs quomodolibet facta, cum omnibus inde sequutis, ac etiam ea quae per vos in futurum fient, ex nunc prout ex tunc et e contra, pro dictâ summâ sex millium ducatorum, approbamus et confirmamus, omnesque et singulos iuris et facti ac solemnitatum omissarum et omittendarum, necnon substantiales, aliosque defectus quoscumque, si qui intervenerint, aut intervenerunt in eisdem, etiamsi tales sint vel fuerint, quod specialis, specifica et expressa de illis mentio praesentibus habenda esset, supplemus.

§ 14. Districtius inhibentes quibusvis archiepiscopis, episcopis aut aliis ecclesiarum praelatis, necnon camerae praedictae praesidentibus et clericis, ac eorum, necnon fabricae basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ac cruciatæ sanctae et aliis collectoribus et subcollectoribus, ceterisque cuiuscumque dignitatis, status, gradus et conditionis existentibus, etiam quavis auctoritate et

Inhibitio contra molestantes.

potestate fungentibus, sub excommunicationis maioris aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, ne universitates, collegia, ac loca et legatarios, haeredes et personas, necnon testamentorum, voluntatum et ordinationum huiusmodi exequentes praedictos directe vel indirecte quovis quaesito colore vel ingenio molestare audeant quoquomodo vel perturbare.

Clausula praeservativa.

§ 15. Ac decernentes praedicta omnia et singula, praesentesque litteras, et testamenta, donationes, codicillos, fideicommissa, legata, ordinationes, derogationes, dispositiones et alia quaecumque, necnon quae in praemissis facta sunt aut fieri contigerit, tam vigore praesentis quam etiam aliarum concessionum vobis factarum, ac deinceps in genere et in specie faciendarum, cum inde sequutis et sequuturis, etiamsi vos intra curiam, aut in quacumque alia mundi parte extra ecclesias et beneficia personalem residentiam requirentia qualitercumque qualificata per vos nunc et pro tempore obtenta, etiam pro vestra sola voluntate et nulla subsequente causa non residendi, ab humanis decedere contigerit, sub litteris recolendae memoriae Pii Papae IV praedecessoris nostri contra quoscumque episcopos, archiepiscopos et alios praelatos necnon parochialium ecclesiarum rectores ceterosque residentiae personali praedictae adstrictos extra illam quomodocumque decedentes, vii kalendas decembris, pontificatus sui anno v, aut alio veriori tempore, emanatis, et sub quibuscumque aliis constitutionibus et revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, decretis, declarationibus apostolicis, cancellariae apostolicae regulis, ex quibuscumque causis quantumcumque maximis, urgentibus et inexcogitabilibus, etiam in favorem fidei et divini cultus

augmentum, ac consistorialiter, etiam a nobis et Sede praedicta hactenus vel nunc et pro tempore factis et editis, minime comprehendere, sed semper ab illis excepta, et, quoties emanata fuerint, toties in pristinum et validissimum statum, et etiam sub data posteriori, etiam cum derogationibus et clausulis etiam derogationum derogatoriis irritantibusque et aliis decretis per vos eligenda apponendis et latissime specificandis, reposita, restituta et plenarie reintegrata, ac de novo concessa, validaque et efficacia fore, necnon perpetua firmitate subsistere, suosque plenarios et omnes effectus, qui de iure, stylo, consuetudine aut alias quomodocumque sortiri poterunt, ac vim veri, legitimi, iurati, stipulati, validi et efficacis contractus, inter vos ex una, ac nos et cameram praedictam ex altera partibus, habere, nec etiam per promotionem ad ecclesiam cathedrali, etiam metropolitanam, aut translationem, vel aliam status et personae vestrae mutationem, nec per similes vel dissimiles gratias vobis concessas et concedendas, confundi, sed ipsis cumulative in omnibus, et per omnia uti, et si quid in una ex facultatibus huiusmodi defecerit, per aliam suppleri debere, nec haeredes, legatarios, ac loca, ad quos seu quae bona, iura et actiones huiusmodi devenerint, vel quibus relinquuntur, aut executores praedictos ad tertiam seu aliam eorum partem (quam etiam ex nunc vobis, ac locis, haeredibus, legatariis ac donatariis praedictis liberaliter concedimus et donamus) camerae vel fabricae aut beneficiis praedictis, etiam pro expeditione contra infideles et quibusvis aliis quantumlibet piis usibus, solvendum, ac cum iis desuper componendum, vel vos ad aliam particularem licentiam, sive indultum, aut confirmationem praesentium a nobis

vel successoribus nostris Romanis Pontificibus petendum aut impetrandum, vel etiam in alia simili gratia seu confirmatione illius, vobis, quomodocumque concedenda, de praesenti mentionem aliquam faciendum ullatenus teneri, nec ad id ulla unquam necessitate cogi posse;

Clausula sub-
iud.

§ 16. Et sic in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et eiusdem S. R. E. cardinales, necnon pro tempore existentes dictae camerae camerarium, praesidentes et clericos, in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Executores
deputat.

§ 17. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Ostiensi et Portuensi cardinalibus episcopis, et dilecto filio curiae camerae apostolicae generali auditori, per apostolica scripta mandamus motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, vobisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi firmiter observari, ac vos illis omnibus pacifice frui et gaudere, non permittentes vos per quoscumque quavis auctoritate fungentes contra earumdem praesentium tenorem quomodolibet indebite molestari et inquietari vel perturbari, contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, alia-

1 Partic. et nos addimus ex ed. Cherub. (R.T.).

2 Partic. et nos addimus ex ed. Cherub. (R.T.).

que opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac, legitimis super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachi saecularis.

§ 18. Non obstantibus praemissis, ac pia memoriae Bonifacii Papae VIII praedecessoris pariter nostri de una, et in concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore praesentium ad iudicium non trahatur, necnon Lateranensis concilii novissime celebrati de certo notariorum numero, etiamsi ad illum nondum deventum fuerit, cui per hoc alias derogare non intendimus, ac de consensu praestando in pensionibus et quibusvis aliis, etiam per nos et Sedem praedictam editis, et in posterum edendis cancellariae apostolicae regulis, ac stylo in similibus hactenus observato, ac recolendae memoriae Alexandri Papae VI etiam praedecessoris nostri tertiam partem bonorum ecclesiasticorum camerae praedictae deberi inter alia disponente, necnon eiusdem Bonifacii Papae VIII, per quam concessionem fructus in absentia percipiendi sine praefinitione temporis fieri prohibentur, ac Pii IV praedecessoris pariter nostri de gratiis quaecumque interesse camerae apostolicae concernentibus in dicta camera intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, ita quod praesentes in eadem camera nullo unquam tempore registrare teneamini, ac similis recordationis Urbani Papae VIII etiam praedecessoris nostri de pensionibus alias translatis iterum non transferendis, ac quorumvis aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum et quibusvis aliis apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis edi-

Derogat con-
trariis.

tis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon legibus, etiam imperialibus et municipalibus, tam Urbis quam aliarum civitatum et locorum in quibus cives originarii creati existitis, et quarumvis ecclesiarum, monasteriorum, Ordinum et hospitalis praedictorum, necnon quorumvis collegiorum et officiorum dictae curiae et regnorum, provinciarum et Urbis, ac aliarum civitatum et locorum, ac camerae praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, etiamsi de illis servandis et non impetrandis litteris apostolicis contra ea, nec etiam ab alio vel alijs impetratis aut alias quomodolibet concessis utendo, vos per vos vel procuratores vestros praestiteritis forsitan hactenus vel vos in posterum praestare contigerit iuramentum, privilegis quoque, indultis et litteris apostolicis, dictis ecclesiis, monasteriis, Ordinibus et hospitalibus¹, illorumque praesulibus seu administratoribus et superioribus, ac magistris, praeceptoribus, prioribus, militibus etiam antianis, capitulis, conventibus, civitatibus et locis, aliisque praedictis, illorum communitatibus et universitatibus, aliisque personis, etiam particularibus, necnon archiepiscopis, episcopis et alijs Ordinariis, etiam eisdem cardinalibus, ac dictae curiae officialibus, illorumque collegiis, ac etiam decimarum, pedagiorum, gabbellarum et onerum exactoribus et appaltatoribus et aliorum onerum redemptoribus, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et alijs decretis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores no-

¹ Aptius lege *hospitali* (n. r.).

stros, ac etiam nos et Sedem praedictam, etiam consistorialiter, et de eorundem cardinalium consilio, etiam per modum statuti et constitutionis perpetuorum, ac motu et scientia similibus, deque apostolicae potestatis plenitudine, vel ad imperatoris, regum, reginarum, ducum, marchionum et aliorum principum instantiam, seu illorum contemplatione, in genere vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, etiamsi in eis ac statutis et stabilimentis praedictis caveatur expresse vel tacite, quod Urbis nisi originariis civibus Romanis, ac civium eorundem filiis conferantur, quodque nonnullarum ecclesiarum beneficia nisi per personas illustres vel nobiles, ac etiam originarios cives, aut alias certo modo in illis expresso qualificados, obtineri non possint, et nulli cives Urbis ac civitatum, oppidorum, terrarum et locorum huiusmodi admitti, seu illorum privilegiis uti possint, nisi prius in dictis civitatibus, oppidis, terris et locis per certum tempus habitaverint, seu etiam in illis bona etiam stabilia forsitan ad certum valorem ascendencia possederint, quodque praepetoriae et alia beneficia quaecumque dicti hospitalis, tam ex eius institutione quam ex stabilimentorum praedictorum dispositione, pensionibus clericis saecularibus et alijs personis etiam apostolica auctoritate reservandis gravari non possint, quodque stabilimentis, privilegiis praedictis, etiam vigore implicitae derogationis latissime extendendae, etiam per quascumque litteras apostolicas et quavis etiam derogatoriarnm derogatorias, efficaciores et insolitas clausulas, derogari non possit, nec derogatum censeatur nisi derogatio huiusmodi de consilio cardinalium eorundem fiat, et tum demum magistri et conventus praedictorum ad id accedat assensus,

sintque litterae derogationis huiusmodi etiam per dictum magistrum subscriptae, ac illi et praefato conventui, per diversas in formam Brevis aut alias litteras diversis temporibus cum certis intervalis praesentatas, intimatae, et non alias, nec alio modo, et semper in omnibus, quae sic fient, etiam de simili consilio, derogationibus sit apposita clausula quod illarum effectum sortiantur de consensu magistri et conventus praedictorum, et non alias, nec alio modo; quodque ipsi exactores et appaltatores decimas, pedagia et onera huiusmodi etiam ab exemptis exigere, et illos ad solutionem seu contributionem cogere et compellere possint seu debeant; quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, in genere et in specie, ad effectum praesentium sufficienter et expresse derogamus ac derogatum esse decernimus, quodque vos primam non feceritis in ecclesiis huiusmodi personalem residentiam consuetam; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 19. Volumus autem quod, antequam gratia creationis in nostros et Sedis Apostolicae notarios vobis ut supra facta perfrui valeatis, in manibus alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae professionem fidei iuxta articulos pridem a Sede praedicta propositos expresse emittere et solitum fidelitatis iuramentum praestare omnino teneamini; quodque praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur in iudicio et extra, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 26 augusti 1670, pontif. anno I.

XXVII.

Concessio, ut in toto orbe terrarum celebrari possit missa B. Rosae ex voto vel devotione.

Crescente in dies mirabili populorum devotione erga B. Rosam de S. Maria, virginem Limanam, ex tertio Ordine sancti Dominici, ac virtutum illius fragrantia sese latius quaquaversus diffundente, sanctissimus D. N. Clemens Papa X admissis excellentissimi domini oratoris marchionis de Astorga instantiis ex nomine catholicae maiestatis sibi porrectis, universo tam saeculari quam regulari clero per totum terrarum orbem benigne indulsit pro futuris perpetuis temporibus, quod de praedicta B. Rosa possit ubique in ecclesiis quorumcumque, tum regularium tum saecularium, celebrari¹ missam per anni circulum, sive ex voto, sive ex libera devotione, iuxta rubricas ac dispositionem missalis romani, tametsi nondum praedicta B. Rosa solemnem canonizationis ritum fuerit ab universali Ecclesia inter Sanctas relata. Et ad hunc effectum specialiter dispensavit in decretis tum felicitis recordationis Urbani VIII, tum sacrae Congregationis Rituum, et quibuscumque alijs huic indulto quomodocumque obstantibus. Hac die xxvii augusti MDCLXX.

M. episcopus Portuensis,
cardinalis GINETTUS.

Loco † sigilli.

BERNARDINUS CASALIUS,
sacrae Rit. Congregationis secret.

¹ Edit. Main. habet *celebrare* (R. T.).

XXVIII.

Confirmatio quorundam decretorum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Conventualium in congregatione generali dicti Ordinis anno MDCLXVIII editorum, cum insertione eorundem decretorum¹.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Ioannes Bernardinus a S. Elpidio, procurator generalis Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum, quod in congregatione generali dicti Ordinis anno MDCLXVIII habitā pro felici prosperoque eiusdem Ordinis regimine et gubernio edita fuerunt nonnulla decreta tenoris qui sequitur, videlicet:

Decreta congregationis generalis Ordinis Minorum Conventualium a die XVII maii convocatae.

Varia decreta capituli generalis reconueniunt. Generale diffinitorium, praesidente reverendissimo patre magistro Andrea Bino ab Hispello eiusdem Ordinis ministro generali, conferentiis iteratis, quae notitura quaeve profutura Ordini pervestigans, infrascripta edidit decreta sanctissimo domino nostro Papae humiliter exhibenda, ut apostolicā auctoritate, Urbanisque constitutionibus inserta, fratres omnes ad intactam eorum observantiam tenacius adstringerent.

Ad provinciales ministros.

i. Ministros provinciales in quibuscumque suarum provinciarum conventibus, etiam de mensā reverendissimi, ordinariam habere iurisdictionem tempore visitationis et extra, posseque ordinationes ferre et fratres omnes, quocumque gradu polleant, ad earum observantiam

¹ Antea non impressa.

compellere, dummodo in conventibus ipsi ministro generali immediate subiectis, inconsulto ministro generali, non ferant sententiam, sancitum est. Teneri insuper guardianos de mensā ministros provinciales per eorum conventus trans-euntes omnibus charitatis officiis prosequi et conventuum expensis perbenigne tractare.

Ad provinciales titulares.

ii. Huiusmodi provincialatus titulares illis deinceps conferantur (habitā provinciarum discretionem) qui cunctis conditionibus in Urbani constitutione expressis decorati fuerint. Et, ut talis collatio fiat dumtaxat a diffinitorio generali in capitulis seu congregationibus generalibus per schedulas et secreta suffragia decernimus quod, si aliquem ex titularibus infra triennium decedere, vel aliqua ex causā officio privari contigerit, tunc generalis minister, adhibito assistentium consilio, alium eius loco sufficiat.

Ad guardianos et locales superiores.

iii. Quicumque in superiorem localem seu guardianum electus fuerit, et, iniunctum onus suscipere recusans, eidem renunciaverit, ad cetera officia per triennium inhabilis esto, nullaque admittatur excusatio, nisi ex urgenti causā approbanda. Teneantur vero guardiani omnes advenarum fratrum obedientiales litteras propriis oculis examinare et itineris causam diligenter perscrutari. Si quem tamen deprehenderint sine legitimis suorum superiorum litteris, carceribus mancipent, superioresque illos quamcitus admoneant. Si secus fecerint, officio suo priventur.

Ad regentes et lectores.

iv. Ut virtus, decenti praemio irrigata, pulchrius et amoenius revirescat, statuimus gymnasia primae classis, quae ab Urbanā constitutione assignantur, nimi-

rum Venetum, Panormitanum, Mediolanense, Ferrariense, Perusinum, Florentinum, Viennense, Ianuense et Leopoliense, haberi deinceps debere pro collegiis, itaut regentes, qui per novem continuos annos in aliis gymnasiis tertiae, secundae et primae classis insudarunt, promoti postea ad praedictas regentias, ad collegia intelligantur assumpti, ut in posterum frequens regentium numerus incepto cursu non privetur, et illi, qui expressis sudoribus per tot annos defatigarunt, ad bravium paternitatis comprehendendum faciliorem habeant accessum. Teneantur tamen singuli regentes tractatum unum ad minus quolibet anno suis auditoribus explanare et complete finire; insuper et disputationes et (ut aiunt) *circulos* tribus in hebdomadā vicibus ad horam protrahendos habere. Quod si non fecerint, atque authenticam fidem a guardiano conventus subscriptam de completā lecturā habitisque disputationibus non ostenderint, non posse eis sufficere ad provinciae paternitatem; immo, si maxima super hoc remissio deprehendatur, lecturā etiam ipsā privandos esse statuimus.

Ad diffinitores perpetuos.

v. Omnes perpetui diffinitores et provinciarum patres a generali ministro per patentes instituti, atque a¹ provinciarum diffinitoriis approbati et recepti, suffragium ferant (ut in Urbana constitutione praescribitur) in quibuscumque electionibus seu capituli seu congregationis, cum pro illis certus numerus praescribi non possit: quod aliās attentatum plurimarum fuit causa perturbationum, et a laboribus pro religione obeundis multi etiam ex cordatis animos deflexerunt. Ideo statuitur ut in futuro capitulo generali revideantur patentes et requisita

¹ Praeposit. a nos addimus (R. r.).

illorum qui non adhuc convenerunt in diffinitorio seu congregatione, et solum admittantur illi in diffinitorium seu congregationem ad votum ferendum qui inventi fuerint cum debitis requisitis. Illegitimi autem talibus indecorati praescriptis, ab ingressu solum diffinitorii excludantur, remanentes in primaevio statu circa praerogativas et praecedentiam, sique in qualibet provincia catalogus fiat eorum patrum qui debent in diffinitorio admitti. Cautum proinde est ne deinceps ad tales paternitates ob conciones praestitas admittantur nisi illi qui per duodecim integros annos in primoribus nostri Ordinis templis, videlicet Assisiatensi, Romano, Patavino, Bononiensi, Veneto, Neapolitano, Panormitano, Mediolanensi, Florentino, Ferrariensi, Taurinensi, Caesenatensi, Ariminensi, Urbinatensi, Asculano, Pisano ac Senensi, conciones quadragesimales (non autem annuales) magnā populorum frequentia et eruditione habuerint.

Ad collegiales.

vi. Collegia religionis iuxta formam et methodum Urbanae constitutionis ad pristinum reducantur, itaut quolibet triennio ex convocatis baccalauris ad examen doctiores eligantur, et iuxta numerum ab eisdem constitutionibus praefixum certis collegiis deputentur. Elapso triennio, iterum ad severius examen cuncti vocentur, qui, si publicas theses egregie prius sustinuerint, ac in examine non vulgaris doctrinae specimen dederint, doctorali laurea a generali ministro donentur. Illi vero, qui parum profecisse inventi fuerint, per aliud triennium in eodem collegio probentur; quod si provocati iterum ad examen post secundi triennii periodum nullam spem profectus dederint, a collegialium albo penitus proscribantur, tamquam simplices in posterum baccalauri habendi. Vetitum tamen est

non posse baccaluros non sacerdotes, etiamsi fuerint multarum litterarum et probatae doctrinae, ad collegia concurrere, et multo minus ad illa admitti. Quia vero controversiae, circa praecedentiam inter collegiales et magistros denuo laureatos exortae, plurimarum fuere causa perturbationum, praesenti decreto statuimus praecedentiam semper debere attendi a die ingressus ad collegia, itaut, qui in eodem anno ingressi sunt, inter eos praecedat qui prius professionem emisit. Pari modo qui per Breve Summi Pontificis laureati sunt, locum cedere debent cunctis, qui eodem tempore erunt collegiales adscripti, licet isti in fine triennii laureati fuerint.

Ad concionatores.

vii. Ad concionatoris munus nemo deinceps promoveatur qui prius in privatis claustris ingenii sui publica non non ostenderit facinora, et ab examinatore deputatis per strictius et severius examen de scientia et moribus approbatus pariter non fuerit; nec posse praedicationis officium exercere, quamvis a generali ministro patentes litteras obtinuerit, nisi a suae provinciae diffinitorio acceptatus fuerit, praesenti decreto statuimus.

Ad patrum et fratrum aggregationes.

viii. Cum adversus Urbanam constitutionem inoleverit abusus transferendi filiationes a conventu in conventum, firmissime decernimus non licere deinceps nostri Ordinis religiosi, quacumque fulgeant dignitate, renunciato proprio conventu, ad alium se aggregare, sine expressa et raro concedenda ministri generalis auctoritate.

Ad novitios eorumque magistros.

ix. Cum a novitiorum recta selectione et institutione totius aedificii spiritualis in seraphica nostra religione mittantur fundamenta, quae si perperam

iaciantur, evidens ruina timenda est; hinc provincialibus ministris demandatur, ut nonnisi eruditos, ac liberalibus aptos disciplinis, bonaeque indolis ac probati spiritus iuvenes tirocinio committant, quos inde solertibus magistris instruendos in regulari disciplina consignent. Illi autem magistri instituuntur, qui iudicio, prudentia et ingeniorum et spirituum disquisitione, solertia valeant, qui concreditos ad regulam et constitutiones maximaeque mortificationis studium forment, cum ab hac una totius religionis spes omnium maxima, vitaque ac interitus pendeat. Sint propterea novitiorum magistri (quantum fieri poterit) seniores provinciae religiosi, moribus graves, spiritu probati, pro quibus sublevandis (si opus fuerit) vicemagister etiam instituatur eiusdem spiritus et indolis.

Quoad transitum Cappuccinorum ad Conventuales.

x. Hinc, cum experientia longa probatum fuerit alterius Ordinis religiosos, et maxime Cappuccinos, ad nostram admissos religionem, varia experiri fratrum iudicia, cum diversi sint unius mores et alterius, et propterea plurimae sint obortae rixae, contentiones et taepor spiritus; decernimus firmiterque statuimus neminem alterius Ordinis ad nostram admitti posse religionem, nisi prius a generali diffinitorio per secreta suffragia et paria acceptatum.

Sacra congregatio eminentissimorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, attentâ relatione eminentissimi dicti Ordinis apud hanc sanctam Sedem protectoris, censuit (si sanctissimo domino nostro placuerit) posse per litteras apostolicas in formâ Brevis eidem eminentissimo protectori committi, ut, veris existentibus narratis, pe-

Decretum sacrae congregationis episcoporum et regularium.

titam suprascriptorum decretorum confirmationem pro suo arbitrio et prudentia oratoribus impartiat.

Romae, xxii novembris MDCLXIX.

M. cardinalis GINETTUS.

Loco + sigilli.

Ratio petita confirmationis.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, nonnulla ex decretis quibusdam felicitis recordationis Alexandri Papae VII praedecessoris nostri litteris adversentur, licet Ordinis praefati constitutionibus sint conformia, cupiatque propterea dictus Ioannes Bernardinus eadem decreta apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiti: nos, ipsius Ioannis Bernardini procuratoris generalis votis hac in re favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum qui relationem dilecti filii nostri Giberti eiusdem S. R. E. cardinalis Borromaei nuncupati, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectoris, super praemissis considerarunt, consilio, eidem Giberto cardinali et protectori per praesentes committimus et mandamus, ut, veris existentibus narratis, suprascripta decreta auctoritate nostra apostolica pro suo arbitrio et prudentia confirmet et approbet, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciat, ac omnes et singulos iuris et facti defectus, si desuper quomodolibet intervenerint, eadem

Mandat cardinali protectori ut dicta decreta auctoritate apostolica confirmet.

dem auctoritate suppleat; salva tamen semper in praemissis auctoritate congregationis eorumdem cardinalium.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 30 augusti 1670, pontif an. 1.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis septembris part. 1. fol. 213.

XXIX.

Ampliatio indultorum abbreviatoribus litterarum apostolicarum maioris praesidentiae a sanctae memoriae Urbano VIII concessorum.

Clemens Papa X.
ad perpetuam rei memoriam.

Creditae nobis divinitus dispensationis ratio postulat, ut, illos, qui laudabilem in gravibus nostris et Apostolicae Sedis ministeriis operam impendunt, peculiari paternae charitatis affectu prosequentes, gratias et privilegia, eis in praemium laborum suorum a Romanis Pontificibus

Contraria derogat.

Prooemium.

praedecessoribus nostris prudenti liberalitate concessa, uberiori benignitate ampliemus, sicut eorum meritis convenire arbitramur.

Indultum Urbanum VIII.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recordationis Urbanus Papa VIII, praedecessor noster, tunc et pro tempore existentibus abbreviatoribus litterarum apostolicarum maioris praesidentiae in cancellaria apostolica perpetuo concessit et indulgit ut ipsi et eorum singuli pensiones annuas apostolica auctoritate eis super quibusvis fructibus ecclesiasticis reservatas, et pro tempore reservandas, usque ad summam centum ducatorum auri de camera, ad favorem unius seu plurium personarum ecclesiasticarum, seu clericorum, ac alias pensionum huiusmodi capacium, etiam in mortis articulo coram notario et testibus, ac cum alicuius praelati seu personae in dignitate ecclesiasticae constitutae interventu, dummodo tempore eorum obitus officia abbreviatorum dictarum litterarum adhuc obtinerent, transferre; necnon in oratoriis seu cappellis in eorum aedibus bene ac decenter constructis, ac rebus omnibus ad missae sacrificium requisitis instructis, et ab omnibus domesticis usibus liberis, missam per se ipsos celebrare, seu per alium quemcumque presbyterum saecularem vel cuiusvis Ordinis regularem ab Ordinario approbandum, quamdiu tamen officia huiusmodi obtinerent, non autem illis dimissis, celebrari facere; necnon, dimissis officiis huiusmodi, habitum praelatorum Romanae curiae coloris violacei perinde ac si sua abbreviatorum officia adhuc retinerent, quamdiu viverent, dummodo tamen per decennium officia huiusmodi obtinuissent, etiamsi illa elapso decennio dimisissent, et non aliter, deferre libere et licite valerent; et alias prout in ipsius Urbani praedecessoris litteris sub plumbo desuper anno

Incarnationis Dominicae MDCXXIII, XIII kalendas aprilis expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plane et sufficienter expresso ac de verbo ad verbum inserto haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Nunc autem nos, ad praeclara dilectorum filiorum modernorum abbreviatorum litterarum apostolicarum maioris praesidentiae huiusmodi merita paternae dirigentes considerationis intuitum, ac benigne perpendentes quantum ex eorum collegio Romanae curiae decoris, quantumque ex sedulo illorum labore Ecclesiae catholicae proveniat utilitatis, eosque proinde, ac illorum successores, ut eo alacrius fidem, operam, industriam atque sedulitatem in huius sanctae Sedis obsequium adhibere studeant, amplioris favore gratiae prosequi volentes, et ipsorum modernorum abbreviatorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dimittaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, motu proprio, ac ex certa scientia et mera liberalitate nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, praedictis modernis et pro tempore existentibus litterarum apostolicarum abbreviatoribus maioris praesidentiae in cancellaria supradicta, ut ipsi, dimissis abbreviatorum huiusmodi officiis, dummodo tamen illa per quinquennium exercuisse seu obtinuisse reperiantur, facultate transferendi pensiones annuas usque ad summam centum ducatorum auri de camera, ac licentia celebrandi seu celebrari faciendi missas in privatis eorum oratoriis seu cappellis, a memorato Urbano praedecessore per

Innovat et confirmat prout in rubrica.

suas litteras praedictas ut praefertur concessis, uti, frui et gaudere, necnon habitum praelatitum violacei coloris huiusmodi deferre et gestare libere pariter et licite possint et valeant, in omnibus et per omnia perinde ac si eorum officia abbreviatorum huiusmodi adhuc obtinerent, et usque ad eorum obitum retinerent, tenore praesentium concedimus et indulgemus.

Clausulae praeservativas apponit.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus¹, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, retractari, infringi, seu ad terminos iuris reduci, aut in controversiam revocari, aut adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse; neque ipsas praesentes litteras sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aliisque contrariis dispositionibus, etiam per nos, vel Romanos Pontifices successores nostros, et Sedem praedictam, in genere vel in specie, aut alias quomodolibet et quodcumque faciendis, comprehendi vel comprehensas censer, sed semper ab illis exceptas, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac etiam de novo, sub quacumque posteriori data per eos, ad quos pro tempore spectabit, eligenda,

¹ Partic. si nos addimus (R. T.).

² Edit. Main. legit consensu (R. T.).

concessas intelligi, firmasque, validas et efficaces existere et fore, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari,

§ 4. Sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales etiam de latere legatos, aliosve quoslibet quacumque praeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritum.

§ 5. Quocirca dilectis filiis nostris eiusdem S. R. E. vicecancellario ac camerario, et causarum curiae camerae apostolicae generali auditori, per praesentes motu pari committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, easdem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte praedictorum abbreviatorum, seu alicuius eorum, vel aliorum interesse in praemissis pro tempore habentium, desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra ipsas praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ipsosque modernos et pro tempore existentes abbreviatores, et alios quos eadem litterae concernent in futurum, praesentium litterarum et in eis contentorum eorundem commodo et effectum pacifice frui et gaudere, non permitientes illos seu

Exequutorum deputatio.

eorum quempiam desuper quomodolibet indebitè molestari, perturbari, inquietari vel impediri, contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Derogatio
contrariorum.

§ 6. Non obstantibus, quoad ea quae praesentibus adversantur, supradictis Urbani praedecessoris litteris, necnon omnibus et singulis illis, quae in eis concessa sunt non obstande, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx augusti MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 30 augusti 1670, pontif. anno I.

Nomina illustrissimorum et reverendissimorum dominorum abbreviatorum sunt quae sequuntur:

R. P. D. Nicolaus Oregius e S. Sophia, decanus praeiens, admissus III decembris MDCLXIV.

R. P. D. Ioannes Augustinus Vicentinus, Reatinus, admissus xx ianuarii MDCLVI.

R. P. D. Ludovicus Arbona, Mediolanensis, admissus xxii aprilis MDCLIX.

R. P. D. Petrus Alberinus, Romanus, sacrae consultae ponens, admissus xx aprilis MDCLX.

R. P. D. Ioannes Bussius, Romanus, sacrae congregationis Avenionensis votans, et sacrae Congregationis Aquarum secretarius, admissus xi aprilis MDCLXI.

R. P. D. Franciscus Filicaia, Florentinus, admissus xxx maii MDCLXI.

R. P. D. Ioannes Dominicus Thoma-

tus, Pedemontanus, admissus xxiii decembris MDCLXV.

R. P. D. Iacobus Lombardus, Ferrariensis, admissus xxix decembris MDCLXV.

R. P. D. Felix a S. Petro, Romanus, protonotarius apostolicus de numero participantium, admissus xxviii iunii MDCLXVIII.

R. P. D. Dominicus Paraccianus, Romanus, admissus xvii maii MDCLXX.

R. P. D. Ioannes Franciscus Rota, Cremonensis, admissus xix iunii MDCLXX.

R. P. D. Ioannes Baptista de Silva, Mediolanensis, admissus xxi iunii MDCLXX.

XXX.

Confirmatio et extensio litterarum Gregorii XIII et Urbani VIII de monachis Ordinis sancti Benedicti ad favores principum et aliorum, pro assequendis praelaturis, dignitatibus et aliis officiis recurrentibus¹.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Ecclesiae catholicae regimini, meritis licet imparibus, divina dispositione praesidentes, illa, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, ad reeidendam et excludendam a religiosis viris, quos in humilitatis spiritu Deo servire decet, ambitiosam honorum et dignitatum cupiditatem, pie prudenterque constituta esse noscuntur, apostolici muniminis nostri patrocínio libenter constabilimus, novisque praesidiis, ut serventur exactius, corroboramus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam et religionis incrementum salubriter expedire in Domino arbitramur.

¹ Consimilem materiam habes supra in Constit. DCXXXII, Quoniam, Urbani VIII, tom. XIV, pag. 698, et Const. XVIII, Alías, Alexandri VII, tom. XVI, pag. 30.

§ 1. Dudum siquidem felicitis recordationis Gregorius Papa XIII, praedecessor noster, per quasdam suas in simili formá Brevis die xviii aprilis MDLXXIV expeditas litteras, inter alia, omnes et singulos monachos Congregationis Cassinensis Ordinis sancti Benedicti, cuiuscumque aetatis, gradus, conditionis, praeeminentiae et litteraturae existentes, et quacumque dignitate praefulgentes, qui, ad praelaturas et alia officia dictae Congregationis assequenda intenti, ad principum et praelatorum de gremio dictae Congregationis non existentium favores recurrerent, vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis, directe vel indirecte, palam vel occulte, ad dignitates seu officia in Congregatione praefata obtinenda aspiravissent, vel aliis minus legitimis et honestis rationibus ea obtinere quaesivissent, illorumque complices et fautores, ad quascumque praelaturas, dignitates et officia spiritalia vel temporalia, et praesertim in ipsa Congregatione obtenta et obtinenda, perpetuo inhabiles declaravit, ac obtentis praelaturis, dignitatibus, administrationibus vel officiis eo ipso privavit, ac privatos, voce tum activá tum passivá carere decrevit et declaravit;

Et poenae in illis latae.

§ 2. Et in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis latae sententiae poenâ, omnibus dictae Congregationis monachis, qui pro tempore regimini eiusdem Congregationis deputati essent, praecepit districteque mandavit, ne aliquos, precibus, litteris vel favoribus principum, vel praelatorum, aut aliorum extra dictum gremium existentium adducti, ad cuiusvis generis praelaturas, dignitates, officia, administrationes et gradus promovere praesumerent; imo, promovendorum meritis et virtutibus tantum inspectis, quod Dei causam agerent memores essent, quo magis puro et sin-

Bull. Rom. — Vol. LVIII.

cerò corde, nullâ privata aut mundanâ affectione commoti, in electionum negotio procederent; decernens electiones et promotiones ad monasteria sic litteris aut aliis favoribus principum, praelatorum, vel aliorum extra gremium ut praefertur existentium, eorumque precibus aut pollicitationibus iniuste ac indebite extortas, nullas invalidasque esse, et adversus eos, qui his minus legitimis rationibus ad regenda monasteria vel prioratus aut alia officia se eligi aut assumi obtinuissent, per eiusdem Congregationis superiores quodcumque procedi, et, rei veritate cognita, eos condignis poenis tamquam publicae dictae Congregationis quietis perturbatores affici posse et debere.

§ 3. Et subinde recolendae memoriae Urbanus Papa VIII, etiam praedecessor noster, per quasdam suas pariter in formá Brevis litteras die xi maii MDCXXXVIII emanatas, praefatas Gregorii praedecessoris litteras, toto illarum tenore inserto, cum omnibus et singulis in eis contentis, apostolicâ auctoritate confirmavit et approbavit, ac, quatenus opus esset, innovavit; necnon omnibus et singulis quorumcumque monasteriorum dictae Congregationis abbatibus et superioribus quomodolibet nuncupatis, tunc et pro tempore existentibus, in virtute sanctae obedientiae ac sub excommunicationis latae sententiae poenâ praecepit et mandavit, ne ad instantiam, preces et requisitionem quorumcumque personarum, tam laicarum quam ecclesiasticarum, extra gremium dictae Congregationis consistentium, etiam cardinalatus honore et quacumque saeculari dignitate et excellentiâ etiam ducali, regali et imperiali fulgentium, quosvis dictae Congregationis monachos ad cuiusvis generis rectorias, vicariatus, administrationes et officia quaecumque tam spi-

Litterae Urbani VIII.

ritualia quam temporalia singulorum monasteriorum deputare praesumerent; eosdemque dictae Congregationis monachos, cuiuscumque aetatis, gradus, conditionis, praeeminentiae et litteraturae existerent, et quacumque dignitate praefulgerent, qui, tam ad praelaturas, dignitates, gradus, et alia officia a praelatis pro tempore regimini dictae Congregationis deputatis assequenda, quam etiam ad rectorias, vicariatus, administrationes, et alia officia quaecumque tam spiritualia quam temporalia a praelatis et superioribus singulorum monasteriorum impetranda, ad praedictarum personarum principum et praelatorum de gremio Congregationis praefatae non existentium favores, per se vel interpositam personam, directe vel indirecte, occulte vel palam, aut alias quomodolibet recurrerent, vel ad praelaturas, dignitates, administrationes et alia¹ huiusmodi dictae Congregationis et monasteriorum officia aspiravissent, vel aliis minus legitimis et honestis rationibus ea obtinere conati fuissent, praedictas excommunicationis latae sententiae aliasque inhabilitatis et privationis poenas, in praefatis Gregorii praedecessoris litteris contra similia perpetrantes comminatas², eo ipso incurrere et incurrisse decrevit et declaravit.

¹ Ipsarumque publicatio.

§ 4 Voluitque ipse Urbanus praedecessor easdem litteras suas in generali dictae Congregationis capitulo singulis annis publice legi, illasque in dicto capitulo lectas sic arctare, ac si legitime unicuique personaliter intimatae fuissent, et alias, prout in praefatis Gregorii et Urbani praedecessorum litteris, quarum tenores praesentibus pro plene et suf-

¹ Edit. Main. legit *alias*, at legendum esse *alia* constat (n. T.).

² Edit. Main. legit *communitas*; perperam ut patet (n. T.).

ficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 5. Cum autem, sicut pro parte dilectorum filiorum monachorum praefatae Congregationis Cassinensis nobis nuper expositum fuit, licet praemissa a memoratis Gregorio et Urbano praedecessoribus saluberrimo fuerint constituta et ordinata consilio, illa nihilominus quorundam ambitione, caecaque honorum cupiditate non ita exacte et accurate, ut par est, in eadem Congregatione servantur: hinc est quod nos, considerantes quod nemo debet sibi assumere honorem nisi vocatus a Deo tamquam Aaron, et proinde pravum hoc ambitionis malum omnino tollere et a dicta Congregatione penitus excludere cupientes, ut Congregatio ipsa praeclara semper humilitatis religiosae laude floreat, illiusque munera non mendicatis studiis procurentur, sed a viris vitae sanctitate et virtutibus conspicuis obedientes suscipiantur et humiliter administrantur; ac dictos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum; harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnia et singula praemissa a praefatis Gregorio et Urbano praedecessoribus constituta, ordinata, decreta et declarata ut praefertur, et, quatenus illa concernunt, supradictas eorundem praedecessorum litteras, auctoritate praedicta, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, ac, qua-

Clemens X
confirmat prout
in rubrica.

tenus opus sit, innovamus et de novo constituimus, ordinamus, decernimus et declaramus; illaque omnia et singula inviolabiliter et inconcusse in praefata Congregatione perpetuo servari mandamus et praecipimus.

Bis in anno legi
publice praesentibus
subet.

§ 6. Volentes et eadem auctoritate decernentes easdem praesentes litteras, perpetuis futuris temporibus, bis quolibet anno in refectorio uniuscuiusque monasterii dictae Congregationis, nempe proximam post festum sancti Benedicti et dominicam itidem proxime subsequenti post festum sancti Placidi Ordinis eiusdem sancti Benedicti, publice legi, illasque semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 7 Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae praefati Gregorius et Urbanus praedecessores in litteris supradictis respective voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis
fidei addit.

§ 8. Ceterum volumus pariter ut eorundem praesentium litterarum transumptis, etiam impressis, manu scribae capituli generalis dictae Congregationis vel notarii publici subscriptis, et sigillo praesidentis eiusdem Congregationis vel alterius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX

septembris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 9 septembris 1670, pontif. anno I.

XXXI.

Decretum pro Congregatione eremitarum Camaldulensium Montiscoronae, quomodo possint egredi a suis monasteriis.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Ut in Congregatione eremitarum Camaldulensium Montiscoronae fervor orationis conservetur, nec per inconsultas eremitarum vagationes taepescat, sed ipsi eremitae, iuxta laudabile institutum ac constitutiones a felicis recordationis Clemente Papa IX praedecessore nostro specificè confirmatas, in suis eremis permanentes, divinis obsequiis eo studiosius incumbant, quominus eorum spiritus rerum temporalium tractatione laicorumque conversatione distractus fuerit, ex commissi nobis caelitus pastoralis officii debito providere cupientes,

Exordium.

§ 1. Motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, harum serie praecipimus et mandamus, ut (postquam a capitulo generali vel maiore et visitoribus dictae Congregationis familiarum in singulis eremis ipsius Congregationis assignatio facta, et illi, qui toto anni decursu, cum debitis priorum localium licentiis, propter urgentem aliquam necessitatem eremis per spatium quinquaginta milliarum iuxta praescriptum dictarum constitutionum egredi possunt, deputati fuerint) nec ullis prioribus localibus nec ullis deputatis ad negotia, sine licentia maioris et visitorum praedictorum semel in anno obtinenda, intra

Prohibet prioribus localibus et deputatis ad negotia et dictorum priorum subditis absque maiore et visitorum licentia egredi ab eremis.

¹ Quae bulla hactenus impressa non fuit.

spatium quinquaginta milliarius huiusmodi, neque ullis dictorum priorum subditis, sine speciali eorumdem maioris et visitorum licentiâ toties quoties impetrandâ, eremis egredi ac extra illas pernoctare de cetero ullo modo liceat.

Maiores et visitorum conscientiam oneramus, ne dicti priores locales, licentiâ huiusmodi abutentes, eremis sine necessitate egrediantur, vel praedictos deputatos ad negotia egredi permittant.

§ 2. Volentes ut maior et visitorum praedicti serio invigilent, super quo eorum conscientiam oneramus, ne dicti priores locales, licentiâ huiusmodi abutentes, eremis sine necessitate egrediantur, vel praedictos deputatos ad negotia egredi permittant.

Mandat huiusmodi licentiâ ex-pensis contra abutentes.

§ 3. Quod si aliquos hac in re minus observantes repererint, licentiâ egrediendi eis concessam suspendant, aut etiam omnino adimant, et alios ad negotia praedicta deputent.

Nec deputati ad negotia, nec priores locales egrediantur pro illa, quae per oblatos fieri possunt.

§ 4. Porro ad eas res curandas quae per oblatos non profectos expediri possint, quales sunt, exempli gratiâ, provisiones rerum eremis necessariarum, nec mittantur deputati ad negotia, nec ipsi priores locales egrediantur.

Vicarii priorum localium ne alius quam oblati licentiâ concedant.

§ 5. Ipsi autem prioribus localibus ex aliquâ urgenti necessitate extra eremos existentibus, eorum vicarii sive superiores in eremis remanentes nullam habeant facultatem concedendi aliis, quam oblati praedictis, licentiâ egrediendi et pernoctandi.

Poenas statuit.

§ 6. Praemissa vero omnia et singula, sub poenis per constitutiones praedictas contra illos qui sine debita licentiâ eremis egrediuntur et extra illas pernoctant constitutis, inviolabiliter et inconcusse perpetuo observari volumus.

Decretum irritum.

§ 7. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensus¹, aliove

¹ Male edit. Main. le. il consensu (R. T.).

quolibet defectu notari, impugnari, infringi, retractari, seu in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 8. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Congregationis illiusque eremitarum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis aliâ firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis;

§ 9. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

In reliquis mandatis in suo robore permansuris.

§ 10. Volumus autem ut eorumdem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem fides in iudicio et extra illud ubique locorum adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptum fides.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xii septembris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Dat die 12 septembris 1670, pontif. anno I.

Registrata in Secret. in lib. Brevium mensis septembris part. xv, fol. 174.

XXXII.

Erectio custodiae S. Petri de Alcantara Minorum Discalceatorum sancti Francisci in regno Neapolis¹.

Dilecto filio nostro et Apostolicae Sedis in regno Neapolitano nuntio,
Clemens Papa X.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Apostolicae servitutis officium, quod inscrutabilis sapientiae atque clementiae Dei altitudo humilitati nostrae, meritis licet et viribus longe impari, committere dignata est, exigit, ut, paternam religiosorum virorum divinis obsequiis sub suavi arctioris vitae iugo mancipatorum propriaeque et alienae saluti laudabiliter incumbendum curam gerentes, coetibus illorum stabiliendis, prosperoque et felici eorum regimini et gubernio peculiari charitate intendamus, ac pastoralis muneris nostri partes desuper interponamus, sicut ad omnipotentis Dei gloriam, religionis incrementum, et animarum salutem expedire in Domino arbitramur.

Series facti.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius nobilis vir Petrus de Aragonia dux de Segorbe et Cardona, regno² Neapolis prorex, quod aliâs felicis recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster conventum S. Luciae de Monte Neapolitano, olim fratrum reformatorum Ordinis Minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum, fratribus Discalceatis Hispanis provinciae S. Petri de Alcantara Ordinis Minorum eiusdem sancti Francisci de Observantiâ nuncu-

¹ Nunc primum impressa. — De reformatione fratrum Conventualium eorumque transitu ad aliam religionem, latam vel strictiorem, vide Const. xiii, *Debitum*, et Const. ci, *Ex iniuncto*, Clementis IX, tom. xvi, pag. 556 et 778.

² Lege in regno vel regni (R. T.).

patorum, pro eorum habitatione, ad hoc ut missionibus ad spiritualem militum Hispanorum Neapoli degentium, prout eatenus fructuose fecerant, operam in postremo dare possent, concessit, ac fratribus Conventualibus reformatis, qui in eodem conventu reperiebantur, indulsit ut inter fratres Discalceatos huiusmodi incorporari possent, attento quod reformationem eorumdem fratrum Conventualium extinxerat, et idipsum permisit quoque fratribus Conventualibus reformatis in aliis quatuor eiusdem instituti conventibus in regno praedicto consistentibus, nempe S. Mariae Gratiarum de Squinzano, S. Iacobi Liciensis, S. Catharinae Graemi, et S. Iohannis Baptistae de Trippalta, respective degentibus; qui fratres, vigore licentiae huiusmodi, institutum praedictorum fratrum Discalceatorum amplexi sunt, memorato conventu S. Luciae dictae provinciae S. Petri de Alcantara Hispaniarum incorporato remanente; et, considerato per eundem Clementem praedecessorem quod dictus conventus nec bene gubernari nec sustentari poterat sine instituti sui detrimento si solus remaneret, visum est ipsi Clementi praedecessori ex eodem S. Luciae et aliis quatuor conventibus praedictis institui custodiam per custodem provincialem gubernandam, cum minister provincialis dictae provinciae in Hispania residens, propter locorum distantiam, custodiae huiusmodi curam genere non posset. Verum suspensa fuit huius intentionis dicti Clementis praedecessoris institutio¹, quia fratres Minores Conventuales allegarunt conventus praedictos ad se spectare, quippe qui eorum expensis pro fratribus reformatis eorum Ordinis aedificati fuissent, et huiusmodi allegationis praetextu litteras apostolicas in simili forma

¹ Forsan executio pro institutio legend. (R. T.).

Brevis expedilas obtinuerunt ad hoc ut, exclusis fratribus Discalceatis, dicti conventus eis consignarentur. Sed hae litterae executioni mandatae non fuerunt, eo quod repertum fuit eosdem conventus esse de iure patronatus fundatos ab incolis ipsorum oppidorum, eorumque dominis, qui ingressui dictorum fratrum Conventualium, ac egressui memoratorum fratrum Discalceatorum in eis tunc hodieque degentium minime consentiebant, et huius sanctae Sedis determinationem super erectione custodiae huiusmodi expectandam esse censebant.

Proces Petri
de Aragonia regi
Neapolis
proregis

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praedictus Petrus dux et prorex, S. Luciae de Monte et alios quatuor conventus supradictos in novam custodiam, quae institutum, doctrinam et caeremonias S. Petri de Alcantara servare debeat, ad Dei gloriam, ac tam Hispanorum, quam aliorum regni praedicti incolarum spirituales aedificationem, bonorumque operum incrementum, a nobis erigi et institui, ipsiusque novae custodiae custodem et definitores pro hac primâ vice auctoritate nostrâ deputari plurimum desideret: nobis propterea humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Quinque conventus in regno Neapolis (S. Petri de Alcantara) mandat erigi in custodiam pro ut in rubricâ.

§ 3. Nos igitur, piis eiusdem Petri ducis et proregis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibuscumque excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, discretioni

tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, veris existentibus narratis, et auditis illis quorum interest, praedictos quinque conventus fratrum Discalceatorum provinciae S. Petri de Alcantara Hispaniarum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum, videlicet S. Luciae de Monte Neapolis, S. Mariae Gratiarum de Squinzano, S. Iacobi Liciensis, S. Catharinae Grami¹ et S. Ioannis Baptistae de Trippalta, in novam custodiam sub praenarratâ provinciâ S. Petri de Alcantara, quae pro tempore existentis commissarii generalis vel ministri generalis dicti Ordinis, quando ex familiâ cismontanâ fuerit, quemadmodum in litteris dicti Clementis praedecessoris circa praedictum conventum S. Luciae de Monte in formâ Brevis emanatis ordinatum reperitur, omnimodae iurisdictioni, visitationi et correctioni immediate subiaceat; provinciam tamen S. Petri de Alcantara praedictam tamquam matrem agnoscat, ita ut reciproca suffragiorum pro defunctis utriusque illorum communicatio fiat, iuxta discretam distributionem pro numero personarum faciendam; ipsaque custodia deinceps post hanc primam vicem per unum custodem et quatuor definitores ac guardianos conventuum ex corpore eiusdem custodiae, iuxta constitutiones et stylum Ordinis huiusmodi eligendos, regi et gubernari debeat, auctoritate nostrâ apostolicâ perpetuo erigas et instituas; ac eiusdem custodiae sic erectae et institutae custodi pro tempore esistenti, ut eandem in suae custodiae² auctoritatem et facultatem habeat, quae per litteras apostolicas aliis omnibus eiusdem Ordinis custodibus ab hac sanctâ Sede concessa reperitur; ipsa vero custodia ac illius superiores

- 1 Paulo ante lectum fuit Graemi (R. T.).
- 2 Potius lege in suâ custodiâ (R. T.).

Post hanc primam vicem mandat regi per unum custodem et quatuor definitores ac guardianos conventuum ex corpore eiusdem custodiae, iuxta constitutiones et stylum Ordinis huiusmodi eligendos, regi et gubernari debeat, auctoritate nostrâ apostolicâ perpetuo erigas et instituas; ac eiusdem custodiae sic erectae et institutae custodi pro tempore existi-

Gaudet omnibus privilegiis

et gratiis quibus gaudet aliae custodiae eiusdem Ordinis.

et fratres omnibus et singulis privilegiis, praerogativis, gratiis et indultis, quibus aliae custodiae Ordinis huiusmodi illarumque superiores et fratres ex concessionē dictae Sedis utuntur, fruuntur et gaudent, ac uti, frui et gaudere possunt et poterunt in futurum, pari modo et absque ullâ prorsus differentiâ uti, frui et gaudere libere et licite possint et valeant, dictâ auctoritate concedas et indulgeas.

Pro hac prima vice providet de custodi et diffinitoribus ad triennium duraturis.

§ 4. Praeterea, eidem novae custodiae de idoneis custode et diffinitoribus, qui illam, adiuvante Domino, salubriter dirigant, pro hac primâ vice providere cupientes, ac de infrascriptorum Ordinis praedicti professorum fide, prudentiâ, charitate, vigilantia, integritate et religionis zelo plurimum in Domino confisi, eidem discretioni tuae harum serie committimus pariter et mandamus ut dilectos filios Ioannem de S. Bernardo in custodem, ac Bartholomaeum Immaculatae Conceptionis, alias de Pectorano, Andream Massiam, Carolum delle Piaghe et Iosephum de Robles, fratres Discalceatos supradicti Ordinis sacerdotes expresse professos, in diffinitores novae custodiae huiusmodi respective ad triennium tantum in officiis huiusmodi duraturos, cum omnibus et singulis privilegiis, praerogativis, praeceminentiis, auctoritate, facultatibus, gratiis et indultis, ac honoribus et oneribus solitis et consuetis, eadem auctoritate deputes atque constituas; ipsisque custodi et diffinitoribus sic deputatis guardianos conventuum dictae custodiae capitulariter eligendi facultatem dictâ auctoritate impertiaris: nos enim quaecumque necessariam et opportunam ad praemissa facultatem tibi harum serie auctoritate praedictâ tribuimus et impertimur.

Decretum irritum.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras omniaque et singula in illarum

executione a te ut praefertur facienda valida, firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac etiam S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Sedis praedictae nuncios, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinis ac provinciae et conventuum huiusmodi, aliisque quibuscumque, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx septembris MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 30 septembris 1670, pontif. anno 1.

Registrata in Secretaria in lib. Brevium mensis septembris MDCLXX.

XXXIII.

*Indulgentia die 11 augusti pro ecclesiis
Ordinis sancti Francisci Minorum
Conventualium ubique locorum erectis
vel erigendis¹.*

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Caelestium munerum thesauros, quorum dispensationem nobis commisit Deus, prudenti liberalitate libenter erogamus, cum id ad excitandam fovendamque fidelium religionem atque devotionem et promovendam animarum salutem profuturum speramus.

Concedit ut in rubrica.

§ 1. Supplicationibus itaque dilecti filii Laurentii Brancati a Laurea, fratris expresse professi Ordinis Minorum sancti Francisci Conventualium nuncupatorum, in sacra theologia magistri, nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum dicti Ordinis, tam hactenus erectis quam in posterum quodcumque erigendis, et ubicumque locorum existentibus, die 11 augusti a primis vespere usque ad occasum solis festi huiusmodi annis singulis devote visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus; praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Transumptio in filio.

§ 2. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis,

¹ Nunc primum impressa.

etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 111 octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 3 octobris 1670, pontif. anno 1.

Registrata in Secretaria in lib. Brevium mensis Octobris.

XXXIV.

Statutum in quo declaratur omnes generaliter Montis Pietatis debitores in formam camerae esse obligatos, et tamquam tales ad eadem Monti satisfaciendum teneri.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Aequitatis et iustitiae ratio exigit, et plurimae quae ex Monte Pietatis de Urbe in publicum assidue proveniunt utilitates suadent, ut illius indemnitati, quantum cum Domino possumus, consulere studeamus.

Prooemium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii provisores et deputati dicti Montis, quod, ex dispositione quarundam felices recordationis Gregorii Papae XIII praedecessoris nostri, bona dicti Montis, ad favorem illorum qui pecunias in banco ipsius Montis deponunt, pro restitutione depositorum efficaciter obligata sunt, perinde ac si cum unoquoque cameralis obligatio intercessisset. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, interdum eveniat, ut Montis praedicti debitores remaneant aliqui privati, ac etiam nonnulla loca pia; ac-

Causa huius Constitutionis.

quum vero videatur illos et illa ad satisfaciendum eidem Monti pari cameralis obligationis vinculo adstringi: nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt ut ipsi Monti in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

Declarat ut in rubrica.

§ 2. Nos igitur, ipos exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innotatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnes et singulos memorati Montis ex quacumque causa debitores praesentes et futuros, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, praeceminentiae et dignitatis, ac etiam si ecclesiae, monasteria, conventus, collegia, hospitalia, archihospitalia, confraternitates, archiconfraternitates et alia loca pia quacumque etiam specifica et individua mentione et expressione digna existant, ad satisfaciendum eidem Monti de eorum debitis respective efficaciter obligari, ac obligatos et obligatas existere et fore, in omnibus et per omnia, perinde ac si ab eorum singulis cameralis obligatio ad favorem ipsius Montis facta fuisset, auctoritate apostolica, tenore praesentium, statuimus et ordinamus.

Decretum in rubrica.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac dicto Monti, illiusque provisores et deputatis, aliisque officialibus et ministris in omnibus et per omnia plenissime suf-

fragari, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari,

§ 4. Sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici et curiae camerae apostolicae generalem auditorem, necnon vicarium, gubernatorem et senatorem dictae Urbis, ac S. R. E. camerarium, et alios cardinales, etiam de latere legatos, dictaeque camerae praesidentes, clericos, thesaurarium generalem, et alios officiales et ministros, nunc et pro tempore quodcumque existentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausula sublat.

§ 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostra et cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Urbis, aliisque quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, eorumque reformationibus et novis additionibus, stilis, usibus et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogat.

§ 5. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicui-

Transumptio in filio.

ius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 3^a octobris 1670, pontif. anno I.

XXXV.

Declaratur statutum Alexandri VII et Clementis IX circa reformationem Ordinis Cisterciensis non afficere nec obligare monasteria dicti Ordinis in quibus monachi perpetuam stabilitatem promittunt¹.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Tenor Brevis
Alexandri VII.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii abbates monasteriorum Germaniae, Poloniae, Helvetiae, Belgii, Patriae Leodiensis et Hispaniae Ordinis Cisterciensis, quod aliis (postquam felicitis recordationis Alexander Papa VII praedecessor noster per suas super reformatione generali dicti Ordinis die XIX aprilis MDCLXVI in simili forma Brevis expeditas litteras inter alia statuerat et ordinaverat ut in singulis provinciis universi Ordinis huiusmodi, etiam extra Galliam, designarentur duo monasteria communis observantiae, unum scilicet pro novitiatu et alterum pro professorio, seu secundo novitiatu, una cum magistris pro educandis novitiis et noviter professis, et cum familia selecta),

Clementis IX
concessio.

§ 2. Recolendae memoriae Clemens

¹ Ed. Main. ad marg. habet 30; ed. Cherub. tum in textu, tum ad marg. legit 17 (R. T.).

² Quid statuerit Alexander VII habes in Constit. CCCLVI Nuper, et Constit. CCCLXVII Alias.

Papae IX praedecessor noster per quasdam suas itidem in forma Brevis die XX decembris MDCLXVII emanatas litteras ipsis abbatibus exponentibus concessit ut proprios novitios educare possent in illis dumtaxat monasteriis, in quibus vigintiquinque religiosi existerent.

§ 3. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, haec dispositio tam abbates praefatos, qui minorem religionum numerum habent, quam novitios, qui stabilitatem in illis minoribus monasteriis servant, multum gravet; abbates quidem, quippe qui proprios, quos per professionem suis monasteriis incorporare et cum quibus usque ad mortem vivere debent, probare, eorumque mores, inclinationes et defectus, si alibi educarentur, explorare nequirent; novitios vero, utpote qui incommoda locorum, aeris et onerum personalium illorum parvorum monasteriorum, in quibus perpetuo stabilitatis voto adstricti, absque spe commutationis seu translationis ad alia monasteria, permanere tenentur, experiri non possent; accedit quod pleraque ex praefatis monasteriis, vel ex fundatione, vel ob bellorum et temporum iniurias, nonnisi duodecim religiosos sustentare possunt, in quibus tamen, iuxta primaevas Ordinis praefati constitutiones et usum, tam in choro quam extra chorum vigent observantiae quibus satisfieri non posset sine subsidio novitiorum, qui ab Ordinis primordio, etiamsi familiae numerum duodecimum non excederent, in huiusmodi monasteriis educari et probari soliti fuerunt: nobis propterea abbates praedicti humiliter supplicari fecerunt ut sibi in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 4. Nos igitur, ipsos abbates specialibus favoribus et gratiis prosequi vo-

Ratio huius
Constitutionis.

Declaratur in
rubrica.

lentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas¹ fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, supraexpressum statutum seu ordinationem dicti Alexandri praedecessoris non afficere nec obligare monasteria Ordinis praefati in quibus monachi perpetuam promittunt stabilitatem, auctoritate apostolica, tenore praesentium, declaramus.

Clausula praeservativa.

§ 5. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio
contrariis.

§ 6. Non obstantibus praefati² Alexandri et Clementis praedecessorum litteris, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transcriptio
in fides.

§ 3. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

¹ Edit. Main. legit absolutos (R. T.).

² Aptius lege praefatis vel praefatorum (R. T.).

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 3 octobris 1670, pontif. anno I.

XXXVI.

Concessio privilegiorum pro suis cappellanis communibus¹.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Proemium.

Grata familiaritatis obsequia, quae dilecti filii Michaelangelus Lualdus Romanus², canonicus saecularis et collegiatae ecclesiae S. Marci de Urbe, Paulus Brancòndius Romanus, Barnabas Berardus Reatinae, Carolus Iacobellus Verulanae, Vincentius Dinus Civitatis Castellae, et Philippus Baldassinus Aenensis, respective civitatum vel dioecesium, presbyteri, moderni cappellae nostrae pontificiae cappellani, familiares nostri, nobis et Apostolicae Sedi hactenus impenderunt, et adhuc sollicitis studiis impendere non desistunt, necnon vitae ac morum honestas, aliaque laudabilia probitatis et virtutum merita, quibus eorum personas, tam familiari experientia quam etiam fide dignorum testimoniis, iuvare percepimus, nos inducunt ut illis redamur ad gratiam liberales.

§ 1. Hinc est quod nos, volentes illos specialibus favoribus et gratiis prosequi, eosque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat conse-

Creantur nobiliter et cives, etc.

¹ Similia privilegia concesserunt Innocens X et Clemens IX, ut videre est in tomis praecedentibus.

² Aptius hic et postea lege Romanae (R. T.).

quendum, harum serie absolventes et absolutos fore censes, motu proprio, non ad supradictarum Michaelisangeli, Pauli, Barnabae, Caroli, Vincentii et Philippi, vel alicuius ipsorum, aut aliorum pro eis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de mera nostra deliberatione ac certa scientia, apostolica auctoritate, tenore praesentium, Michaelangelum, Paulum, Barnabam, Carolum, Vincentium et Philippum praedictos, et illorum singulos, in nostros et Sedis Apostolicae notarios recipimus, ac sacri palatii et aulae Lateranensis comites (sine tamen dilectorum filiorum notariorum de numero participantium praeiudicio), necnon nobiles Romanos, et urbis Romae omniumque et singularum aliarum civitatum terrarum et locorum S. R. E. mediate vel immediate subiectorum cives creamus et constituimus, ac in numerum et consortium aliorum nostrorum et eiusdem Sedis notariorum, necnon palatii et aulae comitum ac nobilium Romanorum aliorumque civium civitatum et oppidorum praedictorum referimus et conscribimus.

Ipsorum privilegia etiam si habitum non deferant.

§ 2. Ipsi quoque, etiamsi habitum et rochetum notariorum dictae Sedis iuxta decretum Lateranensis concilii novissime celebrati non deferant, aut civitates huiusmodi non incoluerint, nec unquam in eisdem civitatibus domicilium habuerint, ut omnibus et quibuscumque privilegiis et facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, favoribus, gratis et indultis, quibus ceteri omnes notarii nostri, etiam de numero participantium, necnon comites et nobiles, ac cives originarii, etiam in dignitatem et beneficiorum ecclesiasticorum et saecularium, etiam ex personis Romanorum originariorum vacantium, assecutione et exercitio, tam in Urbe quam civitatibus praedictis, ac aliis ubique locorum et

gentium, necnon sessionum et conventuum, utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad illorum instar, sed pariformiter et aequae principaliter ac si privilegia, facultates, exemptiones, gratiae et indulta pro ipsis emanassent (citra tamen exemptiones a Concilio Tridentino sublatae, ita ut, nedum quoad criminalia, sed etiam quoad civilia subiaceant Ordinariis, ac citra facultates legitimandi, ad gradus promovendi, ac notariorum seu tabellionum creandi, aliaque huiusmodi privilegia a notariis Sedis Apostolicae et comitibus palatinis praetensa, ita ut illis supramemorati capellani familiares nostri nullibi uti valeant, ac irritum et inane existat si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari), uti, potiri et gaudere, ac in omnibus et singulis apostolicis, aliisque litteris, instrumentis et scripturis publicis et privatis deinceps eorum nomine conficiendis sese notarios, comites et nobiles, ac de nobili genere ex utroque parente procreatos, necnon Romanae et aliarum civitatum cives, ut libuerit, inscribere et se illis subscribere valeant, ac pro veris et non fictis notariis, comitibus, nobilibus et civibus habeantur, nihilque qualecumque illud fuerit cum iis expressionibus subreptitium, obreptitium aut invalidum, sed illud idem efficax in omnibus et per omnia censeatur, concedimus et indulgemus.

§ 3. Et insuper illos, eorumque beneficia et officia ecclesiastica quaecumque, quocumque et qualiacumque, illorum fructus, res et iura, ubicumque locorum, regionum et provinciarum, necnon in Urbe, civitatibus, terris et locis eidem Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectis consistentia, praedia, domos, possessiones et bona patrimonialia,

Exemptio a decimis et aliis impositionibus.

alia, aliaque temporalia, mobilia et immobilia et semoventia, necnon actiones et iura praesentia et futura, cuiuscumque qualitatis, quantitatis et naturae, et cuiusvis etiam annui valoris fructus, redditus et proventus huiusmodi sint vel fuerint, ac etiam quaecumque ab illis vendenda, ac pro illorum familiarumque suarum usibus emenda, ab omnibus et quibuscumque decimis, quartis et dimidiis partibus, subsidiis etiam charitativis, necnon vectigalibus, portoriis, tributis, datis, pedagogis, collectis, et quocumque alio nomine nuncupatis angariis, parangariis, ceterisque oneribus et contributionibus, tam urbanis quam rusticis, ordinariis et extraordinariis, realibus, personalibus et mixtis, etiam ratione munitionum moenium et pontium, portarum et moliturarum et mercium cuiuscumque generis, transitus, seu passus et vecturae, etiam in aliud territorium seu provinciam, terram, mari et flumine, necnon equorum mortuorum, stabulationum militum, institutionis seminarii ecclesiastici, aut quacumque alia quantumvis gravi et gravissima causa (pro subventionem contra infideles dumtaxat excepta) nunc et pro tempore impositis, ita quod illi et quilibet eorum nihil omnino horum aut aliorum similium subire teneantur, nec per camerae apostolicae, aut alios commissarios seu vectigalium et tributorum huiusmodi redemptores, conductores et exactores, quocumque privilegio, exemptione et facultate suffultos, aliis quam ut praefertur valeant coarctari, quamdiu servitiis nostris institerint dumtaxat, eximimus et liberamus.

Dispensatio ad beneficia.

§ 4. Ad haec cum eisdem, ut quaecumque duo dissimilia, vel simplicia similia, sub singulis tribus tectis quaecumque trium cathedralium etiam metropolitanarum aut aliarum ecclesiarum consistentia, etiamsi unum ex illis

omnibus cum cura, aut dignitas etiam maior et principalis, canonicatus et praebenda, personatus, administratio vel officium fuerit, et ad dignitatem, personatum, administrationem vel officium huiusmodi consueverit quis per electionem assumi, eisque cura etiam iurisdictionalis imminet animarum, si eis alias canonice conferantur aut eligantur, praesententur aut alias assumantur ad illa, et instituuntur in eis, recipere, et, dummodo illa omnia (uno excepto) personalem residentiam non requirant, insimul quoad vixerint retinere; necnon etiam, quamdiu nobis inservierint tantum, in beneficiis ecclesiasticis, non tamen parochialibus vel curam animarum parochianorum habentibus, per eos pro tempore obtentis, etiam de iure, statuto, fundatione vel privilegio personalem residentiam requirentibus, etiamsi dignitates in metropolitanis vel cathedralibus maiores et in collegiatis ecclesiis huiusmodi principales fuerint, personaliter residere non teneantur, nec ad id per locorum Ordinarios seu ecclesiarum earundem capitula, aut quosvis alios, ad residendum interim in illis inviti compelli possint, omnesque et singulos illorum beneficiorum obtentorum fructus et redditus durante servitio praedicto cum ea integritate (distributionibus quotidianis dumtaxat exceptis), cum qua illos perciperent si in eisdem ecclesiis sive locis personaliter residerent, percipere, exigere et levare, proviso tamen per eos ut onera eisdem dignitatibus et beneficiis quovis modo incumbant congrue supportentur.

§ 5. Necnon, etiamsi presbyteri fuerint, ac dignitates et officia obtinuerint, leges et iura civilia etiam publice in scholis et universitatibus studiorum generalium ad quinquennium dumtaxat, dummodo iidem trigesimum aetatis an-

Indultum de cunctis leges.

num non excesserint, audire, ac, si habiles et sufficientes reperti fuerint, etiam ad doctoratus gradum in huiusmodi facultate se promoveri facere, ipsaque iura etiam publice docere, atque iudicis, advocati et procuratoris officium, in causis ecclesiasticis et civilibus tantum, exercere libere et licite possint et valeant, de specialis dono gratiae dispensamus.

Licentia eligendi confessarium.

§ 6. Liceat quoque ipsis, et eorum singulis aliquem idoneum et ab Ordinario loci approbatum presbyterum saecularem vel cuiusvis Ordinis regularem in suum eligere confessorem, qui, vitā eis comite, eos et ipsorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causā latitis, et per eos incursis, et quibus ipsos pro tempore illaqueari contigerit, etiamsi absolutio nobis et successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus specialiter vel generaliter reservata existat, ac quorumcumque votorum et Ecclesiae praeceptorum transgressionibus, homicidio casuali, manuum violentarum in quasvis personas etiam ecclesiasticas (non tamen episcopos vel alios superiores praelatos) de praeterito iniectionibus, seu consilii vel favoris ad id praestationibus, ieiuniorum omissionibus, necnon recitationis horarum canonicarum aliorumque divinarum officiorum, ac denique ab omnibus et quibuscumque aliis eorum peccatis, criminibus, excessibus et delictis, quantumcumque gravibus et enormibus, etiam talibus propter quae Sedes praedicta merito consulenda foret, videlicet a contentis in litteris die Coenae Domini publicari consuetis, semel tantum in vitā, et mortis articulo, in reliquis vero dictae Sedi quomodolibet reservatis, aliisque quibusvis casibus, semel in anno, confessioni-

bus illorum diligenter auditis (sine tamen alicuius praedicti auctoritate apostolica absolvere, et pro illis commissis poenitentiam pro modo culpaē iniungere salutarem, necnon vota quaecumque (ultramarino, visitationis liminum beatorum Petri et Pauli apostolorum, castitatisque et religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare possit;

§ 7. Ac etiam eisdem, eorumque singulis, ut quicumque locorum Ordinarii, vel canonici metropolitanarum, seu aliarum cathedralium ecclesiarum, aut personae in dignitate ecclesiastica constitutae, in in dictā curiā quam extra eam, etiam ad id per eos aut eorum singulos coram notario et testibus fide dignis eligendi seu eligendae, quascumque pensiones annuas eis et eorum singulis super mensarum abbatialium seu episcopaliū aut archiepiscopaliū, et quorumcumque aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, cum curā et sine curā, saecularium, et quorumcumque Ordinum regularium, etiam hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, quomodocumque et qualitercumque aliorum qualificatorum, fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obventionibus et distributionibus, etiam quotidianis, seu illorum¹ loco fructus, proventus, iura, obventiones, distributiones et emolumenta, sibi nunc et pro tempore assignata et reservata, quando-
cumque, simul vel successive, in toto vel in parte, usque ad summam centum ducatorum auri de camerā, de eorumdem cappellanorum vel cuiuslibet ipsorum consensu, in toto vel in parte, etiam in mortis articulo, cassare et extinguere, ac, postquam cassatae et extinctae fuerint, alias similes pensiones annuas super fructibus, redditibus, proventibus, iuri-

Indultum transferendi pensiones.

¹ Potius lege et illis pro (n. t.).

² Aptius lege illarum (n. t.).

bus, obventionibus et distributionibus, seu illorum¹ loco fructus, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta huiusmodi, etiam usque ad summam praedictam, uni vel pluribus aliis personis, etiam per eosdem cappellanos et eorum singulos nominandis, etiam quaecumque, quotcumque et qualiacumque beneficia ecclesiastica obtinentibus et expectantibus, seu² clericali caractere insigniri volentibus, similiter eis quoad vixerint, vel eorum legitimis procuratoribus, eisdem modo et formā, quibus eisdem cappellanis assignatae, aut reservari vel assignari concessae seu concessi fuerint, etiam absque consensu easdem pensiones et fructus, redditus, proventus, iura, obventiones ac distributiones et emolumenta huiusmodi solvere debentium, etiamsi pluries cassatae et de novo assignatae fuerint, usque ad summam et quantitatem praedictam, ac aliās cum omnibus et quibuscumque exemptionibus, privilegiis, decretis, clausulis, cautionibus, vinculis, obligationibus et cautelis, ac etiam censuris et poenis in prioribus reservationibus huiusmodi concessis et contentis, integre persolvendas reservare, constituere et assignare;

§ 8. Necnon ut iidem cappellani et eorum quilibet de omnibus et singulis domibus, praediis, possessionibus, terris et locis, etiam iurisdictionalibus, ceterisque bonis immobilibus et mobilibus, quae tamen non sint altaris seu altarium ecclesiarum ipsis cappellanis nostris praedictis commissarum ministerio seu alicui speciali earumdem ecclesiarum divino cultui vel usui deputata, seque moventibus, cuiuscumque qualitatis, quantitatis, valoris, speciei, pretii et conditionis existentibus, ac iuribus et actionibus ad eos ratione ecclesiarum,

Facultas eligendi.

etiam cathedralium et metropolitanarum, monasteriorum, prioratuum, praepositarum, dignitatum et aliorum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum cum curā et sine curā, saecularium et quorumvis Ordinum regularium, quae ex quibusvis concessionibus et dispensationibus apostolicis in titulum, commendam, administrationem, ac aliās quomodolibet obtinuerint, obtinent ac obtinebunt, ac fructuum, reddituum et proventuum ecclesiasticorum loco pensionum annuarum, pensionumque annuarum super similibus fructibus, redditibus et proventibus eis reservatarum et assignatarum ac reservandarum et assignandarum, quos et quas perciperint, percipiunt et percipient in futurum, necnon emolumentorum quorumcumque Romanae curiae officiorum, ac aliās quomodolibet spectantibus et pertinentibus, ac etiam de dictis fructibus, redditibus, proventibus ac pensionibus annuis, necnon eorum industria et labore quomodolibet et undecumque, licite tamen, acquisitis et acquirendis, ac aliās etiam de muneribus et officiis, quae exercuerint ac eos exercere contigerit, et aliā quavis occasione vel causā seu contemplatione ad eosdem perventis et perventuris, etiamsi in pecuniā numeratā, ac localibus, gemmis, aliisque pretiosioribus rebus consistant, tam in dictā curiā quam extra eam, ubique locorum, etiam penes beneficia ipsa existentibus (quorum omnium qualitates et veros annuos valores, etiamsi talia forent quae in generali appellatione bonorum et suppellectilium non venirent, sed specialibus indigerent vocabulis, praesentibus, ac si specificis et sigillatim exprimerentur et denotarentur, pro sufficienter expressis ac declaratis haberi volumus), ac etiam de ipsis proventibus ac pensionibus debitis ac debendis, ac nondum

¹ Potius lege illarum (n. t.).

² Aptius edit. Cherub. legit se pro seu (n. t.).

perceptis et exactis, etiamsi eorum solutionis aut perceptionis terminus nondum advenerit, pro illa rata quae illis debita erit, constitutione declaratoria super fructibus et pecuniis non exactis, quae forsitan ad successores in ipsis beneficiis spectare et pertinere debeant, non obstante, etiam accumulative cum quibusvis aliis similibus vel dissimilibus facultatibus habitis et habendis, usque ad summam ducentorum ducatorum auri similium dumtaxat, tam pro decentibus et honestis impensis funebribus, quam etiam pro remuneratione illorum qui eis viventibus inservierint, etiam ultra servitii meritum, ac in ipsorum consanguineorum et affinium, ac quorumcumque piorum locorum favorem et usum, et alias, pro eorum arbitrio et voluntate absolutis, testari, ac testamento, codicillis, fideicommissis, legatis, donationibus, tam inter vivos quam causa mortis, et aliis quibuscumque modis et titulis, scripturam etiam minus solemnem, etiam coram duobus vel tribus testibus, aut etiam cedula sola eorum manu scriptam vel subscriptam, ac alias in omnibus et per omnia, prout et quemadmodum eis videbitur, etiam in ipsa curia, non tamen extra residentiam, etiam in mortis articulo, et non facta mentione praesentis vel aliarum eis pro tempore concessarum similium facultatum, aut quod in vim illarum testari seu disponere velint et intendunt, semel atque iterum et pluries disponere, statuere et ordinare, ita ut quicquid testatum, gestum aut ordinatum, seu alias ab ipsis dispositum fuerit, etiam in vim simplicis distributionis, ac alias omni meliori modo valeat et servari omnino debeat, ipsaque testamenta, codicillos, dispositiones, ordinationes, donationes, legata et statuta etiam pluries, ac toties quoties eis videbitur, moderari, limitare, ac etiam in

totum revocare et alia de novo condere etiam libere et licite valeant, plenam et liberam concedimus facultatem.

§ 9. Statuentes nihilominus et ordinantes, eisque pariter indulgentes, quod si contigerit ipsos ab intestato et sine ulla vel cum minus valida bonorum et rerum ac fructuum, reddituum et proventuum praedictorum dispositione in dicta curia vel extra eam, ac etiam extra sua beneficia aut alia loca debitae ab eis residentiae personalis, etiam nulla subsistente causa, ab humanis decedere, omnia et singula eorum bona, res et iura, etiam ut praefertur qualificata, necnon spolia pro dicta summa, etiam ex praedictis et aliis undecumque provenientia, ad cameram apostolicam seu in dictis beneficiis successores non pertineant, sed ad haeredes sanguinis eorumdem integre deveniant, et, illis deficientibus, inter eorum familiares, arbitrio personae seu personarum, quas ad id ipsi scripto nominaverint, distribuantur, nisi de alia dispositione vel intentione eorumdem scripturam etiam minus solemnem secus appareret, quam tunc velut efficacem ipsae personae vel alii indices seu exequutores omnino exequi et adimplere, illisque sese conformare in omnibus et per omnia debeant. Et nihilominus quaecumque huiusmodi testamenta, donationes, legata, dispositiones et alia forsitan alias ab ipsis, etiam nulla aut minus sufficienti facultate suffultis, de huiusmodi bonis, iuribus, actionibus, fructibus, pecuniis, localibus, aliisque rebus supradictis, etiam in favorem consanguineorum et affinium praedictorum, et alias quomodolibet facta, cum omnibus inde sequentis, ac etiam ea, quae per ipsos in futurum quomodolibet fient, ex nunc prout ex tunc et e contra, pro dicta summa ducentorum ducatorum dumtaxat, approbamus et confirmamus, om-

Supplementum defectuum.

nesque et singulos iuris et facti ac solemnitatibus omissarum et omittendarum, necnon substantiales, aliosque defectus quoscumque, si qui intervenerint in eisdem, etiamsi tales sint vel fuerint quod specialis et specifica de ipsis mentio habenda esset, supplemus.

Contraria omnia removet.

§ 10. Non obstantibus praemissis, ac Lateranensis concilii novissime celebrati de certo notariorum numero, etiamsi ad illum nondum devenum fuerit, cui per hoc alias derogatum non intendimus, ac de consensu praestando in pensionibus, et quibusvis aliis etiam per nos et Sedem praedictam quomodolibet editis et in posterum edendis cancellariae apostolicae regulis et stilo in similibus hactenus servato, ac pia memoriae Alexandri Papae VI, etiam praedecessoris nostri, tertiam partem bonorum ecclesiasticorum camerae praedictae deberi inter alia disponente, necnon eiusdem Bonifacii Papae VIII etiam praedecessoris nostri, per quam concessionem de fructibus in absentia percipiendis sine praefinitione temporis fieri prohibentur, ac quorumvis aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, et quibusvis aliis apostolicis, ac in universalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon legibus imperialibus, et aliis etiam municipalibus tam Urbis quam quarumvis aliarum civitatum et locorum in quibus cives originarii creati sunt, ac quarumvis ecclesiarum, monasteriorum, Ordinum et hospitalis praedicti, necnon quorumvis collegiorum et officiorum dictae curiae, ac regnorum, provinciarum et Urbis ac aliarum civitatum et locorum, ac praedictae camerae, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, stabili-

1 Praep. in nos addimus (n. r.).

Bull. Rom. — Vol. XVIII. p. 10

mentis, usibus et naturis, etiamsi de illis servandis et non impetrandis litteris apostolicis contra ea nec etiam ab alio vel aliis impetratis aut alias quomodolibet concessis utendo ipsi cappellani per se vel eorum procuratores praestiterint forsitan hactenus vel imposterum eos praestare contigerit iuramentum, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, dictis ecclesiis, monasteriis, Ordinibus et hospitali S. Iohannis Hierosolymitani, illorumque praesulibus, seu administratoribus et superioribus, ac magistris, praeceptoribus, prioribus, militibus, etiam antianis, capitulis et conventibus, civitatibus et locis, aliisque personis, etiam particularibus, necnon archiepiscopis, episcopis et aliis locorum Ordinariis, etiam eiusdem S. R. E. cardinalibus, ac dictae camerae officialibus, illorumque collegiis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogariis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos et Sedem praedictam, etiam consistorialiter, et de eiusdem S. R. E. cardinalium consilio, ac per modum statuti et constitutionis perpetuorum, ac motu et scientia paribus, deque apostolicae potestatis plenitudine, ac ad imperatoris, regum, reginarum, ducum et marchionum ac aliorum principum instantiam, seu illorum contemplationem, in genere vel in specie, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, concessis, confirmatis et innovatis, et in posterum concedendis, confirmandis et innovandis: etiamsi in iis ac statutis et stabilimentis praedictis caveatur expresse vel tacite quod Urbis non nisi originariis civibus Romanis, ac civium eorumdem filiis, aliarum vero partium beneficia nisi per personas il-

lustres seu nobiles, ac etiam originarios cives, aut alias certo modo in illis expresso qualificados obtineri aut conferri non possint; et nullus in civem Urbis, aut civitatum, oppidorum, terrarum et locorum huiusmodi admitti, seu illorum privilegiis uti possit, nisi prius in dictis civitatibus, oppidis et locis per certum tempus habitaverit, seu etiam in illis bona etiam stabilia forsitan ad certum valorem ascendente possideat; quodque praeceptoriae et alia beneficia quaecumque dicti hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, tam ex eius institutione quam ex stabilimentorum praedictorum dispositione, non in titulum¹ perpetuorum beneficiorum conferri, sed in commendam ad vitam commendatariorum revocabiliter concedi debeant, et sic pensionibus ecclesiasticis saecularibus aut aliis personis apostolica auctoritate reservandis gravari non possint; quodque stabilimentis et privilegiis praefatis, etiam vigore clausulae implicitae derogationis latissime extendendae, etiam per quascumque litteras apostolicas et quasvis etiam derogatorias derogatorias, efficacioresque et insolitas clausulas, derogari non possit, nec derogatum censeatur, nisi derogatio huiusmodi de consilio dictorum cardinalium fiat, et tum demum ad id magistri et conventus praefatorum ad id expressus accedat assensus, sintque litterae derogationis huiusmodi etiam per dictum magnum magistrum subscriptae, ac ei et praefato conventui per diversas in formam Brevis aut alias litteras diversis temporibus cum certis intervallis praesentatas intimatae, et non alias, nec alio modo, et semper in huiusmodi litteris, quae sic fient, etiam de simili consilio derogationis sit apposita clausula quod illa-

¹ Edit. Main. legit *indultum* pro *in titulum* (R. T.).

rum effectum sortiantur de consensu magistri et conventus praefatorum, et non alias nec alio modo: quibus omnibus, et eorum singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa ac individua, et de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, et in eis caveatur expresse quod illis nullatenus derogari possit, quodque clausula implicitae derogationis in rescripto etiam motu proprio emanato apposita aliter in litteris exprimi vel extendi nequeat, illorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore et firmitate permansuris, hac vice dumtaxat harum serie in genere et in specie ad effectum praemissorum specialiter et expresse, motu et scientia similibus, derogamus ac derogatum esse decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 11. Volumus autem quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides tam in iudicio quam extra illud adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur et adhiberi posset si forent exhibitae vel ostensae;

§ 12. Quodque praefati, antequam gratia notariatus perfrui possint et valeant, in manibus alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae professionem fidei iuxta articulos pridem a Sede praefata propositos emitte et solitum fidelitatis iuramentum omnino praestare teneantur, et quilibet ipsorum teneatur.

Datum Romae, apud S. Mariam Ma-

Fides transumptum.

Lat. in manu praesentium.

iolem, sub annulo Piscatoris, die vi octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 6 octobris 1670, pontif. anno I.

XXXVII.

Constitutio revocatoria exemptionum a vectigalibus, aliisque publicis oneribus¹.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

In gravissimis rerum omnium difficultatibus maximisque angustiis, in quibus camera nostra apostolica, ac communitates et universitates civitatum, terrarum et locorum temporalis S. R. E. ditionis, propter tot sumptus antehac in causam publicam, et nuper in subsidium belli contra Turcas, apostolicae charitatis zelo factos graviusque onera propterea imposita, versantur, nemini mirum videri debet, si, praecipuam aequitatis atque iustitiae publicaeque utilitatis rationem habentes, dum eisdem camerae ac communitatibus et universitatibus quacumque opportuniore atque aequiore ratione sublevandis omnem operam atque industriam nostram assiduo labore et studio, quantum nobis ex alto conceditur, adhibemus, illis aliquod etiam levamen adferre studeamus sublati immunitatibus et exemptionibus ab onerum publicorum supportatione per nonnullos Romanos Pontifices et Sedem Apostolicam, ac forsitan illius de latere legatos, aliosque earundem Sedis et camerae officiales et ministros, ad importunas supplicantium preces, et alias quovis modo concessis, ne illud, quod per eas ali-

¹ Huiusmodi revocationem habes supra Constit. cxxx, *In sublimi*, Alexandri VII, tom. xvi, pag. 222, ubi alia ad materiam annotata reperire poteris.

quibus, iisque ut plurimum locupletioribus, remittitur, in ceteros et quidem plerumque pauperiores subditos nostros refundi necesse sit, atque ita eorum inopia praegravetur.

§ 1. Itaque, camerae ac communitatum et universitatum subditorumque nostrorum praedictorum indemnitati et levamento, quantum cum Domino possumus, aequae principaliter consulere cupientes, ac felices recordationis Sixti V, Pauli etiam V, Urbani VIII, Innocentii X, Alexandri VII et Clementis IX, aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, qui constitutiones similium exemptionum et immunitatum revocatorias ediderunt, vestigiis inhaerentes, necnon quarumcumque concessionum, immunitatum et exemptionum huiusmodi, litterarumque apostolicarum, sub plumbo ac in simili forma Brevis, cedularum motusproprii, chirographorum cuiusvis Romani Pontificis praedecessoris nostri manu subscriptorum, ac aliarum litterarum et scripturarum desuper quomodolibet emanatarum, pluriesque etiam confirmatarum, tenores etiam veriores et datas ac occasiones, et alia etiam speciali ac individua expressione digna, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et verbatim insertis respective habentes, motu proprio, non ad cuiusquam nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione, omnes et quascumque exemptiones et immunitates a solutione subsidii triennalis, necnon quarti illi adiuncti, quatrinarum earum, taxarum equorum, talliarum, censuum, archivii, fogliettae, trirremium, utensilium, dohanarum, gabellarum quarumcumque, taxae portus Anconae, quatrinarum, tractarum, peda-

Revocatio, de qua in rubrica.

giorum, vectigalium, collectarum et quorumlibet aliorum onerum et munerum, personalium, realium et mixtorum, ordinariarum et extraordinariorum, solitorum et insolitorum cameralium quorumcumque, ac etiam eorum, quae per communitates et universitates, directe vel indirecte, pro eorundem onerum cameralium solutione publicorumque munerum supportatione, ac pro viis et pontibus construendis, instaurandis, muniendis et manutinentiis, aliisque indigentis et usibus quibuscumque tam camerae quam communitatum et universitatum praedictarum, seu alias, indicta et imposita ac exigi solita sunt, necnon ab obligatione recipiendi et hospitandi milites et Sedis praedictae officiales, barigellos, executores, aliosque iustitiae ministros, eisque utensilia et alia necessaria subministrandi, per Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac eandem Sedem Apostolicam, et quosvis Sedis et camerae praedictarum officiales et ministros quacumque auctoritate et potestate fungentes, et etiam S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, etiam camerarios, ceterosque etiam speciali nota et expressione dignos ac specialem ad id facultatem habentes, quibusvis communitatibus, universitatibus, civitatibus, terris, oppidis et locis ditionis temporalis S. R. E. praedictae, ac etiam quibuscumque feudatariis, censuariis, dominis locorum, familiis nobilibus, baronibus, comitibus, marchionibus, ducibus, principibus, et aliis cuiusvis status, gradus, conditionis praecminentiae existentibus, ac quavis dignitate etiam ecclesiastica et auctoritate praeditis¹, etiam cardinalatus honore fulgentibus, qui castra et iurisdictiones intra limites dictae ditionis temporalis S. R. E. possident,

¹ Male edit. Main. legit *praedictis pro praeditis* (R. T.).

etiam qui nihil ratione castrorum et iurisdictionum huiusmodi Sedi praedictae annuatim seu alias persolvunt, et tam incolis quam extraneis et forensibus bona stabilia seu mobilia vel se moventia habentibus et tenentibus seu possidentibus, omniumque supradictorum colonis et laboratoribus, etiam in recompensam laborum, damnorum passorum, expensarum, vel meritorum, seu illorum intuitu et contemplatione, ac ex alia quacumque quantumvis favorabili ac urgentissima et de necessitate specialiter exprimenda causa, sub quibuscumque verborum formis et expressionibus, etiamsi in appaltum¹ et locationum cameralium instrumentis promissum et cautum sit eas observari debere, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, et alias quomodocumque et qualitercumque, in genere vel in specie, ad vitam vel ad tempus sive in perpetuum, concessas et datas, ac pluries et iteratis vicibus confirmatas, approbatas, revalidatas et innovatas, et inde etiam iudicis auctoritate sequuta quaecumque, necnon quasvis litteras etiam apostolicas sub plumbo vel in simili forma Brevis, motusproprii cedulas, chirographa et scripturas huiusmodi ex nunc perpetuo revocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, irritamus, abolemus, viribusque et effectu penitus ac omnino evacuamus, ac revocata, cassata, sublata et abrogata, irrita, abolita et annullata, viribusque et effectu penitus ac omnino vacua esse,

§ 2. Nec ulli prorsus in petitorio aut possessorio, etiam summarissimo, contra praesentium litterarum tenorem et dispositionem suffragari posse, sed praec-

¹ Male edit. Main. legit *appaltum pro appaltum* (R. T.).

Nemini amplius subrege-

dictos omnes et singulos exemptos ad omnium et singulorum onerum praedictorum solutionem et supportationem pro rata eos tangente in posterum realiter et cum effectu teneri in omnibus et per omnia perinde ac si dictae exemptiones et immunitates eis nullatenus concessae fuissent, nec litterae ac cedulae motusproprii, chirographa et scripturae huiusmodi unquam emanassent, motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine praedictis, decernimus, statuimus et declaramus.

Privilegia ecclesiasticis concessa quomodo intelligenda.

§ 3. Praeterea omnia et quaecumque privilegia et indulta, personis ecclesiasticis tam saecularibus quam cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti ac Societatis etiam Iesu regularibus, super similibus immunitatibus et exemptionibus, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros concessa, ad limites iuris communis, motu, scientia, deliberatione, potestatis plenitudine et tenore praedictis, reducimus; illa vero quae nonnullis collegiis in alma Urbe nostrae existentibus per dilectos filios clericos regulares dictae Societatis Iesu sive alios quoscumque administrari consuetis similiter a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris concessa fuerunt, quoad victum et vestitum dumtaxat, non autem, ut vulgo dicitur, a fundaco et magazzino, prout antehac observatum fuit, suffragari volumus et decernimus.

Privilegia nepotibus Pontificum concessa revocata.

§ 4. Ac demum similia privilegia et indulta, nepotibus et aliis consanguineis vel affinibus quorumcumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum pro tempore viventium ab illis respective concessa, itidem revocamus et abolemus, ac revocata et abolita esse ac censi debere volumus et statuimus; declarantes illa nemini eorundem nepotum sive consanguineorum vel affinium a die nostrae ad summi apostolatus api-

cem assumptionis suffragari posse et debere, seu potuisse ac debuisse.

§ 5. Per praemissa autem non intendimus revocare exemptiones et immunitates quibuscumque personis ecclesiasticis tam saecularibus quam regularibus de iure competentes, neque thesaurariis, appaltatoribus et conductoribus bonorum, introituum et iurium dictae camerae nostrae ab ipsa camera seu aliis illius nomine in appaltum et locationum instrumentis et illorum ratione ex contractu tituloque vere oneroso concessas. Ac insuper a revocationibus et aliis supradictis excipimus et exceptas esse volumus et declaramus immunitates et exemptiones quibusvis universitatibus et personis datas et concessas in vim contractus ex causa vere onerosae, videlicet congruae, et effectualis pecuniarum solutionis, et non alias, eidem camerae apostolicae vel ipsis communitatibus legitime factae, vel ex aliis rationabilibus causis per nos cognoscendis et approbandis, ac etiam declarandis; quas omnes causas onerosas nonnisi legitimas ac licitas et honestas prout de iure approbare intendimus¹.

§ 6. Et propterea quicumque illas obtinent, eas in dicta camera, citato dilecto filio ipsius camerae commissario generali, verificare et in ipsa camera examinari et admitti facere teneantur, etiamsi concessionem earundem immunitatum et exemptionum, ac litterae, cedulae motusproprii, chirographa, et aliae scripturae desuper emanatae et emanata alias in camera praedicta admissae et admissa, ac in illa eiusque libris registratae et registrata fuerint et sint; quatenus tamen causae onerosae huiusmodi pro vere onerosis et legitimis, ut supra, alias in eadem camera verificate et approbatae, ac praevia iudiciali discussione non

Exceptiones a revocatione.

Sed prius verificandae.

¹ Edit. Main. legit *intendamus* (R. T.).

sint legitime habitae; quo casu ad indicationem tantum, non autem ad aliam verificationem, eosdem obtinentes teneri volumus; interim vero, quamdiu non fuerint verificatae, minime suffragari, et praesentis revocationis effectum retardare non posse, declaramus.

Exemptiones
cardinalium ad
terminos consti-
tutionum apo-
stolicarum re-
ducit.

§ 7. Praeterea nostrae intentionis non est sub revocationibus et aliis supradictis comprehendere immunitates et exemptiones eiusdem S. R. E. cardinalibus ratione dignitatis cardinalatus, nec non camerae praedictae clericis praesidentibus, aliisque cameraribus, qui in eadem camerâ sederunt et sedent, concedi seu admitti solitas; nec illas, quibus praelati et officiales Romanae curiae, ac praelati domestici, cubicularii secreti, ac secretarii, et alii familiares et continui commensales nostri et Romani Pontificis pro tempore viventis in rotulo descripti gaudent et gaudere consueverunt; neque illas ob numerum duodecim filiorum a praedecessoribus nostris et aliis supra expressis concessas; quas tamen ad terminos constitutionis recolendae memoriae Pii IV praedecessoris pariter nostri et aliarum constitutionum apostolicarum super similitudinem exemptionum declaratione elitatum, et ad illas tantum et pro tempore et personis¹, ac eo modo et formâ quibus de iure communi illis competunt, ac alias iuxta ipsius iuris communis ac supradictarum et aliarum constitutionum apostolicarum dispositionem reducimus, neque aliter quam ut praefertur sive in possessorio sive in petitorio suffragari volumus et decernimus.

Inhibitione pro
exequutionibus

§ 8. Ceterum appaltatoribus, thesaurariis, depositariis, commissariis, executoribus et ceteris agentibus et ministris dictae camerae, ac communitatum et universitatum praedictarum, earundem

serie praesentium districtius inhibemus, ne, contra ipsarum praesentium dispositionem, immunitates et exemptiones, nisi ut supra exceptas, ac eas, quas ex causâ vere onerosâ concessas in camerâ praedictâ, ut praefertur, admitti contigerit, ullatenus admittant; et si secus fecerint, id nemini eorum in suis computis seu rationibus per eandem cameram admitti volumus, sed eorum damno cessurum esse declaramus.

§ 9. Postremo lites quaslibet occasione privilegiorum ac indultorum nec non immunitatum et exemptionum huiusmodi quomodolibet suscitatas et in quibusvis tribunalibus pendentes (illarum omnium et singularum statum et merita, nominaque et cognomina iudicum et colligantium quorumvis, etiam speciali mentione dignorum, et alia etiam de necessitate specialiter exprimenda, praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes) a quibuscumque tribunalibus huiusmodi ad nos earundem serie praesentiam avocamus, illasque penitus et omnino perpetuo supprimimus et extinguimus, et pro suppressis et extinctis haberi volumus et declaramus, ac partibus perpetuum desuper silentium imponimus.

§ 10. Distinguentes praesentes litteras, ac omnia et singula in illis contenta, etiam ex eo quod quicumque in praemissis sive eorum aliqui interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, ac ad ea vocati et auditi, seu causae, propter quas ipsae praesentes emanarunt, adductae, verificatae, seu alias sufficienter aut etiam ullatenus iustificatae non fuerint, aut ex aliâ quavis quantumlibet legitimâ, piâ, iuridicâ et privilegiatâ causâ, colore, praetextu, occasione et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo

Lites ad se
avocat.

Supradictis
robore addit

unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, nullitatis aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae vel quorumvis interesse habentium consensus¹ aut alio quovis quantumvis magno et substantiali ac inexcogitato defectu notari, impugnari, invalidari, restringi, retractari, in ius vel controversiam revocari, suspendi, limitari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aut aliud quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari aut impetrato, seu etiam motu simili concessio quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare posse, neque easdem praesentes sub quibusvis similitum vel dissimilitum constitutionum ac revocationum et ordinationum revocationibus, suspensionibus, limitationibus et aliis contrariis dispositionibus pro tempore quomodolibet factis comprehendere aut comprehensas censeri; sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac etiam sub posteriori datâ, quatenus opus sit, de novo concessas, perpetuoque validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat et quandocumque spectabit, inviolabiliter observari,

Sic et non
aliter iudicari
in iudat.

§ 11. Sicque in praemissis per quoscumque iudices et commissarios, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et quosvis Sedis et camerae praedictarum officiales et ministros, et alios quoscumque quavis auctoritate et potestate fungentes, nunc et pro tempore existentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et

interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 12. Quocirca dilectis filiis nostro ac S. R. E. praedictae camerario seu pro-camerario, necnon vicecamerario, thesaurario, ac clericis praesidentibus, commissario et aliis camerae praedictae officialibus, ad quos spectat, praecipimus et mandamus, ut praesentem nostram constitutionem, et in eâ contenta quaecumque, in omnibus et singulis firmiter et inviolabiliter observent, et faciant ab aliis observari.

§ 13. Non obstantibus supradictarum litium pendentia, aliisque omnibus et singulis praemissis, necnon nostrâ et cancellariae apostolicae regulâ de iure quaesito non tollendo, ac, quatenus opus sit, praedicti Pii praedecessoris de gratiis quaecumque interesse dictae camerae concernentes in eadem camerâ praesentandis et registrandis, ita ut praesentes in eâ praesentari aut registrari nunquam necesse sit, aliisque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, concessionibus, immunitatibus, exemptionibus, chirographis, cedulis motuum propriorum, et aliis scripturis et litteris, etiam apostolicis, praedictis et quibusvis aliis, etiam ut praefertur qualificatis, ac speciali notâ et mentione dignis, etiamsi nominatim essent exprimendi, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficaciori-

Exequutiones
deputat.

Contrariis
derogat.

¹ Male edit. Main. legit consensu (n. r.).

¹ Forsan personas pro et personis (n. r.).

bus, efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, etiam inexcogitabilibus, et necessario exprimentis, etiam contractus iurati cum camerâ nostrâ apostolicâ initi et camerâli obligatione vallati, et quovis alio robore et cautelâ firmatis, editis, seu factis, ac aliâs quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et pluries innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi in eis caveatur expresse quod nullo unquam tempore sub similibus vel dissimilibus exemptionum et immunitatum revocationibus, abrogationibus, annulationibus, aut aliis quibuslibet contrariis dispositionibus et constitutionibus pro tempore edendis comprehendantur, sed semper ab illis excepta, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum eumque validissimum statum restituta, reposita et reintegrata, ac etiam sub posteriori datâ per quascunque personas eligendâ de novo concessa sint et esse censcantur, necnon pro sufficienti eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio senquaevs alia expressio aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas et occasiones praesentibus pro pro plene et sufficienter expressis, insertis, ac servatis respective habentes, illis aliâs in suo robore permanuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscunque.

Publicari mandatur

§ 14. Ut autem eadem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus, et auctoritate apostolicâ decernimus, illas ad valvas basilicae Principis Apostolorum et cancellariae

apostolicae ac in acie Campi Florae de Urbe per aliquem ex cursoribus nostris publicari, ac illarum exempla ibidem affixa relinqui, quae, sic publicatae, omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficiant et arcent ac si illorum unicuique personaliter notificatae et intimatae fuissent,

§ 15. Utque earundem praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 9 octobris 1670, pontif. anno I.

Anno a nativitate domini nostri Iesu Christi MDCLXX, indictione VIII, die vero XI mensis octobris, pontificatus autem sanctissimi in Christo Patris et D. N. D. Clementis divinâ providentiâ Papae X, anno eius I, praesens Constitutio affixa et publicata fuit ad valvas basilicae Principis Apostolorum, et cancellariae apostolicae, et in acie Campi Florae, locis solitis et consuetis Urbis, per me Laurentium Signum sanctissimi domini nostri D. Papae cursore.

JOSEPH PIZZARDUS cursorum magister.

XXXVIII.

Indulgentiam plenariam concessam a Clemente IX quibuscunque personis, qui visiterint aliquam ex ecclesiis fratrum Minorum de Observantiâ, ac Reformatorum Discalceatorum et Recollectorum, necnon Conventualium et Cappuccinorum nuncupatorum, ac monialium Ordinis sancti Francisci die

Transumptis
idem addit.

festi sancti Petri de Alcantara, nempe die XIX octobris, extendit ad omnes ecclesias Tertii Ordinis, tam erectas quam erigendas¹.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Clemens IX indulgentiam plenariam perpetuam concessit in rubricâ.

§ 1. Aliâs felicitis recordationis Clemens Papa IX, praedecessor noster, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac sacra communione reffectis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum Minorum de Observantiâ, ac Reformatorum, Discalceatorum et Recollectorum, necnon Conventualium et Cappuccinorum nuncupatorum, ac monialium Ordinis sancti Francisci, tam hactenus erectis quam imposterum quandoque erigendis, et ubicunque locorum existentibus, die festo sancti Petri de Alcantara, nempe die XIX mensis octobris, a primis vespere usque ad occasum solis festi huiusmodi annis singulis devote visitavissent, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, plenariam peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concessit, et aliâs, prout in ipsius Clementis litteris desuper in simili formâ Brevis die XI octobris MDCLXIX expeditis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, uberius continetur.

Eam Pontifex extendit ad omnes ecclesias tam erectas quam erigendas Tertii Ordinis in eodem festo.

§ 2. Nunc autem nos, ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris piâ charitate intenti, ac de omnipotentis Dei misericordiâ et beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, necnon supplicationibus dilecti filii Antonii Cotonii procuratoris generalis Tertii Ordinis sancti Francisci nomine nobis super hoc humiliter porrectis in-

¹ Hactenus non impressa.

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

17

clinati, plenariam omnium peccatorum indulgentiam et remissionem a memorato Clemente praedecessore concessam, ut praefertur, ad omnes et singulas ecclesias Tertii Ordinis huiusmodi tam hactenus erectas quam imposterum erigendas, et ubicunque locorum existentes, itaut omnes et singuli utriusque sexus christifideles, qui vere similiter poenitentes et confessi ac sacra communione reffecti aliquam ex ecclesiis huiusmodi eodem die festo a primis vespere usque ad occasum solis festi huiusmodi annis singulis devote visitaverint, ibique, ut praefertur, oraverint, eandem plenariam indulgentiam et remissionem consequantur, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, perpetuo extendimus et ampliamus; in contrarium facientibus quibuscunque¹.

§ 3. Volumus autem ut earundem ipsius praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Fides transumptorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 9 octobris 1670, pontif. anno I.

XXXIX.

Innovatio declarationum nonnullorum Pontificum de curialibus meretricibus et cortesanis, in qua census vitalitii et contractus cum earum vitâ perituri in praedictum monasterium monialium S. Mariae Magdalenae de Poenitentia in Urbe ipsis prohibentur.

¹ Adde non obstantibus (R. T.).

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Statutum Leo-
nis X.

§ 1. Dudum felicitis recordationis Leo Papa X praedecessor noster monasterio monialium S. Mariae Magdalenae de Poenitentia in Urbe per ipsum erecto, pro illius oneribus supportandis, omnia et singula bona ac spolia curialium meretricum, ex illicito quaestu et extra matrimonii claustra et pudorem viventium in eadem Urbe pro tempore ab intestato et absque condendi testamenti facultate decedentium, perpetuo applicavit et incorporavit, reservata tamen eisdem curialibus facultate testandi, dummodo praedicto monasterio quartam vel quintam partem eorundem bonorum reliquissent;

Quod Clemens VII et Innocentius X extenderrant.

§ 2. Et huic dispositioni inhaerens recolendae memoriae Clemens Papa VII pariter praedecessor noster decrevit, ut tam cortesanae nuncupatae quam quae palam in postribulis quaestum faciunt, et alias ex quocumque turpi quaestu viventes et quomodolibet etiam in domibus propriis vel alibi ad instantiam certarum personarum saecularium vel ecclesiasticarum detentae vitam impudicam agentes mulieres, quartam vel quintam partem (quam piae memoriae Innocentius Papa X etiam praedecessor noster ad tertiam auxit) eidem monasterio vere et cum effectu non relinquentes, careant omni facultate disponendi de propriis bonis, nedum per viam testamenti, sed etiam donationis causa mortis, vel inter vivos, aut alterius dispositionis, adeo ut tali casu earum bona quaecumque dicto monasterio applicata ac perpetuo appropriata esse intelligerentur; et alias, prout in eorundem Leonis, XIV kalendas iunii MDXX, et Clementis, idibus augusti MDXXV, ac Innocentii praedecessorum die XXXI maii MDCLXIX expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

sentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur.

§ 3. Cum autem (sicut accepimus) antedictae mulieres saepenumero suas pecunias investiant in censibus vitalitiis et aliis contractibus cum earum vita perituris, et ex hoc mens et finis earundem litterarum eludatur non sine gravi dicti monasterii detrimento quod a multo tempore ob tales contractus in obitu dictarum mulierum nihil fere ex earum bonis consequi potuit, et hoc subsidio destitutum ingenti aere alieno gravatum reperitur:

Causa declarationis.

§ 4. Hinc est quod nos, eiusdem monasterii indemnitati quantum cum Domino possumus consulere cupientes, de consilio particularis congregationis nonnullorum Romanae curiae praelatorum, qui iussu felicitis memoriae Clementis Papae IX itidem praedecessoris nostri rem mature discussissent, motu proprio, et ex certa scientia et matura deliberatione nostra, deque apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium declaramus et decernimus ut in posterum memoratae mulieres huiusmodi census et contractus facere nullatenus possint, nisi prius obtenta in scriptis licentia a protectore una cum aliis pro tempore deputatis ad regimen ipsius monasterii.

Declarat ut in rubrica.

§ 5. Quam quidem licentiam iidem deputati impartiri nequeant nisi eodem contextu praedictae mulieres vel tertiam partem, quae illi ex pecunia investienda obventura esset, vel aliam certam summam per eosdem deputatos congrue arbitranda, monasterio praedicto tradiderint, aut saltem pro dicta tertia parte specialiter alia bona hypothecaverint, aut venditor census in forma iuris valida se obligaverit ad eam eidem monasterio solvendam, itaut statim sequuta illarum morte monasterio acquiratur, aut alio

modo pro eorum arbitrio et prudentia provideant ut ex huiusmodi contractibus nullum praeiudicium eidem monasterio inferatur. Quatenus vero ipsum monasterium pecunia, ut praefertur, investienda indigeret, vel quavis alia ratione aut causa ipsi expediret eandem pecuniam in proprios usus convertere, tunc monasterium in censibus et contractibus huiusmodi celebrandis cum iisdem pactis et conditionibus praefertur omnibus aliis cuiuscumque sint status, gradus et conditionis, etiamsi esset ecclesia, vel alius locus pius, et eo casu dictae mulieres ad traditionem vel assecurationem tertiae partis vel alterius summae ut supra minime teneantur. Quod si census et contractus huiusmodi sine dicta licentia ut praefertur obtenta fuerint celebrati, monasterium praedictum post obitum mulierum sic contrahentium procedere possit et valeat, non quidem contra alios contrahentes aut bona ipsorum, sed contra alia bona earundem mulierum defunctorum, perinde ac si tales census et contractus cum eis initi non fuissent.

Decretum irritabile.

§ 6. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac dicto monasterio in omnibus et per omnia inviolabiliter observari, nec de subreptionis, et obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad terminos iuris reduci, in controversiam vocari, aut adversus illas a perditionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium intentari vel

impetrari, seu impetrato, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvare ullo modo unquam posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos et causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et alios quoslibet quacumque praerogativa et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et desiniri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 7. Non obstantibus praemissis ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis quae memorati praedecessores in suis respective litteris supradictis voluerunt non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§ 8. Volumus autem ut earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 11 octobris 1670, pontif. anno I.

Anno a nativitate domini nostri Iesu Christi MDCLXX, indictione VIII, die vero XXIV octobris, pontificatus sanctissimi domini nostri D. Clementis divini providentia Papae X, anno eius I, supradicta constitutio affixa et publicata fuit ad

valvas curiae et in acie Campi Florae, ac aliis locis solitis et consuetis Urbis, per me Carolum Franceschinum apostolicum cursorem.

IOSEPH PIZZARDUS, magister cursorum.

XL.

Breve in quo dispensatur cum clericis et laicis Congregationis Clericorum Pauperum Matris Dei, etc., qui in dicta Congregatione tamquam in statu regulari et sub titulo religionis solemniter profiteri non intendunt.

Clemens Papa IX,
ad futuram rei memoriam.

Clemens IX
quid decrevit.

§ 1. Cum felix recordationis Clemens Papa IX praedecessor noster Congregationem saecularem Clericorum Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nuncupatam, in qua vota simplicia dumtaxat cum iuramento perseverantiae ad praescriptum litterarum recolendae memoriae Alexandri Papae VII praedecessoris pariter nostri in simili forma Brevis die XXIV ianuarii MDCLVI expeditarum emittebantur, ad primaeum statum regularem et titulum religionis, in quo illam pia memoriae Gregorius Papa XV etiam praedecessor noster olim per suas itidem in forma Brevis die XVIII novembris MDCCXI emanatas litteras constituerat, auctoritate apostolica restituerit ac reintegraverit, prout in ipsius Clementis praedecessoris litteris pariter in forma Brevis die XXIII octobris MDCLXIX desuper expeditis, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius continetur;

Causa huius
Constitutionis.

§ 2. Nonnulli vero tum clerici tum

1 De horum clericorum Congregatione, vide quae indicavi tibi ad Constitutionem, *Cum sicut*, Alexandri VII.

laici, qui ante praenarratam reintegrationem vota simplicia et iuramentum perseverantiae huiusmodi in dicta Congregatione emisserant, supplices a nobis petiverint, ut, quando ad professionem solemnem in hoc novo religionis statu emittendam minime se vocari sentiunt et inter solemniter professos ipsi non solemniter professi quiete ac sine regiminis perturbatione degere non satis valeant, eosdem a praenarratis votis simplicibus et iuramento in praedicta Congregatione emissis prorsus eximere atque ab eorum vinculis absolvere de benignitate apostolica dignaremur:

§ 3. Nos, illorum ac dictae Congregationis statui et quieti quantum cum Domino possumus providere cupientes, de nonnullorum Romanae curiae praelatorum super hoc negotio a nobis specialiter deputatorum, qui rem semel atque iterum examinarunt et mature perpenderunt ac etiam dilectum filium procuratorem generalem dictae religionis audiverunt, consilio, dilecto pariter filio praeposito generali eiusdem religionis harum serie praecipimus et mandamus ut omnibus tum clericis tum laicis, qui alias in statu dictae Congregationis vota simplicia et iuramentum perseverantiae emisserunt, et adhuc solemniter iuxta enarratam reintegrationem professi non sunt, terminum, intra Italiam quidem existentibus, duorum mensium, intra insulas vero Italiae adiacentes, trium, extra Italiam aptem et insulas adiacentes, quatuor mensium respective auctoritate nostra apostolica statuatur ad declarandum an velint, supradictae reintegrationis beneficio utentes, solemniter profiteri et ad ipsam professionem solemnem emittendam:

§ 4. Quo termino elapso, et solemn

Laici et clerici professione non secuta, laici quidem et clerici minoribus tantum ordinibus ini-

Dispensat ut
in rubrica.

tiati dimittantur, et a suorum votorum simplicium et iuramenti vinculo per dictum praepositum generalem eximantur et absolvantur;

De clericis saecularibus
ordinibus
initiat.

§ 5. Clerici vero sacris ordinibus initiati, si patrimonium aut beneficium ecclesiasticum congruae sustentationi ad praescriptum sacri Concilii Tridentini sufficiens obtineant, pariter dimittantur, sub Ordinarii loci obedientia permansuri: iis vero, qui patrimonio aut beneficio caruerint, permittatur ut in domibus sive conventibus dictae religionis una cum solemniter professis voce tam activa et passiva carituri permanent. Quod si discedere malint, etiam dimittantur, itidem sub Ordinarii loci obedientia permansuri, et ab exercitio suorum ordinum, donec et quousque patrimonium aut beneficium sufficiens obtineant, suspensi.

Decretum irritans.

§ 6. Decernentes easdem praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 7. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon dictae Congregationis, et aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus

et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVIII octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 18 octobris 1670, pontif. anno I.

XLI.

Confirmatio et extensio indulgentiarum et privilegiorum Congregationi fratrum Discalceatorum Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum ab Urbano VIII concessorum.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

Redemptoris et Domini nostri Iesu Christi, qui, se ipsum exinanienti, formamque servi accipiens, pretiosi sui sanguinis profusione nos redemit, exempla assidua meditatione pensantes, continuis excitamur stimulis, ut, tantae liberalitatis memores, gemitus maxime filiorum Ecclesiae in vinculis compeditorum misericordiam a nobis postulantium audientes, paternam sollicitudine ad opem illis quam possumus ferendam eo promptius excitemur, quo illos apud gentes barbaras et incultas durior servitus premit, vincula coarctant, perdita patria et amissi parentes affligunt; necnon eorum, quos frequens sacramentorum Ecclesiae participatio non recreat, imo spiritualis perditionis evidentius terret periculum,

1 Vide, quae notavi de his fratribus ad Const. Supremo, et ad Constit. *Ex clementi Urbani VIII.*

saluti quantum cum Domino possumus libenter consulamus, illosque ab illa miserabili servitute sublevemus, ac operarios illi messi, quae utique non pauca existit, ex professo invigilantes adiuvemus, eorumque pium exercitium, quo ipsi, labores expeditius suscipiendo, tam pium opus alacrius continent et promptius exequantur, gratis et favoribus quibus possumus amplissimis confoveamus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Causa indelli.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius Franciscus a Stephano procurator generalis Congregationis fratrum Discalceatorum Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum nobis nuper exponi fecit, fratres et religiosi eiusdem Congregationis in captivorum redemptione pro viribus occupentur, et longos ac taediosos labores in transfretando mari, et apud ipsos infideles dietim sustineant, et non modo in redemptione ipsâ, quae ad omnes captivos nunquam extendi potest, sed etiam exhortationibus, concionibus et admonitionibus ad reliquos, qui dictam duram servitutem continuant, ne fides eorum deficiat, occupentur, proprias facultates libenter exponant, discrimina quaelibet et pericula alacriter indefessi subeant, et ut tam pium opus eo alacrius fratres ipsi continent et utilius exequantur, promptioresque ad id reddantur, plurimum cupiant aliarum religionum et Ordinum gratias et privilegia a Sede Apostolicâ concessa, quae felicitis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster, per quasdam sub plumbo, anno Incarnationis Dominicae mdcxxxiv, v kalendas aprilis, pontificatus sui anno xi, expeditas litteras, Congregationi fratrum Discalceatorum Ordinis SS. Trinitatis redemptionis captivorum conces-

1 Particulam quod heic deleamus (R. T.).

sit et communicavit, Congregationi primodictae, illius¹ fratribus et locis per nos et Sedem eandem pariter concedi et communicari: nobis propterea idem Franciscus procurator generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolicâ dignamur.

§ 2. Nos igitur, primodictam Congregationem firmissimis praesidiis vallare desiderantes, ipsumque Franciscum procuratorem generalem, et singulares Congregationis huiusmodi personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabili lium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, qui rem diligenter examinarunt atque discusserunt, et ea omnia privilegia et indulta apostolica, quibus religio SS. Trinitatis redemptionis captivorum fruitur et gaudet, competere posse et esse itidem proportionata suprascriptae religioni de Mercede redemptionis captivorum censuerunt, consilio, eidem Congregationi fratrum Discalceatorum praedicti Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum, illiusque domibus et regularibus locis sub illâ comprehensis, necnon superiori generali pro tempore existenti, diffinitoribus et procuratoribus generalibus, visitori, consultoribus, assessori, superioribusque provincialibus et conventualibus, aliisque cuiuscumque nominis officialibus,

1 Aptius lege illiusque (R. T.).

Confirmat prout in rubricâ.

superioribus, ac religiosis omnibus et singulis in eâ professis fratribus pro tempore ad captivos redimendos transmissis, et capitulis generalibus, personis regularibus, novitiis, conversis, donatis, oblatiis, ministris, famulis, cunctisque tam officariis quam domesticis et eorum domibus inservientibus, et ceteris primodictae Congregationis ac domorum et regularium locorum personis quibuscumque pro tempore existentibus, necnon quibusvis aliis personis ac christifidelibus illorum ecclesias seu cappellas pro tempore visitantibus, ut omnibus et singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, praeceminentiis, antelationibus, concessionibus, indultis, favoribus, indulgentiis, aliisque praerogativis et gratiis universis et singulis, tam spiritualibus quam temporalibus, singulis domibus, conventibus et aliis regularibus locis ac personis tam canonicorum quam clericorum regularium ubivis existentium institutis, et non solum Ordinibus monasticis regularibus Mendicantium et non Mendicantium, tam pro redimendis captivis, quam aliâs quomodolibet Ordini¹ SS. Trinitatis redemptionis captivorum, illiusque domibus, conventibus et fratribus, necnon Ordini Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum, ac etiam omnibus et quibuscumque congregationibus regularibus, et praecipue clericorum regularium Infirmis Ministrantium, et canonicorum Congregationis SS. Salvatoris Lateranensis, S. Salvatoris de Bononia, ac etiam S. Ruffi Valentiae, et S. Crucis Conimbriae, clericorum regularium de Somascha, et Pauperum Matris Dei ac² Scholarum Piarum, ipsisque monasticis congregationibus, etiam Cassinensi, aliisque monachis et monasteriis

1 Edit. Main. legit *Ordinis* (R. T.).

2 Particula ac redundat (R. T.).

S. Benedicti, S. Hieronymi, Carmelitis Discalceatis, conventui B. Mariae de Guadalupe, necnon Societati Iesu, ipsisque Carthusiensium, Praemonstratensium et reformatum Cisterciensium, Servitarum, Olivetanorum Ordinibus, aliisque familiis et societatibus regularibus, militiis, hospitalibus quibuscumque, et aliis locis regularibus, ac quibuscumque personis, nunc et pro tempore existentibus, praedictorum et quorumlibet Ordinum, societatum et congregationum regularium, per nos et Sedem praedictam ac alios quoscumque praedecessores nostros Romanos Pontifices, necnon eiusdem S. R. Ecclesiae cardinales de latere legatos, et quosvis Sedis praedictae nuncios, vel etiam tam apostolicâ praedictâ quam ordinariâ et regiâ vel imperiali auctoritatibus respective, aut aliâs quomodolibet, quibuscumque verborum expressionibus et tenoribus, in genere vel in specie, ac particulariter, tam per modum communicationis et ampliationis, quam simplicis et individuae ac particularis et specialis concessionis, ac etiam motu proprio et ex certâ scientiâ et de apostolicae potestatis plenitudine, etiam iteratis vicibus, concessis hactenus vel confirmatis aut approbatis, et quibus illi, tam in vitâ quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissiones, et iniunctarum poenitentiarum relaxationes, aut aliâs quomodolibet de iure, usu, aut privilegio vel consuetudine quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, quamvis illa sint speciali notâ digna, difficilisque concessionis, et quae in generali concessione non veniunt, non solum per participationem, communicationem, illorum extensionem, et ad illorum instar, sed speciatim et nominatim, pariformiter et aequè princi-

paliter in omnibus et per omnia, absque ullâ prorsus differentiâ, perinde ac si illa primodictae Congregationi, illius capitulis generalibus, superiori generali pro tempore existenti, illiusque superioribus et personis praedictis specialiter, expresse et nominatim, etiam per viam et modum simplicis et individuae ac particularis et specialis concessionis, etiam motu proprio et ex certâ scientiâ ac de apostolicae potestatis plenitudine, aut communicationis et ampliacionis, concessa fuissent (quatenus tamen sint in usu et non revocata, nec sub aliquâ revocatione comprehensa), uti, frui, potiri et gaudere libere et licite possint et valeant (ita quod omnes et singuli primodictae Congregationis et illius domorum, locorumque regularium superiores et ministri, quocumque nomine appellati, eosdem favores, gratias apostolicas et privilegia, quae aliarum religionum, Ordinum, congregationum, societatum, etiam Societatis Iesu, monasteriorum, conventuum domorum, aut locorum regularium et familiarum generales, superiores, praepositi, provinciales, rectores, priores conventuales aut claustrales, visitatores, guardiani, custodes, aut alio quocumque nomine, titulo aut dignitate insigniti habent, similiter ut supra habeant, fratresque et personae regulares primodictae Congregationis generales, superiores, ministri et ceteri alii cuiuscumque appellationis praepositi et praefecti in primodictâ Congregatione expresse professi, et in eius gremio et observantiâ viventes, fratres et personas regulares primodictae Congregationis cum privilegiis, gratiis et favoribus apostolicis Ordinum et congregationum huiusmodi perpetuo secundum observantiam regularem et canonicum institutum Ordinis Beatae Mariae de Mercede redemptionis captivorum regere et

gubernare et respective visitare valeant, neque primodicta Congregatio super praedictis omnibus et singulis a quocumque quavis auctoritate vel nomine molestari, perturbari, inquietari, aut aliâ quomodolibet in iudicio et extra impediri possit), apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo concedimus et indulgemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes semper et perpetuo, tamquam ad divini cultus et honorum operum augmentum et religionis propagationem tendentes, validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis firmiter atque inviolabiliter observari et adimpleri debere, nec ab illis ullo unquam tempore, quovis praetextu, occasione vel causâ, recedi aut resili, easdemque praesentes sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus et aliis contrariis dispositionibus, etiam per nos et successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, Sedemque praedictam, sub quibusvis tenoribus et formis, et cum quibusvis clausulis et decretis pro tempore factis, minime comprehendi vel confundi, sed semper et perpetuo ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum atque validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, et de novo etiam sub quacumque posteriori datâ, quodcumque eligendâ, concessas esse et fore, primodictaeque generalis superioris et fratrum Discalceatorum huiusmodi Congregationi suffragari,

§ 4. Sicque et non aliâs per quoscumque iudices, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, vicelegatos ac Sedis Apostolicae praedi-

Clausula praeservativa.

Clausula subiecta.

ctae nuncios, iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane quicquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrarium derogatio.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis apostolicis, et in synodalibus provincialibusque et universalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, nec non regularium domorum, locorum et Ordinis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis primodictae Congregationi, illiusque superioribus et personis, in genere vel in specie, ac aliâs, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, etiam iteratis vicibus, quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione aliâs de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse harum serie derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptum illes.

§ 6. Volumus autem quod ipsarum praesentium exemplis, seu transumptis, etiam impressis, et alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae sigillo et notarii publici manu obsignatis, stetur, eademque prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maior.

1 Edit. Main. legit toties pro totis (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XVIII.

rem, sub annulo Piscatoris, die XXII octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 22 octobris 1670, pontif. anno 1.

XLII.

Communicatio privilegiorum et gratiarum Congregationi Carmelitarum Discalceatorum Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo a Sede Apostolica concessorum et concedendorum, favore Ordinis Carmelitarum Calceatorum.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Ad uberes bonorum operum fructus, quos dilecti filii fratres Calceati Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo, adspirante superioris favoris auxilio, in Ecclesiâ Dei proferre assidue satagunt, paternae dirigentes considerationis intuitum, rationi consentaneum reputamus, ut religiosa eorum studia felicesque progressus spiritualium gratiarum atque privilegiorum muneribus confoveamus, atque decoremus.

§ 1. Cum itaque, sicut¹ dilectus filius Matthaeus Orlandus prior generalis dicti Ordinis nobis nuper exponi fecit, dudum felicitis recordationis Clemens Papa VIII praedecessor noster per quasdam suas die XXIII martii MDXCIV et die XX augusti MDCLII expeditas litteras, quae subinde a recolendae memoriae Paulo Papa V praedecessore pariter nostro confirmatae fuerunt, Congregationem fratrum Discalceatorum nuncupatorum eiusdem B. Mariae de Monte Carmelo esse unum ex quatuor Ordinibus Mendicantibus, Ordinem scilicet Carmelitanum, ipsisque Congregationi et fratribus Discalceatis omnia, ad praedictum Ordinem tam de iure quam ex privilegiis attinentia, tamquam propria competere, ac

1 Vocem sicut nos addimus (R. T.).

Exordium.

Fratres Discalceati B. Mariae de Monte Carmelo faciunt unum Ordinem Carmelitarum, eisque omnia competunt quae pertinent ad dictum Ordinem.

eiusdem Congregationis praepositum generalem, fratres et moniales, domos, conventus, collegia, ceteraque eisdem pertinentia respective, privilegiis, indulgentiis et gratiis, dicto Ordini concessis et concedendis, uti, potiri et gaudere debere declaraverit, et alias prout in praefatis litteris uberius continetur;

Causa huius
communicationis
Calceatis.

Communicatio.

§ 2. Licet autem fratres Carmelitae Calceati omnibus privilegiis, indulgentiis et gratiis praefatae Congregationi fratrum Discalceatorum concessis hactenus frui sint in vim dictae declarationis, qua, ob identitatem eiusdem Congregationis cum Ordine Carmelitano, decernitur id, quod uni est concessum, alteri quoque tanquam proprium competere, nonnulli tamen circa hoc scrupulum subinde patiantur, eo quod non adsit expressa declaratio pro fratribus Carmelitis Calceatis sicuti est pro Discalceatis: nobis propterea dictus Matthaeus prior generalis humiliter supplicari fecit ut in praemissis opportune providere et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, ipsius Matthaei procuratoris generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, ac tam praefatarum, quam aliarum quarumcumque litterarum apostolicarum, ad favorem memoratorum fratrum Discalceatorum eorumque Congregationis quomodolibet et quodcumque emanatarum, tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, huiusmodi

supplicationibus inclinati, praefato Ordini eiusque fratribus Calceatis et monialibus, ac domibus, conventibus, collegiis, ceterisque ad eosdem quomodolibet pertinentibus respective, ut omnibus et singulis privilegiis, indulgentiis, immunitatibus, exemptionibus, indulgentiis et gratiis, quae dictae Congregationi fratrum Discalceatorum, eiusque fratribus, monialibus, domibus, collegiis, ceterisque ad ipsam congregationem quomodolibet pertinentibus hactenus per Sedem Apostolicam quomodolibet, etiam cum clausula prohibitiva communicationis, concessa fuerunt et in futurum quodcumque concedentur, dummodo tamen sint in usu, nec revocata aut sub aliqua revocatione comprehensa, pariformiter, et absque ulla prorsus differentia, uti frui, potiri et gaudere libere et licite possint et valeant in omnibus et per omnia perinde ac si eidem Ordini eiusque fratribus Calceatis et monialibus, ac domibus, conventibus, collegiis, ceterisque ad ipsum Ordinem spectantibus huiusmodi nominatim et expresse concessa fuissent et in futurum concederentur, auctoritate apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Decretum
irritans.

§ 3. Decernentes easdem praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectat et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus praemissis, ac

Contrarium
nullum.

Transumptio-
rum liden.

de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus et singulis illis, quae in praefatis litteris apostolicis concessa sunt non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem ut ipsarum litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxxi octobris MDCLXX, pontificatus nostri anno 1.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 30 octobris 1670, pontif. an. 1.

Registrata in Secretaria Brev. in lib. mensis novembris, fol. 156.

XLIII.

Bulla confirmationis et ampliationis privilegiorum auditorum Sacrae Rotae.

Clemens episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis consueta benignitas ea, quae per praedecessores suos, praesertim personarum non solum pro ipso Romano Pontifice, sed etiam pro universali Ecclesia ac Sedis Apostolicae honore et personis ad illam in dies confluentibus, in² iustitia administranda continuos et indefessos labores impendentium commodum et utilitatem concernentia, concessa sunt, ut firma perpetuo et illibata persistant, libenter approbat, aliaque etiam ipsis concedit prout in Domino salubriter prospicit expedire. Cum ita-

¹ Nunc primum impressa.

² Praep. in nos addimus (R. T.).

que felicium recordationum Iulius II, Leo X, Clemens VII, Paulus III et Alexander VII Romani Pontifices, praedecessores nostri, dilectis filiis cappellanis nostris causarum palatii apostolici auditoribus, ac eorum locumtenentibus tunc et pro tempore existentibus, eorumque collegio, huius Urbis atque adeo totius christiani orbis supremo tribunali, diversa perampla privilegia, concessionem, exemptiones, antelationes, praerogativas, libertates, facultates, gratias ac indulta tunc expressa benigne concesserint et approbarint:

§ 1. Nos, auditorum et locumtenentium praedictorum, quorum assidui labores quotidie probantur et incorrupta iustitia orbi christiano elucet, meritis invigilantes, ac eos amplioribus favoribus et gratiis prosequi volentes, omnia et singula privilegia, exemptiones, antelationes, praerogativas, concessionem, gratias, libertates, facultates, litteras, ac indulta huiusmodi per dictos praedecessores eisdem auditoribus et locumtenentibus, ac eorum singulis, in genere vel in specie, concessa, quaecumque et qualiacumque sint, ac cuiuscumque tenoris et continentiae existant, quorum¹ omnium formas et tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro expressis habentes, cum omnibus et singulis derogationibus, decretis et clausulis in eis contentis, in omnibus et per omnia, motu proprio, non ad ipsorum auditorum et locumtenentium vel aliorum pro eis nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, et certa scientia, ac de apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae vim, robur et efficaciam adiungi-

Pontifex omnia
dicta privilegia
motu proprio
confirmat.

¹ Vel heic horum pro quorum legendum, vel paulo post habemus pro habentes (R. T.).

mus et innovamus, illaque eisdem et eorum cuilibet, et prout dicti praedecessores nostri concesserunt, de novo pro potiori cautela concedimus, indulgemus et ampliamus.

Clement VIII mandavit litteras apostolicas pro auditoribus eorumque locumtenentibus gratis expediri prout in rubrica.

§ 2. Et insuper, cum idem Clemens, inter alia per eum tunc eisdem cappellanis, auditoribus et eorum locumtenentibus concessa, quod singuli auditores et locumtenentes praedicti quascumque provisionum, commendarum, dispensationum, unionum ad vitam praefectionum, reservationum, fructuum, pensionum, et aliorum quorumcumque, ac facultatum, mandatorum, gratiarum et indultorum ac alias litteras gratiam vel iustitiam separatim seu utrumque mixtim concernentes, a Sede praedicta etiam ratione quarumcumque dignitatum, etiam episcopali, monasteriorum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum quorumcumque pro tempore, ut praefertur, ab eodem Clemente et successoribus suis Romanis Pontificibus pro tempore existentibus a Sede praedicta qualitercumque impetrandas, ac sibi etiam motu proprio et ex certa scientia concedendas, et de personis eorum consistorialiter faciendas, in abbreviatorum, scriptorum bullarum, ac registri, necnon, qui etiam de suis apostolicis gratiis expectativis taxam recipiebant, sollicitatorum litterarum apostolicarum, necnon secretariorum et procuratorum audientiae suae litterarum contradictarum, ac aliis quibusvis Romanae curiae officiis gratis, cum subscriptione videlicet *gratis pro auditore seu locumtenente Rotae* per rescribendum litterarum earumdem faciendam, expedire possent et deberent, apostolica auctoritate, motu pari, pariter indulserit; mandans tunc et pro tempore existentibus litterarum praedictarum rescribendario, et aliis scriptoribus et abbreviatoribus, sollicitatoribus, secreta-

riis, dictae audientiae procuratoribus, et quibusvis aliis dictae Romanae curiae officialibus expeditioni litterarum huiusmodi pro tempore praesidentibus et ministris, sub excommunicationis latae sententiae, privationis et suspensionis suorum officiorum et perceptionis emolumentorum eorumdem poenis, per eos, ad quos pertinet, et qui eas gratis subscribere vel concedere noluerint, eo ipso incurrendis, ut¹, absque alio suo et successorum et Sedis praedictae ulteriori mandato, eas gratis subscriberent, et per omnia usque ad, et alia necessaria inclusive omni contradictione et dilatione cessante expedirent, prout in litteris eiusdem Clementis desuper expeditis plenius continetur:

§ 3. Nos, eorumdem auditorum et eorum locumtenentium indemnitati consulere, eosque amplioris gratiae favore prosequi volentes, ipsosque auditores et locumtenentes huiusmodi, dictique collegii singulares personas, a quibusvis excommunicationis, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innotati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, necnon privilegiorum, exemptionum, facultatum, aliorumque praemissorum et inde secutorum quorumcumque etiam veriores et totos tenores etiam datas causasque, occasiones et qualitates etiam circumstantias ac litium, si quae sint, merita, statum, cum omnibus aliis de necessitate exprimendis, praesentibus pro expressis habentes, motu simili, ac ex scientia, et apostolicae potestatis plenitudine praedictis, indultum circa dictarum litterarum expeditionem gratis, ut praefertur, faciendam,

¹ Particulam *ut* nos addimus (R. T.).

Hoc indultum litterarum Pontificis confirmat.

a dicto Clemente, ut praefertur, concessum, etiam quoad expeditionem gratiarum praedictarum in eorumdem auditorum et locumtenentium favorem per viam secretam gratis faciendam, perinde ac si in dictis litteris eiusdem Clementis de eadem via secreta circa dictam expeditionem expressa et individua mentio facta fuisset, motu pari extendimus et ampliamus.

Alexander VII auditorum sacrae Rotae creavit subdiaconos apostolicos in locum collegii suppressi dictorum subdiaconorum, quibusdam exceptis redditibus et emolumentis.

§ 4. Ac propterea, cum, post suppressionem et abolitionem collegii subdiaconorum apostolicorum nuncupatorum a praedicto Alexandro praedecessore factam, idem Alexander praedecessor dictos auditores subdiaconos apostolicos fecerit, creaverit, constituerit et declaraverit; ipsumque praedictorum auditorum collegium in locum subdiaconorum per eum ut praefertur suppressorum et abolitorum, cum eodem omnino onere assistendi et inserviendi nobis et pro tempore existenti Romano Pontifici in quibusvis functionibus pontificiis, ad quod dicti subdiaconi ante officiorum suorum suppressionem et extinctionem ut praefertur factas quomodolibet tenebantur et obligati erant, et cum omnibus et singulis honoribus, praerogativis, praecedentiis et praeeminentiis, quae, de iure et ex constitutionibus et indultis apostolicis, ut praefertur suppressis et abolitis, illorumque collegio, ante suppressionem et abolitionem huiusmodi competeant, quibusdam tamen redditibus et emolumentis exceptis, motu suo proprio substituerit et subrogaverit, indeque eisdem auditoribus cura et custodia palliorum, quae de corpore sancti Petri sumpta in consistorio patriarchis, archiepiscopis et nonnullarum ecclesiarum insignium usu pallii huiusmodi gaudentium episcopis distribui solent, incumbat;

¹ Deest *subdiaconis apostolicis* (R. T.).

§ 5. Ratio postulat ut qui sentit onus, sentiat et commodum: nos provisionem scutorum octo monetae, quae idem Alexander praedecessor intuitu curae et custodiae praedictarum usque ad suum beneplacitum canonicis altaristis S. Petri pro tempore existentibus in singulos menses assignaverat, ex nunc collegio auditorum praedictorum perpetuo assignamus, applicamus et appropriamus; mandantes dilectis filiis provisoriis Montis Pietatis ut deinceps in perpetuum dictam provisionem octo scutorum singulis mensibus iuxta formam et tenorem chirographi dicti Alexandri praedecessoris sub die xix martii anni Domini mdcxviii, illiusque confirmationis, quorum tenorem praesentibus pro expressis haberi volumus, emanatorum, non amplius canonicis altaristis S. Petri pro tempore existentibus, sed collegio auditorum praedictorum solvant, ita ut altaristis menstrua provisio praedictorum octo scutorum non amplius proveniat, nec ab ipsis ratione curae et custodiae palliorum praedictorum vel sub quovis alio praetextu aut colore praetendi vel exigi possit, sed collegio auditorum praedictorum obvieniatur et cedat, illique perpetuo assignata, applicata et appropriata sit et esse censeatur tenore praesentium: per quas venerabili fratri nostro archiepiscopo Sebastensi moderno canonico altaristae, cui, donec officium seu beneficium altaristae huiusmodi obtinuerit, praedicta provisione octo scutorum frui et gaudere permittimus, quoad emolumentum praedictum praeiudicare non intendimus.

§ 6. Ac omnes et singulos iuris et facti necnon solemnitatum quarumcumque, tam iuris canonici et constitutionum apostolicarum praescripto, quam alias quomodolibet in similibus et de necessitate observandarum, et alios quos

Pontifex menstrua octo quae dabantur canonicis altaristis S. Petri applicat collegio auditorum sacrae Rotae.

Omnes defectus et obsequia tales supplent.

cumque etiam quantumvis magnos, formales, incognitos¹ et inexcogitabiles defectus, si qui in praemissis et eisdem partibus, vel eorum aliquo vel earum parte, principaliter vel accessorie, antecederent vel consequenter, aut concomitanter, vel aliis quomodolibet intervenerint, seu intervenisse dici, censeri, vel praetendi possent, plenissime et amplissime supplemus, sanamus, ac penitus et omnino tollimus et abolemus.

Mandat bulla
ex causa huius-
modi litteras
posse impugnari
et invalidari.

§ 7. Decernentes ipsas praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, quacumque specificat et individua mentione et expressione digna, etiamsi in praemissorum vel eorum aliquo interesse habentes seu habere praetendentes quomodolibet illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati et auditi, neque causae propter quas praesentes emanarunt adductae, specificatae et iustificatae fuerint, aut aliis ex alia quacumque iusta, pia, privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, et enormis, enormissimae et totalis laesione, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis ac nullitatis vicio, seu intentionis nostrae aut interesse habentium consensus², aliove quomodolibet, quantumvis magno, formali, substantiali aut inexcogitato et inexcogitabili defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, retractari, limitari aut in controversiam vocari, aut adversus illa aperi- tionis oris et restitutionis in integrum aut³ aliud quodcumque iuris, facti vel gratiae remedium impetrari vel intentari, vel impetrato, vel etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio et extra illud uti seu se iuvare posse,

¹ Forsan incognitos legendum (R. T.).

² Edit. Main. legit consensus (R. T.).

³ Particulam aut nos addimus (R. T.).

§ 8. Sed praesentes litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac dictis auditoribus illorumque locumtenentibus in omnibus et per omnia plenissime suffragari, nec sub quibusvis suspensionibus, perpetuis vel ad tempus, derogationibus, revocationibus in contrarium factis vel faciendis minime comprehendi, neque illis derogari posse, nisi eorumdem auditorum vel locumtenentium ad id accesserit assensus, sicque et non aliis in praemissis per quoscumque indices ordinarios et delegatos, etiam S. R. E. camerarium, et alios cardinales, etiam de latere legatos, necnon camerae nostrae apostolicae praesidentes, clericos, auditorem, thesaurarium et commissarium generales, aliosque officiales et ministros, ceterosque quacumque praeminentia et potestate fungentes et functuros, sublati eis et eorum cuilibet aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

De ratum ir-
ritum.

§ 9. Quocirca pro tempore existentibus S. R. E. vicecancellario et datario ac curiae causarum camerae apostolicae generali auditori per presentes motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes ac in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte dictorum auditorum, locumtenentium, seu alicuius eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacioris defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos et eorum quemlibet confirmatione, adiunctione, innovatione, concessione, indulto, ampliatione, assignatione, applicatione, approbatione,

Exequutores
designat.

suppletionem, sanationem, abolitionem, decreto ac aliis praemissis pacifice frui et gaudere, non permittentes eos¹ per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradictores et rebelles per censuras ecclesiasticas ac alia iuris remedia appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Contrariis
derogat.

§ 10. Non obstantibus, quatenus opus sit, piarum memoriarum Simmachi, et Pauli II, Pauli IV et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiae et camerae praedictae non alienandis, ac recolendae memoriae Pii Papae IV, praedecessoris pariter nostri, de gratis quaecumque interesse dictae camerae concernentibus in eadem camera intra certum tunc expressum tempus praesentandis et registrandis, itaut ipsas praesentes litteras ibidem praesentari, admitti et registrari nunquam necesse sit, necnon nostrae et cancellariae apostolicae regulae de non tollendo iure quaesito, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis editis et edendis, necnon, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque et perpetuis indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, et cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, in contrarium praemissorum per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos et Sedem Apostolicam, cum quibusvis clausulis et decretis, etiam iteratis vicibus, secretariis apostolicis ac cancellariae et camerae apostolicarum officialibus, ac de comuni et annata ac plumbo necnon de quibusvis aliis emolumentis participantibus, et quibuscumque aliis, quocumque

¹ Vocem eos nos addimus (R. T.).

nomine nuncupentur et dignitate seu maiori praeferantur, in genere vel in specie, seu eorum collegiis, et in actu eorum erectionis, concessis, approbatis et innovatis, et imposterum concedendis et innovandis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illarum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia causa¹ exquisita forma ad hoc servanda foret, ac in eis caveatur expresse quod illis nullatenus ac sine consensu interesse habentium derogari possit, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissio et forma in illis tradita, exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, harum serie, motu ac scientia similibus expresse derogamus; necnon omnibus illis quae in litteris eisdem auditoribus et locumtenentibus seu eorum collegio voluerunt dicti praedecessores non obstare, quae pro repetitis habeantur; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 11. Volumus autem quod earundem praesentium transumptis eadem prorsus fides in iudicio et extra ac aliis ubicumque adhibeatur, quae adhiberetur originalibus si forent exhibitae vel ostensae. Per praesentes autem non intendimus illa, quae per Concilii Tridentini decreta et alias posteriores constitutiones apostolicas specificiter revocata sunt, in aliquo approbare.

Transumptum
fides.

§ 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, confirmationis, adiunctionis, innovationis, concessionis, indulti, ampliationis,

Sanctio poe-
nalis.

¹ Vox causa redundat (R. T.).

assignationis, applicationis, approbationis, suppletionis, sanationis, abolitionis, decreti et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCLXXI, XIV kalendas ianuarii, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 19 decembris 1670, pontif. anno I.

Locus † plumbi.

XLIV.

Indulgentia plenaria perpetua pro visitantibus ecclesias Ordinis SS. Trinitatis redemptionis captivorum, tam erectis quam erigendis, in festis Ss. Ioannis de Matha et Felicis de Valois fundatorum eiusdem Ordinis.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Redemptoris et Domini nostri Iesu Christi, qui gloriosos saluberrimorum, quae nobis reliquit, exemplorum sectatores aliis¹ decoravit honoribus et caelestis beatitudinis consortes efficit, vices licet immeriti gerentes in terris, specialium munerum thesauros, quorum dispensatores a Domino constituti sumus, libenter erogamus, sicut ad fovendam et incitandam fidelium devotionem salubriter expedire in Domino arbitramur.

¹ Indulgentiae plenariae perpetuae pro visitantibus ecclesias Ordinis SS. Trinitatis redemptionis ca-

ptivorum merita devote recolentes, ac Trinitatis in festis ut supra. ad augendam fidelium religionem et animarum salutem caelestibus Ecclesiae thesauris pia devotione intenti, necnon de omnipotentis Dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui aliquam ex ecclesiis fratrum tam Calceatorum quam Discalceatorum et monialium dicti Ordinis hactenus erectis et in futurum quandocumque erigendis, ac ubicumque locorum existentibus, eorundem Ss. Ioannis de Matha et Felicis de Valois festis diebus, a primis vesperis usque ad occasum solis festorum huiusmodi, annis singulis devote visitaverit, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die festo praefatorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus perpetuis futuris temporibus valituram.

§ 2. Volumus autem ut ipsarum praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur in iudicio et extra; quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx decembris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 20 decembris 1670, pontif. anno I.
Registrata in Secret. Brev. lib. I, diversor., fol. 636.

¹ Edit. Main. legit 1671 (R. T.).

² Nunc primum edita.

³ An altis pro aliis legendum iudicet lector sciens (n. T.).

XLV.

Declaratio super innovationibus factis circa provisiones ecclesiarum metropolitanarum et cathedralium regnorum Portugalliae et Algarbiorum, eorumque Indiarum et conquestarum, post decessum regum Sebastiani et Henrici, quod per eas principaliter vel accessorie sive antecederet vel consequenter aut concomitanter vel aliis quomodolibet factas iuribus coronae Portugalliae nullo modo praeiudicatum sit aut praetendi possit, sed omnia et singula, provisiones dictarum ecclesiarum quovis modo concernentia, in eo statu, in quo ante innovationes huiusmodi tempore praefatorum eorumque antecessorum regum erant, remanerent et remanere debeant in omnibus et per omnia, perinde ac si eadem nullo modo unquam factae fuissent.

Clemens Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium et ratio huius declarationis quoad provisiones factas a ceteris regnorum Portugalliae et Algarbiorum, atque Indiarum ac conquestarum tantum.

Cum, sicut pro parte dilectissimi in Christo filii nostri Petri principis regnorum Portugalliae et Algarbiorum gubernatoris per dilectum filium et nobilem virum Franciscum de Sausa comitem de Prado et marchionem de las Minas, eiusdem Petri principis gubernatoris apud nos et Sedem Apostolicam oratorem nobis nuper expositum fuit, circa provisiones ecclesiarum metropolitanarum et cathedralium in dictis regnis eorumque Indiis et conquestis consistentium nonnullae innovationes, post decessum clarae memoriae Sebastiani et Henrici, dum vixerunt, Portugalliae et Algarbiorum regum illustrium, factae fuerint, propter quas praetendi forsitan posset iuribus coronae Portugalliae aliquo modo praeiudicatum esse:

¹ Ed. Main. legit factarum pro factas (R. T.).

² Antea non impressa.

§ 1. Nos, eundem Petrum principem specialis favore gratiae prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, motu proprio, et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, per quascumque innovationes, quae circa provisiones ecclesiarum praedictarum post decessum memoratum Sebastiani et Henrici regum principaliter et accessorie sive antecederet vel consequenter aut concomitanter vel aliis quomodolibet factae fuerunt, iuribus coronae praedictae nullo modo praeiudicatum esse aut praetendi posse, sed omnia et singula, provisiones earundem ecclesiarum quovis modo concernentia, in eo statu, in quo ante innovationes huiusmodi tempore praedictorum Sebastiani et Henrici eorumque antecessorum regum erant, remansisse et remanere in omnibus et per omnia, perinde ac si eadem innovationes nullo modo factae fuissent, tenore praesentium declaramus.

§ 2. Decernentes ipsas praesentes litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et Apostolicae Sedis nuncios, aliosque quoslibet, quacumque praecedentes

¹ Aptius lege memoratorum (R. T.).

Mandat. di-
clas provisiones
post decessum
dictorum Seba-
stiani et Hen-
rici regum fa-
clas iuribus co-
ronae nullate-
nus obesse.

Decretum ir-
ritum et clau-
sula sublat.

tiā et potestate fungentes et functuros, sublatā eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus praemissis, nec non apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, et, quatenus opus sit, dictarum ecclesiarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicā, vel quavis firmitate aliā roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, aliisque quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu, scientiā et potestatis plenitudine paribus, seu aliās quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, confirmatis et pluries innovatis et approbatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et forma in illis traditā observatā exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliās in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii decembris MDCLXX, pontificatus nostri anno I.

I. G. SLUSIUS.

Dat. die 22 decembris 1670, pontif. anno I.

Registrata in Secret. Brev., in lib. I diversorum, fol. 457.

XLVI.

Declaratio ad favorem Sedis Apostolicae super innovationibus circa provisiones ecclesiarum regnorum Portugalliae et Algarbiorum eiusque Indiarum et conquistarum post decessum regum Sebastiani et Henrici factis, quod per eas nullum sit illatum praeiudicium iuribus sanctae Sedis Apostolicae¹.

Clemens Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum nos hodie, motu proprio ac ex certā scientiā et maturā deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, per quascumque innovationes, quae circa provisiones ecclesiarum metropolitanarum et cathedralium in Portugalliae et Algarbiorum regnis eorumque Indiis et conquistis consistentium, post decessum clarae memoriae Sebastiani et Henrici, dum vixerunt, Portugalliae et Algarbiorum regum illustrium, quomodolibet factae fuerunt, iuribus coronae Portugalliae nullo modo praeiudicatum esse aut praetendi posse, sed omnia et singula, provisiones earumdem ecclesiarum quovis modo concernentia, in eo statu, in quo ante innovationes huiusmodi tempore praefatorum Sebastiani et Henrici eorumque antecessorum regum erant, remansisse et remanere, in omnibus et per omnia, perinde ac si eadem innovationes nullo modo unquam factae fuissent, declaramus.

¹ Hactenus non impressa.

Declaratio facta favore iuribus coronae Portugalliae.

vimus¹, et aliās prout in nostris desuper in simili formā Brevis expeditis litteris, quarum tenorem praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, uberius continetur; et (sicut accepimus) praetendi forsā possit per innovationes huiusmodi aliquid praeiudicii iuribus huius sanctae Sedis Apostolicae illatum esse, aut inferri quoquo modo posse:

Declarat provisiones ecclesiarum sequentes in regno Portugalliae, etc., post decessum Sebastiani et Henrici regum, nullatenus obesse iuribus Sanctae Sedis.

§ 2. Hinc est quod nos, qui, ex debito pastoralis officii nobis divinitus commissi, iura dictae Sedis tueri et illibata conservare tenemur, eiusdem Sedis indemnitati hac in re quantum cum Domino possumus consulere volentes, motu, scientiā, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, per praefatas et alias quascumque innovationes, quae circa provisiones metropolitanarum et cathedralium ecclesiarum praefatarum, seu alterius illarum, post decessum memoratorum Sebastiani et Henrici regum, principaliter vel accessorie, sive antecedenter vel consequenter aut concomitanter, vel aliās quomodolibet, factae fuerunt, seu quas factas fuisse in posterum quandocumque apparuerit, ac inde secuta et secutura quaecumque, nullum omnino etiam quantumvis modicum et minimum praeiudicium quibuslibet Sedis Apostolicae praefatae iuribus circa provisiones ecclesiarum huiusmodi, illi undecumque ac quomodocumque et qualitercumque competentibus et competitoris, vel ab eā praetensis, illatum esse seu fuisse, aut illatum dici, censi, intelligi vel praetendi unquam posse, neque quidquam iuris, etiam quantumvis modicum et minimum, in praeiudicium dictae Sedis, per innovationes huiusmodi coronae praefatae, et aliis quibusvis, etiam specificā et individua mentione dignis, quovis modo additum

vel acquisitum esse vel fuisse, aut quandocumque fore, sed omnia et singula eiusdem Sedis iura huiusmodi semper integra, illaesa, intacta, illibata, ac in nihilo diminuta vel labefactata, tam in possessorio quam in petitorio, et aliās quomodolibet, perpetuo remanere, in omnibus et per omnia, perinde ac si eadem innovationes; indeque secuta et secutura quaecumque, numquam factae nec secutae² fuissent, neque unquam sequerentur, tenore praesentium declaramus et decernimus.

§ 3. Ac, ad maiorem et abundantiorē cautelam, et quatenus opus sit, eandem Sedem eiusque iura praefata adversus praeiudicialia quaecumque, quae illis ex praemissis seu eorum occasione quoquo modo enata esse dici, censi vel praetendi unquam possent, in integrum et pristinum, ac eum in quo antequam praefatae innovationes fierent quovis modo erant statum restituimus, reponimus et plenarie reintegramus.

§ 4. Decernentes pariter easdem ipsas praesentes litteras, etiam ex eo quod praefati et quicumque alii in praemissis interesse habentes vel habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, neque vocati et auditi fuerint, vel ex aliā quacumque, etiam quantumvis legitimā, piā et privilegiatā causā, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, etiam enormis, enormissimae et totalis laesionis, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae vel interesse habentium consensus³, aliove quolibet etiam quantumvis formali et substantiali defectu notari, redargui, impugnari vel infringi, aut in controversiam vocari, seu ad tramites iuris reduci, aut adversus illas aperiatio-

Sanctam Sedem adversus dictas provisiones restituit integrum.

Tollit facultatem impugnandi dictam Declarationem ex quocumque capite.

¹ Cohærentius lege secuta (R. T.).

² Edit. Main. legit consensu (R. T.).

³ Aptius lege declaraverimus (R. T.).